

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/21-09/35

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 30. travnja 2021.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2020. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine", broj 67/18) dostavila Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske, aktom od 29. travnja 2021. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE
Gajeva 30a, Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	29-04-2021		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/21-09/35	Org. jed.	65
Uredžbeni broj:	421-21-01	Pril.	-
		Vrij.	CD

Broj: DU-57/2021
Zagreb, 29. travnja 2021.
ZHŠ/MA

HRVATSKI SABOR
Ured predsjednika Hrvatskog sabora

n/r gosp. Gordana Jandrokovića,
predsjednika Hrvatskog sabora

Trg svetoga Marka 6-7
10 000 ZAGREB

PREDMET: Izvešće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2020. godini

Poštovani gospodine Predsjedniče,

sukladno obvezi iz članka 72. stavka 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/2018), u prilogu Vam dostavljam primjerak Izvešća Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2020. godini na CD-mediju.

S poštovanjem,

GLAVNA DRŽAVNA ODVJETNICA
REPUBLIKE HRVATSKE

Zlata Hrvoj-Sipek

Privitak:
- kao u tekstu

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE**

IZVJEŠĆE

**GLAVNOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
O RADU DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA**

u 2020. godini

Zagreb, travanj 2021.

Lektura: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

SADRŽAJ

IZVJEŠĆA GLAVNOGA DRŽAVNOG ODVJETNIKA RH

UVODNE NAPOMENE.....	8
I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2020. GODINU	10
1. Opći podatci o ustrojstvu državnog odvjetništva i ljudskim potencijalima.....	10
1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2020.	10
1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2020.	10
1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje.....	12
2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima.....	14
3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta	16
3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava	16
3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu	18
3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama	21
4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava	23
4.1. Opći pregled kretanja predmeta	23
4.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	25
4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2020. godini – pojedinačno	26
5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima	28
5.1. Opći pregled kretanja predmeta	28
5.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	29
5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2020. godini – pojedinačno	30
6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK).....	31
6.1. Opći pregled kretanja predmeta	31
6.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	32
7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH).....	32
7.1. Opći pregled kretanja predmeta	33

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta	34
II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2020. GODINU	36
8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2020. godini za razdoblje od 2016. do 2020. godine	36
8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	36
8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave	38
8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	39
8.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja	41
8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	41
8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	42
8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	43
8.1.4. Kaznene sankcije	46
8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici	48
8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	48
8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima	51
8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika)	51
8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima	55
8.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	57
8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	58
8.2.1.2. Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)	65
8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima	65
8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	69
8.2.4. Odluke u upravnim sporovima	70
8.2.5. Odluke u upravnim predmetima	71
8.2.6. Odluke u ostalim predmetima	72
9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava	75
9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima	75
9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave	77
9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	77
9.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja	79
9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	79
9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	81
9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	81
9.1.4. Kaznene sankcije	84

9.1.4.1.	Kaznene sankcije – maloljetnici	86
9.1.4.2.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	86
9.1.5.	Pregled radnji i ročišta	87
9.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	88
9.1.7.	Rad i odluke u prekršajnim predmetima	89
9.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima	91
9.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	93
9.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	93
9.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima ..	100
9.2.3.	Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	104
9.2.4.	Stečaj potrošača	105
9.2.5.	Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima	107
9.2.6.	Odluke u ovršnim predmetima	108
9.2.7.	Odluke u upravnim predmetima	110
9.2.8.	Odluke u ostalim predmetima	111
10.	Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava	112
10.1.	Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima	112
10.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave	115
10.1.1.1.	Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici	115
10.1.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	116
10.1.2.1.	Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici	117
10.1.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	118
10.1.4.	Kaznene sankcije	119
10.1.4.1.	Kaznene sankcije – maloljetnici	121
10.1.4.2.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	121
10.1.5.	Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima	122
10.1.6.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	122
10.2.	Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima	123
10.2.1.	Predmeti izvansudskog rješavanja sporova	126
10.2.1.1.	Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)	126
10.2.1.2.	Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)	132
10.2.2.	Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima	133

10.2.3.	Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo	138
10.2.4.	Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima	139
10.2.4.1.	Predstečajni predmeti	143
10.2.5.	Odluke u upravnim sporovima	146
10.2.6.	Odluke u ostalim predmetima (adhezijski postupci, izvanparnični predmeti, pravna mišljenja i ostali predmeti)	148
11.	Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)	150
11.1.	Odluke povodom kaznene prijave	150
11.2.	Istrage i odluke po dovršenoj istrazi	152
11.2.1.	Trajanje istrage	152
11.3.	Optuženja i odluke sudova povodom optuženja	153
11.3.1.	Optužnice u radu Ureda	153
11.3.2.	Odluke pred optužnim vijećem	153
11.3.3.	Broj i vrste presuda	154
11.4.	Kaznene sankcije	156
11.4.1.	Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja	157
11.4.2.	Pregled radnji i ročišta	159
11.5.	Žalbe i odluke sudova povodom žalbi	159
11.6.	Poduzimanje posebnih dokaznih radnji	160
III.	IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2020.	164
12.	Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a	164
12.1.	Kaznena djela ratnog zločina	164
12.2.	Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje	166
12.3.	Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma	169
12.4.	Kaznena djela vezana za zlouporabu droga	171
12.5.	Kazneno djelo nasilja u obitelji	174
12.6.	Kaznena djela protiv gospodarstva	175
12.7.	Kaznena djela organiziranog kriminaliteta	182
12.7.1.	Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta	184
12.7.2.	Struktura zločinačkih udruženja	185
12.8.	Koruptivna kaznena djela	187
12.8.1.	Kretanje i struktura kriminaliteta	187
12.8.2.	Struktura koruptivnih kaznenih djela	189

12.8.3.	Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti	191
12.9.	Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije	193
13.	Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela	194
13.1.	Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima	194
13.1.1.	Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	195
13.1.1.1.	Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	195
13.1.1.2.	Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a	196
13.1.2.	Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima	200
13.2.	Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja	200
13.2.1.	Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu	202
13.2.2.	Pravna mišljenja po posebnim zakonima	204
14.	Rad na predmetima zaštite zakonitosti	205
14.1.	Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima	205
14.2.	Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima	206
14.3.	Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (u upravnom sporu) ..	207
14.3.1.	Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude ..	208
15.	Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim	209
	predmetima	209
15.1.	Međunarodna pravna pomoć	209
15.2.	Pravosudna suradnja	211
15.3.	Suradnja putem Eurojusta i Europske pravosudne mreže (EJN)	214
15.3.1.	Međunarodna suradnja	215
15.3.2.	Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava	215
15.4.	Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma	217
16.	Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava	218
16.1.	Vrste nadzora	218
16.1.1.	Predmeti povodom pravnih lijekova	220
16.1.2.	Pregledi rada nižih državnih odvjetništava	220
16.1.3.	Predstavke i pritužbe	222
IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINACIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA		224

17.	Materijalni i financijski uvjeti za rad državnog odvjetništva	224
17.1.	Smještaj i opremljenost prostora / procjena nedostatka opreme i	225
	poslovnog prostora na učinkovit rad u 2020. godini	225
17.1.1.	Smještajni kapaciteti	225
17.1.2.	Službena vozila.....	226
17.1.3.	Oprema.....	227
17.2.	Odobrena financijska sredstva za rad državnih odvjetništava.....	227
V.	ZAKLJUČNO	230

DODATAK: Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2020. godini

UVODNE NAPOMENE

Ustavom Republike Hrvatske, odredbom članka 121.a, državno je odvjetništvo definirano kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je ovlašteno i dužno progoniti počinitelje kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske i podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava. Ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug te nadležnost državnog odvjetništva uređuju se zakonom.

Hrvatski je sabor 2018. godine donio novi Zakon o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/2018 – u daljnjem tekstu ZDO) koji je stupio na snagu 1. rujna 2018.

Odredbom članka 72. ZDO-a propisano je da Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o radu na kaznenim i prekršajnim predmetima, o predmetima u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, o predmetima u vezi sa zaštitom Ustava Republike Hrvatske i zakona, o organizaciji, materijalnim i financijskim uvjetima za rad državnog odvjetništva te stanju i opterećenosti ljudskih potencijala državnog odvjetništva. U godišnjem izvješću navode se pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada državnog odvjetništva za kazneni odjel i građansko-upravni odjel na razini cijelog sustava te posebno na razini Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu DORH), županijskih državnih odvjetništava, općinskih državnih odvjetništava i posebnih državnih odvjetništava, kao i pokazatelji rada za svako pojedino državno odvjetništvo.

Radi usklađenja sa Zakonom o državnom odvjetništvu ministar pravosuđa donio je u prosincu 2019. godine Poslovnik državnog odvjetništva koji je 1. siječnja 2020. stupio na snagu. Poslovnikom državnog odvjetništva (u daljnjem tekstu: Poslovnik) propisana su pravila o unutarnjem ustroju, uredskom poslovanju, vođenju upisnika i pomoćnih knjiga, vođenju evidencija, načinu rada i korištenju jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima CTS (CASE TRACKING SYSTEM), priopćenjima za javnost, zaštiti tajnosti podataka, provedbenim pravilima o vođenju postupka, nadzoru i dr.

Novim Poslovnikom uvedene su formalno nove vrste predmeta kako bi se mogli primijeniti indikatori učinkovitosti i kvalitete koje primjenjuje Komisija za učinkovitost pravosuđa Vijeća Europe kroz prikaz stope ažurnosti (CR) i vremena potrebnog za rješavanje svih neriješenih predmeta (DT, u nastavku: vrijeme rješavanja) u državnom odvjetništvu, i to zbirno kao i na svim razinama. Na temelju istih indikatora prati se rad i učinkovitost sudova.

Istodobno stupanjem na snagu novog Poslovnika 1. siječnja 2020. godine sva državna odvjetništva uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) napustila su vođenje pisanih upisnika i ručno vođenih evidencija i prešla na korištenje jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima CTS (CASE TRACKING SYSTEM). Zbog novih upisnika, novih vrsta predmeta i novog načina statističkog praćenja rada sustav CTS trebalo je u 2020. godini u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i uprave i IBM-

om značajno dograditi što nije bilo moguće učiniti do stupanja na snagu Poslovnika, a zbog kratkog roka od njegova donošenja pa do stupanja na snagu.

Uz dogradnju sustava CTS i razvoj statističkih evidencija (kretanje predmeta, uspješnost u radu, donesene odluke, i dr.) koje su nužne ne samo za potrebe izvještavanja Hrvatskog sabora već i za provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava i radom državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika te za ocjenjivanje njihova rada morala se provesti edukacija ne samo državnih odvjetnika i njihovih zamjenika već i velikog broja službenika (upisničara, zapisničara i dr.).

Zbog svega navedenoga, dio predmeta u kojima rad prema novom načinu praćenja rad nije bio dovršen prenosio se tijekom godine u nove odgovarajuće upisnike, zbog čega je prikazani broj predmeta u radu nešto veći nego što je to objektivno. To je posebno vidljivo na broju predmeta USKOK-a koji je 2020. godine prvi put počeo s korištenjem CTS-a pa je kod njega zbog unosa svih neriješenih i nedovršenih predmeta prikazani broj primljenih predmeta znatno veći nego ranijih godina.

Prikaz rada na predmetima i pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada koji se prikazuju u ovom izvješću temelje se na podacima informacijskog sustava državnog odvjetništva Case Tracking System (CTS), pri čemu treba imati u vidu sve naprijed navedene okolnosti zbog kojih su podatci o kretanju predmeta u određenoj mjeri nekonzistentni i njihova usporedba s podacima iz ranijih godina ne daje objektivnu sliku rada i opterećenosti.

Ovo izvješće objedinjuje statističke podatke i omogućit će svim zainteresiranim uvid u rad državnih odvjetništava u Republici Hrvatskoj, u obujam njihova rada, ukupno te po vrstama predmeta, na svim razinama – općinskoj, županijskoj i državnoj. Statistički pregled sadrži opće podatke o državnim odvjetništvima, brojno stanje zaposlenih dužnosnika, ali i službenika i namještenika, podatke o kretanju broja primljenih i riješenih predmeta.

Osim navedenih podataka, ovo izvješće prikazuje i rezultate rada državnog odvjetništva kroz prikaz donesenih odluka, ali i odluka sudova u predmetima u kojima postupa, odnosno zastupa državno odvjetništvo te izvješće o radu po posebnim tematskim područjima i aktualnoj problematici (kaznena djela ratnog zločina, kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje, kaznene djela organiziranog kriminaliteta i korupcije, međunarodne arbitraže, pravna mišljenja i dr.) za koje je ocijenjeno da su od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku.

Nema dvojbe da je 2020. godina bila iznimno teška godina obilježena pandemijom bolesti COVID 19 uzrokovane virusom CoV-2, potresima u Zagrebu i na području Sisačko-moslavačke i okolnih županija, što je bitno utjecalo na organizaciju rada i funkcioniranje državnog odvjetništva, ali i oblike suradnje s drugim državnim tijelima, sudovima, policijom, inspekcijama i dr.

Skreće se pozornost na to da je ovom Izvješću, kao dodatak, priloženo Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2020. godini kao samostalnog i

neovisnog tijela koje osigurava samostalnost i neovisnost državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj.

I. PRIKAZ USTROJSTVA I RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2020. GODINU

1. Opći podatci o ustrojstvu državnog odvjetništva i ljudskim potencijalima

1.1. Broj državnih odvjetništava na dan 31. prosinca 2020.

Broj državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo	Broj
Općinska državna odvjetništva (ODO)	25
Županijska državna odvjetništva (ŽDO)	15
USKOK	1
DORH	1
Ukupno:	42

U Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2020. bila su ustanovljena 42 državna odvjetništva. U ovaj broj nisu uračunate stalne službe. Sva državna odvjetništva nadležna su za postupanje u kaznenim, građanskim i upravnim predmetima. Iznimka je Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu USKOK), koji je ustanovljen kao posebno državno odvjetništvo specijalizirano za rad na određenoj vrsti kaznenih djela i nadležno za područje cijele Republike Hrvatske.

1.2. Brojno stanje kadrova u državnim odvjetništvima na dan 31. prosinca 2020.

Broj i spolna struktura dužnosnika i zaposlenika

Državno odvjetništvo	Pravosudni dužnosnici		Državno-odvjetnički savjetnici		Vježbenici		Stručni suradnici		Službenici		Namještenici		Ukupno	
	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena	Ukupno	Žena
ODO	419	302	116	88	28	19	20	20	567	534	68	44	1215	1007
ŽDO	161	98	37	27			1	1	217	198	45	24	461	348
DORH	25	17	4	3			1	1	32	31	13	9	75	61
USKOK	33	22	9	57			4	3	21	18	6	3	73	53
Ukupno:	638	439	166	125	25	19	26	25	837	781	132	80	1824	1469

Na kraju 2020. godine u svim državnim odvjetništvima bile su zaposlene ukupno 1824 osobe, što je 12 zaposlenika ili 0,66% više nego 2019. godine.

U svim državnim odvjetništvima 31. prosinca 2020. dužnost je obnašalo 638 državnih odvjetnika i njihovih zamjenika, samo 2 zamjenika više nego 2019. Tijekom 2020. godine razriješeno je 20 zamjenika državnih odvjetnika.

U spolnoj strukturi državnoodvjetničkih dužnosnika 68,81% dužnosnika su žene. Žene čine 80,54% svih zaposlenih osoba u državnim odvjetništvima.

Struktura zaposlenih službenika i namještenika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Državno-odvjetnički savjetnici		Vježbenici		Stručni suradnici		Službenici		Namještenici	
		Ukupno	Udio (%)	Ukupno	Udio (%)	Ukupno	Udio (%)	Ukupno	Udio (%)	Ukupno	Udio (%)
ODO	796	116	14,57%	25	3,14%	20	2,51%	567	71,23%	68	8,54%
ŽDO	300	37	12,33%			1	0,33%	217	72,33%	45	15,00%
DORH	50	4	8,00%			1	2,00%	32	64,00%	13	26,00%
USKOK	40	9	22,50%			4	10,00%	21	52,50%	6	15,00%
Ukupno:	1186	166	14,00%	25	2,11%	26	2,19%	837	70,57%	132	11,13%

U državnim odvjetništvima bilo je zaposleno 1186 službenika i namještenika, od kojih je 166 državnoodvjetničkih savjetnika. Uspoređujući s prethodnom godinom, broj službenika i namještenika povećan je za 10, a broj državnoodvjetničkih savjetnika smanjen za 13.

U 2020. godini nije bilo zapošljavanja novih vježbenika pravne struke.

Na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima bila su zaposlena ukupno 863 službenika, od kojih je najveći broj u općinskim državnim odvjetništvima (587).

Dobna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Ukupno	Dobna skupina								
		<30	30<35	35<40	40<45	45<50	50<55	55<60	60<65	65<70
ODO	419		16	93	96	85	59	36	27	7
ŽDO	161				6	24	31	39	42	19
DORH	25					1	7	1	8	8
USKOK	33			9	13	3	5	3		
Ukupno:	638	0	16	102	115	105	102	79	71	34

Gornja tablica prikazuje broj državnoodvjetničkih dužnosnika po dobnim skupinama. Najveći broj dužnosnika u općinskim državnim odvjetništvima u starosnoj je skupini između 40 i 45 godina (96) te 35 i 40 godina (93). U županijskim državnim odvjetništvima prevladava dobna skupina dužnosnika starosti između 60 i 65 godina (42), dok je u USKOK-u najveći broj zamjenika ravnatelja u dobi između 40 i 45

godina (13). U DORH-u je najveći broj dužnosnika u dobi između 60 i 65 godina (8) i 65 i 70 (8).

Uočava se da općinska državna odvjetništva imaju najraznolikiju strukturu dužnosnika po dobnim skupinama. Od ukupnog broja zaposlenih dužnosnika najviše ih je u starosnoj dobi između 35 i 55 godina. Valja primijetiti da niti jedan pravosudni dužnosnik koji je obnašao dužnost u 2020. godini nije mlađi od 30 godina, što govori o sve kasnijem stjecanju uvjeta za imenovanje zamjenikom općinskog državnog odvjetnika. S druge strane, raste broj dužnosnika dobnih skupina starijih od 55 godina koji rade u prvom stupnju. Posebno je zabrinjavajuće da je na razini županijskih državnih odvjetništava od 161 dužnosnika njih 100, odnosno 62,11% starije od 55 godina.

Nacionalna struktura dužnosnika

Državno odvjetništvo	Broj dužnosnika	Hrvati	Srbi	Crnogorci	Bošnjaci	Talijani	Makedonci	Mađari	Ukrajinci	Česi
ODO	419	408	7	1			1			2
ŽDO	161	152	6			1		1	1	
USKOK	33	33								
DORH	25	24			1					
Ukupno:	638	617	13	1	1	1	1	1	1	2
	%	96,71%	2,04%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,31%

1.3. Obrazovanje i stručno usavršavanje

Državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika, sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu, dužni su se stalno stručno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja Pravosudne akademije ili Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika. Državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika sudjeluju u programu stručnog usavršavanja Pravosudne akademije najmanje jednom godišnje. Uz stručno usavršavanje koje se provodi putem Pravosudne akademije, državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika mogu sudjelovati i u drugim oblicima obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Odsjek za unutarnji nadzor koji je ustrojen u Uredu glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, uz ostale poslove, prema Zakonu o državnom odvjetništvu skrbi o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika te službenika i namještenika.

Na traženje Državnoodvjetničkog vijeća državni su odvjetnici dužni dostaviti podatke o pohađanju programa obrazovanja i stručnog usavršavanja državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, kao i podatke o odbijanju pohađanja obrazovanja ili stručnog usavršavanja.

Tijekom 2020. ukupno 559 državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika sudjelovalo je u više aktivnosti stručnog usavršavanja u Pravosudnoj akademiji, a isto

tako u aktivnostima Državne škole za pravosudne dužnosnike. Za razliku od prethodnih godina kada se stručno usavršavanje na radionicama provodilo na način „licem u lice“, tijekom 2020. radionice su se provodile na mreži putem e-tečajeva. Državni odvjetnici i zamjenici državnih odvjetnika sudjelovali su kao voditelji ili polaznici na radionicama iz građanskog i građansko-postupovnog prava, kaznenog materijalnog i kazneno-postupovnog prava, europskog i međunarodnog prava, prekršajnog prava, trgovačkog prava, upravnog prava, zemljišnog prava i dr.

Osam zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske sudjelovalo je 2020. godine u svojstvu predavača na 34 radionice, seminara ili konferencije u svojstvu predavača, od čega su za samo državno odvjetništvo od iznimne važnosti radionice na temu: Rješenja o odbačaju kaznene prijave, edukacije vježbenika za polaganje pravosudnog ispita, Nezakoniti dokazi u kaznenom postupku, edukacije za zamjenika za mladež i stručnih suradnika u organizaciji UNICEF-a, DORH-a i Pravosudne akademije, Procesuiranje ratnih zločina – ujednačavanje sudske prakse, Rad u sustavu CTS – kazneni predmeti, Rad u sustavu CTS – građansko-upravni predmeti, Etika i deontologija profesije sudca i državnog odvjetnika te samostalnost i neovisnost sudbene vlasti i državnog odvjetništva, Zločini iz mržnje, Govor mržnje na mreži, trening za policijske službenike o prepoznavanju i postupanju u slučajevima zločina iz mržnje, pravosudna suradnja u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije te Preventivni sustav i kazneni progon pranja novca.

Državni odvjetnici i zamjenici državnog odvjetnika sudjelovali su i u programima obrazovanja i usavršavanja Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika, i to posredstvom Pravosudne akademije te je jedna zamjenica općinskog državnog odvjetnika sudjelovala u programu razmjene pri Europskom sudu za ljudska prava, a 2020. odabran je još jedan zamjenik općinskog državnog odvjetnika za razmjenu pri Europskom sudu za ljudska prava u vremenu od jedne godine. Kod Eurojusta za razdoblje od četveromjesečnog stažiranja odabrana je jedna zamjenica općinskog državnog odvjetnika, međutim, njezin posjet Eurojustu odgođen je za 2021. Predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su i u aktivnostima programa AIKOS EJTN-a, koji je namijenjen mlađim i budućim sudcima i državnim odvjetnicima, a predstavnici državnog odvjetništva sudjelovali su i u provedbi programa Help Vijeća Europe, kao i u provedbi programa „Unaprjeđenje edukacije u borbi protiv kibernetičkog kriminala“.

Sustavnim obrazovanjem i stručnim usavršavanjem državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika unapređuje se profesionalna kompetentnost, stručnost i etika u radu, promovira se zakonita, ujednačena i učinkovita praksa, te se usvajaju nove metode rada i postupanja čime se poboljšava ukupna učinkovitost kaznenog progona svih oblika kriminala, zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske te druge aktivnosti na pitanjima zaštite u zakonitosti i Ustava Republike Hrvatske, što sve je ključni element u ostvarivanju vladavine prava.

2. Zbirni podatci o kretanju predmeta u državnim odvjetništvima i pokazatelji uspješnosti rada na predmetima

U ovom dijelu izvješća prikazani su zbirni podatci o kretanju svih kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u državnim odvjetništvima. Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu predmet prikazivanja.

Podatci o radu državnih odvjetništava	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Primljeno	199.470	192.621	180.510	215.688	213.252
Ukupno u radu u DO-u	251.705	264.010	253.946	266.478	254.785
Riješeno u DO-u	180.739	190.574	187.978	219.498	213.719
Neriješeno na kraju godine	71.389	73.436	65.968	46.979	41.065
Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*	334.823	390.144	417.832	451.004	471.468
Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	143.965	186.114	215.529	246.171	284.480

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Državna odvjetništva u 2020. godini primila su nešto manji broj novih predmeta u odnosu na 2019. godinu. Ukupan broj riješenih predmeta također je manji, ali samo za 2,7% u odnosu na 2019. godinu, što je s obzirom na sve okolnosti i teškoće u radu vrlo dobar rezultat.

Ocjenjuje se pozitivnim što se broj neriješenih predmeta u državnom odvjetništvu kontinuirano smanjuje.

Prikazani podatci odnose se samo na predmete koji se nalaze u radu pred državnim odvjetništvom jer se indikatori uspješnosti mogu primijeniti samo na tu vrstu predmeta i odluke koje donosi državno odvjetništvo (odluka po kaznenoj prijavi, optužnica, tužba, pravno mišljenje i dr.).

Predmeti u kojima se postupak nakon donošenja državnoodvjetničke odluke pokreće i vodi pred sudovima i javnopravnim tijelima prikazani su u drugom, donjem dijelu tablice jer upravljanje ovim postupcima i njihovo trajanje ne ovisi o državnom odvjetništvu.

Broj zamjenika i savjetnika – popunjena radna mjesta i stvarna prisutnost

Državno odvjetništvo	2016.			2017.			2018.			2019.			2020.		
	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno	Popunjeno radnih mjesta	Stvarna prisutnost	% stvarno prisutno
ODO	557	498,5	89,5	553,5	500,5	90,4	552	474	85,9	541	416,6	77	535	415,7	77,7
ŽDO	197,5	168	85,1	202	177	87,6	194	170	87,6	211	163	77,3	201	159,1	79,2
USKOK	38	34	89,5	44	38	86,4	40	34	85	41	36	87,8	42	32,3	76,8
DORH	26	26	100	24	25	104,2	29	24	82,8	33	31,25	94,7	43	33,5	77,9
UKUPNO	818,5	726,5	88,8	823,5	740,5	89,9	815	702	86,1	826	646,8	78,3	821	640,6	78,0

U gornjoj tablici prikazan je broj radnih mjesta koja su bila popunjena i broj državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika kao rješavatelja koji rade na kaznenim i građansko-upravnim predmetima, a koji su stvarno radili u 2020. godini.

Od ukupno sistematiziranih mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika bilo je ukupno popunjeno 821 radno mjesto, ali je stvarno prisutno na radu bilo 640,6 rješavatelja ili prosječno 78,0%.

Indikatori uspješnosti temelje se na stopi ažurnosti (CR) i vremenu rješavanja (DT), a izračunavaju se na temelju broja riješenih predmeta u državnom odvjetništvu i broja rješavatelja koji su bili stvarno prisutni na radu.

Indikatori uspješnosti rada državnih odvjetništava

Indikatori uspješnosti	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Stopa ažurnosti (Clearance rate)	91%	99%	104%	102%	100%
Vrijeme rješavanja (Disposition time)	144	141	128	78	70
Broj zamjenika/savjetnika*	726	738	702	646	641
Primljeno po zamjeniku/savjetniku	275	261	257	334	333
Riješeno po zamjeniku/savjetniku	249	258	268	340	333
Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	98	100	94	73	64

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti 100% usprkos izvanrednim okolnostima i uvjetima u kojima se radilo, s time da se vrijeme rješavanja (DT) skratilo.

Usporedba podataka za 5 godina pokazuje da se broj riješenih predmeta po rješavatelju kontinuirano povećava i da se broj neriješenih predmeta po rješavatelju smanjuje.

3. Pregled kretanja predmeta i indikatora uspješnosti po razinama državnih odvjetništava i vrsti predmeta

3.1. Opći pregled kretanja predmeta po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima*	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo*
		Na početku	Primijeno	Riješeno	Neriješeno		
ODO	2016.	45.031	159.583	142.090	62.524	129.767	269.557
	2017.	62.524	155.554	153.283	64.795	170.362	319.732
	2018.	64.795	142.575	149.200	58.170	196.658	344.248
	2019.	43.148	177.229	179.437	40.940	226.309	371.535
	2020.	35.768	172.348	172.904	35.211	261.122	404.008
ŽDO	2016.	3.842	34.057	32.233	5.666	13.790	52.094
	2017.	5.666	30.487	30.714	5.439	15.372	57.174
	2018.	5.439	31.468	32.044	4.863	18.475	60.491
	2019.	4.640	31.579	32.536	3.682	19.504	63.470
	2020.	3.717	31.995	31.758	3.954	18.778	54.191
USKOK	2016.	893	1.316	1.414	795	368	2.653
	2017.	795	1.487	1.507	775	342	2.688
	2018.	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	725	1.553	1.626	652	317	2.635
	2020.	197	3.335	3.025	507	649	3.695
DORH	2016.	2.469	4.937	5.002	2.404	40	8.317
	2017.	2.404	5.093	5.070	2.427	38	10.550
	2018.	2.427	5.040	5.242	2.225	44	10.483
	2019.	2.277	5.327	5.899	1.705	41	9.001
	2020.	1.306	5.571	5.584	1.293	52	9.642

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Podatci o kretanju predmeta pokazuju da nema pravilnosti koje bi mogle upućivati na mogući broj novih predmeta u narednim godinama.

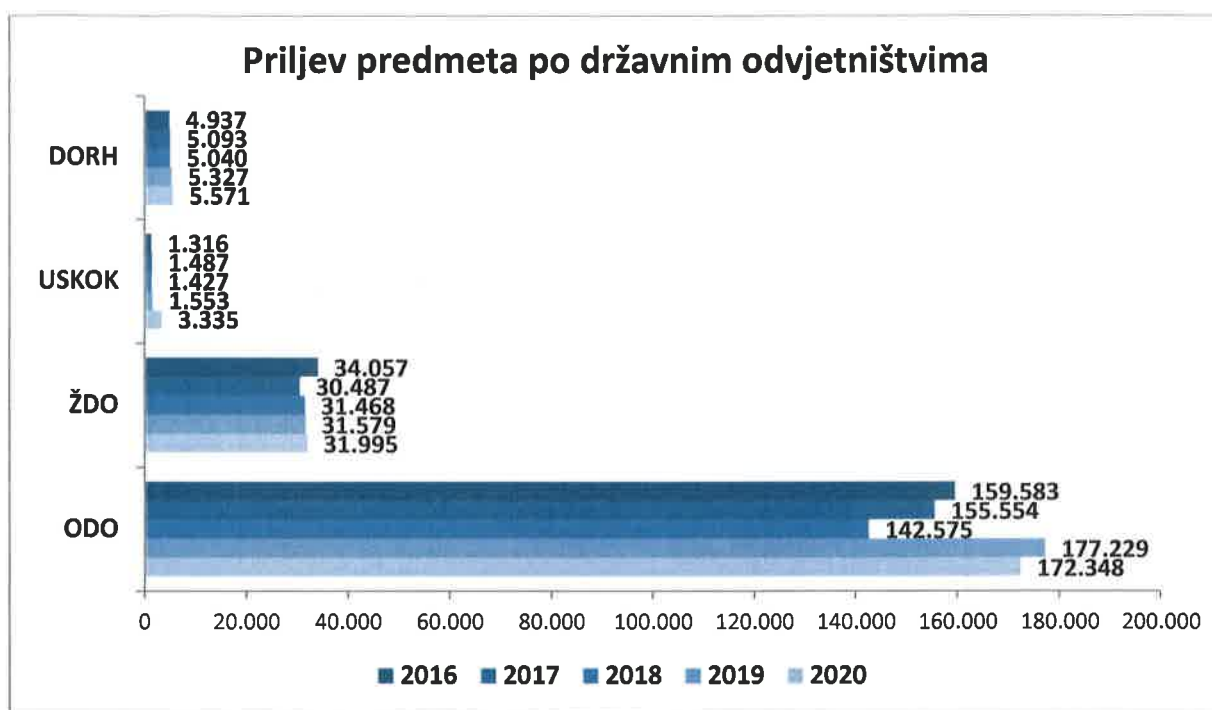
Istodobno, na broj riješenih predmeta utječe činjenica da u prosjeku 10% rješavatelja nije prisutno na radu te da su osim predmeta u državnom odvjetništvu koji su prikazani u gornjim tablicama, rješavatelji radili i na 471.536 predmeta koji se vode pred sudovima i javnopravnim tijelima (stranica 10. Izvješća).

Pregled pokazatelja uspješnosti rada po razinama državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2016.	89%	160,6	498,5	320,1	285	125,4
	2017.	99%	154,3	500,5	310,8	306,3	129,5
	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7
ŽDO	2016.	95%	64,2	168	202,7	191,9	33,7
	2017.	101%	64,6	177	172,2	173,5	30,7
	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159,11	201,1	199,6	24,8
USKOK	2016.	107%	205,2	33,5	39,3	42,2	23,7
	2017.	101%	187,7	35,5	41,9	42,5	21,8
	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,26	103,5	107,7	15,7
DORH	2016.	101%	175,4	26	189,9	192,4	92,5
	2017.	100%	174,7	25	203,7	202,8	97,1
	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,5	31,3	170,5	188,8	54,6
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Indikatori uspješnosti pokazuju da su državna odvjetništva na svim razinama usprkos okolnostima zadržala učinkovitost. Prosječna stopa ažurnosti (CR) je 100%, s time da se vrijeme trajanja (DT) skraćuje.

Kretanje broja predmeta u državnim odvjetništvima uvijek je osciliralo, zbog čega nije moguće govoriti o tendencijama. Ovo posebno jer su stupanjem na snagu Poslovnika državnog odvjetništva ustanovljene nove vrste predmeta pa je praktično nemoguće uspoređivati ranije godine s 2020. godinom.

3.2. Pregled kretanja predmeta po godinama i po vrsti predmeta u državnom odvjetništvu

Sva državna odvjetništva osim USKOK-a imaju ustanovljen kazneni i građansko-upravni odjel jer se postupak i način rada na kaznenim predmetima razlikuje od postupanja i načina rada na građanskim i upravnim predmetima.

U prikaz rada kaznenog odjela uključeni su predmeti kaznenih prijava, istraga, istraživanja, drugostupanjskog postupka, zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim stvarima, zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim stvarima te razni kazneni predmeti.

U prikaz rada građansko-upravnih odjela uključeni su predmeti mirnog rješavanja spora, parnični, ovršni predmeti, stečaj potrošača, stečaj, izvanparnični predmeti, upravni predmeti, upravni sporovi, zahtjevi za preispitivanje pravomoćne presude i predmeti iz upisnika raznih predmeta.

Pregled kretanja predmeta po vrsti s indikatorima

Vrsta predmeta	Godina	Kretanje predmeta				CR	DT
		Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni	2016.	43.398	120.663	104.782	59.279	87%	206,5
	2017.	59.279	118.450	112.896	64.833	95%	209,6
	2018.	64.833	109.559	113.705	60.687	104%	194,8
	2019.	43.734	128.851	131.552	41.032	102%	113,8
	2020.	34.482	137.268	136.291	35.458	99%	95
Građansko-upravni	2016.	8.837	79.230	75.957	12.110	96%	58,2
	2017.	12.110	74.171	77.678	8.603	105%	40,4
	2018.	8.603	70.951	74.273	5.281	105%	26
	2019.	7.056	86.837	87.946	5.947	101%	24,7
	2020.	6.506	75.981	76.980	5.507	101%	26,1

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Od 2016. do 2018. godine broj novih predmeta u oba odjela polako se smanjivao, ali u 2019. i 2020. godini dolazi do značajnog povećanja novih predmeta dijelom iz razloga navedenih u uvodnom dijelu izvješća.

Kretanje predmeta u općinskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ODO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2016.	KO	96.374	81.419	52.730	84%	236,4
	GUO	63.209	60.671	9.794	96%	58,9
2017.	KO	93.546	88.567	57.709	95%	237,8
	GUO	62.008	64.716	7.086	104%	40
2018.	KO	85.125	88.737	54.097	104%	222,5
	GUO	57.450	60.463	4.073	105%	24,6
2019.	KO	102.525	104.357	35.807	102%	125,2
	GUO	74.704	75.080	5.133	101%	25
2020.	KO	137.268	136.291	35.458	99%	95,0
	GUO	75.981	76.980	5.507	101%	26,1

Općinska državna odvjetništva imaju u radu više kaznenih predmeta nego građanskih i upravnih predmeta. Prosječna stopa ažurnosti je 100%, vrijeme rješavanja kontinuirano se skraćuje, što je rezultiralo smanjenjem broja neriješenih predmeta.

Kretanje predmeta u županijskim državnim odvjetništvima po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	ŽDO	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2016.	KO	18.941	17.783	3.675	94%	75,4
	GUO	15.116	14.450	1.991	96%	50,3
2017.	KO	19.283	18.704	4.254	97%	83
	GUO	11.204	12.010	1.185	107%	36
2018.	KO	19.070	19.516	3.808	102%	71,2
	GUO	12.398	12.528	1.055	101%	30,7
2019.	KO	20.754	20.876	3.119	101%	54,5
	GUO	10.825	11.660	563	108%	17,6
2020.	KO	22.855	22.577	3.408	99%	55,1
	GUO	9.140	9.181	546	100%	21,7

Kretanje broja primljenih i riješenih kaznenih predmeta iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava odgovara kretanju kaznenih predmeta na općinskoj razini, ali se broj riješenih predmeta konstantno povećava, zbog čega se broj neriješenih predmeta smanjuje. Ove pozitivne trendove potvrđuju i indikatori učinkovitosti. U 2020. godini vrijeme potrebno za rješavanje neriješenih kaznenih predmeta iznosi prosječno 55 dana, a za rješavanje svih neriješenih predmeta u građansko-upravnim odjelima samo 21,7 dana.

Broj primljenih predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela u promatranom razdoblju pokazuje velike oscilacije. Riješeno je više predmeta nego što je primljeno, što je dovelo i do smanjenja ukupnog broja neriješenih predmeta.

Kretanje predmeta USKOK-a s indikatorima

Godina	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2016.	1.316	1.414	795	107%	2.015,20
2017.	1.487	1.507	775	101%	187,7
2018.	1.427	1.492	710	105%	173,7
2019.	1.553	1.626	652	105%	146,4
2020.	3.338	3.473	607	104%	63,8

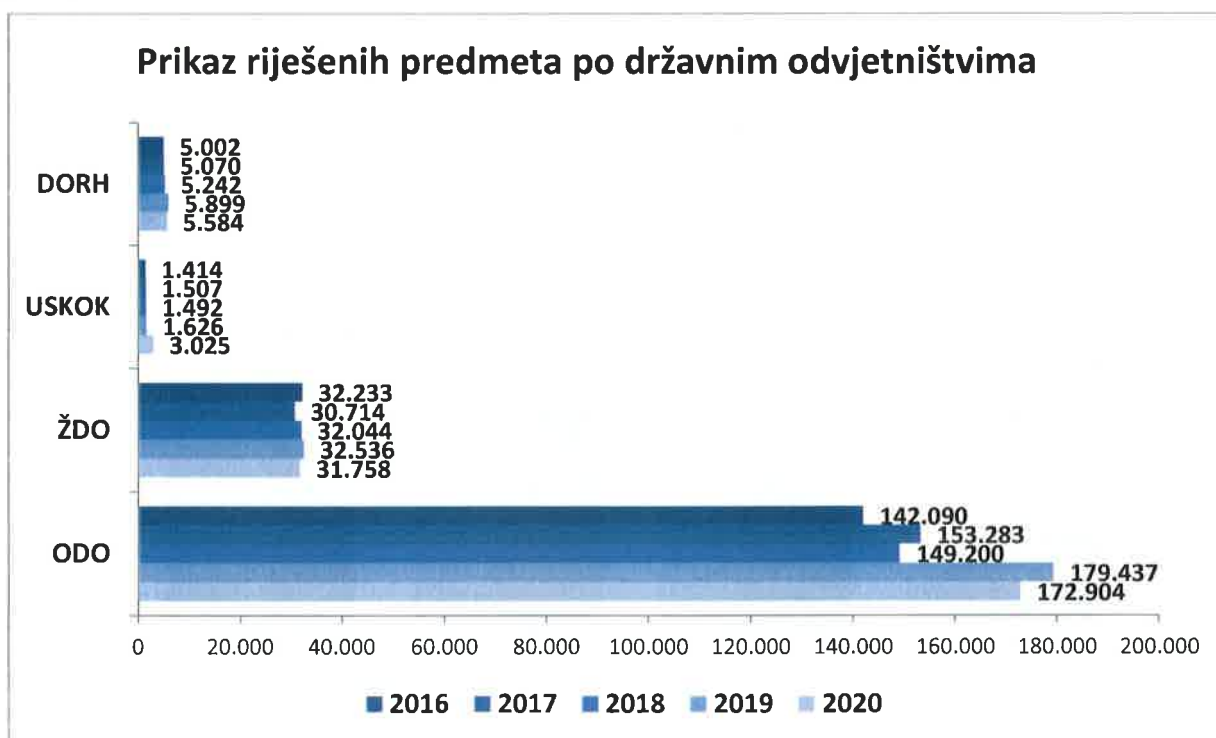
Podatci o kretanju predmeta USKOK-a za razdoblje od 2016. do 2019. godine temelje se na ručno vođenim evidencijama u pisanim upisnicima. USKOK je tek 2020. godine uključen u informatički sustav CTS, što je zajedno s činjenicom novog statističkog praćenja rada i primjenom novog Poslovnika kojim su uvedene nove vrste predmeta dovelo do toga da je broj primljenih i riješenih predmeta dvostruko veći nego 2019. godine.

Kretanje predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske po vrsti predmeta s indikatorima

Godina	DORH	Primljeno	Riješeno	Neriješeno	CR	DT
2016.	KO	4.032	4.166	2.079	103%	182,1
	GUO	905	836	325	92%	141,9
2017.	KO	4.134	4.118	2.095	100%	185,7
	GUO	959	952	332	99%	127,3
2018.	KO	3.937	3.960	2.072	101%	191
	GUO	1.103	1.282	153	116%	43,6
2019.	KO	4.019	4.693	1.454	117%	113,1
	GUO	1.308	1.203	254	92%	77,1
2020.	KO	4.141	4.226	975	102%	84,2
	GUO	1.387	1.351	282	97%	76,2

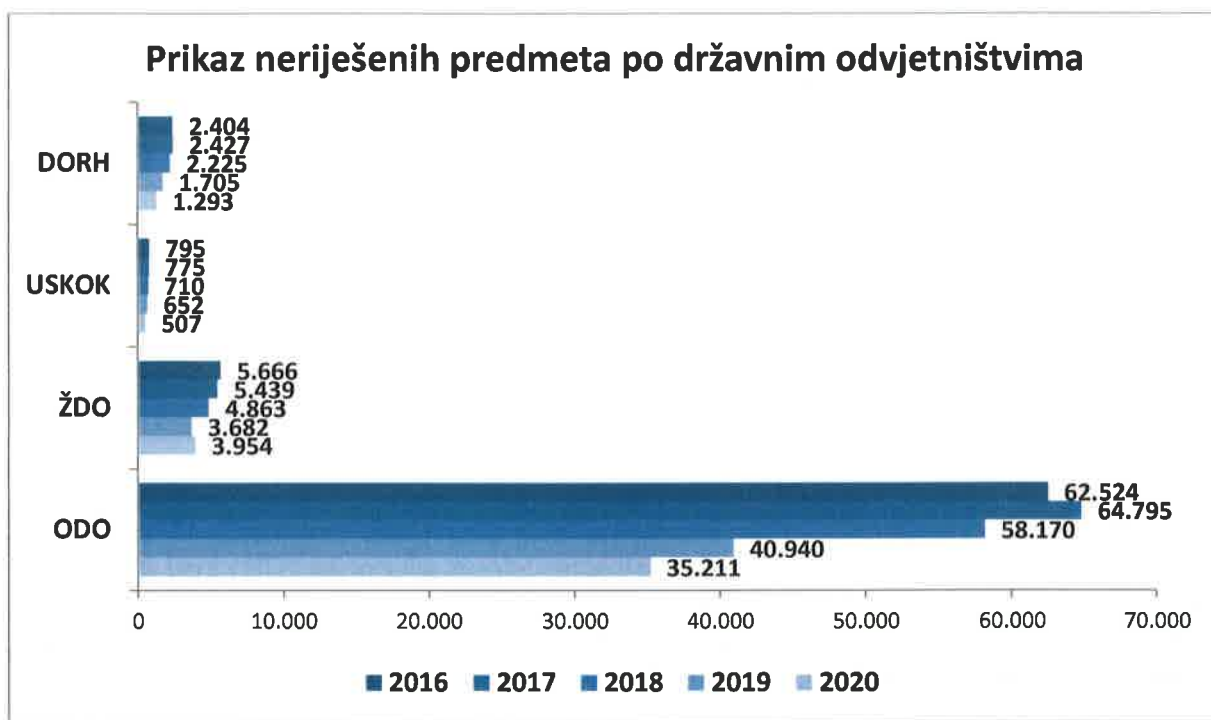
Broj primljenih kaznenih predmeta u nadležnosti DORH-a u promatranom razdoblju bitnije ne oscilira, dok istodobno broj primljenih predmeta u nadležnosti građansko-upravnog odjela kontinuirano raste. Stopa ažurnosti (CR) kod građanskih je predmeta nešto niža zbog predmeta investicijskih arbitraža koje zbog činjenične i pravne složenosti te postupovnih pravila Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova duže traju.

3.3. Pregled kretanja riješenih i neriješenih predmeta po godinama

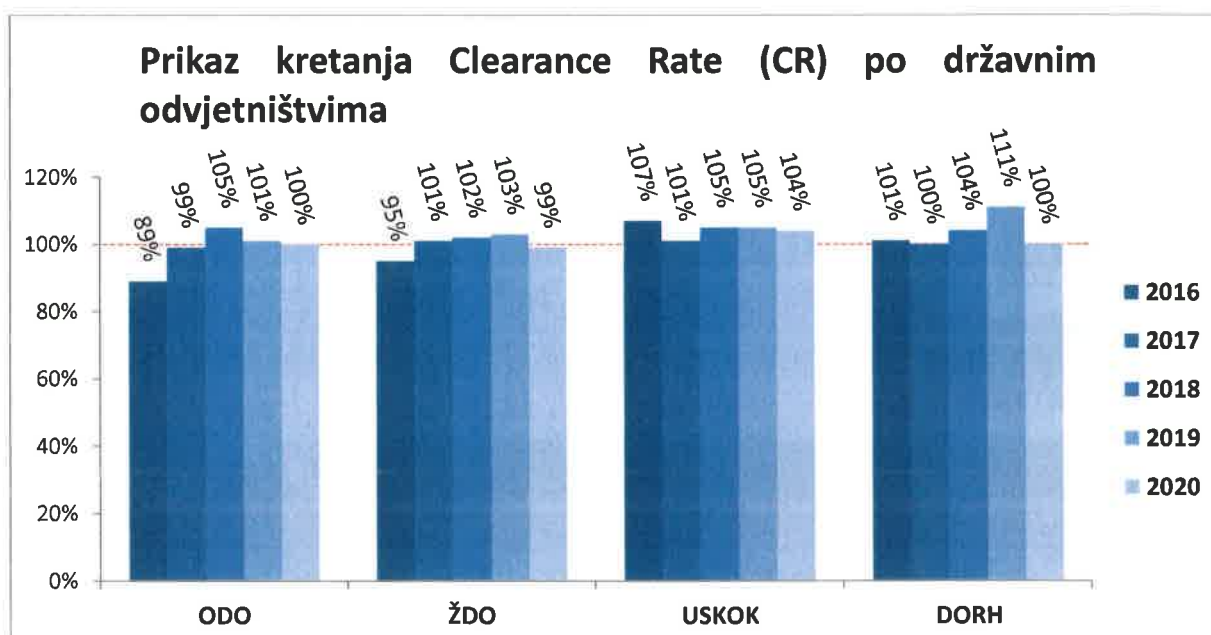

Broj riješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva pokazuje mala odstupanja. Iznimka je USKOK zbog već iznesenih razloga. Na grafikonu se uočava velik porast riješenih predmeta u 2019. godini kada je do povećanja primljenih i riješenih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima došlo dijelom

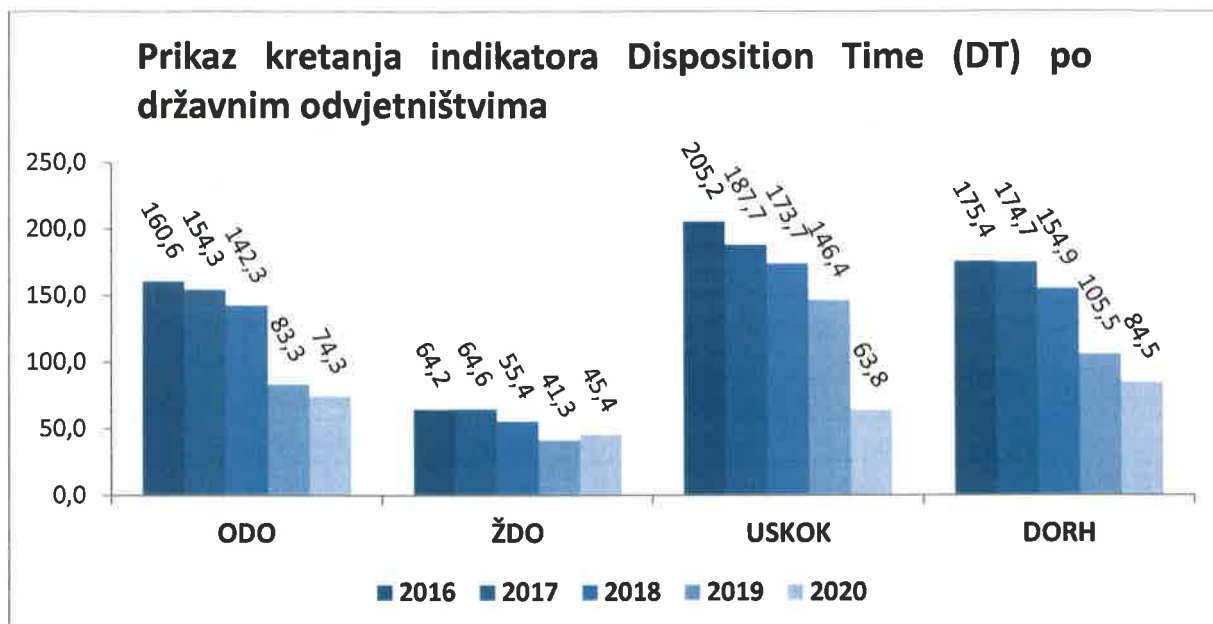
zbog unosa starih predmeta koji nisu bili uneseni u informacijski sustav CTS i prijena predmeta na novoosnovana državna odvjetništva, o čemu je izvještavano u izvješću o radu u 2019. godini.

U promatranom razdoblju broj neriješenih predmeta na svim razinama državnog odvjetništva u pravilu se smanjio.

Promatrajući rad državnih odvjetništava kroz stopu ažurnosti (CR), vidljivo je da ona na svim razinama iznosi 100%, iako je 2020. godina bila iznimno teška.

Analiza kretanja pokazatelja vremena rješavanja predmeta (DT) na svim razinama te kod USKOK-a i DORH-a u promatranom razdoblju pokazuje da se vrijeme rješavanja predmeta skraćuje

4. Podatci o kretanju predmeta općinskih državnih odvjetništava

4.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
ODO	2016.	498,5	45.031	159.583	142.090	62.524
	2017.	500,5	62.524	155.554	153.283	64.795
	2018.	474	64.795	142.575	149.200	58.170
	2019.	416,6	43.148	177.229	179.437	40.940
	2020.	415,7	35.768	172.348	172.904	35.211

Ukupan broj primljenih predmeta kod općinskih državnih odvjetništava u 2019. i 2020. godini se povećao. U 2019. i 2020. godini bilo je najmanje rješavatelja prisutno na radu, ali je broj ukupno riješenih predmeta najveći.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2016.	129.767	269.557
2017.	170.362	319.732
2018.	196.658	344.248
2019.	226.309	371.535
2020.	261.122	404.008

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja općinskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada općinskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika /savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ODO	2016.	89%	160,6	498,5	320,1	285	125,4
	2017.	99%	154,3	500,5	310,8	306,3	129,5
	2018.	105%	142,3	474	300,8	314,8	122,7
	2019.	101%	83,3	416,6	425,4	430,7	98,3
	2020.	100%	74,3	415,7	414,6	415,9	84,7

Iako je broj rješavatelja u 2020. godini bio najmanji, a broj primljenih predmeta ostao na razini prethodne 2019. godine uz niz poznatih okolnosti koje su negativno utjecale na rad i rješavanje predmeta, zadržana je stopa ažurnosti od 100%.

4.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta općinskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2020. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, KPm-DO, KPz-DO, KPn-DO, PP-DO)	53.051	52.364	18.229	99%	127,1
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kir-DO, Kdr-DO)	15.587	15.370	3.318	99%	78,8
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, KR-DO)	18.468	18.898	9.021	102%	174,2
Ukupno kazneni	87.106	86.632	30.568	100%	126,7
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	6.617	6.559	612	99%	34,1
Predmeti prevencije (N-DO)	7.374	7.211	1.246	98%	63,1
Ovršni predmeti (O-DO)	18.032	18.427	841	102%	16,7
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	20.184	20.523	942	102%	16,8
Stečaj potrošača (Sp-DO)	2.822	2.805	58	99%	7,5
Pravna mišljenja (M-DO)	2.098	2.132	74	102%	12,7
Upravni predmeti (U-DO)	3.299	3.748	310	114%	30,2
Ostali predmeti	4985	5.036	560	101%	40,6
Ukupno građansko-upravni	65.411	66.441	4.643	102%	25,5

Gornja tablica prikazuje predmete općinskih državnih odvjetništava po vrsti. Od kaznenih predmeta najzastupljeniji su kazneni predmeti protiv punoljetnih i pravnih osoba. Među građanskim i upravnim predmetima najveći je broj izvanparničnih i ovršnih predmeta.

Prosječna stopa ažurnosti kod kaznenih predmeta iznosi 100%, što znači da je riješeno onoliko predmeta koliko je i primljeno.

Kod građanskih i upravnih predmeta prosječna stopa ažurnosti također je 100%, dok je vrijeme rješavanja najdulje kod predmeta prevencije i ostalih predmeta. Kod svih drugih predmeta vrijeme potrebno za rješavanje svih predmeta kraće je od 30 dana.

4.3. Pregled kretanja predmeta na općinskim državnim odvjetništvima u 2020. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom općinskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31.12. 2019.	Ukupno primljeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2020.
ODO u Bjelovaru	857	6103	6046	914
ODO u Čakovcu	664	3748	3819	593
ODO u Dubrovniku	872	3844	3991	725
ODO u Gospiću	470	2782	2759	493
ODO u Karlovcu	955	5315	5403	867
ODO u Koprivnici	423	2744	2778	389
ODO u Metkoviću	407	1696	1606	497
ODO u Novom Zagrebu	2079	6276	6108	2247
ODO u Osijeku	1120	10221	10226	1115
ODO u Pazinu	1762	4927	5195	1494
ODO u Požegi	272	2071	2109	234
ODO u Puli-Pola	2168	7927	8215	1880
ODO u Rijeci	2800	13900	14147	2553
ODO u Slavonskom Brodu	843	5789	5955	677
ODO u Sisku	1267	7523	6982	1808
ODO u Splitu	3008	16576	16368	3216
ODO u Šibeniku	906	5518	5331	1093
ODO u Varaždinu	928	5308	5216	1020
ODO u Velikoj Gorici	886	4377	4284	979
ODO u Vinkovcima	642	4347	4354	635
ODO u Virovitici	395	4167	4183	379
ODO u Vukovaru	415	3901	3936	379
ODO u Zadru	3230	8844	9576	2498
ODO u Zlataru	676	3222	3248	650
ODO u Zagrebu	7723	31222	31069	7876
Ukupno općinska državna odvjetništva	35768	172348	172904	35211
Prosjek	1430,7	6893,9	6916,2	1408,4

U gornjoj je tablici prikazano kretanje predmeta u 2020. godini za svako općinsko državno odvjetništvo. Najveći broj predmeta primilo je i riješilo u apsolutnom iznosu Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu, koje je i najveće državno odvjetništvo u Republici Hrvatskoj. Slijede ga općinska državna odvjetništva u Splitu, Rijeci i Osijeku. Podatci pokazuju da su općinska državna odvjetništva smanjila ukupan broj neriješenih predmeta.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada po pojedinom općinskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	CR	DT
ODO u Bjelovaru	16	16,00	376,5	56,9	99%	55,2
ODO u Čakovcu	9	8,61	443,6	68,9	102%	56,7
ODO u Dubrovniku	9	6,3	633,5	115,1	104%	66,3
ODO u Gospiću	8	4,96	556,3	99,4	99%	65,2
ODO u Karlovcu	19	13,38	403,8	64,8	102%	58,6
ODO u Koprivnici	10	7,7	360,8	50,5	101%	51,1
ODO u Metkoviću	4	3,32	483,7	149,7	95%	113,0
ODO u Novom Zagrebu	22	16,804	363,5	133,7	97%	134,3
ODO u Osijeku	36	33,25	307,5	33,5	100%	39,8
ODO u Pazinu	16	10,8	481,0	138,3	105%	105,0
ODO u Požezi	7	5,98	352,7	39,1	102%	40,5
ODO u Puli-Pola	20	16,4247973	500,2	114,5	104%	83,5
ODO u Rijeci	40	32,71	432,5	78,0	102%	65,9
ODO u Slavonskom Brodu	19	13,5	441,1	50,1	103%	41,5
ODO u Sisku	18	15,11	462,1	119,7	93%	94,5
ODO u Splitu	58	41,876	390,9	76,8	99%	71,7
ODO u Šibeniku	16	14	380,8	78,1	97%	74,8
ODO u Varaždinu	19	13,59	383,8	75,1	98%	71,4
ODO u Velikoj Gorici	14	8,37	511,8	117,0	98%	83,4
ODO u Vinkovcima	11	9,39	463,7	67,6	100%	53,2
ODO u Virovitici	11	11	380,3	34,5	100%	33,1
ODO u Vukovaru	12	10,14	388,2	37,4	101%	35,1
ODO u Zadru	20	14,3	669,7	174,7	108%	95,2
ODO u Zlataru	9	7,88	412,2	82,5	101%	73,0
ODO u Zagrebu	112	80,24	387,2	98,2	100%	92,5
Ukupno općinska državna odvjetništva	535	415,7	415,9	84,7	100%	74,3
Prosjek	21,4	16,6				

U ovoj tablici prikazani su indikatori uspješnosti (CR i DT) u radu pojedinih općinskih državnih odvjetništava za izvještajnu godinu prema broju riješenih predmeta po rješavatelju (zamjeniku državnog odvjetnika / državnoodvjetničkom savjetniku).

5. Podatci o kretanju predmeta na županijskim državnim odvjetništvima

5.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
Županijska državna odvjetništva	2016.	168	3.842	34.057	32.233	5.666
	2017.	177	5.666	30.487	30.714	5.439
	2018.	170	5.439	31.468	32.044	4.863
	2019.	163	4.640	31.579	32.536	3.682
	2020.	159	3.717	31.995	31.758	3.954

Županijska državna odvjetništva primila su u 2020. godini najviše predmeta u posljednje 4 godine. Iako su imali najmanji broj stvarno prisutnih rješavatelja na radu, riješen je neznatno manji broj predmeta u odnosu na broj primljenih, ali je došlo do manjeg povećanja broja neriješenih predmeta.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2016.	13.790	52.094
2017.	15.372	57.174
2018.	18.475	60.491
2019.	19.504	63.470
2020.	21.951	54.191

U gornjoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom odvjetništvu, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom ili javnopravnim tijelom kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja županijskih državnih odvjetništava.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
ŽDO	2016.	95%	64,2	168	202,7	191,9	33,7
	2017.	101%	64,6	177	172,2	173,5	30,7
	2018.	102%	55,4	170	185,1	188,5	28,6
	2019.	103%	41,3	163	193,7	199,6	22,6
	2020.	99%	45,4	159	201,1	199,6	24,8

U 2020. godini stopa ažurnosti je 99%, što je posljedica objektivnih okolnosti u kojima se radilo.

5.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2020. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-DO, KPmp-DO, KPm-DO, KPz-DO, KPn-DO)	1753	1398	1187	80%	309,9
Upisnici istraga, pripremnih postupaka i istraživanja (Kis-DO, Kpp-DO, Kdr-DO)	2751	2705	362	98%	48,8
Upisnik pravnih lijekova (KŽ-DO)	7057	7042	29	100%	1,5
Drugi kazneni upisnici (Kid-DO, Kmp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	10572	10710	1830	101%	62,4
Ukupno kazneni	22.133	21.855	3408	95%	105,6
Građansko-upravni predmeti					
Parnični predmeti (P-DO)	582	596	58	102%	35,5
Predmeti prevencije (N-DO)	1044	1088	133	104%	44,6
Ovršni predmeti (O-DO)	87	85	4	98%	17,2
Stečajni predmeti (S-DO)	3581	3579	153	100%	15,6
Izvanparnični predmeti (Ip-DO)	229	227	3	99%	4,8
Pravna mišljenja (M-DO)	1468	1462	31	100%	7,7
Upravni sporovi (Us-DO)	378	380	22	101%	21,1
Ostali predmeti	1771	1764	142	100%	29,4
Ukupno građansko-upravni	9140	9181	546	100%	21,7

U radu županijskih državnih odvjetništava od kaznenih predmeta najveći je broj tzv. drugih kaznenih predmeta i predmeta pravnih lijekova, dok je od građanskih i upravnih predmeta najveći broj stečajnih predmeta, predmeta pravnih mišljenja i predmeta prevencije.

Prosječna stopa ažurnosti za kaznene predmete iznosi 95%, a za građanske i upravne predmete iznosi 100%.

5.3. Pregled kretanja predmeta županijskih državnih odvjetništava u 2020. godini – pojedinačno

Pregled kretanja predmeta po pojedinom županijskom državnom odvjetništvu

Državno odvjetništvo	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2019.	Ukupno primljeno	Ukupno riješeno	Ukupno neriješeno na 31. 12. 2020.
Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru	120	2026	2015	131
Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku	101	915	907	109
Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu	115	1298	1314	99
Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku	277	2112	1939	450
Županijsko državno odvjetništvo u Puli-Pola	102	2940	2925	117
Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci	185	2170	2132	223
Županijsko državno odvjetništvo u Sisku	57	1297	1262	92
Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu	64	1371	1350	85
Županijsko državno odvjetništvo u Splitu	259	3513	3354	418
Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku	228	1253	1360	121
Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu	172	2347	2357	162
Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici	162	1979	1937	204
Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru	167	1549	1612	104
Županijsko državno odvjetništvo u Zadru	339	1360	1559	140
Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu	1368	5865	5735	1498
Ukupno županijska državna odvjetništva	3716	31995	31758	3953
Prosjek	247,7	2133,0	2117,2	263,5

Pojedinačni rezultati rada županijskih državnih odvjetništava pokazuju da je Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu primilo i riješilo najveći apsolutni broj predmeta, a slijede ga županijska državna odvjetništva u Splitu i Osijeku.

Pregled pokazatelja uspješnosti rada županijskih državnih odvjetništava pojedinačno po državnim odvjetništvima

Državno odvjetništvo	Broj zamjenika i savjetnika u DO	Stvarna prisutnost rješavatelja	Riješeno po zamjeniku/savjetniku	Neriješeno po zamjeniku/savjetniku	CR	DT
ŽDO u Bjelovaru	10	9	223,9	14,6	99%	23,7
ŽDO u Dubrovniku	5	4,5	201,6	24,2	99%	43,9
ŽDO u Karlovcu	8	6,1	215,1	16,2	101%	27,5
ŽDO u Osijeku	21	20,5	94,6	22,0	92%	84,7
ŽDO u Puli-Pola	13	8,3	352,0	14,1	99%	14,6
ŽDO u Rijeci	13	11,0	193,1	20,2	98%	38,2
ŽDO u Sisku	8	6,1	205,5	15,0	97%	26,6
ŽDO u Slavonskom Brodu	8	6,6	204,9	12,9	98%	23,0
ŽDO u Splitu	22	16,0	210,3	26,2	95%	45,5
ŽDO u Šibeniku	7	5,9	232,1	20,6	109%	32,5
ŽDO u Varaždinu	17	10,3	228,8	15,7	100%	25,1
ŽDO u Velikoj Gorici	9	7,0	277,1	29,2	98%	38,4
ŽDO u Vukovaru	8	6,2	260,0	16,8	104%	23,5
ŽDO u Zadru	7	6,0	259,4	23,3	115%	32,8
ŽDO u Zagrebu	45	35,6	161,0	42,1	98%	95,3
Ukupno županijska državna odvjetništva	201	159,1	199,6	24,8	99%	45,4
Prosjek	13,4	10,6				

6. Podatci o kretanju predmeta u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

6.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta USKOK-a

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika / savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta				Broj predmeta u postupku pred sudom ili upravnim tijelima	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi ili u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
			Na početku	Primijeno	Riješeno	Neriješeno		
USKOK	2016.	33,5	893	1.316	1.414	795	368	2.653
	2017.	35,5	795	1.487	1.507	775	342	2.688
	2018.	33,5	775	1.427	1.492	710	352	2.610
	2019.	35	725	1.553	1.626	652	371	2.635
	2020.	32,26	727	3.338	3.473	607	649	3.695

USKOK je tek prošle godine počeo koristiti i raditi u informatičkom sustavu CTS. Zbog toga te zbog primjene novog Poslovnika kojim su uvedene nove vrste predmeta statistički je prikazan iznimno velik broj primljenih predmeta. Ovo nije realna brojka jer je u ovaj broj uračunat i značajan broj predmeta iz ranijih godina.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada USKOK-a

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/ savjetnika – stvarna prisutnost	Primijeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku /savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku /savjetniku
USKOK	2016.	107%	205,2	33,5	39,3	42,2	23,7
	2017.	101%	187,7	35,5	41,9	42,5	21,8
	2018.	105%	173,7	33,5	42,6	44,5	21,2
	2019.	105%	146,4	35	44,4	46,5	18,6
	2020.	104%	63,8	32,3	103,5	107,7	18,8

U ovoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, a nakon čega se predmet iskazuje riješenim u državnom

odvjetništvu, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom, kako bi se mogao sagledati sveukupan opseg rada i opterećenja USKOK-a.

Broj rješavatelja u 2020. godini bio je nešto manji nego godinu dana ranije. Stopa ažurnosti u 2020. godini zadržana je na istoj razini, ali je vrijeme rješavanja skraćeno.

6.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja uskočkih predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2020. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Kazneni predmeti					
Upisnici kaznenih prijava (KP-US, KPn-US)	535	793	20	148%	9,2
Upisnici istraga (Kis-US, Kdr-US)	383	407	63	106%	56,5
Drugi kazneni upisnici (KMp-US, KR-US)	2.059	1.912	524	93%	100,0
Upisnici predmeta pred sudom (KO-US)	361	361	0	100%	0,0
Ukupno	3.338	3.473	607	104%	63,8

U radu USKOK-a najveći je broj raznih kaznenih predmeta i predmeta kaznenih prijava protiv poznatih punoljetnih i pravnih osoba.

7. Podatci o kretanju predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH)

Temeljem odredbe članka 29. stavaka 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske i Zakona o državnom odvjetništvu, DORH poduzima pravne radnje radi zaštite Ustava Republike Hrvatske i zakonitosti pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske te stranim sudovima i drugim tijelima, osim kad je posebnim zakonom bilo drukčije određeno. Također, DORH daje mišljenja o nacrtima prijedloga zakona i drugih propisa važnih za ustrojstvo i rad državnog odvjetništva i obnašanje državnoodvjetničke dužnosti.

U DORH-u su ustrojena dva odjela: Kazneni odjel i Građansko-upravni odjel te Ured Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske (u nastavku: Ured Glavnog državnog odvjetnika) kao posebna ustrojstvena jedinica.

Kazneni odjel nadležan je za postupanje u predmetima izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude, sukob nadležnosti sudova, preispitivanja sudskih odluka i sukoba nadležnosti, predmetima u drugostupanjskom postupku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske predmetima podizanja zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim i u prekršajnim postupcima, u drugostupanjskim predmetima te drugih raznih kaznenopravnih stvari.

Građansko-upravni odjel nadležan je za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima i drugim postupcima koji se vode pred stranim sudovima,

međunarodnim i drugim tijelima kao što su međunarodne investicijske arbitraže, likvidacije stranih banaka i dr. te predmetima davanja pravnih mišljenja o pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove, zaštitu imovine, prirodnih bogatstava, dijelova prirode, nekretnina, stvari i prava od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, daje mišljenja o pravnoj valjanosti određenih pravnih poslova na temelju posebnih propisa, daje mišljenja kojima izražava pravne stavove o primjeni pojedinih propisa kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te je nadležan za postupanje u predmetima podizanja prijedloga za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske predmetima prevencije i izvansudskog rješavanja sporova

U Uredu Glavnog državnog odvjetnika osim poslova državnoodvjetničke uprave obavljaju se i poslovi međunarodne pravne pomoći i suradnje, predmeti ustupa ili preuzimanja kaznenog progona, zamolnica, pritužbe na rad te se prate europski propisi, prati i analizira praksa Europskog suda za ljudska prava i sudova Europske unije.

Predmet izvješća nisu predmeti državnoodvjetničke uprave.

7.1. Opći pregled kretanja predmeta

Opći pregled kretanja predmeta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Vrsta državnog odvjetništva	Godina	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Kretanje predmeta			
			Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
DORH	2016.	26	2469	4937	5002	2404
	2017.	25	2404	5093	5070	2427
	2018.	24	2427	5040	5242	2225
	2019.	31,3	2277	5327	5896	1708
	2020.	33,5	1306	5571	5584	1293

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

Broj predmeta u radu DORH-a od 2016. do 2020. godine kontinuirano se povećava, i to zbog povećanog priljeva novih predmeta. U 2020. godini riješeno je nešto manje predmeta, ali se smanjio broj neriješenih predmeta.

Godina	Broj predmeta u postupku pred sudom i JPT	Ukupan broj predmeta u kojima postupak vodi i u postupku sudjeluje državno odvjetništvo
2016.	40	8.317
2017.	38	10.550
2018.	44	10.483
2019.	38	9.001
2020.	52	9.642

*procjena temeljem dostupnih podataka u informacijskom sustavu državnog odvjetništva

U ovoj tablici prikazan je broj predmeta u kojima se nakon donošenja državnoodvjetničke odluke, dakle, nakon što je predmet riješen u DORH-u, postupak nastavlja i vodi pred nadležnim sudom.

Opći pregled pokazatelja uspješnosti rada Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Državna odvjetništva	Godina	CR	DT	Broj zamjenika/savjetnika – stvarna prisutnost	Primljeno po zamjeniku/savjetniku	Broj riješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku	Broj neriješenih predmeta po zamjeniku/savjetniku
DORH	2016.	101%	175,4	26	189,9	192,4	92,5
	2017.	100%	174,7	25	203,7	202,8	97,1
	2018.	104%	154,9	24	210	218,4	92,7
	2019.	111%	105,7	31,3	170,5	188,7	54,7
	2020.	100%	84,5	33,5	166,3	166,7	38,6

Stopa ažurnosti u 2020. godini je 100%, ali je niža nego godinu dana ranije, što je posljedica okolnosti u kojima se radilo. Međutim, u promatranom petogodišnjem razdoblju broja neriješenih predmeta po rješavatelju se smanjio za 58%, dok se vrijeme rješavanja skratilo za 51%.

7.2. Pregled kretanja predmeta za 2020. godinu s pokazateljima po vrstama predmeta

Pregled kretanja predmeta po vrstama predmeta s indikatorima

Vrsta predmeta	Kretanje predmeta u 2020. godini			CR	DT
	Primljeno	Riješeno	Neriješeno		
Upisnik kaznenih predmeta u drugostupanjskom postupku (Kž-DO)	1568	1594	25	102%	5,7
Upisnici zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KZZ-DO, ZPP-DO)	221	304	190	138%	228,1
Drugi kazneni upisnici (KMp-DO, Kuo-DO, Ksm-DO, KR-DO)	2352	2328	760	99%	119,2
Ukupno kazneni	4141	4226	975	102%	84,2
Parnični predmeti / arbitraže (P-DO)	7	8	2	114%	91,3
Pravna mišljenja (M-DO)	212	212	31	100%	53,4
Zahtjevi za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (GZ-DO)	289	251	73	87%	106,2
Ostali predmeti	879	880	176	100%	73,0
Ukupno građansko-upravni	1387	1351	282	97%	76,2

Prosječna stopa ažurnosti kod kaznenih predmeta iznosi 112%, s time da je najviša kod predmeta zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim i prekršajnim predmetima kod kojih je broj neriješenih predmeta značajno smanjen (na kraju 2019. godine ostalo neriješeno 263). Vrijeme rješavanja je najduže upravo kod tih

predmeta jer su to pravno najsloženiji predmeti, dok je vrijeme rješavanja najduže kod predmeta međunarodne pravne pomoći jer njihovo rješavanje ovisi o stranim pravosudnim tijelima.

Prosječna stopa ažurnosti kod građanskih i upravnih predmeta u DORH-u iznosi 97%, što pokazuje da je ažurnost veća nego 2019. godine (92%). Na stopu ažurnosti utječu investicijske arbitraže, na kojima rade svi zamjenici, a kod kojih je zbog njihove iznimne činjenične i pravne složenosti vrijeme rješavanja najduže.

II. REZULTATI RADA DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA ZA 2020. GODINU

8. Zbirni prikaz načina rješavanja kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u 2020. godini za razdoblje od 2016. do 2020. godine

8.1. Zbirni prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih poznatih osoba – sve osobe

Prijavljene osobe	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	33.612	41.748	33.425	42.375	30.595	40.966	31.287	42.008	34.213	43.903
Mlađi punoljetnici	2.392	3.059	2.020	2.714	1.955	2.654	1.984	2.567	2.529	3.543
Pravne osobe	1.431	1.971	1.263	1.906	1.188	1.986	1.165	2.113	1.345	2.358
Maloljetne osobe	1.809	2.357	1.883	2.355	1.416	1.837	1.476	1.913	1.839	2.397
Ukupno	39.244	49.135	38.591	49.350	35.154	47.443	35.912	48.601	39.926	52.201

Tijekom 2020. državna odvjetništva zaprimila su 39.926 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što je 4.014 prijavljenih osoba više nego 2019., kada je prijavljeno 35.912 osoba i predstavlja porast od 11,2%.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 38.581, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe porast od 11% u odnosu na prethodnu godinu (2019. – 34.747 prijavljenih fizičkih osoba).

U odnosu na pravne osobe u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1.345 osoba, što je 180 prijavljenih osoba više nego prethodne godine (2019. – 1.165 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja rast od 15,4%.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2020. najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 34.213 prijava (85,7%). Slijede mlađe punoljetne osobe s 2529 prijava (6,3%), maloljetne osobe s 1839 prijava (4,6%), te pravne osobe s 1345 prijava (3,4%).

Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2019. godinu, kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle osobe participirale s 87,1%, mlađe punoljetne osobe s 5,5%, maloljetne osobe s 4,1% i pravne osobe s 3,3%.

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2019.	Broj prijavljenih u 2020.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.261	5.986	13,8%
Članak 228. KZ/11	3.167	3.488	10,1%
Članak 236. KZ/11	2.709	2.700	-0,3%
Članak 229. KZ/11	1.959	2.079	6,1%
Članak 235. KZ/11	1.157	1.420	22,7%
Članak 291. KZ/11	1.308	1.486	13,6%
Članak 246. KZ/11	602	1.050	74,4%
Članak 328. KZ/11	92	193	109,8%
Članak 230. KZ/11	294	327	11,2%
Članak 153. KZ/11	61	135	121,3%
Ostalo	19.302	21.062	9,1%
UKUPNO	35.912	39.926	11,2%

Iz prikazanih je podataka razvidno da je u strukturi kriminaliteta najzastupljenije kazneno djelo protiv osobne slobode – prijetnja iz članka 139. Kaznenog zakona/11, dok se također brojčano ističu kaznena djela protiv imovine, i to kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11. Sva navedena kaznena djela kaznena su djela iz općinske nadležnosti te u vezi s tim u odnosu na 2019. godinu nema značajnijih odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba.

Nadalje se u strukturi kriminaliteta brojčano ističu kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporaba položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo protiv gospodarstva – zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11, dok se među kaznenim djelima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, nakon kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 kao najzastupljenijeg, po broju prijava ističe i kazneno djelo protiv javnog reda – zločinačko udruženje iz članka 328. Kaznenog zakona/11.

Analiza porasta, odnosno pada zastupljenosti pojedinih kaznenih djela u odnosu na 2019. godinu dana je u posebnim poglavljima, i to, u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti općinskih državnih u poglavlju 9.1., u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava u poglavlju 10.1. te u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u poglavlju 11.1.

8.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2016.	37.435	46.778	10.291		17.306	7.701	6.595	3.946		939	36.487
2017.	36.708	46.995	12.084		17.151	7.300	5.681	3.686		1.093	34.911
2018.	33.738	45.822	12.468		15.277	6.840	6.308	3.719		1.210	33.354
2019.	34.436	46.688	12.834		14.186	7.292	6.185	4.169		2.022	33.854
2020.	38.087	49.804	11.633	8.310	12.871	5.530	2.171	4.189	1.907	3.193	38.171

U 2020. godini Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijska državna odvjetništva i općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimila su ukupno 38.087 kaznenih prijava, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2019. godine, u radu su imala ukupno 49.804 prijave. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješena je 38.171 prijava (76,6%), iz čega proizlazi da je tijekom ovog izvještajnog razdoblja došlo do porasta broja riješenih prijava u odnosu na prethodnu godinu (72,5%), odnosno vidljivo je da je zadržana visoka razina ažurnosti u radu državnih odvjetništava, usprkos poteškoćama i izazovima u radu s kojima su se državna odvjetništva susrela zbog epidemije bolesti COVID-19.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 11.633 prijave (23,4%), kod kojih se najveći broj odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida koje je državni odvjetnik naložio policiji ili drugim državnim tijelima i pravnim osobama, a iz čega je vidljivo da ažurnost u radu državnog odvjetnika ovisi i o ažurnosti drugih tijela, dok samo u manjem broju slučajeva državni odvjetnik izvide provodi sam.

Od ukupnog broja riješenih kaznenih prijava – 38.171 (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba), odbačajem je riješeno 12.871 prijava, što predstavlja 33,7%. Posebno valja naglasiti da državno odvjetništvo u slučaju donošenja rješenja o odbačaju kaznene prijave postupa sukladno članu 55. Zakona o kaznenom postupku te oštećenicima, odnosno žrtvama dostavlja rješenja o odbačaju kaznene prijave s poukom o pravu na preuzimanje kaznenog progona.

Nadalje, od ukupnog broja riješenih prijava 24.761 prijava (64,9%) riješena je donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke (rješenje o odbačaju, optužnica te rješenje o provođenju istrage), broj je otvorenih istraživanja (8310) na razini od 21,8%, dok je 1907 prijava (5%) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 3193 prijave (8,3%) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznenih prijava (12.871 odnosno 52%), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (7701, odnosno 31,1%) te rješenja o

provođenju istrage (4189 odnosno 16,9%). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, državna odvjetništva su tijekom 2020. godine u odnosu na 2171 osobu (28,2%) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Iako iz podataka prikazanih u tablici „Odluke povodom kaznene prijave (bez maloljetnih osoba)“ proizlazi da bi tijekom ovog izvještajnog razdoblja u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja došlo do značajnog pada broja rješenja o odbačaju te optužnica (kako neposrednih, tako i optužnica s kaznenim nalogom), značajnijih odstupanja u broju odluka nema, već se radi o promijenjenom načinu prikazivanja statističkih podataka za 2020. godinu. Naime, tijekom prethodnih izvještajnih razdoblja (2016. – 2019.) u statističkim se podacima nije posebno prikazivao broj otvorenih istraživanja, kao ni odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja, već su sve odluke bile prikazane skupno među odlukama povodom kaznene prijave. U ovogodišnjem je izvješću, među odlukama povodom kaznene prijave, posebno prikazan broj otvorenih istraživanja, dok su naknadno, pod točkom 8.1.1.2. „Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja“, prikazane meritorne odluke donesene nakon dovršenog istraživanja. Dakle, da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju donesenih tijekom 2020. godine, rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenim povodom kaznene prijave (12.871) potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (1843), a iz čega je vidljivo da je tijekom 2020. godine doneseno sveukupno 14.714 rješenja o odbačaju, što ne odstupa značajnije od broja odbačaja donesenih tijekom prethodnih godina (2019. – 14.186, 2018. – 15.277). Ista je situacija u odnosu na optužnice kojih je tijekom 2020. godine povodom kaznene prijave (dakle bez provođenja istraživanja) podignuto 7701, no kada se navedenom broju dodaju optužnice podignute nakon dovršenog istraživanja (6312), proizlazi da je tijekom 2020. godine podignuto ukupno 14.013 optužnica, a što ne odstupa značajnije od broja optužnica podignutih tijekom prethodnih godina (2019. – 13.477, 2018. – 12.788).

8.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

U ukupnom broju poznatih prijavljenih fizičkih osoba u ovom izvještajnom razdoblju 38.581 maloljetni počinitelji kaznenih djela participiraju s 4,8% što je na razini prošlogodišnjeg izvještavanja.

Odluke o kaznenim prijavama

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet iz čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mlt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2016.	1.809	2.357	472	1.624	1.094		303	151		72	450
2017.	1.883	2.355	421	1.574	1.008		354	183		106	396
2018.	1.416	1.837	437	1.150	698		264	145		67	410
2019.	1.476	1.913	417	1.143	653		312	217		69	391
2020.	1.839	2.397	386	1.100	379	122	214	133	163	142	86

Tijekom 2020. godine državna odvjetništva zaprimila su 1839 kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, a ukupno su imala u radu 2397 kaznenih prijava. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja primljenih prijava prema maloljetnicima za 24,6%. Naime, sada se u upisnik kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela (KPM-DO) upisuju i meritorno rješavaju i kaznene prijave podnesene prema djeci (osobe koje u vrijeme počinjenja kaznenih djela nisu navršile četrnaest godina života).

U izvještajnom razdoblju nastavlja se pad broja neriješenih prijava. Neriješene prijave su prijave u kojima su izvidi u tijeku ili se prema maloljetniku primjenjuje tzv. uvjetovani oporunitet (članak 72. Zakona o sudovima za mladež, dalje u tekstu: ZSM) u kojem slučaju državni odvjetnik nije dužan odluku o kaznenoj prijavi donijeti u roku od šest mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava, već najkasnije do jedne godine do kada sukladno članku 10. stavku 5. ZSM mogu trajati obveze/obveza naložene maloljetniku.

Ukupan broj odbačaja kaznenih prijava prema maloljetnicima na razini je 2018. i 2019. godine. Pad broja odbačaja primjenom oporuniteta u ukupnom broju odbačaja bio je zamjetan već i u prethodnim izvještajnim razdobljima. U ovome u odnosu na prethodno iznosi 58%. To je posljedica povećanja broja odbačaja na temelju članka 70. Zakona o sudovima za mladež (dalje u tekstu ZSM), jer se sada i u odnosu na kaznene prijave prema djeci, budući da se upisuju u upisnik kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela donosi rješenje o odbačaju na temelju članka 70. ZSM u vezi s člankom 7. Kaznenog zakona (dalje u tekstu KZ).

Povećanje broja odbačaja i znatan broj otvorenih istraživanja (članak 75. stavak 4. ZSM) imalo je za posljedicu pad broja podnesenih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije (članak 82. ZSM) i donesenih rješenja o provođenju pripremnog postupka.

Što se tiče strukture prijavljenih kaznenih djela počinitelja maloljetnika prevladavaju kaznena djela protiv imovine (krađa, teška krađa, oštećenje tuđe stvari), kazneno djelo tjelesne ozljede i kazneno djelo prijetnje.

8.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja

Godina	U radu			Odluke DO						Ukupno odluka	Ostalo u radu
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2020.	2.870	8.830	11.700	1.843	6.312	76	37	607	8.875	2.825	

U 2020. godini otvoreno je ukupno 8830 istraživanja, a kada se navedenom broju pribroje istraživanja ostala u radu iz prethodnog razdoblja, to je u radu tijekom 2020. godine bilo ukupno 11.700 istraživanja, od čega je dovršeno 8875 istraživanja, odnosno 75,8%.

Prema strukturi odluka, nakon dovršenog istraživanja u 71,1% predmeta podignuta je optužnica, dok je kaznena prijava odbačena u 20,8% predmeta. Prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 0,9% prijava, ustupljeno je 0,4% prijava, a na drugi način je riješeno 6,8% prijava.

Ako od ukupnog broja odluka u 2020. godini (38.171 odluka) iz upisnika kaznenih prijava oduzmemo odluke koje se odnose na otvorena istraživanja (8310 odluka) te dodamo odluke nakon dovršenog istraživanja (8875 odluka), proizlazi da je u 2020. godini meritorno riješeno 38.736 prijava.

8.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2016.		606	3.243		195	4044	
2017.		409	3.222		137	3768	
2018.		380	2.954		126	3460	
2019.		450	3.412		179	4041	
2020.	6.457	435	3.346	63	261	4.105	2.352

U 2020. godini doneseno je rješenje o provođenju istrage za 4189 osoba (bez maloljetnih osoba), što je 20 istraga više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 4169 (tablica 8.1.1.).

Od ukupnog broja istraga u radu (6457), tijekom 2020. godine je dovršeno 4105 istraga (63,6%), u čemu broj podignutih optužnica participira s 81,5% (3346), što je za 66 optužnica manje nego prethodne godine i predstavlja pad od 1,9%.

Iz visokog postotka podignutih optužnica nakon dovršene istrage proizlazi zaključak o osnovanosti odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, s obzirom na to da je, u više od 80% slučajeva, osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo potvrđena rezultatima dokaznih radnji koje su provedene tijekom istrage. Po zastupljenosti u odlukama po dovršenoj istrazi, nakon optužnica, slijede odluke o obustavi istrage (10,6%), ustupom su riješene 63 istrage (1,5%), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješena 261 istraga (6,4%).

Od ukupnog broja otvorenih istraga, u radu su ostale 2352 istrage (36,4%), a razlozi nerješavanja su u tome što je dio istraga pokrenut u posljednjem tromjesečju izvještajne godine te nije bilo moguće provesti sve dokazne radnje potrebne za donošenje meritorne odluke ili se radi o istragama koje zbog njihove složenosti iz objektivnih razloga (obimna dokumentacija koja se vještači, brojne dokazne radnje i sl.) nije bilo moguće dovršiti u izvještajnom razdoblju.

Trajanje istrage/pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2016.	455	1.456	1.504	576	250	27
2017.	518	1.505	1.429	411	124	18
2018.	530	1.079	795	205	6	0
2019.	667	1.281	1.129	468	94	25
2020.	723	1.126	1.102	564	171	172

Iz tabličnoga prikaza razvidno je da je tijekom 2020. godine u roku od 6 mjeseci dovršena 2951 istraga (76,5%), do 12 mjeseci 564 istrage (14,6%), 171 istraga do 18 mjeseci (4,4%) te 172 istrage u trajanju duljem od 18 mjeseci (4,5%), što ukazuje na ažurno postupanje državnih odvjetništava.

8.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnog postupku – maloljetnici

Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju u odnosu na 214 dovršenih pripremnih postupaka prema maloljetnicima stavila prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije (62,2%) i donijela rješenje o obustavi pripremnog postupka (6,5%).

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ukupno odluka	Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje ml. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način		
2016.	146	27	10	99			141	
2017.	171	31	1	137			172	
2018.	169	31	7	136			169	
2019.	190	39	9	149			190	
2020.	214	14	2	133	0	16	163	51

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo neznatan porast broja predmeta u kojima je po dovršenom pripremnom postupku trebalo donijeti odluku sukladno članku 79. stavku 1. ZSM (za 12,6%). Bilježimo pad broja obustava pripremnog postupka za 35,9% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kao i neznatno manji broj stavljenih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije.

8.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužno vijeće nadležnog suda nakon podizanja optužnice donosi odluku o optužnici. Optužno vijeće može optužnicu u cijelosti ili djelomično potvrditi, obustaviti kazneni postupak (ili odbaciti optužnicu ako istraga nije vođena) ili optužnicu vratiti državnom odvjetniku na dopunu.

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
			Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2016.			7.701	6.595	3.243	17.539	
2017.			7.300	5.681	3.222	16.203	
2018.			6.840	6.308	2.954	16.102	
2019.			7.292	6.185	3.412	16.889	
2020.	30.002	4.924	7.184	6.784	4.196	18.164	48.166

Državna su odvjetništva u 2020. podigla optužnice protiv 18.164 osobe (podatak se odnosi na sve fizičke i pravne osobe bez maloljetnika), što je 1275 optuženih osoba više ili 9,97% osoba više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. Podatci o ukupnom broju podignutih optužnica pokazuju kako državna odvjetništva počevši od 2018. kontinuirano iz godine u godinu podižu sve veći broj optužnica. Početkom 2020. u radu pred sudom bilo je 30.002 optuženih osoba, s time da za 4924 osobe optužno vijeće nije donijelo odluku o optužnici.

Iz tabelarnog prikaza proizlazi da su državna odvjetništva od ukupno 18.164 optužnica podigla 7184 neposrednih optužnica ili 39,55%, podignuto je 6784

optužnica s kaznenim nalogom, odnosno 37,34%, te 4196 optužnica nakon dovršene istrage, odnosno 23,1% od ukupnog broja optuženja.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2016.			61		10.480	311	78	10.869	
2017.			38		10.097	314	48	10.459	
2018.			73		9.354	386	62	9.802	
2019.			22		10.271	277	69	10.617	
2020.	23.088	196	0	3.031	14.383	314	57	14.754	6.983

Optužna vijeća nadležnih sudova donijela su ukupno 14.754 odluka o optužnici. Pred optužnim vijećem bez odluka o optužnici i dalje su ostale 6983 optužene osobe.

Da je kvaliteta podignutih optužnica na vrlo visokoj razini, potvrđuje činjenica da je 97,48% optužnica potvrđeno. Od ukupnog broja podignutih optužnica samo njih 2,12% vraćeno je državnom odvjetništvu radi boljeg razjašnjenja stvari, i to u pravilu radi provođenja dodatnih vještačenja, dok je postupak po optužnom vijeću obustavljen u odnosu na svega 59 osoba ili 0,38% ukupno optuženih osoba.

Kao i ranijih godina, ponovno ukazujemo na to da optužno vijeće na temelju odredbe članka 356. Zakona o kaznenom postupku može vratiti optužnicu tužitelju ne samo ako utvrdi postojanje formalnih nedostataka, već i kada smatra da je potrebno „bolje razjašnjenje stvari“ pri čemu se nerijetko radi o ocjeni suda da je potrebno provođenje dodatnih dokaznih radnji, iako je i bez njihova provođenja, prema stajalištu državnog odvjetništva, neupitno postojanje osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret te su ostvareni zakonski uvjeti za potvrđivanje optužnice. Rezultati ranije provedene analize razloga vraćanja optužnica po optužnom vijeću ukazuju na to da optužna vijeća na sebe faktično preuzimaju ulogu raspravnog suda tako što se upuštaju u ocjenu vjerodostojnosti iskaza svjedoka koje je ispitao državni odvjetnik, ili pak u pitanje izvjesnosti utvrđivanja krivnje okrivljenika, iako je uloga optužnog vijeća utvrditi je li neka optužnica osnovana i postoji li osnovana sumnja da je okrivljenik počinio inkriminirano mu kazneno djelo.

Premda je izmjenama zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 70/17) odredba članka 356. Zakona o kaznenom postupku mijenjana, državno odvjetništvo i dalje nema zakonske mogućnosti podnošenja žalbe protiv rješenja optužnog vijeća kojim se vraća optužnica, pa tako i dalje nema mogućnost zatražiti preispitivanje takve odluke optužnog vijeća, čak niti u slučajevima kada ta odluka nije obrazložena, iako je obrazloženje razloga zbog kojih optužnica nije potvrđena i navođenje radnji koje je potrebno poduzeti zakonska obveza suda. Postojeće zakonodavno rješenje zasigurno ne pridonosi ubrzanju postupka te cijeno da bi zakonodavne izmjene kojima bi državnom odvjetniku bilo

omogućeno podnošenje žalbe protiv odluke optužnog vijeća kojim se optužnica vraća dovelo do ubrzanja postupka.

Tijekom 2020. državna odvjetništva nisu povukla niti jednu optužnicu prije odluke optužnog vijeća.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda								
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluka suda	
2016.					15.174	440			945	507	16.626	
2017.					14.177	553			930	495	15.602	
2018.					14.085	402			907	443	15.435	
2019.					14.920	602			897	482	16.299	
2020.	3.031	14.383	17.414	282	15.306	494	150		1.098	399	17.235	25.257

Tijekom 2020. na temelju optužnica državnih odvjetništava sudovi su donijeli ukupno 17.235 odluka. Valja ukazati na to da u ukupnom broju donesenih odluka suda u značajnoj mjeri participiraju presude s kaznenim nalogom kojih je u 2020. doneseno 3031, što čini 19,8% od ukupnog broja osuđujućih presuda. Dodaju li se tome i presude donesene po sporazumu stranaka koje participiraju s 3,23%, zaključuje se da je 23% ukupno donesenih sudskih odluka doneseno bez provođenja rasprave, iz čega valja zaključiti da presude s kaznenim nalogom i presude po sporazumu stranaka u bitnome skraćuju trajanje kaznenog postupka.

U izvještajnom je razdoblju broj presuda na temelju sporazuma stranaka manji jer je tijekom 2020. doneseno 494 presuda na temelju sporazuma stranaka, dok ih je u 2019. bilo 602.

Broj donesenih presuda primjenom instituta sporazumijevanja stranaka smanjen je pored ostalog i zbog blage penalne politike sudova. Naime, znajući da mogu očekivati relativno blagu kaznu u sudskom postupku prilikom inicijative okrivljenika za sporazumijevanje najčešće se predlažu kaznene sankcije koje obzirom na težinu kaznenog djela kao i okolnosti pod kojima je kazneno djelo počinjeno nisu prihvatljive za državnog odvjetnika. Kod kaznenih djela protiv gospodarstva okrivljenici u pravilu nisu spremni vratiti protupravnu imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, slijedom čega državno odvjetništvo ne prihvaća takve prijedloge okrivljenika za sporazumijevanjem, već se inzistira i traži da okrivljenik prije potpisivanja sporazuma vrati dio ili cijelu pribavljenu protupravnu imovinsku korist.

U gornjoj tablici prikazani podatci strukture donesenih presuda pokazuju da je i u izvještajnom razdoblju zadržana visoka razina uspješnosti.

Naime, doneseno je 15.306 osuđujućih presuda, odnosno 88,81% osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj sudskih odluka, oslobađajuće presude su donesene u odnosu na 1098 osoba i one participiraju sa 6,37%, u odnosu na 399

osoba ili 2,32% donesena je odbijajuća presuda, dok je u odnosu na 282 osobe ili 1,63% uslijedila obustava nakon potvrđivanja optužnice iz različitih razloga nerijetko zbog smrti optuženika ili njihove trajne raspravne nesposobnosti.

8.1.4. Kaznene sankcije

U izvještajnom razdoblju doneseno je ukupno 15.306 osuđujućih presuda, što je 386 presuda više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Ukupan broj osuđujućih presuda, kao i broj i vrste izrečenih kaznenih sankcija vidljivi je iz sljedeće tablice.

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2016.	15.174	3.389	3	1.374	384	11.242		1			158	15.174
2017.	14.177	3.249	7	1.331	287	10.531					110	14.177
2018.	14.085	3.170	6	1.087	271	10.513					131	14.085
2019.	14.920	3.544	3	1.059	362	10.878					136	14.920
2020.	15.306	4.125	5	681	373	10.802				6		15.307

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kazne zatvora presuđeno je ukupno 4125 osoba ili 26,95% pa je vidljiv kontinuirani trend povećanja broja osuđenih osoba na zatvorske kazne. Od ukupnog broja izrečenih zatvorskih kazni (4125) ova je kazna u odnosu na 681 osobu ili 16,51% zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. Zamjena kazne zatvora za rad za opće dobro je u kontinuiranom višegodišnjem padu. U izvještajnom razdoblju 5 osoba osuđeno je na kaznu dugotrajnog zatvora. Novčane kazne u ukupnom broju izrečenih kazni participiraju s 2,44%, a broj izrečenih uvjetnih osuda s 70,57%, što je na razini prošlog izvještajnog razdoblja.

Vrsta i ukupan broj izrečenih sigurnosnih mjera vidljivi su iz sljedeće tablice:

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2016.	236	120	37	121	44	558
2017.	244	132	16	104	55	551
2018.	289	143	17	107	79	635
2019.	320	155	12	111	79	677
2020.	321	220	7	71	267	886

Sigurnosne se mjere izriču počiniteljima kaznenih djela uz kaznu kada izrečene kazne nisu dostatne da otklone opasnost od ponovnog počinjenja kaznenih djela.

Da državna odvjetništva ustrajno, pored kazne, uvijek kada za to postoje zakonski uvjeti, predlažu izricanje sigurnosnih mjera, ukazuju brojčani pokazatelji iz kojih je vidljivo da je ukupan broj izrečenih sigurnosnih mjera počevši od 2016., kada je izrečeno ukupno 558 sigurnosnih mjera, do 2020., kada ih je izrečeno ukupno 886, kontinuirano sve veći.

Kao i u ranijim izvještajnim razdobljima i tijekom 2020. najviše izricana sigurnosna mjera bila je sigurnosna mjera obaveznog liječenja od ovisnosti koja je izricana počiniteljima kaznenih djela koji su kazneno djelo počinili pod utjecajem alkohola ili droga, i to najčešće počiniteljima kaznenih djela ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona, prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona, nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja izricana je počiniteljima kaznenih djela ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona, prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti izricana je počiniteljima kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, odnosno kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom izricana je počiniteljima kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, i to obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona i izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona.

Cijenimo da je ovaj trend rezultat ustrajnog i kontinuiranog rada državnih odvjetništava koja predlažu izricanje sigurnosnih mjera uvijek kada su za to ostvareni zakonski razlozi. Na taj se način nastoji pružiti maksimalna zaštita žrtvi kaznenog djela i otkloniti sve one okolnosti koje bi mogle poticajno djelovati na počinitelje kako u budućnosti ne bi činili kaznena djela.

Upravo radi pojačane zaštite žrtve državna odvjetništva sve učestalije predlažu izricanje sigurnosne mjere zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja iz članka 73. Kaznenog zakona, sigurnosne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana iz članka 70. Kaznenog zakona, kao i sigurnosne mjere obaveznog udaljenja iz zajedničkog kućanstva iz članka 74. Kaznenog zakona naročito počiniteljima kaznenih djela nasilja u obitelji iz članka 179.a, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, odnosno kaznenih djela povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona.

8.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2016.	402	408	15	42	351	50	16
2017.	491	358	9	29	320	58	15
2018.	400	345	9	33	303	55	23
2019.	461	349	11	30	308	49	16
2020.	335	409	9	48	352	52	

Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju stavila ukupno 335 prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo pad broja prijedloga za 72,7%.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju izrekli 409 maloljetničkih sankcija, od čega u 86% (352) slučajeva odgojne mjere.

8.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Tijekom 2020. oduzeta je imovinska korist od 641 osobe, i to u ukupnom iznosu od 196.799.873,85 kuna, što je veći iznos nego prethodne dvije godine.

Od ukupno navedene oduzete imovinske koristi gotovo 40% (39,1%) vrijednosti odnosi se na predmete Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, u kojim je predmetima imovinska korist oduzeta od 81 osobe, u iznosu od 76.951.539,92 kuna.

Ukupno, u predmetima svih županijskih državnih odvjetništava, tijekom 2020. oduzeto je ukupno 95.042.468,61 kuna imovinske koristi, što predstavlja 48,3% ukupno oduzete imovinske koristi tijekom 2020., a radi se o predmetima u odnosu na 77 osoba za kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava.

Konačno, slijedi iznos od 24.805.865,32 kune, koji predstavlja 12,6% od ukupno oduzete imovinske koristi tijekom 2020., a koji se odnosi na predmete općinskih državnih odvjetništava, pri čemu je broj oduzimanja, odnosno broj osoba na koje je primijenjen ovaj institut daleko najveći upravo kod kaznenih djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, a radi se o 483 osobe, što je i razumljivo s obzirom na broj predmeta u kojima postupaju, u ukupnosti, općinska državna odvjetništva. Kao što se podrazumijeva da su, uzimajući u obzir strukturu kriminaliteta općinske nadležnosti, i iznosi pribavljene imovinske koristi znatno manji nego oni u predmetima županijske nadležnosti, odnosno nadležnosti Ureda za suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Struktura kaznenih djela u odnosu na koje su donesene presude u kojima je oduzeta imovinska korist različita je ovisno o nadležnosti državnog odvjetništva.

Slijedom toga, za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, najveći broj oduzimanja imovinske koristi bio je zbog koristi pribavljenih počinjenjem kaznenog djela zločinačkog udruženja i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 328. i članka 329. Kaznenog zakona te je od 48 osoba oduzeta imovinska korist zbog počinjenja kaznenih djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona, protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državni članici Europske unije ili potpisnice Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona, utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona te zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona.

Prema visini oduzete imovinske koristi najveći su iznosi oduzete imovinske koristi za kaznena djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona, zbog kojeg djela je oduzeto 37.964.565,69 kuna, a što je gotovo 50% (49,3%) od ukupno oduzete imovinske koristi u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te potom za gore navedena djela koja su najzastupljenija i po broju osoba od kojih je imovinska korist oduzeta.

U odnosu na kaznena djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, od ukupnog iznosa oduzete koristi od 95.042.468,61 kunu najviše je oduzimanja bilo kod kaznenih djela protiv gospodarstva, odnosno kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona te kod kaznenih djela protiv imovine, i to kaznenog djela razbojništva iz članka 230. stavka 2. Kaznenog zakona.

U nadležnosti općinskih državnih odvjetništava od ukupnog iznosa oduzete imovinske koristi od 24.805.865,32 kune, najznačajniji dio iznosa odnosi se na oduzetu imovinsku korist pribavljenu počinjenjem kaznenih djela protiv imovine, odnosno kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama.

Osim instituta oduzimanja imovinske koristi, nezakonito stečena imovina može se oduzeti i dosuđivanjem imovinskopravnog zahtjeva oštećeniku, a koji zahtjev ima prednost pred oduzimanjem imovinske koristi, pa je i tijekom 2020., u slučajevima kada su oštećenici podnosili imovinskopravne zahtjeve, sud odlučivao o njima te je posljedično izostajalo oduzimanje imovinske koristi. Tome je tako i kad je počinjenjem kaznenog djela prouzročena šteta Republici Hrvatskoj, u kojim slučajevima imovinskopravni zahtjev u ime Republike Hrvatske podnose građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava, a sudovi, ako su za to ispunjeni uvjeti, prihvaćaju imovinskopravni zahtjev Republike Hrvatske te ga dosuđuju, a ne oduzimaju imovinsku korist.

Općenito govoreći, da bi imovinska korist kasnije uspješno bila oduzeta, primjenjuje se i institut osiguranja oduzimanja imovinske koristi, tzv. zamrzavanje/blokiranje imovine te je tako u ukupno 63 predmeta tijekom 2020. izrečena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, od čega 22 u predmetima u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava te 41 u predmetima iz nadležnosti

Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Na taj način ukupno je zamrznuto 60.490.032,98 kuna, što je manji iznos nego 2019., no veći od 2018., kao i broj predmeta u kojima su one izrečene.

Navedene mjere osiguranja predstavljaju uspješan i učinkovit institut za kasnije oduzimanje imovinske koristi od počinitelja kaznenih djela, a uputno ih je što češće koristiti, no prije njihovih predlaganja potrebno je provesti takozvanu financijsku istragu, kojoj je cilj utvrditi imovinu na koje se mogu odrediti privremene mjere osiguranja kako bi se izbjegli kasniji problemi kod naplate oduzete imovinske koristi. No, upravo stoga, a radi potrebe predlaganja određivanja privremenih mjera osiguranja i provođenja financijskih istraga prije toga, još 2014. u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i u četiri najveća županijska odvjetništva, u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku osnovani su odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, ali do danas ni u jednom odjelu nisu zaposleni stručnjaci s područja financija, poreza, revizije i slično, jer su propisani uvjeti i niski koeficijenti predviđeni za to radno mjesto destimulirajući i odvraćajući za stručne osobe koje bi zadovoljavale uvjete za ta mjesta, pa su mjesta financijskih istražitelja i 2020. ostala nepopunjena, iako su njihova znanja nužna za otkrivanje, zamrzavanje i oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi.

Dodatni problemi kod oduzimanja imovinske koristi susreću se u naplati od osuđenika tijekom ovršnih postupaka, odnosno kod ovršenika koji nemaju primanju niti imovine na svoje ime, pa formalno oduzeta imovinska korist stvarno i ne bude realizirana.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2016.	115	221.079.716,41	915	192.270.016,88
2017.	59	83.356.723,36	890	299.617.115,38
2018.	31	39.323.324,01	892	178.254.924,53
2019.	69	134.467.277,92	829	123.531.087,27
2020.	63	60.490.032,98	641	196.799.873,85

8.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima

Radnje i ročišta u kaznenim predmetima

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2020.	21.072	22.477	10.472	35.763

U gornjoj tablici dan je pregled broja dokaznih radnji koje su tijekom 2020. provedene na temelju naloga županijskih državnih odvjetništava, općinskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, kao i dokazne radnje koje su provela sama državna odvjetništva.

Jednako tako prikazani su i podatci o održanim ročištima, odnosno raspravama pred sudom.

Broj dokaznih radnji koje su provela državna odvjetništva kao i dokaznih radnji koje su na temelju naloga državnih odvjetništava provela druga tijela, najčešće policija, 2020. znatno je povećan, jer je provedeno ukupno 43.549 dokaznih radnji, dok ih je 2019. provedeno ukupno 38.391, što znači da je 2020. provedeno 5158 dokaznih radnji više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. Ova činjenica upućuje na zaključak da su državna odvjetništva usprkos činjenici da je rad državnog odvjetništva uvelike bio određen epidemiološkim mjerama zbog pandemije bolesti COVID-19, dobrom organizacijom posla provela znatno veći broj dokaznih radnji u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

S druge pak strane u odnosu na ročišta i rasprave održane pred sudom valja ukazati na to da je 2019. bilo održano ukupno 54.003 rasprava i ročišta, dok je tijekom 2020. održano ukupno 46.235 rasprava i ročišta ili 7768 rasprava i ročišta manje nego 2019. Cijenimo da je i ovaj podatak uvelike uvjetovan epidemiološkim mjerama, budući da su sudovi upravo iz epidemioloških razloga održavali ročišta i rasprave samo u hitnim predmetima, dok su se druge rasprave i ročišta odgađale nerijetko i zbog činjenice da su okrivljenici ili svjedoci bili u izolaciji ili samoizolaciji pa im je pristup sudu bio onemogućen.

8.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi (bez maloljetnika)

U izvještajnom razdoblju podnesene su 2474 žalbe u odnosu na ukupno donesene 16.953 presude, pa proizlazi da su žalbe podnesene u odnosu na 14,59% presuda i da je žalbom napadana svaka sedma presuda. U odnosu na prethodno razdoblje (2313 žalbi) podnesena je 161 žalba ili 6,96% više, ali kako je u izvještajnom razdoblju doneseno i više presuda u odnosu na 2019. godinu, proizlazi da je učestalost podnošenja žalbi u odnosu na broj donesenih presuda neznatno veća u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica koja slijedi sadržava prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi, te broja podnesenih i usvojenih žalbi zbog kazne za razdoblje 2016. – 2020.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2016.	2.648	1.441	807	400
2017.	2.611	1.453	874	389
2018.	2.567	1.424	733	317
2019.	2.313	1.290	877	419
2020.	2.474	1.418	773	269

Prema prikazanim podacima, zbog odluke o kazni podneseno je 57,31% svih podnesenih žalbi, što je na razini svih prethodnih razdoblja, odnosno neznatno više.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 773 žalbe, što je za 104 žalbe manje u odnosu na 2019. godinu, od čega je usvojeno 269 žalbi zbog odluke o kazni ili 34,79% svih usvojenih žalbi, a sve ostale usvojene žalbe odnose se na one podnesene iz drugih razloga. Uspješnost žalbi podnesenih zbog drugih razloga uobičajeno je veća od uspješnosti žalbi zbog odluke o kazni.

Međutim, podatak o broju usvojenih žalbi sam za sebe nije i ne može biti jedini pokazatelj uspješnosti državnog odvjetništva u žalbenom postupku. Uspjeh žalbi državnog odvjetništva se, naime, može odrediti samo okvirno budući da drugostupanjski sudovi odlučujući o žalbama državnog odvjetništva istodobno odlučuju i o žalbama obrane ako su podnesene te su odluke drugostupanjskih sudova često izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva, a često dolazi i do ukidanja presuda iz drugih razloga od onih iz kojih su žalbe podnesene. Osim toga, o većini podnesenih žalbi sudovi nisu još odlučili tijekom izvještajnog razdoblja.

Neovisno o činjenici da je u izvještajnom razdoblju podneseno više, a usvojeno manje žalbi nego u 2019. godini, svakako je potrebno i nadalje nastojati poštiti kaznenu politiku povećanom žalbenom aktivnošću državnih odvjetništava usmjerenom na povećanje kazni zatvora, a smanjenje uvjetnih osuda, češće izricanje novčanih kazni te predlaganje njihovog izricanja kao sporednih kod kaznenih djela počinjenih iz koristoljublja, što podrazumijeva veću kritičnost pri podnošenju žalbi i veću kvalitetu njihova sadržaja, vodeći pri tome računa u svakom konkretnom slučaju o vrsti i težini kaznenog djela i svim mjerodavnim okolnostima propisanim zakonom.

8.1.7. Rad i odluke u prekršajnim predmetima

zakon	Prijave u radu				Odluke DO				Odluke suda ili javnopravnog tijela (JPT)						Sankcije				Žalbe DO						
	Ostalo u radu		Prijavljeno novih prijava		Odluke DO		Odluke DO		Presuda/rješenje		Ostalo u radu pred sudom		Zatvor		Novčana kazna		Druga sankcija		Ukupno		Podnesena žalba DO			Odluke povodom žalbe	
	Pred DO	Pred sudom III JPT	4	3	8	6	3	9	10	11	Osuđujuća	Odbijajuća	Osobadajuća	Ukupno odluka suda III JPT	Ostalo u radu pred sudom III JPT	19	20	21	22	23	24	25	Uvažena	Odbijena	
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25				
Zakon o ravnopravnosti spolova	14	9	0	14	3	0	8	11	3	7	0	0	7	5	0	7	0	7	0	0	0	0	0		
Zakon o suzbijanju diskriminacije	2	0	1	3	1	0	0	1	2	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0		
Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji	2	0	9	11	6	0	0	6	5	1	0	0	1	5	1	0	0	1	0	0	0	0	0		
Zakon o suzbijanju zloporabe droga	1	0	17	18	12	0	0	12	6	7	0	0	7	6	0	6	1	7	0	0	0	0	0		
Zakon o financiranju političkih stranaka	49	6	193	242	90	2	47	139	104	38	0	1	39	55	0	38	0	38	0	0	0	0	0		
Zakon o sigurnosti prometa na cestama	0	0	11	11	1	3	1	5	6	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0		
Ostali zakoni	415	421	366	781	336	26	184	546	222	377	14	43	434	339	12	338	27	377	29	13	11				
UKUPNO	483	436	597	1080	449	31	240	720	348	432	14	44	490	410	13	391	28	432	29	13	11				

Sukladno odredbi članka 29. stavak 1. Zakona o državnom odvjetništvu u okviru državnoodvjetničke organizacije za pokretanje prekršajnih postupaka pred općinskim sudovima i javnopravnim tijelima nadležna su općinska državna odvjetništva. Odredbom članka 35. stavak 3. Zakona o državnom odvjetništvu propisano je da nadležna državna odvjetništva postupaju u prekršajnom postupku sukladno ovlastima određenim zakonom. Člankom 109. stavkom 1. Prekršajnog zakona propisano je da je jedan od ovlaštenih tužitelja u prekršajnom postupku uz tijela državne uprave, pravne osobe s javnim ovlastima te oštećenike i državni odvjetnik. Sukladno odredbi članka 110. Prekršajnog zakona za prekršajni progon pred prekršajnim sudom stvarno je nadležan općinski državni odvjetnik kao generalni ovlaštenik za prekršajni progon, koji može podnijeti optužni prijedlog za sve prekršaje.

Međutim, valja napomenuti kao je istaknuto opće ovlaštenje općinskog državnog odvjetnika za prekršajni progon supsidijarne prirode, što znači da državni odvjetnik u pravilu poduzima prekršajni progon kada na temelju postupanja po kaznenoj prijavi za kazneno djelo zaključi da to djelo nije počinjeno, ali da prijavljene radnje sadržavaju sva bitna obilježja zakonskog bića prekršaja. U takvim slučajevima državno odvjetništvo nakon odbacivanja kaznene prijave pokreće prekršajni postupak. Iznimka od tog pravila su posebni zakoni, primjerice Zakon o financiranju političkih aktivnosti izborne promidžbe koji svojim odredbama kao tužitelja za pokretanje prekršajnog postupka naznačuju izričito i jedino državno odvjetnika.

Iz tabličnih podataka proizlazi da su državna odvjetništva u 2020. imala u radu 1080 prekršajnih predmeta u odnosu na koje je doneseno 720 odluka, tako što je podneseno 449 optužnih prijedloga i izdan 31 prekršajni nalog, dok je 240 riješeno na drugi način.

Povodom optužnih prijedloga općinskih državnih odvjetništava sudovi i javnopravna tijela donijeli su ukupno 490 odluka od kojih su 432 ili 88,16% bile osuđujuće, 44 ili 8,98% oslobađajućih te 14 presuda, odnosno 2,86% odbijajućih.

Kao i ranijih godina i tijekom izvještajnog razdoblja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ukazivalo je županijskim i njima podređenim općinskim državnim odvjetništvima na potrebu praćenja i procesuiranja kaznenih radnji koje su ocijenjene osobito pogibeljnim i društveno štetnim, a povezana su osobito sa zaštitom od nasilja u obitelji, pa je s tim u vezi nakon donošenja rješenja o odbačaju kaznene prijave zbog kaznenog djela iz članka 179.a Kaznenog zakona primjenom članka 10. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji pokretan prekršajni postupak.

Iz podataka prikazanih u tablici vidljivo je da su najzastupljeniji prekršaji iz Zakona o financiranju političkih stranaka, s čim u vezi je zaprimljeno 193 prijava te 366 prijava iz „ostalih zakona“.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju najzastupljeniji prekršaji tijekom 2020. bili su prekršaji propisani Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, a razlog tome je što se radi o prekršaju za koji je prekršajni progon isključivo u nadležnosti državnog odvjetništva. Kao i ranijih godina tako i u izvještajnom razdoblju ovi su prekršaji najzastupljeniji u radu Općinskog državnog

odvjetništva u Zagrebu što je posljedica okolnosti da je sjedište većine političkih stranaka na području nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, te što je državni odvjetnik, sukladno odredbi članka 49. stavak 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe jedini ovlašteni tužitelj za procesuiranje prekršaja propisanih tim Zakonom.

8.2. Zbirni pregled odluka u građanskim i upravnim predmetima

Ustavna i zakonska zadaća državnog odvjetništva jest poduzimanje pravnih radnji radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnošenje pravnih sredstava za zaštitu Ustava i zakona Republike Hrvatske. U izvršavanju navedenih ovlasti državno odvjetništvo pojavljuje se u dvije različite uloge i postupaja:

- *kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske poduzima pravne radnje pred sudovima i upravnim tijelima, sklapa izvansudske nagodbe te daje pravna mišljenja na određene pravne poslove koje sklapa Republika Hrvatska*
- *kao podnositelj pravnih sredstava za zaštitu Ustava i zakona, u zaštiti javnog interesa, u upravnim sporovima podiže zahtjeve za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnog suda, u upravnim postupcima radi povrata oduzete imovine te u drugim slučajevima kad je to posebnim zakonom određeno.*

Državno odvjetništvo po zakonu zastupa Republiku Hrvatsku u sudskim, arbitražnim i upravnim postupcima, postupcima mirenja te u postupcima pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, a Vladu Republike Hrvatske zastupa u upravnim sporovima (članak 36. Zakona o državnom odvjetništvu). Zastupanje po punomoći, kao iznimka, predviđeno je u članku 37. stavku 1. Zakona o državnom odvjetništvu, i to ustanova i pravnih osoba, čiji je osnivač, odnosno vlasnik Republika Hrvatska.

a) Kretanje i struktura novih građanskih i upravnih predmeta, 2016. – 2020.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2016.	52.864	3.419	22.149	78.432
2017.	47.237	4.052	18.537	69.826
2018.	48.331	3.247	18.137	69.715
2019.	53.584	3.736	18.232	75.552
2020.	54.338	3.516	18.755	76.609

Tijekom 2020. godine županijska i općinska državna odvjetništva primila su ukupno 76.609 novih predmeta pa je u odnosu na prethodnu godinu broj predmeta neznatno povećan. Od ukupnog broja predmeta 70,94% se odnosi na sudske, 4,58% na upravne, a 24,48% na državnoodvjetničke predmete.

b) Kretanje i struktura novih predmeta u odnosu na vrstu zastupanja od 2016. – 2020.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2016.	52.626	238	3.409	10	22.144	5	78.179	253	78.432
2017.	47.074	163	4.046	6	18.534	3	69.654	172	69.826
2018.	48.065	266	3.243	4	18.135	2	69.443	272	69.715
2019.	53.409	175	3.736	-	18.227	5	75.372	180	75.552
2020.	54.129	209	3.516	-	18.755	-	76.400	209	76.609

Iz prikazanih podataka o strukturi i kretanju predmeta u odnosu na vrstu zastupanja proizlazi da se u 99,72% sudskih i upravnih predmeta obavlja zastupanje na temelju zakona, dok se zastupanje po punomoći odnosi samo na 0,28% predmeta.

Najveći broj zastupanja na temelju punomoći odnosio se na upravne sporove u kojima su tuženici razna ministarstva i druga javnopravna tijela. Interesi i zahtjevi javnopravnih tijela da ih se zastupa po punomoći u parničnim predmetima i upravnim sporovima znatno premašuju kadrovske mogućnosti državnog odvjetništva.

c) Kretanje i struktura novih sudskih predmeta, 2016. – 2020.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Stečaj potrošača	Upravni sporovi	Ostalo*	Ukupno:
2016.	4.517	23.151	5.567	-	684	18.945	52.864
2017.	6.085	19.644	5.664	-	621	15.223	47.237
2018.	5.388	18.871	6.129	-	544	17.399	48.331
2019.	6.098	24.944	5.225	-	384	14.415	53.584
2020.	8.287	18.166	3.703	3.106	384	20.692	54.338

Iz tablice je vidljivo da je ukupan broj sudskih predmeta veći za 754 predmeta u odnosu na prethodnu godinu.

Broj parničnih predmeta povećan je za 26,41%. Razlog povećanja je pokretanje značajnog broja radnih sporova koje su tijekom 2020. godine protiv Republike Hrvatske kao poslodavca pokretali državni službenici i namještenici, uglavnom zaposlenici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva financija radi isplate razlike plaće za prekovremeni rad i drugih dodataka na plaću.

Broj ovršnih predmeta u odnosu na prethodnu godinu pao je za 27,18%. Razlog pada je donošenje Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim

postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti (Narodne novine broj 53/20, dalje u tekstu: Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima) koji je zbog proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 odredio zastoj s postupanjem u svim ovršnim i stečajnim postupcima na rok od tri mjeseca nakon njegova stupanja na snagu. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o produženju roka trajanja posebnih okolnosti rok je produžen do zaključno s 18. listopada 2020.

Stečaj potrošača u tablici za razdoblje od 2016. – 2019. godine nije bio posebno iskazan nego je bio uključen u ostale predmete, dok je u tablici za 2020. godinu iskazan kao zasebna kategorija.

Ostali sudski predmeti (izvanparnični, zemljišnoknjižni te adhezijski predmeti i parnični postupak pred drugostupanjskim sudom) u odnosu na 2019. godinu porasli su za 30,3%, tj. zaprimljeno je 6277 predmeta više. Gledajući pojedinačno vrstu predmeta uočava se porast broja zemljišnoknjižnih predmeta. Zemljišnoknjižni predmeti odnose se na uknjižbu javnih i općih dobara, postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjige položenih ugovora kao i postupke obnove i osnivanja zemljišnih knjiga te pojedinačne ispravne postupke.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2020. godini

Zbirno državno odvjetništvo		Zbirno državno odvjetništvo		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Ročišta	U sjedištu	13.885	19.570	110
	Izvan sjedišta	5.685		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	4.136	4.608	26
	Izvanredni	472		

Tijekom izvještajnog razdoblja općinska i županijska državna odvjetništva zastupala su Republiku Hrvatsku na 19.570 rasprava pred općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima te javnopravnim tijelima. Izvan sjedišta državnog odvjetništva održano je 5685 rasprava, tj. 29,04%, što predstavlja poseban problem zbog troškova putovanja i dužih izbivanja izvan sjedišta. Svaki je rješavatelj u 2020. godini zastupao prosječno na 110 rasprava.

Tijekom 2020. godine uloženo je 4136 redovnih te 472 izvanredna pravna lijeka, a prosječna godišnja opterećenost prisutnih zamjenika općinskih i županijskih državnih odvjetništava u odnosu na broj uloženi pravnih lijekova iznosi 26 pravnih lijekova po prisutnim rješavateljima (zamjenici i savjetnici).

8.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

Državna odvjetništva dužna su u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve pravne radnje u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem

i izvan sudskih postupaka. Načina izvansudskog rješavanja sporova jest i izdavanje tabularne isprave radi upisa prava vlasništva sukladno članku 57. stavku 3. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" broj 63/19) koji propisuje da će se smatrati kako je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

8.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

Člankom 186.a Zakona o parničnom postupku (ZPP) propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i Republika Hrvatska kada namjerava tužiti neku osobu.

Sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju se troškovi, i to direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.), ali i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Iskustvo državnog odvjetništva potvrđuju i prikazani podatci – da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate. Stoga i nadalje treba stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi, jačajući stručne i kadrovske kapacitete u državnom odvjetništvu te u drugim državnim tijelima, posebno onima koji generiraju najveći broj sporova.

a) Pregled svih predmeta mirnog rješenja spora (186.a ZPP-a), 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2016.	1.827	8.530	10.357	8.008	31.349.635	1.444	77.925
2017.	2.348	7.636	9.984	6.016	4.319.508	1.860	86.633
2018.	2.251	8.001	10.252	8.478	6.479.136	1.716	200.645
2019.	1.493	7.339	8.832	7.668	6.850.364	1.958	116.562
2020.	1.190	8.638	9.828	8.359	9.664.774	1.546	104.721

Od 2016. do 2020. godine primljena su ukupno 40.144 predmeta za mirno rješenje spora vrijednosti 58.663.417.000,00 kuna u kojima su sklopljene 8524 nagodbe ukupne vrijednosti 586.486.000,00 kuna. Za navedeni broj sklopljenih nagodbi smanjen je broj parničnih postupaka pred redovnim i specijaliziranim sudovima. Realan cilj može biti rješavanje trećine ukupnih zahtjeva za mirno rješenje spora u postupku izvan suda, što bi dovelo do daljnjega smanjenja troškova i rasterećenja proračuna Republike Hrvatske.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 1229 predmeta više nego u 2019. godini. Razlog povećanja su potraživanja državnih službenika iz radnog odnosa.

b) Predmeti mirnog rješenja spora prema vrsti i tijelima u 2020. (podneseni zahtjevi)

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	39	71	21	39	1	40	1	1	2	19	63	170	233
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1	6	6	35	1	343	1	489	9	9	9	882	891
Ministarstvo zdravstva					7		1					8	8
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4	2	84	5	18						106	7	113
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1		1	3	1				1		3	4	7
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	56	1.242	73	40	3	60	2	2	1	7	133	1.351	1.484
Ministarstvo unutarnjih poslova		5	36	26	22	76	2	2.246	1	2	61	2.355	2.416
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		4	22	4	101	5				4	123	17	140
Ministarstvo financija	2	27	12	36	100	29		313		17	114	422	536
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	3	12	1	2	3	3		7	2		9	24	33
Ministarstvo obrane	47	9	121	23	42	43	14	77	12	3	236	155	391
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova								2				2	2
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	55	9	6	6		11		4			61	30	91
Ministarstvo poljoprivrede	336	386	292	25	12	11		1		6	640	429	1.069
Ministarstvo turizma i sporta						1		1				2	2
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				23		14		2				39	39
Ministarstvo kulture i medija			5	1				2			5	3	8
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	3	6	147	533	4	7		1			154	547	701
Državne nekretnine d.o.o.	26	5	181	7			1	1	2		210	13	223
Ostali	6	8	42	6	19	12		6	1	4	68	36	104
UKUPNO	579	1.792	1.050	814	326	663	18	3.156	22	71	1.995	6.496	8.491

Od ukupnog broja zahtjeva 23,50% se odnosi na zahtjeve Republike Hrvatske, dok se 76,50% odnosi na zahtjeve drugih osoba.

Nadalje, od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva za mirno rješenje spora 3156 zaprimljenih zahtjeva ili 48,6% odnosi se na zahtjeve proizašle iz navodne povrede prava iz radnog odnosa. U odnosu na postupanje Ministarstva unutarnjih poslova zaprimljeno je 2246 zahtjeva, odnosno 71,2%. Po broju zaprimljenih zahtjeva slijedi Ministarstvo pravosuđa i uprave s udjelom 15,5% te Ministarstvo financija s udjelom 9,9%.

Od ukupnog broja zahtjeva za mirno rješenje spora, 2371 zahtjev ili 27,9% odnosi se na stvarnopravne zahtjeve, od čega 54,4% ili 1298 zahtjeva čine zahtjevi iz djelokruga rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Na Ministarstvo poljoprivrede odnosi se 722 zahtjeva ili 30,5%.

U odnosu na obveznopravne zahtjeve (ukupno 1864 ili 21,9%) 680 zahtjeva ili 36,5% odnosi se na djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Konačno, u odnosu na zahtjeve za naknadu štete (ukupno 989 ili 11,6%) 344 ili 34,88% zahtjeva čine zahtjevi iz djelokruga rada Ministarstva pravosuđa i uprave.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	2.286	440	19%	23.083
2017.	2.149	375	17%	20.809
2018.	2.211	546	25%	61.223
2019.	2.103	655	31%	53.638
2020.	1.995	572	29%	64.462

Iz gornje je tablice vidljivo da je broj zahtjeva za mirno rješenje spora koje kroz godine podnosi Republika Hrvatska u kontinuitetu oko 2000 i veći te da je u prosjeku 24,2% zahtjeva Republike Hrvatske riješeno sklapanjem nagodbe.

U 2020. godini od 1995 zahtjeva Republike Hrvatske sklapanjem nagodbi riješeno je njih 572, odnosno visokih 29%.

Broj sklopljenih nagodbi po zahtjevima Republike Hrvatske u danim okolnostima smatramo optimalnim.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva RH		
	Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Podnositelj zahtjeva RH				Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost (u tis. kn)
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva			
Republika Hrvatska	39	7	420	21	13	2.447	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2.868	63	22	2.868			
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1			6	6	57	1	1				1					57	9	7	57			
Ministarstvo zdravstva																							
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4			84	7	28	18											106	7	28			
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1			1											1			3					
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	56	19	2.224	73	30	2.202	3	1	272	1	2	1	2	2	1	2	4.699	133	52	4.699			
Ministarstvo unutarnjih poslova				36	8	395	22	4	25	2	12	10	1				431	61	24	431			
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				22	1	1	101	2	2								3	123	3	3			
Ministarstvo financija	2	5	357	12	5	1.022	100	49	244								1.622	114	59	1.622			
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	3	3	10	1			3	1	32						2		42	9	4	42			
Ministarstvo obrane	47	11	718	121	22	1.294	42	7	69	14					12	5	2.353	236	45	2.353			
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																							
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	55	10	1.240	6	5	421										1	50	61	16	1.712			
Ministarstvo poljoprivrede	336	109	1.804	292	142	5.082	12	3	10								6.896	640	254	6.896			
Ministarstvo turizma i sporta																							
Ministarstvo znanosti i obrazovanja					3	37.870												3	37.870				
Ministarstvo kulture i medija				5														5					
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	3			147	5	7	4											154	5	7			
Državne nekretnine d.o.o.	26	4		181	43	3.696	1	1	1						2		3.697	210	48	3.697			
Ostali	6	3	12	42	7	305	19	12	1.859						1	1	2.178	68	23	2.178			
UKUPNO	579	171	6.785	1.050	297	54.827	326	83	2.515	18	12	67%	10	41%	325	1.995	64.462	1.995	572	64.462			

Iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede proizlazi najveći broj sklopljenih nagodbi (44%), i to s osnove i stvarnopravnih i obveznopravnih zahtjeva, slijedi Ministarstvo financija, čiji je udio u sklopljenim nagodbama 10,3%, a udio Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine iznosi 9%.

U odnosu na udio broja sklopljenih nagodbi prema broju podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora ističe se Ministarstvo financija (51,7%), slijedi Ministarstvo poljoprivrede (39,7%) i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (39%).

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	6.239	1.004	16%	54.842
2017.	5.484	1.485	27%	65.824
2018.	5.786	1.170	20%	139.422
2019.	4.904	1.303	27%	62.924
2020.	6.496	974	15%	40.346

Broj zahtjeva koje podnose fizičke i pravne osobe protiv Republike Hrvatske u 2020. godini nešto je veći nego u ranijim godinama, s time da je u izvještajnoj godini 15% zahtjeva riješeno sklapanjem nagodbe.

Razlog nižeg postotka sklopljenih nagodbi kao i povećanog broja zaprimljenih zahtjeva za mirno rješenje spora u izvještajnom je razdoblju povećanje broja radnopravnih zahtjeva.

Nadalje, u 2020. godini bili su otežani uvjeti rada i otežano utvrđivanje pravno relevantnih činjenica i prikupljanja dokumentacije od nadležnih državnih tijela potrebnih za donošenje odluke o osnovanosti zahtjeva i sklapanja nagodbe zbog pandemije uzrokovane koronavirusom i potresa u Zagrebu.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno podnositelj zahtjeva druge osobe														
	Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi																	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva
Republika Hrvatska	71	16	3.013	39	40	1	19	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	170	16	3.013	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	6	1	100	35	343	6	254	489	30	75	489	30	254	489	30	75	489	30	254	489	30	75	489	30	254	489	30	75	489	30	254	489	30	75	
Ministarstvo zdravstva					7	1		1			1			1			1			1			1			1			1			1			
Ministarstvo hrvatskih branitelja	2			5	1	2																													
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				3	1																														
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.242	251	18.089	40	5	212	60	1	15	2	7	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	18.316	1.351	257	
Ministarstvo unutarnjih poslova	5	26	4	11	76	81	912	2.246	194	801	2	1	3	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	2.355	280	1.727	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	4	4	1	1	5	4	592				4			17	5	593	17	5	593	17	5	593	17	5	593	17	5	593	17	5	593	17	5	593	
Ministarstvo financija	27	3	1.711	36	6	6.324	29	1	163	313	4	114	17	106	422	15	8.418	106	422	15	8.418	106	422	15	8.418	106	422	15	8.418	106	422	15	8.418		
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	12	2		2	3		7				7																								
Ministarstvo obrane	9	1	100	23	5	599	43	11	1.399	77	1	8	3	155	18	2.105	155	18	2.105	155	18	2.105	155	18	2.105	155	18	2.105	155	18	2.105	155	18	2.105	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																																			
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	9	2	150	6	1	123	11	4			4			30	3	273	30	3	273	30	3	273	30	3	273	30	3	273	30	3	273	30	3	273	
Ministarstvo poljoprivrede	386	147	2.594	25	8	93	11	1			6			429	155	2.687	429	155	2.687	429	155	2.687	429	155	2.687	429	155	2.687	429	155	2.687	429	155	2.687	
Ministarstvo turizma i sporta					1		1				1			2									2												
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				23	2	2.282	14	2			2			39	2	2.282	39	2	2.282	39	2	2.282	39	2	2.282	39	2	2.282	39	2	2.282	39	2	2.282	
Ministarstvo kulture i medija				1				2			2			3								3													
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	6			533	169	154					1																								
Državne nekretnine d.o.o.	5			7	2	1					1																								
Ostali	8			6	1		12	6			6																								
UKUPNO	1.792	421	25.757	814	216	27%	10.097	663	104	16%	3.156	229	7%	1.176	71	4	6%	160	6.496	974	40.346	6.496	974	40.346	6.496	974	40.346	6.496	974	40.346	6.496	974	40.346		

Iz gornje je tablice vidljivo da je 23% stvarnopravnih zahtjeva riješeno nagodbom, obveznopravnih 27%, a zahtjeva za naknadu štete 16%. Navedeno se smatra primjerenim s obzirom na sve okolnosti rada i postupanja. Samo 7% sklopljenih nagodbi u radnopravnim sporovima ne može se ocijeniti prihvatljivim, ali se može opravdati izvanrednim okolnostima kao i činjenicom da je riječ o zahtjevima koji se temelje na istoj ili sličnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, a za koje je postojala različita sudska praksa.

Udio sklopljenih nagodbi koji se odnosi na zahtjeve za mirno rješenje spora iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede (36%) te Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje (39%) može se smatrati iznadprosječnim rezultatom.

Kada se gore navedeni podatci stave u korelaciju s podacima o broju novih parnica i uspjehu u postupku (o čemu će biti više rečeno u nastavku ovoga izvješća), može se zaključiti da su odluke državnih odvjetništava o podnesenim zahtjevima bile u velikom broju utemeljene.

Sve naprijed navedeno potvrđuje važnost pravnog instituta izvansudskog rješavanja sporova, kvalitetu rada, kao i stručnost zamjenika koji rade na ovim predmetima.

Potrebno je istaknuti da je u predmetima radi naknade štete s visoko postavljenim zahtjevima zbog navodno nepravilnog i nezakonitog rada tijela državne uprave ili suda nužno provesti jedno ili više vještačenja, pa zakonski rok od 3 mjeseca nije dovoljan za uspješno rješavanje takvih predmeta. Uza sve to treba istaknuti da pojedina ministarstva ne dostavljaju pravodobno relevantne podatke i dokumentaciju potrebnu za zaključenje nagodbe, a što je osobito bio slučaj u 2020. godini zbog općepoznatih razloga.

Broj sklopljenih nagodbi mogao bi biti i veći kada bi se osigurala dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze, kao i kada bi nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavala državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva te osiguravalo sredstva. Na broj sklopljenih nagodbi utječe i neujednačena sudska praksa.

Također, kada se 6978 sklopljenih nagodbi u prethodne četiri godine stavi u korelaciju s ranije važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (150 odluka po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 46,50 sudaca.

Kada se 1546 sklopljenih nagodbi u 2020. godini stavi u korelaciju sa sada važećim okvirnim mjerilima za rad sudaca (130 nagodbi po jednoj godini), proizlazi da je to godišnja norma za rad 11,89 sudaca. Ako tome pribrojimo i 192 pozitivno riješena zahtjeva za izdavanje tabularne isprave temeljem čl. 57., st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama, državna su odvjetništva kroz institut izvansudskog rješavanja sporova u 2020. ispunila normu za rad 13,37 sudaca.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavit će pratiti rad na ovom pravnom području i obavještavati ministarstva u svim slučajevima kada je evidentno

da vođenje parnica s jedne strane opterećuje sustav državnog odvjetništva i sudova, a s druge strane povećava troškove postupka.

Cilj je kroz izvansudske nagodbe smanjiti troškove države, odnosno broj postupaka u kojima je država tuženica i istodobno omogućiti građanima i pravnim osobama da brže i s minimalnim troškovima ostvare svoja prava.

8.2.1.2. Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)

Izdavanje tabularnih isprava predstavlja jedan od oblika izvansudskog rješavanja sporova na nekretninama kojima državno odvjetništvo otklanja nedostatke u ispravama koje su bile pravna osnova stjecanja vlasništva te time omogućuje vlasnicima stanova i poslovnih prostora da izvrše upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama.

Zahtjevi za izdavanje tabularne isprave, 2016. – 2020.

Godina	Broj zahtjeva u radu	Riješeno pozitivno	Zahtjev odbijen	Ukupno riješeno
2016.	366	317	49	366
2017.	444	385	59	444
2018.	389	297	80	377
2019.	409	317	75	392
2020.	292	192	88	280

Riječ je o predmetima iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava te o njima više u ovom izvješću pod točkom 10.2.1.2.

8.2.2. Odluke državnih odvjetništava u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje državnih odvjetništava u parnicama, 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. presuda	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2016.	169	4.516	45	1.259	2.874	338	14.938	6.234	1.221	174
2017.	169	6.085	34	1.444	4.221	400	17.301	7.542	1.328	122
2018.	155	5.388	55	1.361	3.329	657	16.407	8.296	1.250	160
2019.	141	6.098	190	1.316	3.804	772	16.361	8.188	1.552	249
2020.	352	8.287	60	1.407	4.171	2.588	9.451	4.175	2.750	456

U 2020. godini primljeno je 36% više novih predmeta, doneseno je ukupno 8226 državnoodvjetničkih odluka, zastupano je na 9451 rasprava, izjavljeno je 2750 žalbi na odluke prvostupanijskih sudova i 456 revizija protiv pravomoćnih odluka. Pred prvostupanijskim sudovima odluka suda nije donesena u 4175 parničnih predmeta. Tom broju treba pribrojiti 8287 novih predmeta kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja općinskih i županijskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanijskim sudovima. Ukupno su u radu pred sudovima bila 12.462 predmeta.

Do značajnog povećanja broja ostalih odluka došlo je jer su općinska državna odvjetništva zastupala Republiku Hrvatsku kao umješaca u radnim sporovima koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Do povećanja broja izvanrednih pravnih lijekova došlo je zbog izmjene Zakona o parničnom postupku koji je uveo dva instituta, prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju.

b) Broj parničnih predmeta po procesnom položaju Republike Hrvatske (tužitelj/tuženik/umješac) i vrijednosti predmeta spora, 2016. – 2020.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješac	Ukupno
2016.	Broj predmeta	1.380	3.136	-	4.516
	%	30,60%	69,40%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	408.237	2.499.963	-	2.908.200
2017.	Broj predmeta	1.425	4.660	-	6.085
	%	23,40%	76,60%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	339.626	1.131.656.314	-	1.131.995.940
2018.	Broj predmeta	1.517	3.871	-	5.388
	%	28,10%	71,90%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	263.992	1.123.018	-	1.387.010
2019.	Broj predmeta	1.425	4.673	-	6.098
	%	23,36%	76,64%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	368.131	4.975.059	-	5.343.190
2020.	Broj predmeta	1.643	4.360	2.284	8.287
	%	19,83%	52,61%	27,56%	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	360.480	11.036.306	-	11.396.786

U 2020. godini Republika Hrvatska je tužitelj u 19,83% od ukupnog broja novih predmeta, a tužena je u 52,61% predmeta.

Republika Hrvatska sudjelovala je kao umješac u 27,56% predmeta, većinom na strani tuženika. Većina ovih predmeta odnosi se na radne sporove koji su vođeni

po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je Republika Hrvatska osnivač. Republika Hrvatska miješala se u parnice na strani tuženih zdravstvenih, obrazovnih i znanstvenih ustanova, koje su pokrenuli zaposlenici tih ustanova.

Značajno povećanje vrijednosti tužbenih zahtjeva proizlazi iz činjenice da je zaprimljen predmet u kojem je tužitelj financijska institucija koja od države traži isplatu visokoga iznosa s osnova naknade štete radi navodno povrede prava EU-a prilikom donošenja Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Narodne novine broj 32/17), kao i iz činjenice da je zaprimljeno čak 14 predmeta u kojima su tužitelji naznačili vrijednost predmeta spora u iznosu višem od 50.000.000,00 kuna.

c) Kretanje parničnih predmeta po vrsti spora, 2016. – 2020.

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Stvarnopravni sporovi	1.091	1.096	1.070	1.138	1.467
Naknada štete	649	626	633	566	1.533
Radni sporovi	1.221	2.211	2.064	2.544	3.764
Obveznopravni sporovi	1.190	1.841	1.301	1.515	1.347
Ostali parnični sporovi	300	242	254	258	140
Arbitražni sporovi	-	-	-	-	1
Sporovi vezani uz stečaj	-	-	-	-	33
Zabrana nezakonitog štrajka	-	-	-	-	1
Zaštita intelektualnog vlasništva	-	-	-	-	1

U izvještajnom je razdoblju uveden novi način statističkog praćenja u odnosu na vrstu predmeta, što je razlog da za pojedine vrste predmeta nisu navedeni podatci za ranije godine. Naime, u ranijim se izvješćima nisu zasebno izdvajali podatci o arbitražnim sporovima, sporovima vezanima uz stečajeve, zabrane nezakonitog štrajka i zaštite intelektualnog vlasništva pa stoga za te vrste sporova u gornjoj tablici ne postoje podatci za prethodne godine.

U odnosu na izvještajno razdoblje treba istaknuti da se u strukturi parničnih predmeta na radne sporove odnosi 45,42%, na stvarnopravne sporove 17,70%, na obveznopravne predmete 16,25%, na predmete radi naknade štete 18,49% te ostale predmete 2,14%. Radnopravne i stvarnopravne sporove trebalo bi u dogovoru s resornim ministarstvima rješavati izvan suda.

d) Novi parnični predmeti – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2020.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Arbitražni sporovi		Sporovi vezani uz stečaj		Zabrana nezakonitog štrajka		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	18	27	52	33	3	27	1	8			1	1			6	9	81	105
Ministarstvo pravosuđa i uprave	2	4	12	27	3	378	5	187							2	11	24	607
Ministarstvo zdravstva				1									1				1	1
Ministarstvo hrvatskih branitelja	8		44	4	6	3								1	1	1	59	8
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU			1	1	1												2	1
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	110	756	55	120	6	36		2						4	6	175	920	
Ministarstvo unutarnjih poslova	6	4	45	11	33	48	4	962						7	2	95	1027	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		2	20	20	84	5											104	27
Ministarstvo financija	1	22	41	43	7	13	2	56	1	8	21			3	58	62	214	
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja			1	2	2	749		2			1					1	3	755
Ministarstvo obrane	31	8	120	28	27	24	16	253						11		205	313	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1		1		2										4
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	29	4	10	3		9										39	16	
Ministarstvo poljoprivrede	202	151	150	18	8	8		1						5	2	365	180	
Ministarstvo turizma i sporta	1		1													2	0	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	3	2	3	11		24		2								6	39	
Ministarstvo kulture i medija			4	3				2								4	5	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	4	1	258	67	4	3										1	266	72
Državne nekretnine d.o.o.	36	4	70	8	2			1								3	108	16
Ostali	11	1	24	11	5	12	0	21			1					3	40	49
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa															2	1	2	1
Ukupno	462	986	911	412	191	1.340	28	1.499	0	1	9	24	1	0	41	98	1.643	4.360

– napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima RH sudjeluje kao umješac, već samo kao tužitelj i tuženik

Iz resora Ministarstva unutarnjih poslova proizašao je najveći broj parničnih predmeta (18,7%), i to najviše radnopravnih sporova u kojima kao tuženik na pasivnoj strani ono sudjeluje u 16% ukupnog broja parničnih predmeta.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine najzastupljenije je u parničnim predmetima vezanim uz stvarnopravne zahtjeve (14,4%), dok je u odnosu na ukupni broj predmeta to ministarstvo zastupljeno s 18,2%. Ministarstvo pravosuđa i uprave zastupljeno je u ukupnom broju predmeta s 10,5%, a u odnosu na predmete naknade štete s 6,3%.

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je najzastupljenije tijelo u predmetima radi isplate (5,4%), i to većinom na aktivnoj strani (kao tužitelj), dok je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja najčešće tuženo tijelo u predmetima naknade štete (12,5%).

8.2.3. Odluke sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) *Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2016. – 2020. (prema broju predmeta)*

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2016.	3.270	268	826	4.364	1.575	48,2	1.316	40,2	379	11,6
2017.	3.164	279	1.083	4.526	1.440	45,5	1.353	42,8	371	11,7
2018.	3.144	329	875	4.348	1.404	44,7	1.379	43,9	361	11,5
2019.	2.951	260	1.212	4.423	1.337	45,3	1.286	43,6	328	11,0
2020.	3.350	211	-	3.561	1.447	43,19	1.528	45,61	375	11,2

U ovoj je tablici prikazan uspjeh u parnicama prema broju predmeta.

U izvještajnoj godini više se ne prati stupac „riješeno na drugi način“, jer uspjeh u parnicama sada računamo u odnosu na sve prvostupanjske odluke. Također se napominje da u gornjoj tablici nisu evidentirani podatci za predmeta u kojima je Republika Hrvatska umješlač, jer se ne prati uspjeh u tim predmetima.

U 2020. godini sudovi su donijeli ukupno 3561 prvostupanjsku odluku, a sklopljeno je 211 sudskih nagodbi. Treba istaknuti da na ove rezultate negativno utječe velik broj radnih sporova.

Analiza sudskih odluka u radnim sporovima pokazuje da se od ukupnog broja svih izgubljenih parnica (1528), čak 691 predmeta odnosi na radne sporove, što čini 45,22%, a od ukupnog broja djelomično dobivenih/izgubljenih predmeta (375) čak

235 predmeta odnosi se na radne sporove (62,6%). Slijedom navedenoga, na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima utječu radni sporovi koji su posljedica povrede prava s osnove rada priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom.

*b) Uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima, 2016. – 2020.
(prema vrijednosti spora)*

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/ sudske nagodbe			
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2016.	3.270	268	908.306	81,3	209.260	18,7
2017.	3.164	279	3.141.320	91,3	299.177	8,7
2018.	3.144	329	440.553	65,7	230.384	34,3
2019.	2.951	260	313.311	62,8	185.499	37,2
2020.	3.350	211	3.020.863	85,05	531.353	14,95

Prikaz sudskih odluka u parnicama prema vrijednosti predmeta spora daje realniji prikaz uspješnosti u ovim predmetima.

Analiza podataka o dobivenim odnosno izgubljenim parnicama prema vrijednosti predmeta spora pokazuje da je Republika Hrvatska uspjela u 85,05% (3.020.863.000,00 kuna), dok nije uspjela u svega 14,95%.

8.2.4. Odluke u upravnim sporovima

Upravni sporovi posebna su vrsta sudskog postupka uređenog Zakonom o upravnim sporovima, a cilj je tog postupka osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba te drugih stranaka koje su povrijeđene pojedinim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela.

Upravni spor pokreće se tužbom protiv odluke javnopravnog tijela, koje u postupku pred upravnim sudovima zastupa čelnik tuženog javnopravnog tijela ili drugi službenik tuženog javnopravnog tijela određen za zastupanje propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela, a na temelju punomoći javnopravno tijelo u upravnom sporu može zastupati samo državno odvjetništvo.

Sukladno Zakonu o upravnim sporovima državno se odvjetništvo u ovim postupcima može pojaviti u više različitih uloga.

Člankom 36. stavkom 2. Zakona o državnom odvjetništvu propisano je da državno odvjetništvo zastupa Vladu Republike Hrvatske u upravnim sporovima na temelju zakona.

a) Upravni sporovi 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta									Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Žalbe DO	inicijativa za podnošenje ZZIPP
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Ukupno primijeno				
		Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno	Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno					
2016.	92	39	22	406	467	1	216	0	217	684	776	431	18	-
2017.	156	127	264	69	460	5	152	4	161	621	777	291	20	-
2018.	37	47	35	224	306	4	234	0	238	544	581	348	43	-
2019.	32	36	20	169	225	11	148	0	159	384	416	457	34	-
2020.	24	21	7	163	191	11	180	2	193	384	408	246	29	0

Komentar tablice a) nalazi se u poglavlju ovoga izvješća pod točkom 10.2.5.

b) Upravni sporovi – odluke državnih odvjetništava i sudova, 2016. – 2020.

Godina	Odluke DO-a							Ukupno donesenih odluka	Odluke suda za stranku koju zastupa DO (RH/DO tužitelj/tuženik)				Postupci u kojima nije donijeta I-stup. presuda
	Meritorne odluke (MDO)						Ostale odluke		Spor dobiven	Spor izgubljen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	
	Tužba	Odbijanje inicijative	Odgovor na tužbu	Sl. bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO	Ostale odluke							
2016.	32	3	586	0	621	133	754	264	363	87	714	85	
2017.	59	3	478	0	540	144	684	134	377	71	582	97	
2018.	46	0	382	41	469	73	542	125	339	60	524	288	
2019.	40	0	283	28	351	58	409	91	300	44	435	560	
2020.	21	-	289	34	344	59	403	278	51	9	338	130	

Statistički prikaz odluka suda za 2020. prikazuje samo predmete u kojima je Republika Hrvatska tužitelj ili tuženik i ne uključuje predmete u kojima državno odvjetništvo zastupa po zakonu ili na temelju punomoći zainteresiranu osobu.

Budući da je riječ o predmetima iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, o njima više u ovom izvješću pod točkom 10.2.5.

8.2.5. Odluke u upravnim predmetima

Državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku u postupcima pred javnopravnim tijelima u predmetima radi povrata imovine, izvlaštenja, utvrđivanja građevinskih čestica, promjene podataka u katastarskom operatu i provedbe

geodetskih elaborata, stečaja potrošača pred Financijskom agencijom, utvrđivanja granica pomorskog dobra, otpisa duga i dr.

Upravni predmeti 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2016.	485	1.738	1.217	3.904	3.248	2.347	1.320	147	351	-	-
2017.	851	2.019	1.917	4.787	3.949	293	1.717	66	810	-	-
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103	531	-	-
2019.	1.448	1.993	1.743	5.184	4.327	742	1.377	65	566	4.893	7
2020.	354	1.399	1.992	3.745	3.613	628	1.055	28	143	1.434	3

Iz odluka javnopravnih tijela proizlazi da je prihvaćeno 86,0% prijedloga podnositelja zahtjeva, odbijeno 2,3% prijedloga, a u 11,7% slučajeva riječ je o ostalim odlukama.

U izvještajnom razdoblju državno je odvjetništvo zastupalo na 628 rasprava. Velik problem za organizaciju rada predstavljaju rasprave izvan sjedišta i izbivanja iz ureda, jer se zbog nedostatka službenih vozila mora koristiti javni prijevoz.

8.2.6. Odluke u ostalim predmetima

U ovom dijelu izvješća prikazuju se rad i odluke državnog odvjetništva u adhezijskim postupcima, izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima te predmetima davanja pravnih mišljenja (ostali predmeti).

a) Adhezijski postupci

Imovinskopravni zahtjev omogućuje oštećeniku da svoju građanskopravnu tražbinu, koja se temelji na činjenici da je na njegovu štetu počinjeno kazneno djelo, ostvari u okviru kaznenog postupka protiv okrivljenika.

Kad je počinjenjem kaznenog djela oštećena Republika Hrvatska, državno odvjetništvo kao njezin zastupnik po zakonu, postavlja u kaznenom postupku imovinskopravni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete, povrat stvari i/ili poništaj pravnog posla. O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje kazneni sud koji odlučuje i o kaznenoj odgovornosti okrivljenika.

Kod ovih predmeta valja istaknuti da se zahtjevi koje državni odvjetnici postavljaju u zastupanju Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima

temelje na utvrđenjima državnog odvjetnika u radu na kaznenom predmetu. Brojnost ovih predmeta i podnesenih zahtjeva također ovisi o dinamici rada i zaprimanju obavijesti iz kaznenog predmeta u kojem je u pravilu provedeno vještačenje iz kojeg proizlazi visina štete koja je počinjena državnom proračunu radnjama fizičkih i pravnih osoba, optuženika u kaznenom postupku. U pravilu se radi o složenim predmetima u kojima sudjeluje više osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, a imovinskopravni zahtjevi postavljeni su u odnosu na pojedine okrivljenike. U pravilu se, u slučajevima sporazumijevanja optuženika s ovlaštenim tužiteljem i donošenja kaznene osuđujuće presude na temelju sporazuma, okrivljenici očituju potvrdno o postavljenom imovinskopravnom zahtjevu te su voljni sporazumno podmiriti i nastalu štetu.

Najveći problem u ovim predmetima predstavlja nemogućnost naplate dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva zbog loših imovinskih prilika osuđenika koji u pravilu nemaju nikakve imovine.

Ističemo da je tijekom izvještajnog razdoblja podneseno nekoliko prijedloga radi osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (u pravilu predmeti iz nadležnosti USKOK-a) određivanjem privremenih mjera zabrane raspolaganja određenom imovinom optuženika i povezanih osoba. U ovim smo predmetima dužni dokazati da će bez određivanja predložene mjere osiguranja za Republiku Hrvatsku nastupiti nenadoknativa šteta u naplati postavljenog imovinskopravnog zahtjeva koju bi zbog raspolaganja imovinom od strane okrivljenika i povezanih osoba mogao pretrpjeti. Kod predlaganja mjera osiguranja potrebni podatci za opravdanje razloga za određivanje mjere pribavljaju se od porezne uprave i dijelom su dostupni iz činjenica i dokaza prikupljenih u kaznenom predmetu.

Adhezijski predmeti 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Zahtjev dosuđen	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2016.	4	85	89	78	167.791	17	19.494	12
2017.	11	101	112	104	64.793	11	17.142	3
2018.	8	93	101	86	293.472	20	7.925	5
2019.	17	65	82	79	76.034	32	75.661	3
2020.	8	59	67	62	145.407	36	10.133	10

Iz tablice je vidljivo da je broj novih predmeta u kojima se vode adhezijski postupci nešto manji u odnosu na ranije godine te da je zadržana ažurnost rješavanja imovinskopravnih zahtjeva Republike Hrvatske kao oštećenika u kaznenim postupcima.

Sudovi su u 2020. godini dosudili Republici Hrvatskoj 36 imovinskopravnih zahtjeva u ukupnoj vrijednosti 10.133.000,00 kn, dok je 10 zahtjeva upućeno u parnicu, što upućuje na trend kaznenih sudova da te zahtjeve ne rješava u kaznenom postupku pa je stoga i manja ukupna visina dosuđenih imovinskopravnih zahtjeva.

b) Ostali predmeti

Zbirna tablica – ostali predmeti, 2016. – 2020.

Vrsta predmeta	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	18.542	19.062	18.940	18.316	17.380	17.403	15.437	15.396	1.563	1.647
Zemljišnoknjižni predmeti	-	-	4.471	4.356	3.791	3.779	7.007	6.907	19.046	19.516
Pravna mišljenja	4.352	4.379	3.916	3.813	3.160	3.256	3.569	3.625	3.635	3.697
Razno	9.267	9.166	8.491	8.759	7.743	7.824	7.418	7.745	6.482	6.562

Gornja zbirna tablica prikazuje kretanje izvanparničnih i zemljišnoknjižnih predmeta kao i predmeta davanja pravnih mišljenja koja državno odvjetništvo daje po općim i posebnim propisima, o čemu će biti više riječi u dijelu izvještaja 13.2.

U izvještajnoj godini primljena su 1563 izvanparnična predmeta i 19.046 zemljišnoknjižnih predmeta koji se u ovom izvještajnom razdoblju prvi put iskazuju kao zasebna kategorija predmeta, a ne kao potkategorija izvanparničnih predmeta. U 2020. godini primljeno je ukupno 30.726 predmeta, a riješeno ukupno 31.422 predmeta iz čega je vidljivo da je ažurnost državnih odvjetništava na visokih 102%, što pokazuje da nemaju zaostatke u radu.

U izvještajnoj godini riješeno je 19.516 zemljišnoknjižnih predmeta, što čini ažurnost od 102,47%, a ti se postupci odnose na postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjiga položenih ugovora, obnove zemljišnoknjižnih uložaka, pojedinačne ispravne postupke, upise i brisanje založnog prava, uknjižbu javnih dobara, upise pomorskog dobra i uknjižbe nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

Također, u 2020. godini dano je 3697 pravnih mišljenja, što čini ažurnost od 101,68%, 1647 izvanparničnih predmeta, što čini ažurnost od 105,4% te 6562 predmeta u kategoriji razno, što čini ažurnost od 101,2%.

9. Prikaz rada i odluka općinskih državnih odvjetništava

9.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim i prekršajnim predmetima

Struktura prijavljenih osoba

Prijavljene osobe	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	30.977	38.799	30.625	39.139	28.127	38.056	28.823	39.033	31.101	40.063
Mlađi punoljetnici	2.324	2.989	1.953	2.642	1.897	2.590	1.902	2.480	2.463	3.442
Pravne osobe	1.250	1.747	1.121	1.695	1.047	1.771	1.055	1.935	1.119	2.047
Maloljetne osobe	1.762	2.308	1.823	2.285	1.371	1.786	1.412	1.844	1.778	2.322
Ukupno	36.313	45.843	35.522	45.761	32.442	44.203	33.192	45.292	36.461	47.874

Tijekom 2020. godine općinska državna odvjetništva zaprimila su 36.461 kaznenu prijavu protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što je za 3269 prijavljenih osoba više nego 2019. godine kada su prijavljene 33.192 osobe i predstavlja porast od 9,8%.

Imajući u vidu vrstu kriminaliteta koja se nalazi u stvarnoj nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, općinska državna odvjetništva u 2020. godini, s ukupno prijavljenom 36.461 osobom, participiraju u ukupnom radu svih redovnih državnih odvjetništava (općinska i županijska), zajedno sa specijaliziranim državnim odvjetništvom (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta) s 91,3%, tako da svi statistički podatci koji su važni za ocjenu strukture i kretanje kriminaliteta u bitnome određuje rad općinskih državnih odvjetništava.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 35.342, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe porast od 9,97% u odnosu na prethodnu godinu (2019. – 32.137 prijavljenih fizičkih osoba).

U odnosu na pravne osobe u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1119 osoba, što su 64 prijavljene pravne osobe više nego prethodne godine (2019. – 1055 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja porast od 6,1%.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2020. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 31.101 prijavom (85,3%). Slijede mlađe punoljetne osobe s 2463 prijave (6,7%), maloljetne osobe s 1778 prijava (4,9%) te pravne osobe s 1119 prijava (3,1%). Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja u odnosu na prethodnu 2019. godinu kada su kaznene prijave u odnosu na odrasle osobe participirale s 86,8%, mlađe punoljetne osobe s 5,7%, maloljetne osobe s 4,3% i pravne osobe s 3,2%.

Struktura kriminaliteta

Kaznena djela	Broj prijavljenih u 2019.	Broj prijavljenih u 2020.	Porast – pad
Članak 139. KZ/11	5.259	5.977	13,6%
Članak 228. KZ/11	3.150	3.488	10,7%
Članak 236. KZ/11	2.701	2.684	-0,6%
Članak 229. KZ/11	1.950	2.078	6,6%
Članak 235. KZ/11	1.157	1.418	22,6%
Članak 177. KZ/11	1.296	1.371	5,8%
Članak 227. KZ/11	1.342	1.300	-3,1%
Članak 278. KZ/11	1.110	1.189	7,1%
Članak 190. KZ/11	1.095	1.154	5,4%
Članak 247. KZ/11	1.107	1.020	-7,8%
Ostalo	13.025	14.782	13,5%
UKUPNO	33.192	36.461	9,8%

Iz prikazanih podataka je razvidno da u odnosu na 2019. godinu nema značajnijeg odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba. Naime, u strukturi kaznenih djela iz općinske nadležnosti i nadalje je najzastupljenije kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona/11 za koje je evidentirano ukupno 5977 kaznenih prijava, a što predstavlja 16,4% od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2020. godini.

Također su u strukturi kaznenih djela iz općinske nadležnosti brojčano zastupljena kaznena djela protiv imovine, i to kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11, koja četiri kaznena djela (s ukupno 9.668 prijava) u ukupnoj strukturi kriminaliteta čine 26,5% te se kod istih bilježi blagi porast broja prijavljenih u odnosu na 2019. godinu, uz iznimku kaznenog djela prijevare kod kojeg se uočava blagi pad od 0,6%.

Od ostalih kaznenih djela valja istaknuti kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona kod kojeg djela se bilježi porast od 5,8% prijavljenih osoba u odnosu na 2019. godinu, dok se u odnosu na kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona bilježi pad od 3,1%.

Vezano za aktualnu epidemiju bolesti COVID-19, potrebno je prikazati statističke podatke za kazneno djelo širenja i prenošenja zarazne bolesti iz članka 180. Kaznenog zakona/11 za koje je tijekom 2020. godine zaprimljeno 76 kaznenih prijava, a što predstavlja značajan porast u odnosu na 2019. godinu kada su zaprimljene svega 3 kaznene prijave za ovo kazneno djelo.

9.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2016.	34.551	43.535	9.782		15.843	7.685	6.595	2.767		863	33.753
2017.	33.699	43.479	11.346		15.329	7.291	5.681	2.683		928	31.912
2018.	31.071	42.417	11.671		13.760	6.831	6.307	2.773		1.075	30.746
2019.	31.780	43.448	12.166		12.809	7.252	6.185	3.080		1.956	31.282
2020.	34.683	45.552	10.782	8.296	11.113	5.538	2.162	3.166	1.650	2.845	34.770

Općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) u 2020. godini zaprimila su ukupno 34.683 kaznene prijave, a kada se navedenom broju pribroje neriješene prijave iz 2019. godine, to su u radu imala ukupno 45.552 prijave. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješeno je 34.770 prijava (76,3%), dok su na kraju izvještajnog razdoblja ostale neriješene 10.782 prijave (23,7%), od čega se najveći broj prijava odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida, ponajprije od policije, ali i od drugih državnih tijela. Iz navedenih je podataka vidljivo da je u radu općinskih državnih odvjetništava zadržana visoka razina ažurnosti, unatoč činjenici da je zbog epidemije bolesti COVID-19 u dijelu izvještajnog razdoblja bio otežan rad na prijavama, odnosno predmetima zbog objektivnih okolnosti (nemogućnost ispitivanja okrivljenika i svjedoka zbog određenih mjera samoizolacije i slično).

Od ukupnog broja riješenih prijava, 21.979 prijava (63,2%) riješeno je donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke, broj otvorenih istraživanja je na razini od 23,9%, dok je 1650 prijava (4,7%) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 2845 prijava (8,2%) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi meritornih odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznenih prijava (11.113, odnosno 50,6%), zatim slijede optužnice – neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (7700, odnosno 35%) te rješenja o provođenju istrage (3166, odnosno 14,4%). Od sveukupnog broja podignutih optužnica, općinska državna odvjetništva su tijekom 2020. godine u odnosu na 2162 osobe (28,1%) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

9.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

Sva općinska državna odvjetništva imala su u 2020. godini ukupno u radu 2322 kaznene prijave prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, od čega je u izvještajnom razdoblju zaprimljeno 1778 kaznenih prijava ili 25,9% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. Kao što je već prethodno navedeno sada se u upisnik kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela (Kpm-DO)

upisuju i meritorno rješavaju i kaznene prijave podnesene prema djeci (osobe koje u vrijeme počinjenja kaznenih djela nisu navršile četrnaest godina života).

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanja	Neposredni prijedlog za mit. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2016.	1.762	2.308	462	1.608	1.094		303	120		72	440
2017.	1.823	2.285	415	1.567	1.007		353	125		105	390
2018.	1.370	1.786	432	1.128	698		264	110		67	405
2019.	1.412	1.844	408	1.129	653		312	165		68	382
2020.	1.778	2.322	369	1.086	376	121	211	99	160	142	84

U odnosu na ukupan broj prijava u radu (2322) općinska su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju donijela 1086 ili 46,8% rješenja o odbačaju kaznene prijave prema maloljetniku, podnijela 211 ili 9,1% tzv. neposrednih prijedloga i donijela 99 ili 4,3% rješenja o provođenju pripremnog postupka prema maloljetniku.

Ukupan broj odbačaja na razini je prijašnjih izvještajnih razdoblja. Pad broja odbačaja primjenom oportuniteta u ukupnom broju odbačaja bio je zamjetan već i u prethodnim izvještajnim razdobljima. U ovom u odnosu na prethodno iznosi 57,6%.

Naime, povećan je broj odbačaja na temelju članka 70. ZSM, jer se sada i u odnosu na kaznene prijave prema djeci, budući da se upisuju u upisnik kaznenih prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela donosi rješenje o odbačaju na temelju članka 70. ZSM u vezi s člankom 7. KZ.

Povećan broj odbačaja i znatan broj otvorenih istraživanja imalo je za posljedicu pad broja podnesenih prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije (članak 82. ZSM) i donesenih rješenja o provođenju pripremnog postupka u izvještajnom razdoblju.

9.1.1.2. Odluke o kaznenoj prijavi nakon dovršenog istraživanja

Odluke o kaznenim prijavama nakon dovršenog istraživanja

Godina	U radu			Odluke DO						Ukupno odluka	Ostalo u radu
	Ostalo u radu	Pokrenuto u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Rješenje o odbačaju	Službena bilješka o podizanju optužnice	Službena bilješka o podnošenju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2020.	2846	8828	11674	1842	6312	76	37	582	8849	2825	

U 2020. godini općinska državna odvjetništva otvorila su 8828 istraživanja, a kada se navedenom broju pribroje istraživanja ostala u radu iz prethodnog razdoblja, to su u radu imala ukupno 11.674 istraživanja, od čega je tijekom 2020. godine, dovršeno 8849 istraživanja, odnosno 75,8%.

Prema strukturi odluka, nakon dovršenog istraživanja u 71,3% predmeta podignuta je optužnica, dok je kaznena prijava odbačena u 20,8% predmeta. Prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije podnesen je u odnosu na 0,9% prijava, ustupljeno je 0,4% prijava, a na drugi način je riješeno 6,6% prijava.

Ako od ukupnog broja odluka u 2020. godini (34.770 odluka) iz upisnika kaznenih prijava oduzmemo odluke koje se odnose na otvorena istraživanja (8296 odluka) te dodamo odluke nakon dovršenog istraživanja (8849 odluka), proizlazi da su u 2020. godini meritorno riješene 35.323 prijave.

9.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2016.		366	2.183		96	2.645	
2017.		311	2.331		82	2.724	
2018.		302	2.251		91	2.644	
2019.		303	2.529		149	2.981	
2020.	4.377	322	2.498	22	192	3.034	1.343

Iz tablice je vidljiva struktura odluka po dovršenoj istrazi. U 2020. godini općinska državna odvjetništva optužila su 2498 osoba, što je za 31 osobu manje nego prethodne godine i predstavlja pad od 1,2%. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi s 82,3%. Po zastupljenosti slijede odluke o obustavi istrage (10,6%), ustupom su riješene 22 istrage (0,7%), dok su na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješene 192 istrage (6,3%).

Od ukupnog broja otvorenih istraga, u radu su ostale 1343 istrage (30,7%), a razlozi nerješavanja u tome su što je dio istraga pokrenut u zadnjem tromjesečju izvještajne godine te nije bilo moguće provesti sve dokazne radnje potrebne za donošenje meritorne odluke ili se radi o istragama koje zbog njihove složenosti iz objektivnih razloga (obimna dokumentacija koja se vještači, brojne dokazne radnje i sl.) nije bilo moguće dovršiti u izvještajnom razdoblju.

Trajanje istrage / pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2016.	369	1.082	1.045	267	23	12
2017.	427	1.086	927	246	17	17
2018.	499	910	600	154	2	0
2019.	629	1.135	1.082	313	49	5
2020.	693	932	785	322	82	31

Iz tabličnog prikaza razvidno je da je od ukupno 2845 dovršenih istraga tijekom 2020. godine u roku od 6 mjeseci dovršeno 2410 istraga (84,7%), u roku od 12 mjeseci 322 istrage (11,3%), u roku od 18 mjeseci 82 istrage (2,9%), a 31 istraga u roku duljem od 18 mjeseci (1,1%), a što ukazuje na ažurno postupanje općinskih državnih odvjetništava, s obzirom da je 84,7% istraga završeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Rješenja o produljenju istrage u pravilu se donose u složenim predmetima u kojima je potrebno prikupiti i analizirati obimnu dokumentaciju ili provesti brojne dokazne radnje, posebice vještačenja, iz kojih je razloga produljenje roka za dovršenje istrage opravdano zbog objektivnih okolnosti vezanih za svaki konkretan predmet.

9.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						Ostalo u radu
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje mt. sankcije	Ustup	Riješen o na drugi način	Ukupn o odluka	
2016.	109	22	10	74			109	
2017.	119	21	1	96			120	
2018.	134	21	7	105			134	
2019.	143	23	7	110			141	
2020.	160	8	2	100		12	120	40

Općinska državna odvjetništva u izvještajnom su razdoblju imala ukupno u radu 160 predmeta u kojima su po dovršenom pripremnom postupku donijela meritornu odluku. U 62,5% slučajeva stavili su prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, dok su u 5% slučajeva obustavili rješenjem pripremni postupak iz nekog od razloga propisanih u članku 224. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku (dalje u tekstu ZKP). U 25% slučajeva rješenjem su obustavili pripremni postupak iz razloga što vođenje postupka prema maloljetniku nije svrhovito.

9.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnika)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
			Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2016.			7.685	6.595	2.183	16.463	
2017.			7.291	5.681	2.331	15.303	
2018.			6.831	6.307	2.251	15.389	
2019.			7.252	6.185	2.529	15.966	
2020.	28.011	4.542	7.178	6.784	3.270	17.232	45.243

Općinska državna odvjetništva su tijekom 2020. godine imala u radu 28.011 optužnica koje su ostale u radu pred sudom iz ranijih izvještajnih razdoblja te 17.232 optužnice podignute tijekom 2020. godine, slijedom čega proizlazi da su ukupno u radu tijekom 2020. godine bile 45.243 optužnice.

Od 17.232 ukupno podignute optužnice tijekom 2020. godine, 7178 su neposredne optužnice (41,6%), dok je 6784 optužnica s kaznenim nalogom (39,4%), a nakon istrage podignuto je 3270 optužnica (19%).

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2016.			49		9.726	215	59	10.000	
2017.			32		9.263	265	42	9.570	
2018.			25		8.715	272	54	9.041	
2019.			20		9.469	251	64	9.784	
2020.	21.774	176	0	3.031	13.764	284	27	14.075	5.809

Optužna vijeća nadležnih općinskih sudova donijela su ukupno 14.075 odluka povodom podignutih optužnica, od čega 13.764 rješenja o potvrđivanju optužnice (97,8%) i 284 rješenja o vraćanju optužnice (2%), dok je svega 27 postupaka (0,2%) obustavljeno po optužnom vijeću. Iz tabličnog prikaza razvidno je da je zadržan izrazito visok stupanj razine uspješnosti, kao i ranijih godina. Naime, broj osoba u odnosu na koje je sud donio rješenje o obustavi kaznenog postupka je vrlo malen, kao i broj optužnica vraćenih od strane optužnog vijeća, a najčešće do vraćanja optužnica dolazi jer je optužno vijeće ustanovilo da je potrebno bolje razjašnjenje stvari te se u takvim predmetima često radi o različitim stajalištima suda i državnog odvjetništva o osnovanosti optužnice, a kako Zakon o kaznenom postupku propisuje da protiv rješenja vijeća donesenih u postupku ispitivanja optužnice nije dopuštena žalba, to u konkretnom slučaju ne postoji kontrola višeg suda o osnovanosti odluke optužnog vijeća o vraćanju optužnice.

Tijekom 2020. godine nije bilo povučenih optužnica.

Nadalje, iz statističkih podataka proizlazi da tijekom 2020. godine okrivljenici na 3031 presudu kojom je izdan kazneni nalog nisu podnijeli prigovor protiv kaznenog naloga te su time navedene presude postale pravomoćne. Korištenjem instituta kaznenog naloga skraćuju se postupci, što pozitivno utječe na učinkovitost i ekonomičnost rada općinskih državnih odvjetništava i općinskih sudova.

Broj i vrste presude (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom- pravomoćna	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Osllobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2016.					14.463	214		839	491	15.793	
2017.					13.404	237		816	479	14.699	
2018.					13.432	190		828	413	14.673	
2019.					14.190	315		796	455	15.441	
2020.	3.031	13.764	16.795	281	14.596	266	141	1.015	374	16.407	23.857

Tijekom 2020. godine povodom podignutih optužnica općinski sudovi donijeli su 16.407 odluka, što je 966 odluka više nego 2019. godine kada ih je doneseno 15.441 (povećanje za 6,3%). Od ukupnog broja odluka suda, 14.596 su osuđujuće presude, pa je i u promatranom izvještajnom razdoblju zadržana visoka razina uspješnosti od 89%. Doneseno je 1015 oslobađajućih presuda (6,2%), 374 odbijajuće presude (2,3%), dok je u odnosu na 281 osobu obustavljen postupak nakon potvrđivanja optužnice (1,7%), a 141 presuda donesena je u postupcima prema neubrojivim osobama (0,8%).

Svega 1,8%, odnosno 266 osuđujućih presuda doneseno je na temelju sporazuma stranaka. Glavni razlog donošenja malog broja presuda na temelju sporazuma stranaka na općinskoj je razini preblaga penalna politika sudova. Naime, okrivljenici i njihovi branitelji, prilikom započinjanja pregovora o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o kazni, u većini slučajeva predlažu nerealno niske kaznene sankcije znajući da u sudskom postupku mogu očekivati relativno blagu kaznu, odnosno kaznenopravnu sankciju (kaznu zatvora bliže zakonom propisanom minimumu, uvjetnu osudu ili rad za opće dobro). Zbog navedenog razloga državno odvjetništvo često ne prihvaća prijedlog okrivljenika te u svom odgovoru okrivljeniku i branitelju navodi protuprijedlog, odnosno kaznu koju smatra odgovarajućom u konkretnom slučaju, uzimajući pritom u obzir težinu kaznenog djela koje se okrivljeniku stavlja na teret, kao i spremnost okrivljenika da prije potpisivanja sporazuma vrati dio ili cijelu pribavljenu imovinsku korist, ako je ona ostvarena kaznenim djelom, a u kojem slučaju okrivljenici odustaju od sporazumijevanja.

Od ukupnog broja osuđujućih presuda zaprimljenih u izvještajnom razdoblju (14.596) presude s izdanim kaznenim nalogima (3031) čine 20,8%, dok je u postupcima prema neubrojivim osobama donesena 141 presuda te se pretežito radi o utvrđujućim presudama da je neubrojiva osoba protupravno djelo počinila u stanju neubrojivosti.

Iz navedenih podataka proizlazi da je struktura prvostupanjskih odluka u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u bitnome nepromijenjena što se tiče osuđujućih presuda, uključujući i presude donesene na temelju sporazuma stranaka, dok se glede odbijajućih presuda uočava pad od 17,8% u odnosu na 2019. godinu. Nadalje, premda se kod oslobađajućih presuda uočava porast od 27,5% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, ne može se govoriti o trendu povećanja broja oslobađajućih presuda, uzimajući u obzir činjenicu da oslobađajuće presude predstavljaju samo 6,2% od ukupnog broja odluka suda u 2020. godini, dok su u 2019. godini iznosile 5,16%, u 2018. godini 5,64%, u 2017. godini 5,55% te u 2016. godini 5,31% od ukupnog broja odluka suda.

Također, iako se broj optuženih osoba koje su u izvještajnom razdoblju ostale bez odluke suda (23.857) čini velik, potrebno je istaknuti da se ne radi samo o podacima za tekuću godinu, već je u 2020. godini broj osoba bez odluke suda izražen u ukupnom broju svih odraslih i pravnih osoba optuženih u svim prethodnim izvještajnim razdobljima.

9.1.4. Kaznene sankcije

Tijekom 2020. općinska državna odvjetništva zaprimila su ukupno 14.596 osuđujućih presuda, što predstavlja 95,36% svih osuđujućih presuda (15.306).

Ukupan broj osuđujućih presuda kao i ukupan broj i vrste izrečenih kaznenih sankcija vidljiv je iz sljedeće tablice:

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2016.	14.463	1.648	0	1.273	383	11.022		1			136	
2017.	13.404	1.611	0	1.241	281	10.177		0			94	
2018.	13.432	1.752	0	1.009	268	10.291		0			112	
2019.	14.190	2.109	0	939	350	10.672		0			120	
2020.	14.596	3.607	0	639	352	10.632	0	0	0	6	23	14.597

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija vidljivo je da je na kazne zatvora presuđeno 3607 osoba, pa ove kazne sudjeluju s 24,71% od ukupnog broja osuđujućih presuda. Od ukupno izrečenih 3607 zatvorskih kazni njih 639 ili 17,72% zamijenjeno je radom za opće dobro. Novčane kazne sudjeluju s 2,41% u ukupnom broju osuđujućih presuda, dok je kao i u ranijim izvještajnim razdobljima najviše osoba osuđeno na uvjetnu osudu, i to 10.632 ili 72,84%. Visok udio presuda u kojima je izrečena uvjetna osuda u općinskoj nadležnosti uobičajen je i očekivan imajući u vidu zakonom zapriječene kazne za kaznena djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

Međutim, u proteklih nekoliko godina uočen je pozitivan trend, čemu je zasigurno doprinijelo zalaganje i uporno podnošenje žalbi državnih odvjetništava koja su nezadovoljna blagom politikom kažnjavanja i preblagim kaznenim sankcijama koje izriču općinski sudovi, podnosila žalbe zbog odluke o kazni, a posebno zbog zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. Da je ustrajnost u podnošenju žalbi protiv presuda prvostupanijskih sudova kojima nismo bili zadovoljni smatrajući da je politika kažnjavanja neadekvatna dala rezultat, proizlazi iz činjenice što su 2016. bezuvjetne kazne zatvora u općinskoj nadležnosti sudjelovale s 11,39% u odnosu na ukupan broj osuđujućih presuda, s time da je 77,25% zatvorskih kazni 2016. bilo zamijenjeno radom za opće dobro. Godine 2019. zatvorske su kazne participirale u ukupnom broju osuđujućih presuda s 14,86% od kojih je 44,52% bilo zamijenjeno radom za opće dobro, dok u 2020. zatvorske kazne participiraju u ukupnom broju osuđujućih presuda s 24,71%, od kojih je samo 17,72% zamijenjeno radom za opće dobro.

Posljedično tome, iako u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava i dalje pretežu uvjetne osude, kontinuirano dolazi i do smanjenja njihova broja u apsolutnom, ali i u postotnom iznosu.

Tako je 2016. na uvjetnu osudu bilo osuđeno 11.022 osoba te su uvjetne osude sudjelovale sa 76,21% u odnosu na ukupan broj osuđujućih presuda, da bi 2020. na uvjetne osude bila osuđena 10.632 počinitelja kaznenih djela ili 72,84% u

odnosu na ukupan broj osuđujućih presuda. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadalje će poticati niža državna odvjetništva na podnošenje žalbi radi pooštavanja politike kažnjavanja sudova kako bi se kaznenom sankcijom postigla svrha kaznenopravnih sankcija s aspekta specijalne, ali i generalne prevencije.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2016.	197	112	10	121	42	482
2017.	216	113	3	104	52	488
2018.	267	125	2	107	75	576
2019.	293	146	4	87	77	607
2020.	293	201	4	58	249	805

U izvještajnom razdoblju za kaznena djela iz općinske nadležnosti izrečeno je ukupno 805 sigurnosnih mjera, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je bilo izrečeno 607 sigurnosnih mjera predstavlja povećanje za 24,60%. Iz gornje je tablice vidljivo da broj izrečenih sigurnosnih mjera kontinuirano raste. Tako je uspoređujući broj izrečenih sigurnosnih mjera u 2016. u kojoj su bile izrečene 482 takve mjere, u 2020. uočen porast izrečenih sigurnosnih mjera za 40,13%.

U ranijim razdobljima Državno odvjetništvo Republike Hrvatske županijskim i općinskim državnim odvjetništvima ukazivalo na važnost predlaganja sigurnosnih mjera koje ne treba zanemariti, a kako bi se optimalno postigli ciljevi specijalne i generalne prevencije. Postupanje državnih odvjetništava evidentno je dalo dobre rezultate, što proizlazi iz navedenih brojčanih pokazatelja. Kao i u ranijim izvještajnim razdobljima i tijekom 2020. najčešće izricana mjera je sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, a potom obveznog psihijatrijskog liječenja. Međutim, u 2020. je došlo do iznimno značajnog porasta izrečenih „drugih sigurnosnih mjera“ te je uočen porast izricanja sigurnosne mjere zabrane približavanja, uznemirivanja ili uhođenja iz članka 73. Kaznenog zakona koju mjeru državna odvjetništva predlažu najčešće počiniteljima kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, odnosno kaznenog djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona kako bi se tom mjerom maksimalno zaštitila žrtva kaznenog djela, ali i kako bi se otklonile okolnosti koje omogućuju i poticajno djeluju na počinitelje kaznenog djela u budućnosti.

Kao i u ranijim razdobljima sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti najčešće je izricana počiniteljima kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilje, te kaznenih djela počinjenih na štetu bliskih osoba (kaznena djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, nasilje u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona).

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izricana je počiniteljima kaznenog djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, bludnih radnji iz članka 155. Kaznenog zakona, nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona i drugih.

Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti i djelatnosti izricana je počiniteljima kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz

članka 246. Kaznenog zakona, kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona.

Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom izricana je počiniteljima kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, i to obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona i izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona.

9.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za ml. sankciju	Ukupan broj izrečenih ml. sankcija	Od toga kazna ml. zatvora	Od toga pridržaj izricanja ml. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2016.	377	387	13	34	340	48	15
2017.	449	318	7	21	290	57	15
2018.	369	315	7	30	278	53	23
2019.	275	317	7	26	284	49	16
2020.	321	380	5	42	333	51	

Sva općinska državna odvjetništva u izvještajnom su razdoblju stavila ukupno 321 prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, što je za 16,7% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. Sudovi su u izvještajnom razdoblju ukupno izrekli 19,9% više maloljetničkih sankcija nego u prethodnom izvještajnom razdoblju. U 87,6% izrekli su odgojne mjere i u 11,1% slučajeva pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje sada bilježimo porast broja izrečenih pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora za 61,5%.

9.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Tijekom 2020. u svim općinskim državnim odvjetništvima ukupno je oduzeta imovinska korist u iznosu od 24.805.865,32 kune, što predstavlja 12,6% ukupno oduzete imovinske koristi, a ista je oduzeta u odnosu na 483 osobe. Broj osoba te ukupno oduzeti iznos manji je nego prethodne dvije godine, no za kaznena djela u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava u pravilu se i radi o manjim iznosima pribavljene protupravne imovinske koristi, ali često i o postavljenim imovinskopravnim zahtjevima oštećenika, koji imaju prednost u odnosu na oduzimanje imovinske koristi te ako oštećenici postavljaju imovinsko pravne zahtjeve, a što je kod imovinskih delikata (koji čine većinu odnosnih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima) u velikom broju slučajeva, to se mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi ne predlažu, odnosno imovinska se korist ne oduzima.

Struktura kaznenih djela kod kojih je u najvećoj mjeri primijenjen institut oduzimanja imovinske koristi nije izmijenjen u odnosu na ranija izvještajna razdoblja, pa se najčešće radi o kaznenim djelima protiv imovine, odnosno neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona, a i protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona.

U predmetima iz općinske nadležnosti državna su odvjetništva predložila te je izrečeno 22 mjere osiguranja imovinske koristi, i to u ukupnoj vrijednosti od 8.920.054,98 kune. To je, gledajući broj osoba prema kojima su izrečene mjere osiguranja (ukupno 11 osoba), više nego 2019. i 2018. kada je to bilo prema 7 osoba. Ove privremene mjere osiguranja najčešće se odnose na kaznena djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona, utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona te računalne prevare iz članka 271. Kaznenog zakona.

U odnosu na jedan predmet Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu to je državno odvjetništvo tijekom 2020. podnijelo zahtjev sudu da se iznos protupravno pribavljene imovinske koristi od 29.444.979,85 kuna oduzme od oca pokojnog okrivljenika, i to od imovine koju je otac kao njegov jedini nasljednik stekao u ostavinskom postupku, a s obzirom na to da je okrivljenik tijekom žalbenog postupka preminuo te je postupak protiv njega, a zbog kaznenih djela lihvarskog ugovora iz članka 242. stavka 2. Kaznenog zakona i prijevare iz članka 236. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona, obustavljen.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2016.	26	104.531.544,91	715	58.550.340,03
2017.	10	1.438.051,78	675	60.688.711,41
2018.	13	14.411.184,00	682	46.954.115,24
2019.	7	11.723.696,00	643	35.634.090,81
2020.	22	8.920.054,98	483	24.805.865,32

9.1.5. Pregled radnji i ročišta

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2020.	19.189	18.622	8.878	32.907

Brojčani pokazatelji iz gornje tablice pokazuju da su općinska državna odvjetništva u 2020. dala 19.189 naloga za provođenje dokaznih radnji drugom tijelu, najčešće policiji, odnosno policijskim istražiteljima. Istodobno su sama općinska državna odvjetništva provela 18.622 dokazne radnje, što je nešto manje nego u prethodnom izvještajnom razdoblju kada su državna odvjetništva sama provela 26.603 dokazne radnje.

Kao i u ranijem izvještajnom razdoblju državna odvjetništva provela su najviše dokaznih radnji prvog ispitivanja okrivljenika i svjedoka, a razlog za smanjen broj provedenih dokaznih radnji u državnom odvjetništvu u odnosu na prethodnu godinu epidemiološka je situacija uzrokovana bolesti COVID-19, jer iz objektivnih razloga okrivljenike i svjedoke koje je državno odvjetništvo pozvalo radi ispitivanja objektivno nije moglo ispitati, budući da su oni nerijetko bili u samoizolaciji ili izolaciji. Jednako tako, zbog epidemije je došlo i do poteškoća prilikom prelaska državne granice, što je otežalo dolazak pozvanih svjedoka, zbog čega je broj dokaznih radnji u ovoj godini nešto manji.

Uspoređujući broj zastupanja državnih odvjetništava na ročištima i raspravama vidljivo je da su općinska državna odvjetništva tijekom 2020. zastupala optužbu na ukupno 41.785 rasprava i ročišta, što je 5100 manje zastupanja nego 2019. kada je optužba zastupana na ukupno 46.885 rasprava i ročišta. Razlog značajno manjem broju rasprava i ročišta pred sudom je epidemiološka situacija, jer je tijekom godine došlo do otkazivanja značajnog dijela rasprava te je radno vrijeme sudaca u pojedinim sudovima bilo organizirano na raspravne i neraspravne dane, slijedom čega je došlo do odgode većeg broja unaprijed zakazanih rasprava.

9.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

U 2020. u odnosu na 16.126 donesenih presuda općinska državna su odvjetništva podnijela 2196 žalbi, pa proizlazi da su žalbe podnesene protiv 13,61% ukupno donesenih presuda ili protiv svake 7,3. presude. Podneseno je 225 žalbi ili 11,41% više u odnosu na 2019. godinu, kada su žalbe bile podnesene protiv 12,76% svih donesenih presuda, ali manje u odnosu na ranija razdoblja, što je vidljivo iz tablice u nastavku u kojoj je dan prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi te prikaz podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2016.	2.283	1.188	722	353
2017.	2.263	1.248	807	351
2018.	2.245	1.196	663	279
2019.	1.971	1.072	771	373
2020.	2.196	1.195	700	242

Zbog odluke o kazni podneseno je 1195 žalbi, odnosno 54,4% svih podnesenih žalbi. Omjer žalbi podnesenih zbog kazne i žalbi podnesenih zbog drugih žalbenih razloga identičan je kao i u 2019. godini.

Sudovi su u ovom izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 700 žalbi, od čega 242 žalbe zbog odluke o kazni ili 34,57% svih usvojenih žalbi.

Iz danog je prikaza vidljivo da iako je u izvještajnom razdoblju podneseno ukupno više žalbi i više žalbi zbog kazne u odnosu na prethodno razdoblje, usvojeno je manje i ukupno podnesenih žalbi i manje žalbi zbog odluke o kazni u odnosu na 2019. godinu.

Međutim, kako je već istaknuto, uspjeh državnog odvjetništva u žalbenom postupku može se odrediti samo okvirno, pa tako i uspjeh općinskih državnih odvjetništava, ne samo iz razloga što o većini podnesenih žalbi nije odlučeno u izvještajnom razdoblju, već i s obzirom na to da drugostupanjski sudovi odlučujući o žalbama općinskim državnim odvjetništava istodobno odlučuju i o žalbama obrane ako su podnesene, kao i da njihove odluke mogu biti izvan žalbenih prijedloga državnog odvjetništva ili pak dolazi do ukidanja presuda iz drugih razloga od onih iz kojih su žalbe podnesene.

U svakom slučaju, cijeneći strukturu izrečenih kaznenih sankcija, općinska državna odvjetništva trebaju i dalje inzistirati na pooštavanju kaznene politike sudova i primjerenijem kažnjavanju počinitelja kaznenih djela te nastaviti s podnošenjem žalbi uvijek kada to svestranim i kritičkim sagledavanjem svih mjerodavnih okolnosti ocijene osnovanim i opravdanim radi postizanja zakonom određene svrhe kaznenopravnih sankcija, odnosno kažnjavanja.

9.1.7. Rad i odluke u prekršajnim predmetima

U izvještajnom razdoblju općinska državna odvjetništva podnijela su ukupno 449 optužnih prijedloga, izdan je 31 prekršajni nalog, dok je 240 predmeta riješeno na drugi način, iz čega slijedi da su općinska državna odvjetništva donijela 720 odluka vezano za počinjene prekršaje čija je struktura vidljiva iz donje tablice.

Najviše optužnih prijedloga podnijeto je zbog prekršaja iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i referendumu, slijede prekršaji iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga.

Povodom optužnih prijedloga državnih odvjetništava, sudovi i javnopravna tijela donijela su 490 odluka, od kojih 432 osuđujuće presude odnosno rješenja javnopravnih tijela, 14 odbijajućih i 44 oslobađajuće.

Sudovi i javnopravna tijela su dakle donijela 490 odluka od kojih je 88,16% bilo osuđujućih, 8,98% oslobađajućih, a 2,86% odbijajućih odluka.

Općinska državna odvjetništva protiv odluka suda ili javnopravnih tijela podnijela su 29 žalbi od kojih je 13 usvojeno. Kao i u ranijem izvještajnom razdoblju i ove godine najviše optužnih prijedloga podnijeto je zbog prekršaja iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine broj 29/19). Ovi su prekršajni postupci pokrenuti povodom obavijesti Državnog izbornog povjerenstva i Državnog ureda za reviziju, a pokretani su protiv političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela koji nisu u propisanom roku Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu dostavili financijska izvješća ili izvješća o primljenim donacijama, odnosno nisu ih objavili. Kao i u ranijem izvještajnom razdoblju uočeno je da su se počiniteljima prekršaja iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu izricale male novčane kazne, zbog čega su općinska državna odvjetništva podnošenjem žalbi zbog odluke o kazni nastojala utjecati na politiku kažnjavanja.

9.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

a) Kretanje i struktura novih građanskih i upravnih predmeta, 2016. – 2020.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2016.	43.806	2.978	16.606	63.390
2017.	39.478	3.803	14.046	57.327
2018.	40.659	2.841	13.908	57.408
2019.	47.110	3.529	14.310	64.949
2020.	49.318	3.304	14.671	67.293

U odnosu na kretanje i strukturu novih građanskih i upravnih predmeta trend kod općinskih državnih odvjetništava slijedi trendove opisane kod tablice a) u poglavlju 8.2.

b) Kretanje i struktura novih predmeta u odnosu na vrstu zastupanja, 2016. – 2020.

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2016.	43.741	65	2.968	10	16.602	4	63.311	79	63.390
2017.	39.471	7	3.802	1	14.043	3	57.316	11	57.327
2018.	40.633	26	2.837	4	13.906	2	57.376	32	57.408
2019.	47.094	16	3.529	-	14.305	5	64.928	21	64.949
2020.	49.307	11	3.304	-	14.671	-	67.282	11	67.293

Općinska državna odvjetništva također gotovo isključivo zastupaju po zakonu, a ne po punomoći.

c) Kretanje i struktura novih sudskih predmeta, 2016. – 2020.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj potrošača	Ostalo*	Ukupno:
2016.	3.791	23.037	-	16.978	43.806
2017.	5.519	19.564	248	14.415	39.478
2018.	4.646	18.799	97	17.225	40.659
2019.	5.483	24.877	2.518	14.232	47.110
2020.	7.688	18.078	3.106	20.446	49.318

U izvještajnoj godini broj parnica povećao se za 40% u odnosu na 2019., a ovršnih predmeta bilo je manje za 27%. Broj predmeta stečaja potrošača povećao se u 2020. za 23,3%, dok se broj ostalih sudskih predmeta povećao za 43,6%.

Do porasta broja parničnih predmeta došlo je zbog pokretanja značajnog broja radnih sporova koje su tijekom 2020. godine protiv Republike Hrvatske kao poslodavca pokretali državni službenici i namještenici, uglavnom zaposlenici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva financija radi isplate razlike plaće za prekovremeni rad i drugih dodataka na plaću. Broj ostalih predmeta bio je gotovo na razini prošlogodišnjeg s vrlo malim odstupanjem.

Ostali sudski predmeti su izvanparnični, zemljišnoknjižni i adhezijski postupci.

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima 2020.

Općinsko državno odvjetništvo		Općinsko državno odvjetništvo		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	10.184	14.816	108
	Izvan sjedišta	4.632		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	3.719	4.127	30
	Izvanredni	408		

U 2020. godini općinska državna odvjetništva u sudskim i upravnim predmetima zastupala su na 14.816 rasprava. Od ukupnog broja rasprava, 31,2% održano je izvan sjedišta državnog odvjetništva, što i nadalje predstavlja značajan problem i opterećenje za organizaciju rada zbog potrebe osiguranja prijevoza do nadležnih sudova i izbivanja iz ureda.

Općinska državna odvjetništva u 2020. godini uložila su 4127 pravnih lijekova od toga 3719 redovnih i 408 izvanrednih pravnih lijekova.

9.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

9.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Predmeti izvansudskog rješavanja sporova (186.a ZPP-a), 2018. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	1.760	5.616	7.376	6.042	5.536.796	864	36.655
2019.	1.198	6.036	7.234	6.323	1.363.883	1.247	32.561
2020.	1.016	7.577	8.593	7.194	1.003.298	1.209	24.343

Iz tabelarnih podataka vidljivo je da je za 25,5% povećan broj novoprimljenih predmeta u izvještajnoj godini. Razlog tome su potraživanja državnih službenika iz radnog odnosa.

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da se podneseni zahtjevi za mirno rješenje spora u najvećem broju slučajeva odnose na radnopravne sporove kojih je bilo 3174, zatim stvarnopravne zahtjeve kojih je bilo 2055 te obveznopravne – 1412.

Republika Hrvatska podnijela je 1344 zahtjeva, a od strane ostalih osoba zaprimljen je 6141 zahtjev. To znači da je u 82% podnesenih zahtjeva Republika Hrvatska bila na pasivnoj strani.

Najveći broj predmeta odnosi se na zahtjeve koji su proizašli iz radnih odnosa, 42,4%. Od ukupnog broja zahtjeva u 2020. godini, 70% se odnose na zahtjeve iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova, 15% na zahtjeve iz nadležnosti Ministarstva financija te 9% na predmete iz nadležnosti Ministarstva obrane. Radi se o zahtjevima djelatnika navedenih ministarstava koji potražuju isplatu s osnove prekovremenog rada, terenskog dodatka i drugih dodataka na plaću.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	%sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	1.804	294	16%	7.277
2017.	1.693	232	14%	11.844
2018.	1.684	308	18%	7.500
2019.	1.576	383	24%	8.417
2020.	1.344	326	24%	5.935

Iz gornje je tablice vidljivo da je broj zahtjeva za mirno rješenje spora koje kroz godine podnosi Republika Hrvatska u kontinuitetu oko 1400 te da je u prosjeku 19,20% zahtjeva Republike Hrvatske riješeno sklapanjem nagodbe.

U 2020. godini od 1344 zahtjeva Republike Hrvatske, sklapanjem nagodbi riješeno je njih 326, odnosno 24%.

Broj sklopljenih nagodbi po zahtjevima Republike Hrvatske u danim okolnostima smatramo zadovoljavajućim imajući u vidu uvjete rada u okolnostima pandemije bolesti COVID-19 te znatno oštećenje radnih prostora Građansko-upravnog odjela Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, u potresu u ožujku 2020.

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva RH

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Radni sporovi			Ostali pamični sporovi			Ukupno							
	Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost (u tis. kn)	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost (u tis. kn)
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)								
Republika Hrvatska	4			6	3	1	1	1	1											11	4	2	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	1			5	4	54	1	1	1											7	5	55	
Ministarstvo zdravstva																							
Ministarstvo hrvatskih branitelja	4			84	7	28	18													106	7	28	
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1			1																2			
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	18	7	71	27	8	115													1	1	1	187	
Ministarstvo unutarnjih poslova				36	6	349	14	4	24	2	12								11	1		384	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				22	1	1	101	2	3											123	3	3	
Ministarstvo financija	1	4	257	6	1	6	2													9	5	263	
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	3	3	10																	3	3	10	
Ministarstvo obrane	46	10	618	120	22	1.292	41	7	69	14									12	5	272	2.251	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																							
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	20	6	40	1	3	90														1		50	180
Ministarstvo poljoprivrede	299	103	1.378	113	65	1.072	11	3	10											423	171	2.460	
Ministarstvo turizma i sporta																							
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																							
Ministarstvo kulture i medija																							
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	3			146	5	7	4														153	5	7
Državne nekretnine d.o.o.	19	4	1	103	17	75		1	1	1											123	22	77
Ostali	2	3	12	25	1	4	3	2	11											1	1	1	28
UKUPNO	421	140	2.387	695	143	3.094	195	21	11%	120	18	12	67%	11	8	53%	324	1.344	324	1.344	324	324	5.935

Od ukupnog broja podnesenih zahtjeva u 24% predmeta sklopljene su nagodbe.

U stvarnopravnim sporovima (utvrđenje prava vlasništva i sl.) u kojima je podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, u 33% predmeta sklopljena je nagodba u vrijednosti od 2.387.000,00 kuna.

U obveznopravnim sporovima (naplate potraživanja Republike Hrvatske) u 21% predmeta sklopljena je nagodba u vrijednosti od 3.094.000,00 kuna. To su predmeti u kojima se naplaćuju potraživanja Republike Hrvatske s osnove zakupa poslovnog prostora, poljoprivrednog zemljišta, koncesija, najamnina za stanove i dr..

U predmetima radi naknade štete postotak je sklopljenih nagodbi 11% u vrijednosti od 120.000,00 kuna.

U radnim sporovima je u 67% predmeta sklopljena nagodba u iznosu od 11.000,00, a u ostalim parničnim predmetima je sklopljeno 53% nagodbi u vrijednosti od 324.000,00 kuna.

Očekivano je najveći postotak sklopljenih nagodbi u stvarnopravnim predmetima u kojima državno odvjetništvo argumentirano i uz potrebne dokaze podnosi zahtjeve koje druga strana prihvaća.

U obveznopravnim predmetima teško je postići nagodbu s dužnicima koji ne mogu ili ne žele podmiriti svoje dospjele obveze, koliko god se ti postupci pokreću temeljem izvoda iz poslovnih knjiga nadležnih tijela.

Najveći broj zahtjeva se odnosi na predmete Ministarstvo poljoprivrede kod kojih su u 34% slučajeva sklopljene nagodbe u vrijednosti od 1.378.000,00 kuna, u predmetima Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine u 38,8 predmeta su sklopljene nagodbe u vrijednosti od 71.000,00 kuna, Ministarstva obrane u 21% predmeta u iznosu od 618.000,00 kuna. U predmetima Državnih nekretnina d.o.o. sklopljeno je u 21% nagodbi.

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	5.366	678	12%	22.486
2017.	4.517	1.049	23%	29.869
2018.	3.930	556	14%	29.155
2019.	4.193	864	21%	24.144
2020.	6.141	885	14%	18.492

Iz gornjeg tabelarnog prikaza vidljivo je da je u 14% predmeta sklopljena nagodba, što je manje u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, kad se pogleda struktura zaprimljenih predmeta u 2020. u odnosu na ovu vrstu predmeta te pri

podatku da se 51,4% ukupnog broja predmeta u radu odnosi na radne sporove, rezultat je očekivan.

U zahtjevima koji proizlaze iz radnih odnosa podnositelji potražuju isplatu novčanih sredstava radi povrede nekog od prava iz radnog odnosa. Međutim, ti zahtjevi u velikom broju predmeta paušalno su postavljeni bez relevantnih činjenica i dokaza temeljem kojih bi bilo moguće ocijeniti osnovanost zahtjeva, a posebno utvrditi visinu postavljenog zahtjeva. Iako takav zahtjev sukladno članku 186a Zakona o parničnom postupku mora sadržajno odgovarati tužbenom zahtjevu uz navođenja svih činjenica i dokaza, u najvećem broju slučajeva oni nisu podobni za donošenje odluke i sklapanje nagodbe. Slijedom navedenog očito je da podnositelji zahtjeva, podnoseći takve zahtjeve žele formalno ispuniti pretpostavku za podnošenje tužbe.

S obzirom na to da takvi sporovi proizlaze iz iste činjenične i pravne osnove te dolaze u velikom broju i u kraćem vremenskom razdoblju, javnopravna tijela iz čije nadležnosti takvi sporovi proizlaze često puta nisu niti u mogućnosti udovoljiti traženjima državnog odvjetništva za očitovanjem i dostavom dokumentacije na vrijeme te i iz tog razloga u zadanom roku nije moguće donijeti odluku o zahtjevu. Često se temeljem zaprimljenih očitovanja osporavaju podnijeti zahtjevi kao neosnovani te javnopravna tijela odbijaju mogućnost sklapanja nagodbi pozivajući se na svoje evidencije i pružajući dokaze suprotne onima koje dostavljaju podnositelji zahtjeva.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Naknada štete				Radni sporovi				Ostali parnični sporovi				Ukupno			
	Podnositelj zahtjeva druge osobe		Obveznopravni sporovi		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost (u tis. kn)		
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Vrijednost (u tis. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva				
Republika Hrvatska	32	12	2.213	24	29		1		12		12		98	12	2.213					
Ministarstvo pravosuđa i uprave	6	1	100	31	333	5	65	489	30	254	8	10	867	47	508					
Ministarstvo zdravstva					6		1						7							
Ministarstvo hrvatskih branitelja	1			5	1		2						6	1	2					
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				2	1								3							
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	1.141	198	8.791	16	1	11	55	2			3		1.217	200	8.817					
Ministarstvo unutarnjih poslova	5			22	4	11	70	80	194	801	2	3	2.345	279	1.723					
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	4			4	1		4	4		593			16	5	593					
Ministarstvo financija	24	2	401	27	2	11	10	313	4	114	13	106	387	9	632					
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	12				1		7						20							
Ministarstvo obrane	9	1	100	19	2	70	37	7	1	8	3		145	11	1.377					
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova								2					2							
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	6			1			10	4					21							
Ministarstvo poljoprivrede	379	142	2.404	20	8	92	7	1			5		412	150	2.496					
Ministarstvo turizma i sporta					1		1						2							
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				2			2						6							
Ministarstvo kulture i medija							2						2							
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	6			533	168	130	5	1					545	168	130					
Državne nekretnine d.o.o.	4			7	2		1						12	2						
Ostali	5			4	1	1	9	6			4		28	1	1					
UKUPNO	1.634	356	14.009	717	200	28%	406	97	17%	2.782	3.156	7%	1.176	54	3	6%	119	6.141	885	18.492

U ovim predmetima državno odvjetništvo s nadležnim državnim tijelom iz čije je nadležnosti spor proizašao razmatra zahtjeve, traži njihova očitovanja vezano za činjenice koje se u zahtjevima iznose te u svim nespornim slučajevima nagodbe su i sklopljene.

Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva od strane drugih osoba u 14% predmeta sklopljena je nagodba.

Prema podatcima iz tabelarnog prikaza proizlazi da je 28% sklopljenih nagodbi iz oblasti obveznopravnih sporova, 22% iz stvarnopravnih te 17% iz oblasti naknade štete.

Najviše zahtjeva bilo je iz radno pravnih odnosa, a u samo 7% predmeta sklopljena je nagodba.

9.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred općinskim sudovima

a) Odluke i postupanje DO u parnicama, 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Druge odluke				
2016.	125	3.790	37	918	2.639	222	13.296	5.284	1.129	168
2017.	122	5.519	29	1.245	3.976	285	15.642	6.572	1.210	104
2018.	123	4.646	47	1.079	3.113	403	14.879	7.322	1.160	147
2019.	103	5.483	184	1.063	3.634	603	14.944	7.293	1.444	216
2020.	280	7.688	54	1.146	3.964	2419	8.470	3.502	2.473	398

U izvještajnoj godini ukupno je primljeno 40% više predmeta u odnosu na 2019. godinu.

U 2020. godini donesene su ukupno 7583 državnoodvjetničke odluke, zastupano je na 8470 rasprava, izjavljeno je 2473 žalbi na odluke prvostupanijskih sudova i 398 izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih odluka (zahtjevi za dopuštenje za podnošenje revizije i same revizije).

U 54 predmeta odbijeni su prijedlozi nadležnih tijela za poduzimanje pravnih radnji jer su ocijenjeni kao pravno neutemeljeni.

Pred prvostupanijskim sudovima odluka suda nije donesena u 3502 parnična predmeta. To broju treba pribrojiti 7688 novih predmeta kako bi se dobila slika

stvarnog opterećenja općinskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanjskim sudovima. Ukupno je u radu pred sudovima bilo 11.190 predmeta.

b) Broj predmeta po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješac i vrijednosti, 2016. – 2020.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješac	Ukupno
2016.	Broj predmeta	999	2.791	-	3.790
	%	26,40%	74,60%	-	101%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	147.004	1.085.729	-	1.232.733
2017.	Broj predmeta	1.195	4.324	-	5.519
	%	21,70%	78,30%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	135.690	1.130.595.978	-	1.130.731.668
2018.	Broj predmeta	1.218	3.428	-	4.646
	%	26,20%	73,80%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	141.781	464.541	-	606.322
2019.	Broj predmeta	1.134	4.349	-	5.483
	%	20,68%	79,32%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	117.376	1.457.347	-	1.574.723
2020.	Broj predmeta	1.328	4.087	2.273	7.688
	%	17,27%	53,16%	29,57%	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	144.188	8.046.916	-	8.191.104

U 2020. godini Republika Hrvatska je tužitelj u 17,27% od ukupnog broja novih predmeta, a tužena u 53,16% predmeta.

Republika Hrvatska sudjelovala je kao umješac u 29,57% predmeta, većinom na strani tuženika.

U najvećem broju predmeta radi se o sudskim sporovima pokrenutim protiv ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska, a pripadaju u djelokrug rada Ministarstva znanosti i obrazovanja (isplate razlike plaće) i Ministarstva zdravstva (isplate iz radnog odnosa, prekovremeni sati i druga davanja).

Ukupna je vrijednost zahtjeva u sudskim sporovima u 2020. godini 8.191.104.000,00 kuna i gotovo u cijelosti se odnosi na predmete u kojima je Republika Hrvatska tuženik, a samo 144.188.000,00 kuna odnosi se na parnice u kojima je RH tužitelj.

c) Kretanje parničnih predmeta po vrsti spora, 2016. – 2020.

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Stvarnopravni sporovi	951	967	955	1.099	1.291
Naknada štete	550	569	562	502	1.429
Radni sporovi	1.221	2.211	2.064	2.544	3.764
Obveznopravni sporovi	739	1.512	830	1.171	1.081
Ostali parnični sporovi	264	191	169	180	123

Iz gornjeg tabelarnog prikaza razvidno je kako je u 2020. godini smanjen broj ostalih parničnih sporova za 32%, dok je broj ostalih sporova porastao, i to u postupcima naknade štete za 184%, u radnim sporovima za 47%, obveznopravni i stvarnopravni ostali su na približno istoj razini.

d) Novi parnični predmeti – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2020.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	8	20	6	20	3	20	1	8	3	5	21	73
Ministarstvo pravosuđa i uprave	2	4	12	24	3	343	5	187	2	11	24	569
Ministarstvo zdravstva				1								1
Ministarstvo hrvatskih branitelja	8		44	3	6	3				1	58	7
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1	1						1	1
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	38	723	28	96	5	33		2	4	4	75	858
Ministarstvo unutarnjih poslova	6	4	39	9	29	48	4	962	7	2	85	1025
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike		2	20	10	84	5					104	17
Ministarstvo financija	1	19	35	29	5	8	2	56	3	55	46	167
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja				1	1	749		2		1	1	753
Ministarstvo obrane	27	8	119	21	26	24	16	253	11		199	306
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova					1			2				3
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	6	3	4		3						10	6
Ministarstvo poljoprivrede	188	150	106	15	7	5		1	5	2	306	173
Ministarstvo turizma i sporta	1										1	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	3	2	3	3				2			6	7
Ministarstvo kulture i medija				3				2				5
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	4	1	257	58	4	2				1	265	62
Državne nekretnine d.o.o.	34	4	58	6	2	0		1		1	94	12
Ostali	8	1	24	9	0	7		21		3	32	41
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa										1		1
UKUPNO	334	941	755	309	176	1.251	28	1.499	35	87	1.328	4.087

– napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima smo umješači, samo tužitelj i tuženik

Iz prikazanih podataka u gornjoj tablici razvidno je da najviše sporova generiraju Ministarstvo unutarnjih poslova 20,5%, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine 17%, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja 14%, Ministarstvo pravosuđa i uprave 11%, Ministarstvo poljoprivrede 8,9%, Središnji ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje 6% i druga državna tijela u manjim postotcima.

Radni su sporovi zastupljeni najviše kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane, Ministarstva pravosuđa i uprave. Razlozi za pokretanje radnih sporova, odnosno isplate s osnove radnog odnosa rezultat su različitog tumačenja te nedorečenosti i proturječnosti kolektivnih ugovora koji uređuju radne odnose.

U stvarnopravnim sporovima najviše je zastupljeno Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine te Ministarstvo poljoprivrede.

U obveznopravnim sporovima najviše je zastupljen Središnji ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo obrane i Ministarstvo poljoprivrede.

U sporovima naknade štete najviše postupaka generira Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te Ministarstvo pravosuđa i uprave.

9.2.3. Odluke općinskih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima, 2016. – 2020. (prema broju predmeta)

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2016.	2.824	193	697	3.714	1.237	43,80	1.240	43,91	347	12,29
2017.	2.773	258	928	3.959	1.219	43,96	1.233	44,46	321	11,58
2018.	2.749	305	675	3.729	1.161	42,23	1.261	45,87	327	11,90
2019.	2.535	223	1.034	3.792	1.076	42,44	1.163	45,87	296	11,67
2020.	2.932	171	-	3.103	1.191	40,62	1.399	47,71	342	11,66

U 2020. godini sudovi su donijeli ukupno 3103 prvostupanjske odluke, a sklopljena je 171 sudska nagodba.

Republika Hrvatska u cijelosti je uspjela u sporu u 40,62% predmeta, u 11,66% predmeta je uspjeh bio djelomičan, dok je u 47,71% predmeta spor izgubljen.

Treba istaknuti da na ove rezultate negativno utječe velik broj radnih sporova.

b) Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima, 2016. – 2020. (prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2016.	2.824	193	305.991	73,57	109.912	26,43
2017.	2.773	258	2.941.211	96,32	112.341	3,68
2018.	2.749	305	170.305	61,12	108.353	38,88
2019.	2.535	223	45.885	54,60	38.163	45,40
2020.	2.932	171	162.393	59,92	108.596	40,08

Analizirajući uspjeh u parnicama u 2020.godini prema vrijednosti predmeta spora, dobiveno je 59,92%, a izgubljeno 40,08%.

U većini predmeta koji su izgubljeni podnesene su žalbe te će se tek po donošenju odluka o uložnim žalbama znati jesu li ovo konačni rezultati, odnosno postoji mogućnost da presude drugostupanjskih sudova budu u korist Republike Hrvatske.

9.2.4. Stečaj potrošača

Cilj je Zakona o stečaju potrošača omogućiti insolventnim potrošačima reprogramiranje dugova, a vjerovnicima namirenje tražbina. Stečaj potrošača ima dvije faze, u prvoj se fazi postupak vodi pred FINA-om po pravilima upravnog postupka, dok se u drugoj fazi postupak vodi pred općinskim sudom.

Kao što je već u prošlogodišnjem izvještaju o radu navedeno, izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine broj 67/2018) koje su stupile na snagu 1. siječnja 2019., Vlada je uvela mjere za otpis dugova do 20.000,00 kuna svim građanima koji su u blokadi neprekidno tri i više godina kroz provedbu jednostavnog postupak stečaja potrošača.

Jednostavan postupak stečaja potrošača pokreće Financijska agencija. Postupak se pokreće samo u odnosu na dio tražbina vjerovnika, i to one tražbine evidentirane u Očevidniku redosljeda osnove za plaćanje neprekinuto duže od tri

godine. Ako tijekom postupka, a nakon suglasnosti potrošača da se provede jednostavni postupak stečaja, sud utvrdi da vrijednost imovine potrošača koja se sukladno Zakonu smatra mogućom stečajnom masom u ovoj vrsti stečaja, nije veća od 10.000,00 kn, donijet će rješenje o otvaranju i zaključenju jednostavnog stečaja potrošača. Time se potrošač oslobađa svih preostalih obveza do iznosa od 20.000,00 kuna.

a) Stečaj potrošača, 2017. – 2019.*

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Primljeno		Ukupno primijeno	Ukupno u radu u DO-u	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke suda					Ukupno odluka suda
		Stečaj potrošača	Jednostavni stečaj potrošača					Odbacivanje prijedloga	Nagodba	Iznos oslobođenja od tražbine RH (u tisućama kuna)	Otvaranje stečaja	Zatvaranje stečaja	
2017.	-	262	-	262	262	249	141	34	2	2	23	28	87
2018.	10	97	-	97	107	105	73	7	1	410	5	15	28
2019.	6	84	2.434	2.518	2.524	2.510	54	147	0	328	57	459	991

*Tabelarni prikaz stečaja potrošača za 2020. godinu različit je u odnosu na prethodne godine. Statističko se praćenje promijenilo u odnosu na „odluke suda“ pa se sada vodi statistika samo u pogledu tražbina Republike Hrvatske i oslobođenje dužnika u odnosu na te tražbine. Pod skupnim nazivom „ostale odluke“ evidentiraju se sve ostale odluke suda u tim postupcima. Zbog novog načina praćenja statističkih podataka ovih predmeta rad na predmetima od 2017. do 2019. godine te rad na predmetima u 2020. godini iskazan je u različitim tablicama.

b) Stečaj potrošača u 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno primijeno	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke suda			Ukupno odluka suda
		Stečaj potrošača	Jednostavni stečaj potrošača					Oslobođenje dužnika od tražbine RH (broj odluka)	Iznos oslobođenja od tražbine RH (u tisućama kuna)	Ostale odluke	
2020.	61	97	3.009	3.106	3.167	3.049	23	2.153	11.476	412	2.565

U izvještajnoj godini došlo je do povećanog broja postupaka jednostavnog stečaja potrošača. Državna su odvjetništva primila 97 novih predmeta redovnog stečaja potrošača te 3009 predmeta jednostavnog stečaja potrošača.

U navedenim predmetima obavljeno je 23 rasprava jer se u principu rasprave ne održavaju već sudovi donose odluku o otpisu dugovanja ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke za takav otpis na temelju prikupljenih dokaza i očitovanja vjerovnika pa tako i državnog odvjetništva u odnosu na tražbine Republike Hrvatske.

Sudovi su donijeli 2153 odluke o oslobođenju tražbina dužnika u odnosu na potraživanja Republike Hrvatske u vrijednosti od 11.476.000,00 kuna.

9.2.5. Odluke u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim predmetima

a) Zbirna tablica izvanparnični i zemljišnoknjižni predmeti, 2016. – 2020. *

Vrsta predmeta	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	15.723	15.759	17.771	17.132	17.001	16.953	15.206	15.153	1.370	1.451
Zemljišnoknjižni predmeti	-	-	4.466	4.351	3.791	3.779	6.993	6.893	19.012	19.484
Ukupno:	15.723	15.759	22.237	21.483	20.792	20.732	22.199	22.046	20.382	20.935

* U 2020. godini promijenjen je način iskazivanja izvanparničnih predmeta tako da se sada posebno iskazuju izvanparnični, a posebno zemljišnoknjižni predmeti. U prethodnoj godini zemljišnoknjižni predmeti bili su uključeni u ukupan broj izvanparničnih predmeta.

Općinska su državna odvjetništva u zemljišnoknjižnim postupcima kojih su primili 19.012, vršila upis uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama, javnog dobra, upis pomorskog dobra, radilo se na predmetima obnove zemljišne knjige, zemljišnoknjižnim ispravnim postupcima, povezivanja knjige položenih ugovora i zemljišne knjige, brisanje ili upisi zabilježbe i ostalo. S obzirom na broj riješenih predmeta takav rad se ocjenjuje vrlo ažurnim.

U izvanparničnim predmetima vodili su se postupci razvrgnuća suvlasničke zajednice, proglašenje nestalih osoba umrlima, predmeti radi osiguranja dokaza i ostalo, a kako je riješen veći broj predmeta od primljenih i taj se rad smatra vrlo ažurnim.

9.2.6. Odluke u ovršnim predmetima

a) Kretanje predmeta radi ovrhe i osiguranja, 2016. – 2019.*

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta – radi ovrhe		Primljeno novih predmeta – radi osiguranja	
		Ovrhovoditelj	Ovršenik	Predlagatelj osiguranja	Protivnik osiguranja
2016.	3.019	16.850	2.716	3.580	5
2017.	3.220	15.069	1.975	2.237	8
2018.	3.198	14.503	2.181	1.820	4
2019.	919	20.508	1.913	2.434	9

*S obzirom na to da se na novi način prate statistički podatci za ovršne predmete, u izvještajnoj 2020. godini kreirana je nova tablica.

b) Ovršni predmeti u 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO-u	Primljeno novih predmeta							Ukupno u radu	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Pravni lijekovi DO
		Zahjev za izravnu naplatu	Ovrha novčane tražbine	Ovrha nenovčane tražbine	Osiguranje tražbine	Europski ovršni nalog	Ostalo	Ukupno primijeno				
2020.	927	13.359	2.814	64	1.147	0	694	18.078	19.005	18.245	359	213

U izvještajnoj godini ukupno je bilo u radu 19.005 predmeta, od čega najviše zahtjeva za izravnu naplatu – 70%, ovrhe novčane tražbine – 14,8%, te 1.147 predmeta osiguranja tražbina – 6%. Razlog za pad ove vrste predmeta u izvještajnoj godini, posljedica je donošenja Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima.

Održano je 359 rasprava na sudu, uloženo 213 pravnih lijekova te je doneseno 18.245 odluka.

c) Broj predmeta i vrijednost zahtjeva po procesnom položaju u ovršnim predmetima radi naplate novčane tražbine u 2020.

OPĆINSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO			Broj predmeta	Vrijednost (u kunama)
RH ovrhovoditelj	Izravna naplata	potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	2526	81.317.351,09
		oduzeta imovinska korist	1123	161.016.182,96
		imovinskopравни zahtjev	67	2.586.599,96
		trošak kaznenog postupka	7959	30.156.311,61
		trošak parničnog/ovršnog postupka	874	10.540.401,97
	Ovrha novčane tražbine	potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	960	205.845.811,01
		oduzeta imovinska korist	256	13.116.046,12
		imovinskopравни zahtjev	72	24.812.027,02
		trošak kaznenog postupka	912	2.582.889,41
		trošak parničnog/ovršnog postupka	191	7.624.823,45
RH OVRHOVODITELJ UKUPNO:			14.940	539.598.444,60
RH ovršenik	Izravna naplata	potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	572	13.900.127,22
		trošak kaznenog postupka	1	16.875,00
		trošak parničnog/ovršnog postupka	237	2.043.104,43
	Ovrha novčane tražbine	potraživanje iz parničnog/upravnog postupka	165	14.417.710,22
		trošak kaznenog postupka	8	58.893,16
		trošak parničnog/ovršnog postupka	124	326.784,39
RH OVRŠENIK UKUPNO:			1.107	30.763.494,42
RH OVRHOVODITELJ + OVRŠENIK SVEUKUPNO:			16.047	570.361.939,02

Iz tabelarnog prikaza vidljivo je da je Republika Hrvatska u radu imala ukupno 16.047 ovršnih predmeta te da je u 93,1% predmeta pravnom položaju ovrhovoditelja, a u 6,9% ovršenik.

Najveći broj predmeta odnosi se na ovrhe radi naplate troškova kaznenog postupka (57%), naplate potraživanja iz parničnih i upravnih postupaka (23%), postupaka ovrhe radi oduzimanja imovinske koristi (9%) te naplate troškova parničnog i ovršnog postupka (7%).

Prema vrijednosti potraživanja, najznačajniji su predmeti potraživanja na temelju odluka u parničnim i upravnim postupcima (205.845.811,01 kuna), a slijede predmeti oduzimanja imovinske koristi (161.016.182,96 kuna).

Republika Hrvatska kao ovrhovoditelj u ovršnim je postupcima potraživala 539.598.444,60 kuna (cca 95% ukupnog iznosa), a kao ovršenik je bila u obvezi platiti 30.763.494,42 kune (cca 5% ukupnog iznosa).

9.2.7. Odluke u upravnim predmetima

a) Upravni predmeti* (U-DO upisnik), 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno		Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT-a po prijedlogu DO			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Predlagatelj	Protustranka				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke		
2016.	485	1.738	1.217	3.904	3.248	2.347	1.320	147	-	485	-
2017.	851	2.019	1.917	4.787	3.949	293	1.717	66	-	851	-
2018.	316	1.539	1.571	3.426	3.186	2.305	1.653	103	-	316	-
2019.	1.337	1.886	1.643	4.866	4.009	739	1.375	65	4.738	1.337	7
2020.	323	1.352	1.827	3.502	3.389	607	1.044	28	141	1.257	3

*Do 2020. godine statistički podatci o upravnim predmetima iskazivani su u jednoj tablici u kojoj su praćeni upravni predmeti i predmeti sukladno Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine broj 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02, 81/02, 98/19). Od 2020. godine kreirana je nova tablica (tablica b) za posebno praćenje postupaka koji se vode na temelju navedenoga Zakona o naknadi...

U 2020. godini zaprimljena su 3502 predmeta u kojima su općinska državna odvjetništva zastupala Republiku Hrvatsku od kojih je u 38,61% predmeta Republika Hrvatska bila predlagatelj, a u 61,39% predmeta protustranka. U tim postupcima doneseno je 3389 odluka te održano 607 rasprava.

Javnopravna tijela donijela su 1213 odluka, u 82,44% predmeta usvojen je prijedlog državnog odvjetništva, u 2,31% predmeta prijedlog je odbijen, dok se na ostale odluke odnosi 15,25% predmeta.

b) Upravni predmeti naknade za oduzetu imovinu 2020. (Un-DO upisnik)

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Rasprave	Odluke JPT o zahtjevu predlagatelja			Predmeti u kojima JPT nije donio I-stup. odluku	Pravni lijek DO	Inicijativa za pokretanje upravnog spora
		Naknada za oduzetu imovinu				Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke			
2020.	421	125	546	521	596	334	82	128	1.474	63	2

U izvještajnoj godini ukupno je u radu bilo 546 predmeta, zajedno s predmetima koje javnopravna tijela nisu riješila u prethodnom razdoblju. Obavljeno je 596 rasprava, a državno je odvjetništvo podnijelo 63 pravna lijeka protiv odluka javnopravnih tijela.

9.2.8. Odluke u ostalim predmetima

a) Adhezijski postupci

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Ukupno donesenih odluka	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kuna)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kuna)	Upućeno u parnicu
2016.	3	58	61	54	87.235	13	4.494	11
2017.	7	82	89	84	58.729	9	1.451	2
2018.	5	68	73	64	20.669	15	2.667	5
2019.	4	51	55	52	23.493	16	4.503	2
2020.	5	44	49	46	22.837	21	4.921	4

Tijekom izvještajnog razdoblja primljena su 44 nova predmeta, ukupno je u radu bilo 49 predmeta s predmetima iz prethodnog razdoblja.

Ukupna vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva u ime Republike Hrvatske u 2020. godini iznosila je 22.837.000,00 kuna.

Sudskim odlukama prihvaćen je 21 postavljen imovinskopravni zahtjev u visini 4.921.000,00 kuna. U 4 predmeta Republika Hrvatska upućena je ostvarivati svoj zahtjev u građanskoj parnici.

b) Zbirna tablica – pravna mišljenja i razno, 2016. – 2020.

Vrsta predmeta	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno	Primijeno	Riješeno
Pravna mišljenja	2.882	2.950	2.882	2.679	2.604	2.671	2.803	2.722	2.153	2.197
Razno	5.918	6.732	5.375	5.637	5.701	5.872	6.207	5.631	4.941	5.029

Tijekom izvještajnog razdoblja primljena su ukupna 7094 predmeta u kojima je traženo pravno mišljenje državnog odvjetništva te razni drugi predmeti, a što je za 21% manje nego u prošloj godini.

Predmeta u kojima je traženo pravno mišljenje od državnog odvjetništva bilo je za 23% manje, a raznih drugih predmeta bilo je za 9% manje.

Pravna mišljenja dana su po zahtjevu ministarstava i ostalih državnih tijela (Ministarstvo obrane, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Državne nekretnine d.o.o. i dr.).

Na razini općinskog državnog odvjetništva pravna se mišljenja najčešće odnose na pravnu valjanost ugovora o stjecanju ili otuđenju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske te na pravnu valjanost aneksa ugovora o otkupu stanova na temelju Zakona o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo u slučajevima prijevremene, jednokratne otplate cijene stana.

10. Prikaz rada i odluka županijskih državnih odvjetništava

10.1. Prikaz rada i odluka u kaznenim predmetima

Struktura prijavljenih osoba

Prijavljene osobe	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Prijavljeno u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu
Odrasle osobe	1.221	1.492	1.319	1.715	1.134	1.575	1.141	1.644	1.469	2.197
Mlađi punoljetnici	68	70	67	72	58	64	82	87	66	101
Pravne osobe	101	143	103	172	91	165	68	136	146	231
Maloljetne osobe	47	49	60	70	45	51	64	69	61	75
Ukupno	1.437	1.754	1.549	2.029	1.328	1.855	1.355	1.936	1.742	2.604

Tijekom 2020. godine županijska državna odvjetništva zaprimila su 1742 kaznene prijave protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), što je za 387 prijavljenih osoba više nego 2019. godine, kada je prijavljeno 1355 osoba i predstavlja rast od 28,6%.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe – 1596, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba (od navršene 21. godine života), mlađe punoljetne osobe (od 18. do 21. godine života) i maloljetnike (od 14. do 18. godine života). Navedene prijave bilježe porast od 24% u odnosu na prethodnu godinu (2019. – 1287 prijavljenih fizičkih osoba).

U odnosu na pravne osobe u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 146 osoba, što je 78 prijavljenih pravnih osoba više nego prethodne godine (2019. – 68 prijavljenih pravnih osoba) i predstavlja rast od 114,7%. Porast broja prijavljenih pravnih osoba je posljedica povećanja broja podnesenih kaznenih prijava za kaznena djela iz oblasti gospodarskog kriminaliteta, a koja kaznena djela su najzastupljenija u strukturi kriminaliteta kaznenih djela iz županijske nadležnosti.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2020. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 1469 prijava (84,3%). Slijede pravne osobe s 146 prijava (8,4%), mlađe punoljetne osobe s 66 prijava (3,8%) te maloljetne osobe s 61 prijavom (3,5%).

Struktura kriminaliteta

Kazneno djelo	Broj prijavljenih u 2019.	Broj prijavljenih u 2020.	Porast – pad
Članak 246. KZ/11	387	621	60,5%
Članak 230. KZ/11	120	135	12,5%
Članak 153. KZ/11	60	127	111,6%
Članak 110. KZ/11	107	122	14,1%
Članak 291. KZ/11	126	116	-7,9%
Članak 154. KZ/11	34	69	102,9%
Članak 190. KZ/11	85	35	-58,8%
Članak 166. KZ/11	39	29	-25,6%
Članak 91. KZ/11	60	29	-51,6%
Članak 227. st. 4. KZ/11	71	22	-69%
Ostalo	266	437	64,3%
UKUPNO	1.355	1.742	28,6%

U strukturi kriminaliteta kaznenih djela iz županijske nadležnosti najzastupljenije je kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona/11 za koje je evidentirana ukupno 621 kaznena prijava ili 35,6% od ukupnog broja zaprimljenih prijava u 2020. godini. Kod predmetnog kaznenog djela se, u odnosu na 2019. godinu, bilježi porast broja prijava od 60,5%. Razlog za takvo povećanje broja prijava jest veći broj prijava podnesen od Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, no i povećan broj

kaznenih prijava podnesenih od oštećenih trgovačkih društava te drugih fizičkih i pravnih osoba. Naime, gospodarske prilike uzrokovane epidemijom bolesti COVID-19 u određenoj su mjeri onemogućile uobičajeno poslovanje gospodarskim subjektima i dovele do nemogućnosti naplate potraživanja pa oštećenici, nastojeći naplatiti svoja dospjela potraživanja, u većoj mjeri podnose kaznene prijave u svrhu vršenja dodatnog pritiska na dužnike.

Nadalje se u strukturi kriminaliteta brojem ističu kaznena djela protiv spolne slobode, i to kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona/11 i teška kaznena djela protiv spolne slobode iz članka 154. Kaznenog zakona/11 kod kojih se bilježi porast broja prijavljenih u odnosu na 2019. godinu od preko 100%. Razlog navedenom porastu, između ostalog, leži u činjenici da je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 126/19) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020., dotadašnje kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona/11, za koje je propisana kazna zatvora do 5 godina te je bilo u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, inkorporirano u kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona/11 (članak 152. obrisano), čime je prešlo u županijsku nadležnost, a što je, zbog ustupa spisa općinskih državnih odvjetništava županijskim u navedenim predmetima, tijekom 2020. godine bilo od utjecaja na povećanje broja kaznenih prijava za kaznena djela iz članka 153. i 154. Kaznenog zakona/11.

U odnosu na kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. stavka 4. Kaznenog zakona/11 uočava se pad broja prijava od 69% u odnosu na prethodnu godinu. Jedan od razloga tome je u činjenici da je zapravo tijekom 2019. godine bio povećan broj prijava za kazneno djelo iz članka 227. stavka 4. Kaznenog zakona/11 jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 118/18) od 27. prosinca 2018., povećan zakonski maksimum zapriječene kazne zatvora na 15 godina zatvora za navedeno kazneno djelo, čime je ono prešlo u županijsku nadležnost te su općinska državna odvjetništva ustupala predmete županijskim državnim odvjetništvima. Drugi razlog smanjenja broja prijavljenih tijekom 2020. godine jest provođenje epidemioloških mjera u sklopu borbe protiv epidemije bolesti COVID-19, koje smanjuju migraciju stanovništva (rad od kuće, vezanje stanovništva za mjesto prebivališta u određenim razdobljima, smanjen promet turista i slično).

Tijekom 2020. godine po broju prijavljenih se ističu i kazneno djelo razbojništva iz članka 230. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona/11 kod kojih nije bilo značajnijih odstupanja u strukturi kriminaliteta prijavljenih osoba u odnosu na 2019. godinu.

10.1.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke o kaznenim prijavama (bez maloljetnih osoba)

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Otvorena istraživanja	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2016.	1.390	1.705	469		528	5	0	648		55	1.236
2017.	1.489	1.959	521		620	3	0	670		147	1.440
2018.	1.283	1.804	573		522	7	0	577		125	1.231
2019.	1.291	1.867	668		410	32	0	694		63	1.199
2020.	1.681	2.529	853	8	384	3	0	690	254	337	1.676

Županijska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) u 2020. godini zaprimila su ukupno 1681 kaznenu prijavu, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2019. godine, u radu su imala ukupno 2529 prijava. Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješeno je 1676 prijava (66,3%), dok su na kraju izvještajnog razdoblja ostale neriješene 853 prijave (33,7%), od kojih se najveći broj prijava odnosi na prijave za kaznena djela protiv gospodarstva u kojima su u tijeku izvidi za čije je provođenje potrebno određeno vremensko razdoblje zbog složenosti predmeta, obimnosti dokumentacije te ovisnosti o brzini postupanja drugih sudionika kriminalističkog istraživanja.

Od ukupnog broja riješenih prijava, donošenjem meritorne odluke riješeno je 1077 prijava (64,3%), broj otvorenih istraživanja na razini je od 0,5%, dok su 254 prijave (15,1%) riješene ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 337 prijava (20,1%) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Po zastupljenosti u strukturi odluka povodom kaznenih prijava protiv poznatih osoba (bez maloljetnih osoba) najzastupljenija su rješenja o provođenju istrage (690, odnosno 64%), slijede rješenja o odbačaju kaznenih prijava (384, odnosno 35,7%) te neposredne optužnice (3, odnosno 0,3%).

10.1.1.1. Odluke povodom kaznene prijave – maloljetnici

Odluke koje su sva županijska državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju donijela po zaprimljenim kaznenim prijavama bez značajnih su odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Ukupno odbačaja	Od toga oportunitet čl. 71., 72. i 73. ZSM	Otvoreno istraživanje	Neposredni prijedlog za mlt. sankciju čl. 82. ZSM	Rješenje o provođenju pripremnog postupka	Ustup	Riješeno na drugi način	Prijave u radu izvan DO
2016.	47	49	10	16				31			10
2017.	60	70	6	7	1		1	58		1	6
2018.	45	51	5	22				35			5
2019.	64	69	9	14				52		1	9
2020.	61	75	17	14	3	1	3	34	3	0	2

10.1.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2016.		208	623		85		
2017.		95	567		47		
2018.		67	447		30		
2019.		109	511		28		
2020.	1.358	94	524	41	68	727	631

Iz gornje tablice vidljiva je struktura odluka po dovršenoj istrazi. U 2020. godini županijska državna odvjetništva optužila su 524 osobe, što je za 13 osoba više nego prethodne godine i predstavlja povećanje za 2,5%. Broj podignutih optužnica participira u svim odlukama po dovršenoj istrazi sa 72,1%. Po zastupljenosti slijede odluke o obustavi istrage (12,9%). Ustupom je riješena 41 istraga (5,6%), dok je na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješeno 68 istraga (9,4%).

Od ukupnog broja otvorenih istraga, u radu je ostala 631 istraga (46,5%), a razlog je nerješavanja složenost predmeta, odnosno činjenica da u roku od 6 mjeseci iz objektivnih razloga nije bilo moguće dovršiti istragu (primjerice gospodarski predmeti u kojima je zaprimljena obimna dokumentacija za koju je naloženo provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, prikupljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično).

Trajanje istrage/pripremnog postupka za maloljetnike

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2016.	623	208	13	0	0	85
2017.	567	95	9	0	0	47
2018.	447	67	11	3	0	30
2019.	511	109	11	0	0	28
2020.	27	181	243	129	49	67

Iz tabličnog prikaza razvidno je da je od ukupno 696 dovršenih istraga tijekom 2020. godine u roku od 6 mjeseci dovršena 451 istraga (64,8%), do 12 mjeseci 129 istraga (18,5%), do 18 mjeseci 49 istraga (7%), a više od 18 mjeseci 67 istraga (9,7%). Imajući u vidu složenost predmeta u kojima je vođena istraga, županijska državna odvjetništva zadržala su ažurnost u postupanju s obzirom na to da je 64,8% istraga riješeno u zakonskom roku od 6 mjeseci.

Produljeno trajanje istrage najčešće se odnosi na predmete ratnih zločina i složenije predmete gospodarskog kriminaliteta (velik broj okrivljenika/svjedoka koje je potrebno ispitati, pribavljanje opsežne dokumentacije, složena vještačenja, pribavljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći i slično).

10.1.2.1. Odluke po dovršenom pripremnom postupku – maloljetnici

Bez značajnih su odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje i odluke svih županijskih državnih odvjetništava po dovršenom pripremnom postupku.

Odluke po dovršenom pripremnom postupku

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE						
		Obustava	Od toga obustava po oportunitetu	Prijedlog za izricanje mit. sankcije	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	Ostalo u radu
2016.	37	5		25			32	
2017.	52	9		41			52	
2018.	35	3		31			35	
2019.	47	7	2	39			49	
2020.	54	6		33	0	4	43	11

10.1.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

Optužnice u radu u državnom odvjetništvu (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
			Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2016.			5	0	623	628	
2017.			3	0	567	570	
2018.			7	0	447	454	
2019.			32	0	511	543	
2020.	1.282	217	4	0	602	606	1.888

Županijska državna odvjetništva u 2020. podigla su optužnice protiv 606 fizičkih i pravnih osoba.

Tako su tijekom 2020. županijska državna odvjetništva imala u radu ukupno optužnice protiv 1888 osoba.

Optuženja i odluke sudova povodom optuženja (bez maloljetnih osoba)

Godina	Ukupno optužnica pred optužnim vijećem	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2016.			12		424	47	18	489	
2017.			6		437	20	6	463	
2018.			5		377	101	6	484	
2019.			2		410	17	1	428	
2020.	823	20	0	0	486	23	30	539	807

U izvještajnom razdoblju županijska državna odvjetništva nisu povukla niti jednu optužnicu, dok je optužno vijeće povodom optužnica županijskih državnih odvjetništava donijelo ukupno 539 odluka od čega 486 rješenja o potvrđivanju optužnice (90,17%), 23 rješenja o vraćanju optužnice (4,27%), dok je optužno vijeće obustavilo postupak u odnosu na 30 osoba (5,56%).

Međutim, valja ukazati na to da se od ukupno 30 rješenja o obustavi postupka 29 obustava odnosi na okrivljenike koje je optužilo Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podnijevši optužnice pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu protiv odgovornih osoba trgovačkih društava zbog kaznenog djela krivotvorenja službene ili poslovne isprave iz članka 279. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona, a vezano za poslovanje s jednim koncernom. Optužnice su podignute u kolovozu 2019., a optužno vijeće Općinskoga kaznenog suda u Zagrebu u navedenim je predmetima

odbacilo optužnice protiv okrivljenika uz obrazloženje da djelo za koje se terete nije kazneno djelo.

Županijsko državno odvjetništvo je protiv rješenja Općinskog kaznenog suda u Zagrebu u navedenim predmetima podnijelo žalbe, koje su usvojene, te su ukinuta nezakonita prvostupanjska rješenja Općinskog kaznenog suda u Zagrebu i predmeti vraćeni prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje. Nakon toga, u većini predmeta optužno vijeće općinskog kaznenog suda potvrdilo je optužnice, dok u drugim predmetima odluka još nije donesena.

Polazeći od istaknutoga, može se zaključiti da je i nadalje zadržan visoki postotak odluka o potvrđivanju optužnica Županijskih državnih odvjetništva.

Broj i vrste presuda (bez maloljetnih osoba)

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2016.					455	94		80	13	548	
2017.					405	66		82	14	501	
2018.					404	47		66	19	489	
2019.					436	71		77	26	539	
2020.	0	486	486	0	484	80	9	67	24	584	967

Tijekom 2020. povodom podignutih optužnica županijski sudovi donijeli su presude u odnosu na 584 osoba te je presuđeno 45 osoba više nego 2019. godine. Od ukupno 584 odluke županijskih sudova, 484 su osuđujuće presude (82,88%), što je 48 osuđujućih presuda više u odnosu na 2019. Od ukupnog broja osuđujućih presuda 70 je doneseno na temelju sporazuma stranaka. Doneseno je 67 oslobađajućih presuda što je 11,47% u odnosu na ukupan broj presuda, a što je manje u odnosu na 2019. godinu kada je oslobađajućih presuda bilo 14,29%. Odbijajuće presude participiraju s 4,1%.

10.1.4. Kaznene sankcije

Broj i vrsta izrečenih kazni (bez maloljetnih osoba)

Godina	Osuđujuća presuda	Zatvor	Od toga dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2016.	455	275	3	43		112					22	455
2017.	405	229	7	28	4	121					16	405
2018.	404	224	6	34	2	119					19	404
2019.	436	279	3	25	2	111					436	856
2020.	484	395	5	14	11	78					0	484

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kazne zatvora presuđeno je 395 osoba ili 81,61%, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na 2019. kada je na zatvorske kazne bilo osuđeno 279 osoba ili 63,99%.

Od izrečenih 395 zatvorskih kazni, njih 14 ili 3,54% zamijenjeno je radom za opće dobro na slobodi, što je znatno manje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada je radom za opće dobro bilo zamijenjeno 8,96% zatvorskih kazni.

Uvjetnom osudom za kaznena djela iz županijske nadležnosti u 2020. presuđeno je 78 osoba ili 16,12%, što je znatno manje uvjetnih osuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Dakle, u 2020. je nastavljen trend porasta udjela izrečenih kazni zatvora u strukturi osuđujućih presuda.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera vidljiv je iz sljedeće tablice:

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2016.	39	8	6		2	55
2017.	28	19	1		3	51
2018.	22	18			4	44
2019.	27	9	1	24	2	63
2020.	28	19	1	13	18	79

U izvještajnom je razdoblju u županijskoj nadležnosti izrečeno 79 sigurnosnih mjera, što je 20,25% više u odnosu na prethodnu godinu kada su izrečene 63 sigurnosne mjere.

Najčešća izricana sigurnosna mjera i nadalje je sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti koja je izricana počiniteljima kaznenih djela ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona i teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona. Počiniteljima ovih kaznenih djela izricana je i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja.

10.1.4.1. Kaznene sankcije – maloljetnici

Kaznene sankcije

Godina	Ukupan broj prijedloga za mlt. sankciju	Ukupan broj izrečenih mlt. sankcija	Od toga kazna mlt. zatvora	Od toga pridržaj izricanja mlt. zatvora	Od toga odgojne mjere	Obustava postupka	Od toga oportunitet
2016.	25	21	2	8	11	2	1
2017.	42	40	2	8	30	1	
2018.	31	30	2	3	25	2	
2019.	91	32	4	4	24		
2020.	14	29	4	6	19	1	

Znatan porast broja prijedloga za izricanje maloljetničkih sankcija koji se dogodio u prethodnom izvještajnom razdoblju (91) bio je posljedica prelaska kaznenog djela izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. stavka 4. KZ na županijsku nadležnost (IV. novela Kaznenog zakona, Narodne novine 118/18 koja je stupila na snagu 4. siječnja 2019.).

S obzirom na to da smo prethodno naveli kako u odnosu na odluke županijskih državnih odvjetništava o kaznenim prijavama i po dovršenom pripremnom postupku nema značajnih odstupanja u izvještajnom razdoblju u odnosu na promatrano petogodišnje razdoblje, to je ukupan broj prijedloga za izricanje maloljetničkih sankcija u 2020. godini (mali apsolutni brojevi) u okviru dosadašnjeg postupanja županijskih državnih odvjetništava u ovoj fazi postupka, izuzev 2019. godine.

10.1.4.2. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

Tijekom 2020. u svim županijskim državnim odvjetništvima zajedno oduzeta je imovinska korist u odnosu na 77 osoba, a što u vrijednosti iznosi 95.042.468,61 kune, odnosno 48,32% od ukupne oduzete imovinske koristi na razini Republike Hrvatske. Taj je iznos, kao i broj osoba u odnosu na koje je navedeni institut primijenjen, veći nego 2019. i 2018. godine.

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja, kao i ranijih godina, najveći broj oduzete imovinske koristi pribavljen počinjenjem kaznenih djela odnosio se na počinitelje kaznenog djela zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona, razbojništva iz članka 230. stavka 2. Kaznenog zakona i neovlaštene proizvodnje droge iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Godina	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
2016.	4	26.083.171,50	106	116.842.852,60
2017.	4	59.668.671,58	101	201.613.137,90
2018.	4	2.662.140,01	72	41.877.840,28
2019.	14	84.209.763,64	65	67.243.977,87
2020.			77	95.042.468,61

10.1.5. Pregled radnji i ročišta u kaznenim predmetima

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po DO	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2020.	1.704	3.122	1.451	2.299

U gornjoj tablici dani su podatci o dokaznim radnjama koje su tijekom 2020. provedene po nalogu županijskih državnih odvjetništava, odnosno dokazne radnje koje su provela sama državna odvjetništva. Tako je u županijskoj nadležnosti tijekom 2020. provedeno ukupno 4826 dokaznih radnji od čega su sama županijska državna odvjetništva poduzela 3122 radnje. Ukupan broj provedenih dokaznih radnji manji je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Županijska državna odvjetništva zastupala su optužbu pred sudovima na ukupno 3750 ročišta i rasprava, što je u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje, kada je pred sudovima održano 5821 ročište i rasprava, 2071 rasprava i ročišta manje. Razlog manjem broju provedenih dokaznih radnji kao i provedenih ročišta i rasprava vidimo u činjenici da je u ovom izvještajnom razdoblju rad državnog odvjetništva i suda uvelike bio determiniran epidemijom bolesti COVID-19, jer su zbog određene samoizolacije ili izolacije državna odvjetništva morala odgađati planirane i zakazane dokazne radnje ispitivanja svjedoka, dok su sudovi iz istih razloga odgađali unaprijed zakazana ročišta i rasprave.

10.1.6. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

U odnosu na ukupan broj od 584 donesene presude u izvještajnom razdoblju županijska državna odvjetništva su podnijela ukupno 215 žalbi. Žalbe su dakle podnesene u odnosu na 36,8% presuda ili protiv svake 2,7. presude, što je manje u odnosu na 2019. godinu kada je podneseno žalbi u odnosu na 50,3% presuda ili protiv svake druge presude.

U tablici koja slijedi daje se prikaz ukupnog broja podnesenih i usvojenih žalbi, te broja podnesenih i usvojenih žalbi zbog odluke o kazni.

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2016.	283	200	64	37
2017.	257	153	55	30
2018.	247	172	58	30
2019.	271	172	83	39
2020.	215	168	57	19

Zbog odluke o kazni podneseno je 168 žalbi odnosno 78,13% svih podnesenih žalbi, što je iznad razine podnesenih žalbi zbog ovog žalbenog razloga u prethodnom izvještajnom razdoblju (2019. – 63,5%) i ranijima.

Sudovi su u ovom izvještajnom razdoblju usvojili ukupno 57 žalbi ili 26,51% svih podnesenih žalbi, dok su u 2019. godini usvojene 83 žalbe ili 30,62% podnesenih žalbi. Od svih usvojenih žalbi, zbog odluke o kazni usvojeno je 19 žalbi, pa iz podataka prikazanih u tablici proizlazi da je u odnosu na 2019. godinu usvojeno manje i žalbi podnesenih zbog ovog žalbenog razloga.

U svakom slučaju, premda je u izvještajnoj godini evidentno pooštavanje kaznene politike županijskih sudova koji su izrekli znatno više kazni zatvora u odnosu na prethodnu 2019. godinu i ranije, županijska državna odvjetništva trebaju ustrajati na podnošenju žalbi uvijek kada to ocijene osnovanim i potrebnim, vodeći računa o vrsti i težini kaznenog djela te o svim okolnostima i svrsi kažnjavanja, propisanim zakonom.

10.2. Prikaz rada i odluka u građanskim i upravnim predmetima

Nadležnost županijskih državnih odvjetništava je zastupanje Republike Hrvatske u sporovima s pravnim osobama (trgovačkim društvima, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, udrugama, ustanovama, zadrugama i dr.), i to pred trgovačkim, upravnim i županijskim sudovima te u arbitražnim postupcima i postupcima mirenja.

a) Kretanje i struktura novih građanskih i upravnih predmeta, 2016. – 2020.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Državnoodvjetnički predmeti	Ukupno
2016.	9.058	441	5.543	15.042
2017.	7.759	249	4.491	12.499
2018.	7.672	406	4.229	12.307
2019.	6.474	207	3.922	10.603
2020.	5.020	212	4.084	9.316

U promatranom petogodišnjem razdoblju vidljiv je konstantan pad ukupnog broja predmeta, na koji utječe velik pad broja sudskih predmeta, dok su upravni i državnoodvjetnički predmeti neznatno povećani.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 5020 sudskih predmeta, što je u odnosu na 2019. godinu smanjenje 22,46%. Razlog tome je donošenje Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima o kojem je već bilo riječi u točki 8.2 c.

b) Kretanje i struktura novih predmeta u odnosu na vrstu zastupanja

Vrste predmeta	Sudski predmeti		Upravni predmeti		Državnoodvjetnički predmeti		Ukupno zastupanje po		
	Zastupanje po		Zastupanje po		Zastupanje po				
Godina	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	zakonu	punomoći	sveukupno
2016.	8.885	173	441	-	5.542	1	14.868	174	15.042
2017.	7.603	156	244	5	4.491	-	12.338	161	12.499
2018.	7.432	240	406	-	4.229	-	12.067	240	12.307
2019.	6.315	159	207	-	3.922	-	10.444	159	10.603
2020.	4.822	198	212	-	4.084	-	9.118	198	9.316

Iz gornje tablice vidljivo je da u odnosu na vrstu zastupanja uglavnom zastupanje pred sudovima se obavlja temeljem zakona, a temeljem punomoći samo iznimno.

U izvještajnoj godini povećan je broj zastupanja po punomoći u sudskim predmetima za 20%, međutim, kada odnos zastupanja po punomoći stavimo u odnos s ukupnim brojem sudskih predmeta, to zastupanje čini samo 3,9% predmeta. To su u pravilu upravni sporovi u kojima državno odvjetništvo zastupa tuženo javnopravno tijelo, a koje temeljem Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 i 29/17) punomoć može dati jedino državnom odvjetništvu.

c) Kretanje i struktura svih novih sudskih predmeta, 2016. – 2020.

Sudski predmeti	Parnice	Ovrhe	Stečaj i predstečaj	Upravni sporovi	Ostalo	Ukupno:
2016.	726	114	5.567	684	1.967	9.058
2017.	566	80	5.664	621	828	7.759
2018.	742	72	6.129	544	185	7.672
2019.	615	67	5.229	384	174	6.474
2020.	599	88	3.703	384	246	5.020

U sudske predmete ubrajamo postupke pred redovnim sudovima i dijelimo ih na parnice, ovrhe, stečaj i predstečaj, upravne sporove i ostalo. Ostali sudski

predmeti su svi predmeti koji nisu obuhvaćeni prethodnom podjelom: izvanparnični, zemljišnoknjižni, adhezijski, parnični postupak pred II-stupanjskim sudom.

Analizirajući kretanje i strukturu novih predmeta u izvještajnom razdoblju, može se primijetiti da je broj parničnih postupaka neznatno manji u odnosu na 2019. godinu, dok je istodobno značajan pad u broju stečajnim i predstečajnih predmeta, i to za 29%. Razlog tome je naprijed navedeni Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti.

Promatrajući petogodišnje razdoblje primjećujemo konstantno smanjenje broja parničnih predmeta, što se može pripisati i činjenici da se sklapa sve više nagodbi po zahtjevima za mirno rješenje spora sukladno odredbi članka 186.a Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19 – u daljnjem tekstu: ZPP), međutim povećan je broj činjenično i pravno složenih predmeta u kojima je visoka vrijednost predmeta spora (čak u 16 predmeta vrijednost predmeta spora viša je od 50 milijuna kuna).

d) Prikaz poduzetih radnji u sudskim i upravnim predmetima u 2020.

Županijsko državno odvjetništvo		Županijsko državno odvjetništvo		
		Broj	Ukupno	Prosječno po prisutnim rješavateljima
Rasprave	U sjedištu	3.701	4.754	116
	Izvan sjedišta	1.053		
Uloženi pravni lijekovi	Redovni	417	481	12
	Izvanredni	64		

Zamjenici županijskih državnih odvjetnika obavljaju rasprave koje se održavaju u sjedištu i izvan sjedišta državnog odvjetništva.

Bile su ukupno 4754 rasprave, od čega je 22% održano izvan sjedišta državnih odvjetništava.

Tijekom izvještajnog razdoblja, a osobito od rujna 2020. godine, učestalo je zastupanje u sudskim postupcima na raspravama koja se održavaju na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, a koje sudovi određuju u smislu izmijenjene odredbe članka 115. ZPP-a. U parničnim postupcima rasprave na daljinu određuju se čak i u slučaju izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka koji u tom slučaju pristupaju sudu, a stranke sudjeluju na raspravama putem audiovizualnih uređaja. Ta praksa postupanja suda određivanjem rasprave na daljinu prisutna je i u stečajnim postupcima u slučajevima kada se radi o stečaju u kojem ne sudjeluje velik broj vjerovnika.

Napominjemo da županijska državna odvjetništva u Puli, Sisku, Velikoj Gorici i Vukovaru isključivo zastupaju na sudovima izvan svog sjedišta – trgovački i upravni sudovi u Pazinu, Zagrebu, Karlovcu i Osijeku, dok županijska državna odvjetništva u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Slavonskom Brodu, Šibeniku i Varaždinu zastupaju na sudovima u svome sjedištu i izvan njega.

Zastupanje izvan sjedišta predstavlja veliko opterećenje u radu državnog odvjetništva s obzirom na udaljenosti između sjedišta državnih odvjetništava i trgovačkih, odnosno upravnih sudova, što oduzima velik dio radnog vremena. Potrebno je napomenuti da na te rasprave zamjenici uglavnom putuju javnim prijevozom.

U izvještajnom razdoblju uloženo je 417 redovnih pravnih lijekova i 64 izvanredna pravna lijeka, u koje ubrajamo i prijedloge za dopuštenje revizije i revizije.

10.2.1. Predmeti izvansudskog rješavanja sporova

Ovi predmeti odnose se na obvezu utvrđenu člankom 186.a ZPP-a da se osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske prije podnošenja te tužbe obrati sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu. Ista obveza postoji i za Republiku Hrvatsku.

U građanskim i upravnim predmetima državna odvjetništva dužna su, kad god je to moguće, sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka, štiteći interese Republike Hrvatske.

10.2.1.1. Mirno rješavanje sporova (članak 186.a Zakona o parničnom postupku)

a) Predmeti izvansudskog rješavanja sporova (186.a ZPP-a), 2018. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost svih novih zahtjeva (u tisućama kuna)	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost svih sklopljenih nagodbi (u tisućama kuna)
2018.	490	2.383	2.873	2.433	941.677	852	163.990
2019.	295	1.303	1.598	1.349	5.486.481	711	84.001
2020.	174	1.061	1.235	1.165	8.661.476	337	80.378

Analizirajući trogodišnje razdoblje može se primijetiti pad u broju primljenih novih predmeta. U 2020. godini zaprimljeno je 18,57% manje predmeta nego u 2019. godini.

Uspoređujući vrijednost podnesenih zahtjeva kroz trogodišnje razdoblje može se primijetiti značajan porast u 2020. godini kada je ta vrijednost iznosila 8.661.476.000,00 kuna. Razlog tome pripisujemo zahtjevima za mirno rješenje spora podnesenim zbog povrede prava EU-a, zbog nezakonitog rada suda i državnih tijela kada su ti zahtjevi postavljeni u milijunima eura.

U izvještajnoj godini sklopljeno je 337 nagodbi.

b) Predmeti izvansudskog rješavanje sporova prema vrsti i tijelima u 2020. (podneseni zahtjevi)

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknada štete		Radni sporovi		Ostali parnični sporovi		Ukupno		Ukupno zahtjev RH i zahtjev ostali
	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	Zahtjev RH	Zahtjev ostali	
Republika Hrvatska	35	39	15	15	11				2	7	52	72	124
Ministarstvo pravosuđa i uprave			1	4	10					1	2	15	17
Ministarstvo zdravstva					1							1	1
Ministarstvo hrvatskih branitelja		1										1	1
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU				1					1		1	1	2
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	38	101	46	24	3	5				4	87	134	221
Ministarstvo unutarnjih poslova				4	8	6					8	10	18
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike					1							1	1
Ministarstvo financija	1	3	6	9	98	19				4	105	35	140
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja			1	2	3	2			2		6	4	10
Ministarstvo obrane	1		1	4	1	6					3	10	13
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova													
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	35	3	5	5	1						40	9	49
Ministarstvo poljoprivrede	37	7	179	5	1	4				1	217	17	234
Ministarstvo turizma i sporta													
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				21	12							33	33
Ministarstvo kulture i medija			5	1							5	1	6
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje			1		2						1	2	3
Državne nekretnine d.o.o.	7	1	78						2		87	1	88
Ostali	4	3	17	2	16	3					37	8	45
UKUPNO	158	158	355	97	131	83			7	17	651	355	1.006

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da se podneseni zahtjevi za mirno rješenje spora u najvećem broju slučajeva odnose na obveznopravne zahtjeve kojih je bilo 452, zatim stvarnopravne zahtjeve kojih je bilo 316 te naknade štete – 214.

Republika Hrvatska podnijela je 651 zahtjev, a od strane ostalih osoba zaprimljeno je 355 zahtjeva. To znači da je u 65% podnesenih zahtjeva Republika Hrvatska na aktivnoj strani. Najviše zahtjeva podneseno je za Ministarstvo poljoprivrede (217), zatim za Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (105), Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (87) i Državne nekretnine d.o.o. (87).

Od 355 zahtjeva zaprimljenih od strane drugih osoba, 134 zahtjeva odnose se na Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, 72 na Republiku Hrvatsku, 35 na Ministarstvo financija i 33 zahtjeva na Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

c) Podnositelj zahtjeva Republika Hrvatska, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	482	146	30%	15.806
2017.	456	143	31%	8.965
2018.	527	238	45%	53.723
2019.	527	272	52%	45.221
2020.	651	248	38%	58.528

Analizirajući razdoblje od 2016. do 2020. godine, primjećujemo konstantan porast podnesenih zahtjeva od strane Republike Hrvatske te da je u prosjeku 39,20% zahtjeva Republike Hrvatske riješeno sklapanjem nagodbe.

U 2020. godini od 651 podnesenog zahtjeva od strane Republike Hrvatske sklopljeno je 248 nagodbi, što čini 38%, ukupne vrijednosti 58.528,000,00 kuna.

U odnosu na 2019. godinu kada su bile sklopljene 272 nagodbe od 527 podnesenih zahtjeva, može se primijetiti pad od 14% kada promatramo postotak, međutim, u vrijednosti sklopljenih nagodbi vidi se značajan porast (45.221.000,00 kuna u 2019. u odnosu na 58.528.000,00 kuna u 2020. godini).

d) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva RH

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi			Obveznopravni sporovi			Naknada štete			Zaštita intelektualnog vlasništva			Ostali parnični sporovi			Ukupno podnositelj zahtjeva RH							
	Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Podnositelj zahtjeva RH			Ukupno podnositelj zahtjeva RH							
	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj zahtjeva	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost (u tisu. kn)	Broj sklopljenih nagodbi	Broj zahtjeva	Vrijednost sklopljenih nagodbi (u tisu. kn)		
Republika Hrvatska	35	7	420	15	10	2.447	1	1	1	2	2	52	18	2.868	2	2	3	52	18	2.868			
Ministarstvo pravosuđa i uprave				1	2	3																	
Ministarstvo zdravstva																							
Ministarstvo hrvatskih branitelja																							
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																							
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	38	12	2.156	46	22	2.084	3	1	272														
Ministarstvo unutarnjih poslova					2	47																	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike																							
Ministarstvo financija	1	1	100	6	4	1.016	98	49	244														
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja				1			3	1	32														
Ministarstvo obrane	1	1	100	1			1																
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																							
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	35	4	1.200	5	2	331																	
Ministarstvo poljoprivrede	37	6	425	179	77	4.009	1																
Ministarstvo turizma i sporta																							
Ministarstvo znanosti i obrazovanja					3	37.870																	
Ministarstvo kulture i medija				5																			
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje				1																			
Državne nekretnine d.o.o.	7			78	26	3.621																	
Ostali	4			17	6	302	16	10	1.848														
UKUPNO	158	31	4.401	355	154	51.729	131	62	2.397	47%		7	1	14%	1	651	248	58.528					

Iz gornje tablice vidljivo je da je u obveznopravnim sporovima od 355 podnesenih zahtjeva sklopljene su 154 nagodbe, što čini 43%. Od 158 podnesenih stvarnopravnih zahtjeva sklopljena je 31 nagodba, što čini 20%, a od 131 zahtjeva za naknadu štete sklopljene su 62 nagodbe, što čini 47%.

Ovakav postotak sklopljenih nagodbi po zahtjevu Republike Hrvatske predstavlja iznimno velik angažman djelatnika u državnim odvjetništvima i dobru koordinaciju s tijelima državne uprave.

Najveći broj sklopljenih nagodbi iz djelokruga je rada Ministarstva poljoprivrede (83), slijedi Ministarstvo financija (54), Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (36) te Državne nekretnine d.o.o. (26).

e) Podnositelj zahtjeva – druge osobe, 2016. – 2020.

Godina	Broj podnesenih zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Vrijednost nagodbe (u tisućama kuna)
2016.	873	326	37%	32.356
2017.	967	436	45%	35.955
2018.	1.856	614	33%	110.267
2019.	711	439	62%	38.780
2020.	355	89	25%	21.854

Analizirajući razdoblje od 2016. do 2020. godine, uz iznimku 2018. godine, primjećujemo konstantan pad podnesenih zahtjeva od strane drugih osoba.

U 2020. godini bilo je podneseno 355 zahtjeva, što je u odnosu na 2019. godinu pad od 50%. Od 355 podnesenih zahtjeva sklopljeno je 89 nagodbi, što čini 25% ukupne vrijednosti 21.854.000,00 kuna.

f) Sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora u 2020. – podnositelj zahtjeva druge osobe

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi				Obveznopravni sporovi				Naknada štete				Zaštita intelektualnog vlasništva				Ostali parnični sporovi				Ukupno				
	Podnositelj zahtjeva druge osobe		Vrijednost (u tisu. kn)		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Vrijednost (u tisu. kn)		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Vrijednost (u tisu. kn)		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Vrijednost (u tisu. kn)		Podnositelj zahtjeva druge osobe		Vrijednost (u tisu. kn)		Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	Vrijednost sklopljenih nagodbi (u tisu. kn)		
	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi	% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj sklopljenih nagodbi				% sklopljenih nagodbi u odnosu na broj podnesenih zahtjeva	
Republika Hrvatska	39	4		800	15				11												72	4	800		
Ministarstvo pravosuđa i uprave					4	1	215	10	1	10											1	1	41		
Ministarstvo zdravstva								1													1	0	0		
Ministarstvo hrvatskih branitelja	1																				1	0	0		
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU					1																1	0	0		
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	101	53		9.298	24	4	201	5	5											4		134	57	9.499	
Ministarstvo unutarnjih poslova					4			6	1	3											10	1	3		
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike								1													1	0	0		
Ministarstvo financija	3	1		1.310	9	4	6.313	19	1	163											4		35	6	7.786
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja					2			2														4	0	0	
Ministarstvo obrane					4	3	529	6	4	199											10	7	728		
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																					0	0	0		
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	3	2		150	5	1	123	1													9	3	273		
Ministarstvo poljoprivrede	7	5		191	5			4													1		17	5	191
Ministarstvo turizma i sporta																						0	0	0	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja					21	2	2.282	12														33	2	2.282	
Ministarstvo kulture i medija					1																	1	0	0	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje						1	25	2														2	1	25	
Državne nekretnine d.o.o.	1																					1	0	0	
Ostali	3				2			3														8	0	0	
UKUPNO	158	65	41%	11.749	97	16	9.689	83	7	375											17	1	6%	41	21.854

Analizirajući gornju tablicu i sklopljene nagodbe prema zastupanom tijelu, vrsti i vrijednosti spora kada su podnositelji zahtjeva druge osobe, može se primijetiti da se najveći broj zahtjeva odnosio na stvarnopravne sporove, zatim na obveznopravne te naknade štete.

Nagodbom je okončano 41% podnesenih stvarnopravnih zahtjeva, 16% obveznopravnih te 8% zahtjeva za naknadu štete.

Napominje se da u zahtjevima za mirno rješenje spora koji se odnose na naknadu štete podnositelji zahtjeva ističu nerealno visoke zahtjeve, pa je i to jedan od razloga malog broja sklopljenih nagodbi u ovoj vrsti predmeta.

Ovako velik broj sklopljenih nagodbi, kako po zahtjevima koje podnosi Republika Hrvatska, tako i po zahtjevima drugih osoba, smanjuje broj predmeta na sudovima te ih smatramo najsloženijim predmetima iz domene rada građansko-upravnih odjela, jer zaključena nagodba ima snagu sudske odluke. Upravo iz tog razloga radi se o iznimno složenim predmetima koji traže vrlo angažiran rad svakog zamjenika zbog proučavanja zakona, sudske prakse domaćih i europskih sudova, a sve kako bi se donijela pravilna i na zakonu osnovana odluka sa snagom ovršne isprave.

10.2.1.2. Izdavanje tabularne isprave (članak 57. stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama)

Zakon o zemljišnim knjigama (Narodne novine broj 63/19) u članku 57., stavku 3. odredio je da će se smatrati da je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

U ovim se predmetima radi o izdavanju tabularnih isprava i supotpisu ugovora o prodaji stanova, poslovnih prostora i garaža bivših stambenih zadruga i građevinskih poduzeća koja su brisana iz sudskog registra.

Zahtjev za izdavanje tabularne isprave, 2016. – 2020.

Godina	Broj zahtjeva u radu	Riješeno pozitivno	Zahtjev odbijen	Ukupno riješeno
2016.	366	317	49	366
2017.	444	385	59	444
2018.	389	297	80	377
2019.	409	317	75	392
2020.	292	192	88	280

U promatranom razdoblju primjenom ovoga instituta pozitivno je riješeno 1508 predmeta pa je za navedeni broj manje pokrenutih sudskih postupaka protiv Republike Hrvatske.

Analizirajući broj zahtjeva za izdavanje tabularne isprave u 2020. godini, kojih je bilo 292 u odnosu na 2019. godinu kada ih je bilo 409, zamjećujemo pad od 28%.

Kao razlog tome može se navesti da je kroz rješavanje ovih predmeta u ranijim godinama u kojima je bio znatno veći broj zahtjeva u radu, u značajnoj mjeri sređeno zemljišnoknjižno stanje.

10.2.2. Odluke državnog odvjetništva u parnicama pred trgovačkim sudovima

a) Odluke i postupanje DO u parnicama, 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Odluke DO				Rasprave	Postupci pred sudom u kojima nije donijeta I-stup. odluka	Žalbe DO	Izvanredni pravni lijekovi
			Odbijanje inicijative	Tužba	Odgovor na tužbu	Ostale odluke				
2016.	44	726	8	341	235	116	1.642	950	92	6
2017.	47	566	5	199	245	115	1.659	970	118	18
2018.	32	742	8	282	216	254	1.528	974	90	13
2019.	38	615	6	253	170	169	1.417	895	108	15
2020.	72	599	6	261	207	169	981	673	277	58

U 2020. godini zaprimljeno je neznatno manje novih predmeta.

Donesene su ukupno 643 državnoodvjetničke odluke, zastupano je na 981 raspravi, izjavljeno je 277 žalbi na odluke prvostupanijskih sudova i 58 revizija protiv pravomoćnih odluka. Pred prvostupanijskim sudovima odluka suda nije donesena u 673 parnična predmeta. To broju treba pribrojiti 599 novih predmeta kako bi se dobila slika stvarnog opterećenja županijskih državnih odvjetništava u radu pred prvostupanijskim sudovima. Ukupno je u radu pred sudovima bilo 1272 predmeta.

U tim je predmetima obavljena 981 rasprava, što je u odnosu na 2019. godinu pad od 31%. Navedeno se može obrazložiti već ranije navedenim zastojem u postupcima pred trgovačkim sudovima sukladno Zakonu o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti te oštećenju zgrade Trgovačkog suda u Zagrebu u potresu u ožujku 2020. godine.

Državno odvjetništvo je uložilo 277 žalbi i podnijelo 58 izvanrednih pravnih lijekova u koje ubrajamo i prijedloge za dopuštenje revizije i revizije.

b) Broj parničnih predmeta po procesnom položaju tužitelj/tuženik/umješac, 2016. – 2020.

Zastupanje RH		Tužitelj	Tuženik	Umješac	Ukupno
2016.	Broj predmeta	381	345	-	726
	%	52,00%	48,00%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	261.233	1.414.234	-	1.675.467
2017.	Broj predmeta	230	336	-	566
	%	41,00%	59,00%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	203.936	1.060.330	-	1.264.266
2018.	Broj predmeta	299	443	-	742
	%	40,00%	60,00%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	122.211	658.477	-	780.688
2019.	Broj predmeta	291	324	-	615
	%	47,32%	52,68%	-	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	250.755	3.517.712	-	3.768.467
2020.	Broj predmeta	315	273	11	599
	%	52,58%	45,57%	1,83%	100%
	Vrijednost zahtjeva (u tisućama kn)	216.292	2.989.390	-	3.205.683

U izvještajnoj godini Republika Hrvatska je tužitelj u 52,58%, a tuženik u 45,57%, dok je umješac samo u 1,83%.

Vrijednost predmeta spora gdje je Republika Hrvatska tužena višestruko je veća nego vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužitelj. Razlog tome je, kako je već ranije navedeno, velika vrijednost predmeta spora u parnicama za naknadu štete u kojima se potražuju iznosi u milijunima eura.

c) Kretanje parničnih predmeta po vrsti spora, 2016. – 2020.

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Stvarnopravni sporovi	140	129	117	129	176
Naknada štete	99	57	68	64	104
Obveznopravni sporovi	451	329	472	344	266
Ostali parnični sporovi	36	51	85	78	17
Arbitražni sporovi	-	-	-	-	1
Sporovi vezani uz stečaj	-	-	-	-	33
Zabrana nezakonitog štrajka	-	-	-	-	1
Zaštita intelektualnog vlasništva	-	-	-	-	1

Analizirajući podatke o vrstama predmeta primjećujemo da se najveći broj predmeta odnosi na obveznopravne sporove 44,41%, zatim stvarnopravne 29,38%, naknadu štete 17,36% te sporove vezane uz stečaj 5,51%, dok su ostali sporovi zastupljeni u neznatnom broju.

d) Novi parnični predmeti – prema vrsti spora, zastupanom tijelu i procesnom položaju u 2020.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Stvarnopravni sporovi		Obveznopravni sporovi		Naknade štete		Zaštita intelektualnog vlasništva		Arbitražni postupci		Sporovi vezani uz stečaj		Zabrana nezakonitog strajka		Ostali parnični sporovi		Ukupno	
	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik	Tužitelj	Tuženik
Republika Hrvatska	10	7	46	13		7					1	1			3	4	60	32
Ministarstvo pravosuđa i uprave				3		35												38
Ministarstvo zdravstva													1				1	
Ministarstvo hrvatskih branitelja				1											1		1	1
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																		
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	72	33	27	24	1	3										2	100	62
Ministarstvo unutarnjih poslova			6	2	4												10	2
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike				10														10
Ministarstvo financija			3	6	14	2	5			1	8	21				3	16	47
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja			1	1	1							1					2	2
Ministarstvo obrane	4		1	7	1												6	7
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1														1
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	23	1	6	3		6											29	10
Ministarstvo poljoprivrede	14	1	44	3	1	3											59	7
Ministarstvo turizma i sporta			1														1	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja			0	8		24												32
Ministarstvo kulture i medija			4														4	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje			1	9		1											1	10
Državne nekretnine d.o.o.	2		12	2												2	14	4
Ostali	3			2	5	5						1					8	8
Državno odvjetništvo – zaštita javnog interesa															2		2	
Ukupno	128	45	156	103	15	89			1	9	24	1		6	11	315	273	

– napomena: u ovoj tablici nisu prikazani predmeti u kojima smo umješaci, samo tužitelj i tuženik

Analizirajući gornju tablicu proizlazi da se najveći broj zahtjeva u parničnim predmetima odnosi na obveznopravne sporove (44%), stvarnopravne sporove (29%), na sporove za naknadu štete (18%), sporove vezane uz stečaj (6%), na ostale parnične sporove (3%).

U obveznopravnim sporovima Republika Hrvatska bila je tužitelj u 60% predmeta, a tuženik u 40%, u stvarnopravnim sporovima Republika Hrvatska bila je tužitelj u 74% predmeta, a tuženik u 26%, u sporovima za naknadu štete Republika Hrvatska bila je tužitelj u 14% predmeta, a tuženik u 86%. U sporovima vezanim uz stečaj Republika Hrvatska bila je tužitelj u 27% predmeta, a tuženik u 73%.

Analizirajući procesni položaj Republike Hrvatske po ministarstvima, može se primijetiti da je na aktivnoj strani najviše zastupano Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, zatim Ministarstvo poljoprivrede te Državne nekretnine d.o.o. Na pasivnoj strani najviše je zastupano Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa i uprave.

U okviru sporova za naknadu štete Republika Hrvatska je u 86% predmeta tuženik, a najveći dio se odnosi na tužbe radi nepravilnog i nezakonitog rada državnih tijela i sudova za rad kojih odgovara Republika Hrvatska. U izvještajnom razdoblju zaprimili smo i predmete u kojima se upire na odgovornost Republike Hrvatske zbog povrede prava Europske unije i u kojima se potražuje iznimno visok iznos naknade štete, zatim zbog nepostavljanja prethodnog pitanja sudu Europske unije, zbog navodnog nepoštivanja tumačenja iz presuda suda Europske unije te zbog donošenja pojedinih propisa.

10.2.3. Odluke trgovačkih sudova u parnicama u kojima zastupa državno odvjetništvo

a) Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima, 2016. – 2020. (prema broju predmeta)

Godina	Sudske odluke				Uspjeh u parnicama – presude/rješenja					
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	Dobiven u cijelosti (broj)	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti (broj)	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen (broj)	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih
2016.	446	75	129	650	338	76	76	17	32	7
2017.	391	21	155	567	221	57	120	31	50	13
2018.	395	24	200	619	243	62	118	30	34	8
2019.	416	37	178	631	261	63	123	30	32	7
2020.	418	40	-	458	256	61	129	31	33	8

Trgovački su sudovi u 2020. godini donijeli ukupno 458 odluka, od kojih se na presude/rješenja odnosi 91%, a na sudske nagodbe odnosi se 9% predmeta.

Od ukupno 418 odluka 61% je doneseno u korist Republike Hrvatske, a 31% izgubljene su u cijelosti. Djelomično smo uspjeli u 8% predmeta. Ovdje moramo istaknuti da je postotak „dobiven u cijelosti“, „izgubljen u cijelosti“ i „djelomično dobiven/izgubljen“ izračunat u odnosu na broj donesenih presuda/rješenja, što znači da nisu uračunate nagodbe.

Promatrajući petogodišnje razdoblje može se primijetiti da je u zadnje tri godine ujednačen postotak dobivenih parnica u korist Republike Hrvatske, a što sve upućuje na kvalitetno i uspješno zastupanje od strane državnog odvjetništva.

b) Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima, 2016. – 2020. (prema vrijednosti spora)

Godina	Sudske odluke		Uspjeh prema vrijednosti spora – presude/rješenja/sudske nagodbe			
	Presude/ rješenja (broj)	Sudska nagodba (broj)	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost
2016.	446	75	602.315	86	99.348	14
2017.	391	21	200.109	52	186.836	48
2018.	395	24	270.248	69	122.031	31
2019.	416	37	267.426	64	147.337	36
2020.	418	40	2.858.470	87	422.756	13

Iz gornje tablice vidljiv je iznimno visok iznos uspjeha prema vrijednosti spora u izvještajnoj godini, i to 2.858.470.000,00 kuna ili 87%, za razliku od 2019. godine kada je iznos dobivenih sporova bio 267.426.000,00 kuna. Napominjemo da je u ovom iznosu dobivenih sporova uračunata i vrijednost nagodbi, a predmeti u kojima smo umješaci nisu evidentirani.

Razlog tome su odluke suda kojima se odbijaju tužbeni zahtjevi u parnicama za naknadu štete u kojima su postavljeni visoki iznosi naknade štete, a što znači da državno odvjetništvo uspješno osporava takve tužbe i sudovi prihvaćaju pravna shvaćanja iz odgovora na tužbu, podnesaka i drugih dokaza državnog odvjetništva.

U 2020. godini ukupna vrijednost izgubljenog iznosila je 422.756.000,00 kuna, a što u postotku čini samo 13% ukupne vrijednosti spora.

10.2.4. Odluke u stečajnim i predstečajnim predmetima

Stečajni postupak provodi se radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i raspodjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima i u tom postupku sudjeluje državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske.

Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ovlašten je podnijeti vjerovnik ili dužnik, dok je Financijska agencija dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ako pravna osoba u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana.

Državno odvjetništvo, na prijedlog državnih tijela, najčešće Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi nadležnom trgovačkom sudu prijedloge za

otvaranje stečajnog postupka i/ili prijavljuje tražbine državnih tijela u stečajnim postupcima pokrenutim po prijedlogu drugih vjerovnika ili samog dužnika te podnosi obavijesti o postojanju razlučnih i izlučnih prava na nekretninama stečajnog dužnika.

Zakonski rok za prijavu tražbine je 60 dana od otvaranja stečajnog postupka i propuštanje ovog roka ima za posljedicu gubitak prava na prijavu tražbine i nemogućnost namirenja. Zbog toga je nužno postupanje državnog odvjetništva u zadanim rokovima koje ovisi o ažurnosti drugih državnih tijela koja podatke o svojim tražbinama trebaju pravovremeno dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu.

Općinsko državno odvjetništvo na prijedlog Ministarstva financija, Porezne uprave, podnosi prijedloge za osiguranje novčanih tražbina s osnove poreznog duga i drugih javnih davanja zasnivanjem založnog prava na nekretninama. Na ovaj način Republika Hrvatska u stečajnom postupku ima položaj razlučnog vjerovnika i bolju mogućnost namirenja kod prodaje takvih nekretnina. Međutim, to založno pravo u pravilu je rijetko upisano u prvom redu jer su i nekretnine i pokretnine koje imaju veću vrijednost već ranije osigurane založnim pravom banaka i drugih financijskih institucija. U tom slučaju ti vjerovnici imaju prvenstveno pravo na namirenje iz vrijednosti založene nekretnine/pokretnine.

a) Stečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva, 2016. – 2019.

Godina	Ostalo u radu u DO	Ukupno primljeno zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
					Prijedlog za otvaranje/nastavak stečajnog postupka/izvanredna uprava	Odbijanje inicijative	Prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Prijedlog za imenovanje likvidatora nad imovinom brisanog društva	Službena bilješka kojom se okončava rad			
2016.	34	5.567	5.601	5.560	1.298	11	818	2.293.996	105	-	-	2.232	3.328	5.560
2017.	39	5.644	5.683	5.248	513	452	1.568	1.335.994	282	6	2.074	4.895	353	5.248
2018.	435	6.129	6.564	6.074	500	15	1.529	1.064.738	252	28	2.964	5.222	888	6.074
2019.	145	5.083	5.228	5.104	554	5	1.442	4.151.059	132	13	2.696	4.261	843	5.104

b) Stečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva u 2020.*

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)										Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
				Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje stečaja	Prijedlog za nastavak postupka-naknadna dioba	Prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Prijava novčane tražbine u stečaju / likvidaciji i obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Prijedlog za imenovanje likvidatora nad imovinom brisanog društva	Službena bilješka kojom se okončava rad			
2020.	160	3.557	3.717	9	357	39	688	443.225	132	271.548	0	0	1921	3146	540	3.686

* U 2020. godini smo uveli novi način statističkog praćenja stečajnih i predstečajnih predmeta na način da se evidentiraju zahtjevi i da su i meritorne državnoodvjetničke odluke i odluke suda u stečajnim predmetima usklađene sa zakonskom terminologijom i tako evidentirane u CTS-u (odnosi se na tablicu b i d).

U izvještajnoj godini primljeno je 30% manje od broja zahtjeva primljenih u 2019. godini. Razlog tome je, kako smo već naprijed naveli, Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima, zbog kojeg u periodu od 1. svibnja do 18. listopada 2020. nije bilo moguće podnijeti prijedloge za otvaranje stečaja.

Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva 54% odnosi se na skraćeni stečajni postupak (članci 428. do 436. Stečajnog zakona – Narodne novine broj 71/15 i 104/17) u kojem trgovački sudovi donose rješenja o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka. Ti predmeti su u tablici evidentirani kroz meritornu državnoodvjetničku odluku „službena bilješka kojom se okončava rad“. Međutim, i u ovim predmetima državna odvjetništva provode izvide posjeduje li stečajni dužnik imovinu. Ako se utvrdi da stečajni dužnik ima imovinu, trgovački sudovi donose rješenja kojima nastavljaju stečajni postupak i pozivaju vjerovnike na prijavu tražbina. Državno odvjetništvo tada podnosi prijavu tražbine i nakon toga se provodi redovni stečajni postupak.

Kada se novoprimljenim zahtjevima pribroje predmeti koji su ostali u radu iz 2019. godine, u 2020. godini je ukupno u radu bilo 3717 predmeta, od kojih je riješeno 99,17% predmeta.

Od riješenih predmeta u njih 9 je odbijena inicijativa za postupanje, podneseno je 357 prijedloga za otvaranje stečaja, 39 prijedloga za nastavak postupka/naknadnu diobu, 688 prijava novčane tražbine u stečaju/likvidaciji vrijednosti 443.225.000,00 kn, 132 prijave novčane tražbine i obavijesti o razlučnom pravu ukupne vrijednosti 271.548.000,00 kuna.

I nadalje se daleko najveći broj prijavljenih tražbina u ovim postupcima odnosi na tražbine Ministarstva financija, Porezne uprave s osnova poreznog duga.

c) Stečajni predmeti – odluke suda, 2016. – 2019.

Godina	Ostalo u radu u DO	Ukupno primijeno zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Rasprave	Odluke suda				
						Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Prijedlog odbačen	Obustava postupka	Ukupno odluka suda
2016.	34	5.567	5.601	5.560	3.616	546	7	52	12	617
2017.	39	5.644	5.683	5.248	4.212	718	10	27	259	1.014
2018.	435	6.129	6.564	6.074	4.738	826	32	51	98	1.007
2019.	145	5.083	5.228	5.104	4.280	723	1	124	211	1.059

d) Stečajni predmeti – odluke suda u 2020.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Postupci u kojima sud nije donio odluku o obustavi/ zaključenju stečaja	Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos utvrđene tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos osporene tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda o tražbini RH				
2020.	3.299	638	820.661	46	174.790	684	2.372	78	6	26

U izvještajnoj godini održano je 23% manje rasprava na trgovačkim sudovima, a iz razloga koje smo već naprijed naveli.

Od ukupno prijavljenih tražbina u stečajnom postupku za 638 tražbina trgovački su sudovi donijeli rješenja kojima ih se smatra utvrđenim, i to u iznosu od 820.661.000,00 kuna, a za 46 tražbina donijeli su rješenja kojima ih se smatra osporenim, i to u iznosu od 174.790.000,00 kuna.

Državno odvjetništvo je na rješenja trgovačkih sudova o utvrđenim, odnosno osporenim tražbinama uložilo 78 redovnih pravnih lijekova i podnijelo 6 izvanrednih pravnih lijekova.

U 26 predmeta državna odvjetništva su podnijela tužbe radi utvrđenja osnovanom osporene tražbine.

Kao što smo već naveli, u izvješćima iz ranijih godina Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u svojoj je odluci iz studenoga 2018. godine zauzeo pravni stav da Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava nije ovlaštena

podnijeti prijavu tražbina s osnova doprinosa iz plaće i na plaću (porezi i doprinosi na dohodak i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje), već su za to ovlašteni isključivo radnici (to bi bile tražbine radnika nastale do dana otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa u ukupnom iznosu koje se prijavljuju u I. višem isplatnom redu). Protiv te odluke uložena je revizija Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, međutim još nije zaprimljena odluka suda.

U izvještajnom smo razdoblju imali predmete u kojima je stečajni upravitelj priznao potraživanje Republike Hrvatske Ministarstvu financija, Poreznoj upravi prijavljenu s osnova poreza, prireza i doprinosa, a to isto potraživanje osporio je drugi stečajni vjerovnik smatrajući da Republika Hrvatska nije osobni vjerovnik dužnika u stečaju te da nema ovlaštenje podnositi prijave tražbine u I. i II. višem isplatnom redu. Zbog neujednačenog postupanja trgovačkih sudova podnesen je prijedlog za dopuštenje revizije Vrhovnom sudu Republike Hrvatske o kojem još nije odlučeno.

Unatoč tome što su u pravilu priznata prijavljena potraživanja Republike Hrvatske i nadalje se ta potraživanja rijetko namiruju jer za tražbine II. višeg isplatnog reda najčešće nema imovine iz koje bi se mogle namiriti. Do naplate i namirenja u stečajnim postupcima dolazi uglavnom u onim slučajevima kada je tražbina Republike Hrvatske osigurana razlučnim pravima na imovini dužnika nad kojim je otvoren stečajni postupak.

Kada se pak radi o zasnovanim razlučnim pravima na vozilima, strojevima i drugim pokretninama, može se reći da se u pravilu radi o imovini koja ili nije dostupna ili nije u posjedu stečajnog upravitelja ili je riječ o neupotrebljivoj i bezvrijednoj imovini. Razlog tome je što je od trenutka stvarnog poslovanja dužnika do otvaranja stečajnog postupka proteklo dulje vremensko razdoblje.

10.2.4.1. Predstečajni predmeti

a) Predstečajni predmeti (SZ/2015) – odluke državnog odvjetništva, 2016. – 2019.

Godina	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Obavijest o razlučnom/ izlučnom pravu	Ukupno novih zahtjeva	Ukupno u radu pred DO	Meritorne odluke (MDO)						Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
						Odbijanje inicijative	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/ izlučnom pravu	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO		
2016.	1	47	-	47	48	1	24	30.621	-	-	25	21	46
2017.	2	100	3	106	108	-	61	121.011	3	8	75	32	107
2018.	1	146	3	149	150	1	104	128.811	3	4	112	32	144
2019.	6	142	0	142	148	0	104	288.086	0	13	117	29	146

b) Predstečajni predmeti – odluke državnog odvjetništva u 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih zahtjeva	Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)						Ukupno MDO	Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka
				Odbijanje inicijative	Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Službena bilješka kojom se okončava rad			
2020.	12	146	158	0	0	58	582.866	2	15	75	53	128

Sukladno odredbama Stečajnog zakona predstečajni postupak može se otvoriti ako sud utvrdi postojanje prijeteće nesposobnosti za plaćanje dužnika. Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako sud stekne uvjerenje da dužnik svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po dospelju. Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ovlašten je podnijeti dužnik ili vjerovnik, ali samo ako se dužnik usuglasi s tim prijedlogom.

U 2020. godini zaprimljeno je 146 novih zahtjeva, što je na razini zahtjeva zaprimljenih u 2018. i 2019. godini. Predstečajni zahtjevi u usporedbi sa stečajnim zahtjevima čine samo 4% od ukupnog broja stečajnih i predstečajnih zahtjeva (3703).

U tim predmetima državna odvjetništva su podnijela 58 prijava novčane tražbine u predstečajnom postupku u vrijednosti od 582.866.000,00 kuna i 2 obavijesti o razlučnom/izlučnom pravu. U 15 predmeta je rad okončan službenom bilješkom te su donesene 53 ostale odluke.

c) Odluke suda u predstečajnim predmetima (SZ/2015), 2017. – 2019.

Godina	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Prijava novčane tražbine u predstečaju	Obavijest o razlučnom/izlučnom pravu	Ukupno novih zahtjeva	Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Odluke suda			Glasanje o planu restrukturiranja		Iznos novčane tražbine po predstečajnom sporazumu (u tisućama kuna)	Podnesen pravni lijek
							Prijedlog usvojen	Obustava postupka	Ukupno odluka suda	ZA	PROTIV		
2017.	2	100	3	106	108	125	8	15	23	4	24	7.553	17
2018.	1	146	3	149	150	191	16	6	22	7	60	13.597	11
2019.	6	142	0	142	148	335	15	76	91	12	48	325.751	3

d) Odluke suda u predstečajnim predmetima u 2020.

Godina	Rasprave	Odluke suda o tražbini RH					Predstečajni sporazum		Pravni lijek DO	Revizija	Tužba DO radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Utvrđena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Osporena	Iznos novčane tražbine (u tisućama kuna)	Ukupno odluka suda	Glasanje o planu restrukturiranja (broj)	Novčana tražbina RH po potvrđenom sporazumu (u tisućama kuna)			
2020.	178	75	329.308	4	1.409	79	47	579.992	16	0	6

U izvještajnom razdoblju u tim su predmetima državna odvjetništva sudjelovala na 178 rasprava.

Trgovački sudovi su za 75 tražbina donijeli rješenja kojima ih se smatra utvrđenima, i to u iznosu od 329.308.000,00 kuna, a za 4 tražbine donijeli su rješenja kojima ih se smatra osporenim, i to u iznosu od 1.409.000,00 kuna. U 48 predmeta izglasani su predstečajni sporazumi u kojima novčana tražbina Republike Hrvatske po potvrđenom sporazumu iznosi 579.992.000,00 kuna.

Državna odvjetništva podnijela su 16 redovnih pravnih lijekova u ovim predmetima i 6 tužbi radi utvrđenja osporene tražbine osnovanom.

U radu na ovim predmetima može se primijetiti da dužnici vrlo često predstečajni postupak koriste kako bi izbjegli otvaranje stečaja nad svojim društvom.

Naime, dužnici, koji iako kumuliraju odavno dospjela dugovanja prema trećim osobama, u pravilu niti ne obavljaju poslovanje, koriste provođenje statusnih promjena za društva predviđene Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19) i Zakonom o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15 i 40/19), tako da provode osnivanja novih društava i pripajanje društava dužnika novoosnovanim društvima, a nakon toga predlažu otvaranje predstečajnog postupka prije nego što su nastupili stečajni razlozi.

Sudovi u takvim situacijama donose odluke o otvaranju predstečajnih postupaka bez analize stvarnog stanja dužnika koja bi potvrdila da se kod postupanja dužnika radi o čistoj zlouporabi prava. Pritom se nerijetko događa da nakon podnesenog prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka koji podnosi sam dužnik, regulatorno tijelo, Financijska agencija, podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka (a prije donesene odluke suda o otvaranju predstečajnog postupka), jer postoje stečajni razlozi. Sudovi tada odlučuju o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka na temelju činjenica koje su postojale u trenutku podnošenja tog prijedloga iako imaju saznanja da kod dužnika ne postoje predstečajni već stečajni razlozi, i to upravo iz prijedloga koji je podnijela Financijska agencija.

Stečajnim je zakonom propisano kako žalbu protiv rješenja o otvaranju predstečajnog postupka ima pravo podnijeti samo dužnik, a ne i vjerovnici. U nekoliko predmeta državno je odvjetništvo u zastupanju vjerovnika upravo u gore navedenim situacijama izjavilo žalbe protiv rješenja suda o otvaranju predstečajnog postupka, no nije ostvareno pravo na sudsku zaštitu jer je viši sud žalbu odbacio kao nedopuštenu smatrajući kako je podnesena od neovlaštene osobe.

U ovim se postupcima mora naglasiti da još uvijek postoje otvorena pitanja u pogledu osporenih tražbina radi kojeg su osporavanja pokrenuti parnični postupci i mogućnosti ostvarivanja tih tražbina ako u međuvremenu dođe do potvrde predstečajnog sporazuma, a parnični postupak još uvijek nije okončan.

Također, mora se istaknuti da se u ovim postupcima često nameće zaključak kako dužnici prijavljivanjem vrlo visokih tražbina povezanih osoba *de facto* upravljaju cijelim predstečajnim postupkom te ostvarivanjem potrebnih većina realiziraju predstečajni sporazum i umanjuju tražbine vjerovnika koji godinama čekaju namirenje vlastitih potraživanja.

10.2.5. Odluke u upravnim sporovima

a) Upravni sporovi, 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primijeno novih predmeta								Ukupno primijeno	Ukupno u radu pred DO	Rasprave	Žalbe DO	inicijativa za podnošenje ZZiPPP
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći								
		Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno	Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno					
2016.	92	39	22	406	467	1	216	0	217	684	776	431	18	-
2017.	156	127	264	69	460	5	152	4	161	621	777	291	20	-
2018.	37	47	35	224	306	4	234	0	238	544	581	348	43	-
2019.	32	36	20	169	225	11	148	0	159	384	416	457	34	-
2020.	24	21	7	163	191	11	180	2	193	384	408	246	29	0

U izvještajnoj godini zaprimljen je jednak broj predmeta kao i 2019. godine, a ako se promatra razdoblje od 2016. godine, može se primijetiti kontinuirani pad broja zaprimljenih predmeta. Razlog tomu je činjenica što su upravni postupci denacionalizacije u najvećem dijelu okončani budući da su počeli još 1997. te što županijska državna odvjetništva nemaju dostatnih kadrovskih kapaciteta da preuzmu veći broj zastupanja po punomoći tuženih javnopravnih tijela.

Od ukupnog broja ovih predmeta (384) državno odvjetništvo po zakonu zastupa u 49,74%, a po punomoći zastupa u 50,26% slučajeva.

U odnosu na 2019. godinu povećan je broj zastupanja po punomoći u ovim predmetima, i to za 21%. U tim predmetima državno odvjetništvo na temelju punomoći zastupa tužena javnopravna tijela u 193 predmeta, i to Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne

imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Državno je odvjetništvo u ovim predmetima imalo 191 predmet zastupanja po zakonu, i to u 11% predmeta na strani tužitelja, u 3,66% predmeta na strani tuženika i u 85,34% predmeta kao zainteresirana osoba radi zaštite javnog interesa.

Državno je odvjetništvo zastupalo na 246 rasprava, što je u odnosu na 2019. godinu manje za 46%, a iz razloga koji su ranije navedeni.

b) Upravni sporovi – odluke DO i sudova, 2016. – 2020.

Godina	Odluke DO-a						Ukupno donesenih odluka	Odluke suda za stranku koju zastupa DO (RH/DO tužitelj/tuženik)				Postupci u kojima nije donijeta I-stup. presuda
	Meritorne odluke (MDO)					Ostale odluke		Spor dobiven	Spor izgubljen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	
	Tužba	Odbijanje inicijative	Odgovor na tužbu	Sl. bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO							
2016.	32	3	586	0	621	133	754	264	363	87	714	85
2017.	59	3	478	0	540	144	684	134	377	71	582	97
2018.	46	0	382	41	469	73	542	125	339	60	524	288
2019.	40	0	283	28	351	58	409	91	300	44	435	560
2020.	21	-	289	34	344	59	403	278	51	9	338	130

*U odnosu na odluke sudova u 2020. godini broje se samo oni predmeti u kojima je Republika Hrvatska / državno odvjetništvo tužitelj ili tuženik, a ne i kada u tim predmetima sudjelujemo kao zainteresirana osoba.

U izvještajnoj godini može se primijetiti da državno odvjetništvo ažurno postupa u tim predmetima te je podnijelo 21 tužbu, dano je 289 odgovora na tužbu, a u 34 predmeta okončan je rad službenom bilješkom.

U ovoj vrsti predmeta teško je govoriti o uspjehu u postupku s obzirom na pravnu prirodu ovog postupka u kojem se provodi kontrola zakonitosti akata i postupanja javnopravnih tijela. Ipak, ako analiziramo odluke sudova, u 82,25% predmeta spor je dobiven kada ga promatramo u odnosu na stranku koju zastupa državno odvjetništvo, a izgubljen u 15,09% predmeta, dok se na ostale odluke suda odnosi 2,66%.

10.2.6. Odluke u ostalim predmetima (adhezijski postupci, izvanparnični predmeti, pravna mišljenja i ostali predmeti)

a) Adhezijski predmeti, 2016. – 2020.

Godina	Ostalo u radu u DO	Primljeno novih predmeta	Ukupno u radu u DO	Riješeno	Vrijednost postavljenih imovinskopravnih zahtjeva (u tisućama kn)	Sudske odluke		
						Dosuđeno	Visina (u tisućama kn)	Upućeno u parnicu
2016.	1	27	28	24	80.556	4	15.000	1
2017.	4	19	23	20	6.064	2	15.691	1
2018.	3	25	28	22	272.803	5	5.258	-
2019.	13	15	28	25	164.715	15	72.068	1
2020.	3	15	18	18	122.571	15	5.212	6

Na županijskoj razini ovi se predmeti odnose na imovinskopravne zahtjeve Republike Hrvatske kao oštećenika koji se postavljaju u kaznenim predmetima iz nadležnosti USKOK-a i županijskih državnih odvjetništava.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 15 novih predmeta, što je na razini iz 2019. godine. Podneseno je 18 imovinskopravnih zahtjeva budući da su 3 predmeta ostala u radu iz prethodne godine ukupne vrijednosti 122.571.000,00 kuna.

Analizirajući ove predmete može se zaključiti da se u podjednakom broju predmeta sudskim odlukama usvajaju postavljeni imovinskopravni zahtjevi države kao oštećenika, odnosno sudovi državu kao oštećenika upućuju da svoj zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

Sudovi su izvještajnom razdoblju donijeli 15 odluka kojima je dosuđeno imovinskopravnih zahtjeva u visini od 5.212.000,00 kuna, dok je u 6 predmeta Republika Hrvatska upućena u parnicu radi ostvarivanja svog imovinskopravnog zahtjeva.

b) Zbirna tablica – izvanparnični predmeti i pravna mišljenja, 2016. – 2020.

Vrsta predmeta	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Izvanparnični predmeti	2.819	3.303	1.169	1.184	399	399	240	243	227	228
Pravna mišljenja	1.470	1.429	1.034	1.134	609	585	868	903	1.482	1.500

Izvanparnični predmeti na županijskoj razini odnose se na postupke na temelju Zakona o sudskom registru, osiguranje dokaza i postupke suđenja u razumnom roku.

Promatrajući petogodišnje razdoblje primjećujemo konstantan pad ovih predmeta. U 2020. godini zaprimljeno je 227 predmeta, što je neznatno manje nego 2019. godine kada ih je zaprimljeno 240.

Ažurnost državnog odvjetništva u ovim predmetima iznimno je dobra i svi zaprimljeni predmeti su riješeni.

Nadležnost županijskih državnih odvjetništava za davanje mišljenja propisana je Zakonom o državnom odvjetništvu i nizom posebnih zakona kao što su Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine broj 20/18, 115/18 i 98/19), Zakon o šumama (Narodne novine broj 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20), Zakon o lovstvu (Narodne novine broj 99/18, 32/19 i 32/20) i Zakon o koncesijama.

U izvještajnoj godini zaprimljena su 1482 predmeta, što je za 71% više u odnosu na 2019. godinu kada ih je zaprimljeno 868. Razlog ovom povećanju povećan je broj ugovora temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu jer su jedinice lokalne samouprave počele objavljivati natječaje za zakup poljoprivrednog zemljišta i donositi odluke po tim natjecajima.

Rad državnog odvjetništva u ovim predmetima je kvalitetan i ažuran.

c) Zbirna tablica – upravni i ostali predmeti, 2016. – 2020.

Vrsta predmeta	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno	Primljeno	Riješeno
Upravni predmeti	441	180	249	150	406	329	207	294	212	224
Razno	3.349	2.434	3.116	3.122	2.042	1.952	2.181	2.114	1.541	1.533

Upravni se predmeti na županijskoj razini odnose na predmete utvrđivanja granica pomorskog dobra te predmete izdvajanja iz šumskogospodarske osnove odnosno da li se pojedina nekretnina smatra šumom ili šumskim zemljištem.

U 2020. godini je zaprimljeno 212 upravnih predmeta, što je neznatno više u odnosu na 2019. godinu kada ih je zaprimljeno 207. Ukupno su riješena 224 predmeta te je ažurnost u postupanju na ovim predmetima vrlo visoka.

U izvještajnoj godini zaprimljen je 1541 predmet iz upisnika R-DO (razno), što je za 29% manje u odnosu na prethodnu godinu kada je zaprimljen 2181 predmet. Predmeti ove oznake su predmeti raznih izvješća, nadzora nad radom, predmeti u kojima se odgovara na upite raznih tijela, zapisnici sa sjednica odjela, dostavljanja odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske i drugih relevantnih odluka od strane DORH-a, utvrđivanja činjenica prije pokretanja drugih postupaka, zaprimanja različitih obavijesti viših državnih odvjetništava i sl.

11. Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

11.1. Odluke povodom kaznene prijave

Odluke povodom kaznene prijave

Godina	Zaprimljeno kaznenih prijava	Ukupno u radu	Neriješeno	Odbačaj	Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Rješenje o provođenju istrage	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
2016.	1.494	1.538	40	935	11		531		21	1.498
2017.	1.520	1.560	1	1.202	6		333		18	1.559
2018.	1.382	1.383	8	995	1		369		10	1.375
2019.	1.365	1.373	0	967	8		395		3	1.373
2020.	1.719	1.719	1	1.380	2		334	2	0	1.718

U ovom izvještajnom razdoblju zaprimljeno je ukupno 1719 kaznenih prijava, od čega 1639 prijava protiv fizičkih osoba, te 80 prijava protiv pravnih osoba, što predstavlja porast od 25,93% u odnosu na prethodno izvještajna razdoblje.

Analizirajući strukturu podnesenih kaznenih prijava, najveći broj prijava odnosi se na kazneno djelo zloporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavak 1. i 2. Kaznenog zakona/11, te je samo zbog navedenog kaznenog djela podneseno 1085 kaznenih prijava, što predstavlja 63,11% od ukupnog broja prijava. U pretežitom dijelu radi se o kaznenim prijavama podnesenima od strane građana. Ostala kaznena djela koja su najviše zastupljena u podnesenim kaznenim prijavama kazneno su djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. stavak 1. i 2. KZ/11 sa 193 prijave ili 11,22%, te kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja, i to kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ/11 sa 61 prijavom ili 3,54%, kazneno djelo nedozvoljene trgovine iz članka 264. KZ/11 s 48 prijava ili 2,79%, te kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. KZ/11 s 42 prijave ili 2,44%.

Od ukupnog broja odluka donesenih tijekom 2020. godine, rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1380 prijava ili 80,27%, što predstavlja rast od oko 10% u broju odbačenih prijava u odnosu na 2019. godinu.

Povećanje broja zaprimljenih prijava rezultat je, među ostalim, zbog toga što je samo jedan podnositelj, kako u svoje ime, tako i u ime raznih udruga i zadruga kojima je predsjednik, odnosno osnivač, tijekom 2020. godine podnio ukupno 261 kaznenu prijavu (što predstavlja 15,18% od ukupnog broja zaprimljenih prijava), i to protiv različitih službenih osoba, u pravilu sudaca, zamjenika državnih odvjetnika, državno odvjetničkih savjetnika i dr., odnosno protiv osoba koje su postupale, odnosno postupaju u predmetima u kojima je on, odnosno pravne osobe koje predstavlja, sudjelovao kao stranka, a čijim postupanjem on nije zadovoljan. Sve kaznene prijave ovog podnositelja odbačene su temeljem zakonske osnove iz članka 206. stavka 1. točke 5. Zakona o kaznenom postupku, budući da već iz sadržaja kaznenih prijava proizlazi da nisu navedene nikakve razborite činjenice niti okolnosti

koje bi upućivale na protupravno postupanje prijavljenih osoba, već je očito da se zaključak o protupravnom postupanju prijavljenih temelji na percepciji postupka od strane prijavitelja, kao i nezadovoljstvu donesenim odlukama.

Najveći broj rješenja o odbačaju odnosi se upravo na prijave koje su podnijeli građani, pa je stoga postotak donesenih rješenja o odbačaju u pravilu veći u onim izvještajnim razdobljima u kojima je zabilježen i veći broj podnesenih prijava od strane građana. Razlozi za navedeno nalaze se u činjenici da se mahom radi o kaznenim prijavama podnesenima zbog nezadovoljstva građana donesenim odlukama sudaca ili državnih odvjetnika te drugih službenih osoba u tijelima državne uprave, a dijelom se radi o prijavama političkih neistomišljenika koji podnošenjem kaznenih prijava nastoje na taj način dezavuirati svoje političke suparnike.

Također, analizom rješenja o odbačaju proizlazi da je najveći broj prijava odbačen temeljem zakonskih osnova iz čl. 206. stavak 1. točka 1., 4. i 5. ZKP/08, dok je 18 prijava odbačeno temeljem zakonske osnove iz članka 206. stavak 1. točka 2. ZKP/08, a svega jedna prijava odbačena je temeljem zakonske osnove iz članka 206. stavak 1. točka 3. ZKP/08.

Analizirajući prijave koje su u ovom izvještajnom razdoblju podnesene protiv pravnih osoba, osim već ranije spomenutog porasta broja podnesenih prijava i u odnosu na pravne osobe, i to s 40 prijava tijekom 2019. godine na 80 prijava tijekom 2020. godine, vidi se da je najveći broj prijava protiv pravnih osoba podnesen zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavak 1. i 2. KZ/11 (30 prijava) te kaznenog djela trgovanja utjecajem iz članka 295. stavak 2. KZ/11 (12 prijava). U odnosu na 61 prijavu protiv pravnih osoba ili 76,25% doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, dok je u odnosu na 19 prijava pokrenuta istraga zbog kaznenog djela iz članka 246. KZ/11 i članka 256. KZ/11.

Nadalje, tijekom izvještajnog razdoblja podignute su dvije neposredne optužnice, što čini 0,11% u odnosu na ukupan broj donesenih odluka, što značajnije ne odstupa od ranijih izvještajnih godina, a u suglasju je i s prirodom i strukturom kaznenih djela koja Ured procesuirá. Naime, radi se o inkriminaciji za kazneno djelo primanja mita iz članka 293. st. 1. KZ/11 i kazneno djelo davanja mita iz čl. 294. st. 1. KZ/11, odnosno u konkretnim slučajevima o manje složenim predmetima u kojima su počinitelji na samom početku postupka priznali počinjenje kaznenih djela za koja ih se teretilo, bez potrebe daljnjeg provođenja istrage.

U odnosu na ukupan broj donesenih odluka tijekom 2020. godine, dvije prijave su ustupljene u rad drugom državnom odvjetništvu, dok je u odnosu na 334 prijave doneseno rješenje o provođenju istrage. S obzirom na to da je u prethodnom izvještajnom razdoblju bilo otvoreno 395 istraga, navedeno predstavlja pad od 15,44%.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostala je u radu svega jedna neriješena prijava, koja je riješena već početkom siječnja 2021. godine, što i nadalje ukazuje na iznimnu ažurnost Ureda u radu i u ovoj izvještajnoj godini.

11.2. Istrage i odluke po dovršenoj istrazi

Odluke po dovršenoj istrazi

Godina	Ukupno u radu	ODLUKE					Ostalo u radu
		Obustava	Optužnica	Ustup	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka	
2016.		37	437		14	488	
2017.		11	324		8	343	
2018.		14	256		5	275	
2019.		18	372		2	392	
2020.	721	19	324		0	343	378

Ured je tijekom ovog izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio ukupno 343 odluke, od čega je u odnosu na 324 osobe podignuta optužnica (94,46%), dok je u odnosu na 19 osoba doneseno rješenje o obustavi istrage (5,54%). Imajući u vidu da je u proteklom izvještajnom razdoblju 2019. godine postotak optuženih osoba iznosio 94,90%, a postotak obustavljenih istraga 4,34%, to je isto na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

Uspoređujući broj ukupno donesenih odluka po dovršenoj istrazi s prethodnim izvještajnim razdobljem kada su donesene 392 odluke, isto predstavlja pad od 12,50%, što korelira s manjim brojem istraga u ovom izvještajnom razdoblju, kako je to obrazloženo u Odjeljku 11.1.

Međutim, broj istraga koje su ostale u radu na kraju izvještajnog razdoblja na razini je onog iz prethodnog izvještajnog razdoblja (3,82% manji broj istraga ostalih u radu, 2019. godine njih 393). U ovom izvještajnom razdoblju nisu evidentirani prekidi istrage.

Valja istaknuti da je u ovom izvještajnom razdoblju bilo doneseno i 15 rješenja o proširenju istrage, koja se ne prikazuju u gornjoj tablici.

11.2.1. Trajanje istrage

Godina	Do 1 mjeseca	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 18 mjeseci	Više od 18 mjeseci
2016.	2	22	88	231	181	7
2017.	5	8	151	50	88	24
2018.	6	26	116	140	72	
2019.	11	7	32	5		
2020.	3	13	74	113	40	74

U gornjoj tablici dan je prikaz trajanja istraga, iz kojeg proizlazi da je u odnosu na prethodne godine došlo do povećanja broja istraga čije je trajanje dulje od šest

mjeseci. Razlog tome je s jedne strane složenost predmeta, a s druge posebni uvjeti rada uzrokovani pandemijom bolesti COVID-19.

11.3. Optuženja i odluke sudova povodom optuženja

11.3.1. Optužnice u radu Ureda

Godina	Ostalo u radu pred sudom	Od toga pred optužnim vijećem	Odluke DO – optužnice				Ukupno optužnica u radu
			Neposredna optužnica	Optužnica s kaznenim nalogom	Optužnica nakon istrage	Ukupno optužnica	
2016.			11	0	436	448	
2017.			6	0	285	330	
2018.			1	0	429	257	
2019.			8	0	351	372	
2020.	1.396	367	2	0	324	326	1.035

U izvještajnom razdoblju optuženo je 326 osoba, što je 12,36% manje u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje u kojem su optužene 372 osobe. Navedeno smanjenje može se povezati sa smanjenjem broja istraga, kako je to obrazloženo u Odjeljcima 11.1. i 11.2.

U odnosu na 367 podignutih optužnica optužna vijeća nadležnih sudova nisu donijela odluku.

Na kraju izvještajnog razdoblja u radu pred sudom, odnosno bez presude je 1396 optuženih osoba, što je 34,87% više u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje u kojem je bilo 1035 nepresuđenih osoba. Navedeno predstavlja nastavak daljnjeg trenda povećanja broja nepresuđenih osoba te ukazuje na rad suda i opravdava donošenje presuda na temelju sporazuma stranaka.

Naime, iz naprijed navedenih podataka razvidno je da je u posljednjih pet godina prosječno godišnje podizano 365 optužnica, pa kada se ovaj podatak dovede u korelaciju s brojem od 1396 optuženih, a nepresuđenih osoba, dolazi se do zabrinjavajućeg podatka da je nepresuđen gotovo četverogodišnji priljev na sudove ukupno optuženih osoba.

11.3.2. Odluke pred optužnim vijećem

Godina	Ukupno nepotvrđenih optužnica	Ustup	Povučena optužnica	Presuda s kaznenim nalogom – pravomoćna	Odluke optužnog vijeća				
					Optužnica potvrđena	Optužnica vraćena	Obustava po optužnom vijeću	Ukupno odluka optužnog vijeća	Ostalo u radu pred optužnim vijećem
2016.					330	49	6	385	
2017.					397	29	12	438	
2018.					261	13	12	286	
2019.					392	0	4	396	
2020.		0	0	0	133	7	0	140	367

Optužno je vijeće u izvještajnom razdoblju odlučivalo o 140 optužnica, što je za 64,64% manje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je odlučivalo o 396 optužnica. Navedeno smanjenje povezano je sa znatno manjim brojem zakazanih i održanih sjednica optužnog vijeća, što se dijelom može obrazložiti stradanjem zgrade Županijskog suda u Zagrebu kao i pandemijom bolesti COVID-19.

Od ukupnog broja optužnica o kojima je u izvještajnom razdoblju odlučivalo optužno vijeće potvrđene su 133 optužnice, što predstavlja 95%, a što je na razini prošlogodišnjeg razdoblja.

U izvještajnom razdoblju obustava postupka po optužnom vijeću nije bilo, kao ni povučenih optužnica, dok je optužno vijeće vratilo 3 optužnice u odnosu na 7 osoba, što je 5% svih optužnica o kojima je odlučivalo. Predmetne optužnice vraćene su radi boljeg razjašnjenja stvari, odnosno provođenja vještačenja i pribavljanja podataka putem međunarodne pravne pomoći.

11.3.3. Broj i vrste presuda

Godina	Presuda s kaznenim nalogom	Optužnica potvrđena	Ukupno	Odluke suda							
				Obustava nakon potvrđivanja optužnice	Osuđujuća	Od toga po sporazumu	Presuda – neubrojivi	Oslobađajuća	Odbijajuća	Ukupno odluka suda	Ukupno bez odluke suda
2016.				5	256	132	0	26	3	285	1.087
2017.				12	368	250	0	32	2	402	952
2018.				10	246	165	0	13	11	270	958
2019.				11	294	216	0	24	1	319	1.035
2020.		133	133	1	226	158	0	16	1	244	1.396

U izvještajnom razdoblju donesene su 244 odluke suda (od čega 243 presude i 1 odluka o obustavi nakon potvrđivanja optužnice), što je 23,51% manje u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje u kojem je doneseno 319 presuda. Navedeno smanjenje dijelom se može povezati sa znatno manjim brojem zakazanih i održanih rasprava zbog stradanja zgrade Županijskog suda u Zagrebu kao i pandemije bolesti COVID-19.

Osuđujućih presuda je 226, što je 93% od ukupnog broja donesenih presuda. Doneseno je 16 oslobađajućih presuda, što je 6,55% svih donesenih presuda, te 1 odbijajuća. Nakon potvrđivanja optužnice u 1 slučaju je došlo do obustave postupka. Navedeni su podatci na razini godina iz proteklih nekoliko izvještajnih razdoblja.

U 2020. godini od ukupno 243 presude, sud je donio ukupno 158 presuda na temelju sporazuma stranaka (od kojih se 147 presuda odnosi na fizičke, a 11 na pravne osobe), što predstavlja udio od 65,02% u odnosu na ukupan broj donesenih presuda. U odnosu na raniju 2019. godinu kada je doneseno 216 presuda na temelju sporazuma stranaka (67,71% od 319 ukupno donesenih presuda), u ovom

izvještajnom razdoblju bilježi se tek neznatan pad broja presuda na temelju sporazuma stranaka.

Najčešći razlog zbog kojeg Ured s okrivljenicima sklapa sporazume oko potvrdnog očitovanja o optužnici na temelju kojeg se očekuje izbor i odmjeravanje blaže kazne jest brže i učinkovitije okončanje postupka, kao i značajno smanjenje troškova vođenja postupka, a time i velike uštede proračunskih sredstava, osobito u predmetima u kojima su okrivljenici strani državljani koji imaju pravo na besplatno usmeno i pisano prevođenje.

Inicijativa za sklapanjem sporazuma u većini slučajeva (njih oko 66%), što je nastavak trenda iz ranijih razdoblja na strani je obrane, s time da se pojedini prijedlozi obrane odbijaju zbog neprihvatljivo niskog prijedloga sankcija. S druge pak strane, pojedini prijedlozi Ureda nisu prihvaćeni od strane obrane zbog visine predloženih zatvorskih kazni i obveze vraćanja protupravne imovinske koristi.

Do inicijative za sklapanje sporazuma dolazi u svim fazama prethodnog postupka, pa sve do početka rasprave. Razlozi za sklapanje sporazuma na strani okrivljenika jesu utjecaj priznanja na smanjenje kazne i mogući izlazak iz istražnog zatvora, dok je interes Ureda u skraćivanju vremena vođenja kaznenog postupka, a time i smanjenju troškova postupka, te u potrebi bržeg i učinkovitijeg rješavanja predmeta (što uključuje priznanje kaznenog djela) i time stvaranja prostora za rješavanje drugih predmeta.

Pored toga, jedan od ciljeva zaključenja sporazuma jest i oduzimanje nepripadne imovinske koristi, pa je tako u izvještajnoj godini u odnosu na 51 osobu na temelju sporazuma oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 3.755.203,85 kuna, što predstavlja pad u odnosu na 7.157.034,40 kuna oduzete imovinske koristi presudama na temelju sporazuma stranaka tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja.

Valja istaknuti da se uvijek kada je to moguće sporazumima dogovara i izricanje sporednih novčanih kazni, pa su u 2020. godini u odnosu na 59 osoba izrečene sporedne novčane kazne u ukupnoj visini od 2.319.991,47 kuna, što predstavlja višestruki pad iznosa sporednih novčanih kazni osnovom presuda na temelju sporazuma stranaka u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje kada su u odnosu na 68 osoba izrečene sporedne novčane kazne u ukupnoj visini od 11.269.563,00 kuna. Naravno da visina oduzete imovinske koristi, kao i visina izrečene sporedne novčane kazne ovisi o okolnostima svakog pojedinog inkriminiranog kaznenog djela, što se izravno reflektira na iznos ukupno oduzete imovinske koristi i visinu izrečenih sporednih novčanih kazni tijekom jednog izvještajnog razdoblja.

U konačnici valja naglasiti da je na kraju izvještajnog razdoblja bez presude ukupno 1396 optuženih osoba, što predstavlja nastavak daljnjeg trenda povećanja broja nepresuđenih osoba (tijekom 2019. godine 1035 osoba bez presude, a 2018. godine njih 958), što ukazuje na rad sudova i opravdava donošenje presuda na temelju sporazuma stranaka, naravno uz uvažavanje okolnosti svakog pojedinog predmeta.

11.4. Kaznene sankcije

Godina	Osudjujuća presuda	Zatvor	Dugotrajni zatvor	Od toga rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena	Prestanak pravne osobe	Maloljetničke sankcije	Oslobođeno od kazne	Ostalo	Ukupno sankcija
2016.	256	125		58	1	108						234
2017.	368	119		62	2	233						354
2018.	246	132		44	1	100						233
2019.	294	189		95	10	95						294
2020.	226	123	0	28	11	92	0	0	0	0	0	226

U izvještajnom razdoblju doneseno je 226 osudjujućih presuda. Postotak osudjujućih presuda (93%) u ovom izvještajnom razdoblju u odnosu na ukupan broj presuda (243) na razini je broja osudjujućih presuda u prethodnom izvještajnom razdoblju (92,2%).

U strukturi izrečenih kaznenih sankcija na kazne zatvora presuđeno je 123 osoba ili 54,4%, a u odnosu na 92 osobe ili 40,7% izrečene su uvjetne osude. Do navedenog smanjenja izrečenih kazni zatvora od 10% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (64,3% kazni zatvora), odnosno povećanja broja izrečenih uvjetnih osuda za 8,4% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (32,3% uvjetnih osuda) došlo je iz razloga što su uvjetne osude izrečene počiniteljima kaznenog djela utaje poreza iz članka 256. KZ-a, koji to kazneno djelo nisu počinili u sastavu zločinačkog udruženja, a uvjetne osude su izrečene i počiniteljima kaznenog djela davanja mita iz članka 294. KZ-a za koje se počinitelje navedena osuda, prema svim okolnostima konkretnog slučaja, ukazivala primjerenom.

Od izrečene 123 kazne zatvora, njih 28 zamijenjeno je radom za opće dobro (što čini udio od 22,76% zatvorskih kazni) te predstavlja znatnu razliku u odnosu na lanjsko razdoblje kada je od 189 zatvorskih kazni njih 95 (ili 50,26%) zamijenjeno radom za opće dobro na slobodi.

Na razini je prethodnog izvještajnog razdoblja i broj izrečenih novčanih kazni (11), te su sve izrečene novčane kazne, izrečene osuđenim pravnim osobama. Valja napomenuti da su u ovom izvještajnom razdoblju sporedne novčane kazne izrečene prema 73 osuđene fizičke osobe.

Broj izrečenih sigurnosnih mjera

Godina	Obvezno liječenje od ovisnosti	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti	Zabrana upravljanja motornim vozilom	Druge sigurnosne mjere	Ukupno
2016.			21			
2017.			12			
2018.			15			
2019.			7			
2020.			2			

U izvještajnom razdoblju izrečene su dvije sigurnosne mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, i to policijskim službenicima, počiniteljima kaznenog djela primanja mita iz članka 293. i kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavak 1. KZ-a.

11.4.1. Oduzimanje imovinske koristi i mjere osiguranja

U izvještajnom razdoblju od ukupno 81 osobe oduzeta je imovinska korist u iznosu od 76.951.539,92 kune, što u odnosu na 2019., kada je oduzeto 20.663.018,59 kuna, predstavlja povećanje za 272,41%. To se povećanje obrazlaže ponajprije činjenicom da su 2020. donesene tri presude kojima je ukupno oduzeta imovinska korist u iznosu od 71.322.457,48 kuna, što predstavlja 92,68% ukupno oduzete imovinske koristi u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Tako je samo u jednom predmetu korupcije u odnosu na jednu osobu oduzeta imovinska korist u iznosu od 37.654.448,44 kune, dok su u dva predmeta organiziranog kriminaliteta donesene presude kojima je u odnosu na ukupno 11 osoba oduzeta imovinska korist u iznosu od 33.668.009,04 kune, a dok se preostalih 7,32% ukupno oduzete imovinske koristi većinom odnosi na kaznena djela organiziranog kriminaliteta. To predstavlja nastavak trenda da u oduzetoj imovinskoj koristi podjednako participiraju i kaznena djela korupcije i kaznena djela organiziranog kriminaliteta.

Analizirajući broj osoba prema kojima je oduzeta imovinska korist, najviše je bilo oduzimanja imovinske koristi pribavljene počinjenjem kaznenog djela zločinačkog udruženja i kaznenog djela počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 328. i članka 329. Kaznenog zakona, i to od 48 osoba (od ukupno 81 osobe) imovinska korist oduzeta je zbog počinjenja kaznenih djela prijave iz članka 236. Kaznenog zakona, protiv nezakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije i potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona, utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, izbjegavanje carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona te zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona, a koja su sva djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja.

Najveći iznos protupravne imovinske koristi oduzet je u predmetu zbog kaznenog djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona, u kojem je oduzeto 37.964.565,69 kuna, što predstavlja ukupno 49,33% oduzete imovinske koristi u predmetima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Tijekom 2020. godine, temeljem 41 zahtjeva Ureda, određena je 41 privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi na nekretninama, pokretninama i novčanim sredstvima u vrijednosti od 51.569.978,00 kuna, dok su uz potvrdu o privremenom oduzimanju u 11 predmeta oduzeta novčana sredstava u raznim valutama u protuvrijednosti u kunama u iznosu od 18.997.407,00 kuna i pokretnine u protuvrijednosti od oko 300.000,00 kuna, slijedom čega je privremeno osigurano oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od oko 70.000.000,00 kuna. Od navedenog iznosa na kaznena djela organiziranog kriminaliteta odnosi se 58.857.728,00 kuna, odnosno 83,05% ukupno zamrznute imovine, dok se na kaznena djela korupcije odnosi preostalih 17%, odnosno nešto više od 12.000.000,00 kuna.

Navedene privremene mjere najčešće su određene u predmetima u kojima je imovinska korist pribavljena počinjenjem kaznenog djela utaje poreza i carine iz članka 256. Kaznenog zakona počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona. Vrijednošću zamrznute imovine od 51.569.978,00 kuna nastavlja se trend porasta te vrijednosti iz prethodnog izvještajnog razdoblja, odnosno više je nego što je imovine zamrznuto tijekom 2018. i 2019.

Iako se, dakle, i u ovoj izvještajnoj godini nastavlja trend povećanja vrijednosti zamrznute imovine, taj je iznos ipak manji u odnosu na vrijednost osiguranja oduzimanja nepripadno ostvarene imovinske koristi u razdoblju 2013. – 2015., a što je moguće objasniti činjenicom da je i u izvještajnoj godini nastavljen već uočen trend sve manjeg ulaganja u nekretnine, a više podizanja gotovine kojoj je teško ući u trag, kao i zbog sofisticiranih načina sakrivanja novaca, kao primjerice prebacivanje znatnih sredstava putem internetskog bankarstva, na koji način se sredstva vrlo brzo i lako mogu prebaciti u bilo koju financijsku instituciju u bilo kojem dijelu svijeta, pa je trag novca, odnosno nezakonito stečenu imovinsku korist sve teže otkriti. Stoga se i u ovom dijelu izvještaja ponovno ističe nužnost postojanja i stvarnog funkcioniranja Odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, koji je u Uredu osnovan još 2014. godine, no zbog destimulirajućih uvjeta zapošljavanja (ponajprije plaće), u njemu do sada nisu zaposleni stručnjaci s područja financija, poreza, revizije i slično, čija bi znanja bila nužna za otkrivanje, zamrzavanje i oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi.

Broj izrečenih mjera osiguranja i broj oduzimanja imovinske koristi te vrijednosti blokirane, odnosno oduzete imovinske koristi

Broj zahtjeva	Vrijednost u kn	Broj mjera osiguranja	Vrijednost u kn	Broj oduzimanja	Vrijednost u kn
85	90.465.000,00	85	90.465.000,00	95	16.876.824,25
45	81.118.000,00	45	81.118.000,00	114	37.315.266,07
14	22.250.000,00	14	22.250.000,00	138	89.422.969,01
48	38.533.818,28	48	38.533.818,28	121	20.663.018,59
41	51.569.978,00	41	51.569.978,00	81	76.951.539,92

11.4.2. Pregled radnji i ročišta

Dokazne radnje i zastupanje pred sudom

Izvidi i dokazne radnje	Dokazne radnje		Zastupanje	
	Nalog drugom tijelu	Provedeno po Uredu	Ročišta	Rasprave
1	2	3	4	5
2020.	173	647	104	557

U izvještajnom razdoblju zamjenici ravnateljice prisustvovali su na ukupno 661 ročištu i raspravi, što je manje za 49,03% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je ukupno održano 1297 ročišta i rasprava. Navedeno značajno smanjenje povezano je s posljedicama potresa u Zagrebu i pandemijom bolesti COVID-19, zbog čega je zakazano i održano bitno manje ročišta i rasprava.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju provedeno 820 dokaznih radnji, što je manje za 17,25% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem ih je ukupno provedeno 991. Navedeno smanjenje povezano je sa smanjenjem broja istraga od 15,44%, te uvjetima rada povezanih s pandemijom bolesti COVID-19 zbog čega znatan broj dokaznih radnji ispitivanja svjedoka nije mogao biti proveden.

11.5. Žalbe i odluke sudova povodom žalbi

Broj podnesenih i usvojenih žalbi

Godina	Žalbe			
	Podneseno	Od toga zbog kazne	Usvojeno	Od toga zbog kazne
2016.	79	52	21	10
2017.	91	52	12	8
2018.	74	55	12	8
2019.	71	30	23	7
2020.	63	50	16	8

Tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na ukupno 243 donesene presude iz nadležnosti Ureda, podnesene su 63 žalbe, odnosno protiv 25,92% svih donesenih presuda ili u prosjeku protiv svake četvrte presude. Od toga je 50 žalbi ili 79,36% svih žalbi podneseno zbog odluke o kazni, a 13 žalbi zbog drugih razloga, dok je u 2019. godini zbog odluke o kazni bilo podneseno 30 žalbi ili 42,25% svih žalbi.

Pri tome treba napomenuti kako je od 226 osuđujućih presuda, koje čine 93% svih donesenih presuda, njih 158 ili 70% osuđujućih presuda doneseno temeljem sporazuma stranaka, dok je oslobađajućih presuda 16 ili 6,58%, a odbijajuća samo 1 presuda.

Budući da se protiv presuda donesenih temeljem sporazuma stranaka ne može podnijeti žalba zbog odluke o kazni, dovodeći u vezu broj presuda protiv kojih je uopće bilo moguće podnijeti žalbu zbog odluke o kazni i broj podnesenih žalbi, uočava se povećana žalbena aktivnost Ureda kada je u pitanju ta žalbena osnova jer proizlazi da je žalba zapravo podnesena protiv svake 1,4. presude, a u 2019. protiv svake 2,6. presude protiv koje je bilo moguće podnijeti žalbu zbog odluke o kazni.

Usvojeno je ukupno 16 žalbi ili 25,39% podnesenih žalbi, od čega 8 žalbi podnesenih zbog odluke o kazni, a 8 žalbi podnesenih zbog drugih razloga, dok je u 2019. ukupno bilo usvojeno više žalbi (23 žalbe), ali je usvojeno manje žalbi zbog odluke o kazni (7 žalbi).

11.6. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji

Tijekom 2020. na zahtjev USKOK-a sudci istrage Županijskih sudova izdali su ukupno 349 naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji, što je za 80 naloga ili 18,64% manje izdanih naloga nego tijekom 2019., kada je u nadležnosti USKOK-a sudac istrage izdao ukupno 429 naloga. Usporedno s tim pao je i broj osoba u odnosu na koje su posebne dokazne radnje naložima određene, i to za 50 osoba, odnosno 9,04% budući da su posebne dokazne radnje tijekom ovog izvještajnog razdoblja određene u odnosu na 503 osobe, dok su tijekom 2019. bile određene u odnosu na 553 osobe. Dakle, tijekom ovog izvještajnog razdoblja primjećuje se neznatan pad u određivanju posebnih dokaznih radnji u usporedbi s proteklom godinom, što ovisi o više čimbenika. Broj izdanih naloga i osoba u odnosu na koje se nalozi izdaju varira iz godine u godinu te ponajprije ovisi o tome mogu li se izvidi kaznenih djela provesti na drugi način te da se, imajući u vidu težinu zadiranja u osobna prava i slobode, u svakom konkretnom slučaju kritički ocjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za zahtijevanje izdavanja naloga prije nego se njihovo izdavanje traži od sudca istrage.

Također valja napomenuti da su se tijekom 2020. provodile i posebne dokazne radnje u odnosu na 73 naloga koji su bili izdani tijekom 2019., a s primjenom u 2020. godini, pa kada se navedeno uzme u obzir, broj aktivnih posebnih dokaznih radnji ne odstupa značajno od ranijih godina.

Tijekom 2020. nalozi za provođenjem posebnih dokaznih radnji izdani su za ukupno 988 telefonskih brojeva, što je za 241 telefonski broj manje nego u odnosu na 2019., što je samo djelomično povezano s činjenicom da su posebne dokazne radnje tijekom 2020. određene za manji broj osoba. Uzimajući u obzir ukupne podatke, zamijećeno je napuštanje trenda iz ranijih godina, kada se jedna osoba u prosjeku koristila s dva ili više telefonskih uređaja, pa je tako u ovom izvještajnom razdoblju tek u dva izolirana slučaja zamijećeno da se jedna osoba koristi sa 17 do 19 različitih telefonskih brojeva. Također, tijekom ovog izvještajnog razdoblja nalozi za izdavanje posebnih dokaznih radnji također su izdani u odnosu na 304 IMEI uređaja i 30 e-mail adresa, što je značajan porast u određivanju posebnih dokaznih radnji prema e-mail adresama u odnosu na ranije godine, a što je u skladu s društvenim promjenama i načinom poslovanja. Tijekom 2020. posebne dokazne radnje također su primjenjivane u odnosu na različite prostorije i objekte kao što su stanovi, osobna i službena vozila, garažna mjesta, restorani, uredi službenih osoba, te poslovni i skladišni prostori.

Kao i tijekom ranijih godina, tako se i u ovom izvještajnom razdoblju najviše izdanih naloga odnosi na razne oblike organiziranog kriminaliteta, pa je tako, od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su tijekom 2020. određene posebne dokazne radnje, njih 70,97% određeno upravo zbog sumnje na počinjenje kaznenih djela iz domene organiziranog kriminaliteta, od čega se najveći broj (36,97%) odnosi na kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. KZ počinjeno u sastavu zločinačkog udruženja, zatim kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. KZ, počinjeno u sastavu zločinačkog udruženja (15,40%), kazneno djelo izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. KZ, počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja (13,16%), kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju (12,04%), kazneno djelo nedopuštene trgovine (9,52%), dok su ostala djela iz domene organiziranog kriminaliteta zastupljena u manjem opsegu.

Na koruptivna kaznena djela odnosi se 29,02% od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su izdani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji. Od tog broja, najveći broj naloga (66,43%) izdan je upravo zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ, a ostatak se odnosi na kazneno djelo primanja mita iz članka 293. KZ (11,64%), kazneno djelo davanja mita iz članka 294. KZ (9,58%) i kazneno djelo trgovanja utjecajem (8,21%).

Zahtjevi državnog odvjetnika sudcu istrage za donošenjem naloga za određivanjem posebnih dokaznih radnji u svim su slučajevima upućivani na temelju inicijative policije, s time da su povodom svih upućenih zahtjeva određeni nalozi za provođenjem posebnih dokaznih radnji, odnosno niti jedan od upućenih zahtjeva nije odbijen.

Zbog stalnog praćenja daju li posebne dokazne radnje rezultate kao i praćenja potrebe njihova daljnjeg provođenja tijekom izvještajne 2020., utvrđeno je da su posebne dokazne radnje u 15,50% slučajeva završene prije isteka jednog mjeseca, u odnosu na 12,72% slučajeva završene su prije isteka dva mjeseca, u odnosu na 27,03% slučajeva trajale su između dva do tri mjeseca, u odnosu na 12,92% slučajeva trajale su između tri do četiri mjeseca, u odnosu na 11,53% slučajeva trajale su između četiri do pet mjeseci, dok su u odnosu na 3,77% slučajeva trajale između pet do šest mjeseci. Dakle, kao i ranijih godina posebne dokazne radnje u najvećem broju predmeta u pravilu traju između 2 do 3 mjeseca, međutim, kao i ranijih godina, ima slučajeva kada su posebne dokazne radnje trajale dulje od šest mjeseci, što je tijekom izvještajne 2020. godine bilo u 16,50% slučajeva, što se odnosi na kompleksne predmete s većim brojem osoba pod nadzorom, u kojima je, zbog konspirativnosti i opreza supočinitelja, otežano provođenje posebnih dokaznih radnji i prikupljanje potrebnog dokaznog materijala, a rezultati izvida ipak ukazuju na opravdanu sumnju u počinjenje kaznenih djela i potrebu daljnjeg provođenja posebnih dokaznih radnji.

Tijekom izvještajne godine nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji u većini su se slučajeva odnosili na radnje nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu iz čl. 332. stavak 1. točka 1. ZKP-a, i to samostalno ili u kombinaciji s drugim posebnim dokaznim radnjama, od čega se

najveći udio njih odnosi na tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta iz čl. 332. stavak 1. točka 4. ZKP-a, te nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela iz čl. 332. stavak 1. točka 8. ZKP-a.

Od ostalih posebnih dokaznih radnji, dokazna radnja ulaska u prostorije radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja prostorija iz članka 332. stavak 1. točka 3. ZKP-a određena je u 11,13% slučajeva, uporaba prikrivenih istražitelja i pouzdanika iz čl. 332. stavak 1. točka 5. ZKP-a određena je u 8,15% slučajeva, pri čemu je korišteno ukupno 8 pouzdanika, dokazna radnja dokazna radnja simulirane prodaje i otkupa predmeta te simuliranog davanja potkupnine i simuliranog primanja potkupnine iz članka 332. stavak 1. točka 6. ZKP-a određena je u 4,57% slučajeva, dokazna radnja presretanja, prikupljanja i snimanja računalnih podataka iz članka 332. stavak 1. točka 2. ZKP-a određena je u 4,17% slučajeva, dok je dokazna radnja pružanja simuliranih poslovnih usluga ili sklapanja simuliranih pravnih poslova iz članka 332. stavak 1. točka 7. ZKP-a određena u 2,78% slučajeva.

Što se tiče uspješnosti primjene posebnih dokaznih radnji u predmetima iz nadležnosti USKOK-a, valja istaknuti da su od ukupnog broja osoba u odnosu na koje su izdani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji, tijekom ovog izvještajnog razdoblja, u odnosu na njih 320 posebne dokazne radnje dovršene, dok su u odnosu na 183 osobe one još uvijek u tijeku. Od ukupnog broja realiziranih posebnih dokaznih radnji, tijekom ovog izvještajnog razdoblja u odnosu na 129 osoba, odnosno 40,31% pokrenut je kazneni postupak. Od ukupnog broja realiziranih posebnih dokaznih radnji za kaznena djela iz domene organiziranog kriminaliteta, pokretanjem kaznenog postupka rezultiralo je njih 41,20%, dok je od ukupnog broja realiziranih posebnih dokaznih radnji za korupcijska kaznena djela njih 37,93% rezultiralo pokretanjem kaznenog postupka, što, u skladu s trendom iz ranijih godina, ponovno ukazuje na veću uspješnost u prikupljanju dokaznog materijala provođenjem posebnih dokaznih radnji upravo za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminala.

Razlozi otežanog prikupljanja podataka tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji nalazi se u konspirativnosti i oprezu supoočinitelja, koji se manifestira u prikrivanju međusobne komunikacije korištenjem tzv. „radnih telefona“ i čestom mijenjanju istih ili promjeni SIM kartica te sve učestalijoj komunikaciji putem društvenih mreža i aplikacija za razmjenu podataka kao što su Viber, Messenger, Wats app i slične, koje nisu podobne za praćenje razmjene informacija te činjenici da iako se nalozi redovito izdaju i za tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta, navedena dokazna radnja nije u dovoljnoj mjeri zastupljena na terenu, što je pokazala dosadašnja praksa.

Osim za provođenje posebnih dokaznih radnji nalozi sudca istrage izdavaju su i za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata temeljem članka 339.a Zakona o kaznenom postupku, kako bi se izlisti tih kontakata mogli koristiti kao dokaz u postupku, pa je tako tijekom izvještajne 2020., temeljem zahtjeva državnog odvjetnika, a na inicijativu policije, u odnosu na 176 osoba, odnosno 324 različitih telefonskih brojeva i 130 različitih brojeva IMEI uređaja izdan nalog sudca istrage za provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacija, utvrđivanje položaja komunikacijskih uređaja, mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju te identifikacijskih oznaka uređaja, što bilježi gotovo

dvostruki pad po broju osoba u odnosu na koje su izdani nalozi, u odnosu na proteklo izvještajno razdoblje, ali se vraća trendu iz proteklih godina. Također, broj predmeta u kojima su takvi nalozi zahtijevani podjednak je onome iz prethodnih godina.

Sukladno strukturi kaznenih djela za koja su izdavani nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji, i ovi su nalozi u pravilu izdavani zbog sumnje u počinjenje kaznenih djela iz oblasti organiziranog kriminaliteta.

III. IZVJEŠĆE O RADU NA POJEDINIM VRSTAMA PREDMETA I AKTUALNOJ PROBLEMATICI U 2020.

12. Prikaz rada na pojedinim vrstama kaznenih predmeta iz nadležnosti kaznenih odjela i USKOK-a

12.1. Kaznena djela ratnog zločina

U ovom izvještajnom razdoblju nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 18 kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnih zločina. Iz prethodnog izvještajnog razdoblja u radu u državnim odvjetništvima ostala je 31 prijava tako da je ukupno u radu, tijekom 2020. godine, zbog navedenih kaznenih djela, bilo 49 prijava. Riješeno je 39 prijava na način da je doneseno rješenje o provođenju istrage protiv 18 osoba, dok su prijave protiv 5 osoba odbačene, bilo zbog smrti potencijalnog osumnjičenika, bilo zbog nepostojanja osnovane sumnje na učin djela. Prijava kojom je bilo prijavljeno 16 osoba riješena je ustupom nadležnom pravosudnom tijelu druge države jer državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj nisu bila nadležna za postupanje po toj prijavi.

U odnosu na prijave protiv 10 osoba, koje još nisu riješene, u tijeku je provođenje izvida i dokaznih radnji kako bi se moglo odlučiti o eventualnom pokretanju kaznenog postupka.

Tijekom 2020. godine optuženo je 28 osoba, a nadležni županijski sudovi donijeli su presude u odnosu na 24 osobe, pri čemu je 14 osoba osuđeno, 3 su oslobođene, a protiv 7 je odbijena optužba pretežno zbog smrti optuženika. Protiv oslobađajućih presuda nadležna županijska državna odvjetništva podnijela su žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Uspoređujući broj prijavljenih osoba tijekom 2020. godine i broj prijavljenih osoba ranijih godina, može se reći da je brojka koja je iskazana u ovom izvještajnom razdoblju u uobičajenim okvirima, doduše nešto manja nego prošle godine iz razloga što je broj prijavljenih osoba tijekom 2019. bio nešto veći te kao što smo obrazlagali u izvješću za tu godinu što su u jednom od nadležnih županijskih državnih odvjetništava zaprimljene 2 kaznene prijave podnesene od strane građanskih udruga protiv većeg broja osoba.

Kada se govori o radu na kaznenim prijavama i podnošenju kaznenih prijava, u svakom slučaju, treba istaknuti da je otkrivanje počinitelja kaznenih djela ratnih zločina rezultat zajedničkog rada policije s državnim odvjetništvom. Naime, treba imati u vidu da se radi o događajima koji su se zbili prije gotovo trideset godina u nekim slučajevima, tako da je vrlo teško rekonstruirati događaje na mjestu počinjenja kaznenog djela, i to ili iz razloga što se potencijalni svjedoci sve teže prisjećaju konkretnih događaja te su im iskazi manjkavi i nekvalitetni, ili je sve veći broj umrlih što dodatno otežava utvrđivanje činjenica o počinjenju djela i prikupljanje dokaza pa je zajednički i koordinirani rad policije i državnog odvjetništva u ovom segmentu neophodan.

Broj optuženih osoba u ovoj je godini u uobičajenim okvirima kao i ranijih godina, posebno kao u 2019. godini, unatoč poteškoćama s kojima se susrećemo

vodeći istrage zbog ovih teških i složenih kaznenih djela gdje je sve teže prikupiti dokaze. To posebice dolazi do izražaja u radu na predmetima u kojima se prikupljaju dokazi o neposrednim počiniteljima ovih kaznenih djela zbog čega se istovremeno radi na utvrđivanju odgovornosti zapovjednika postrojbi koji je ili naredio učin kaznenog djela ratnog zločina ili propustio spriječiti da pripadnici postrojbi kojima je na čelu počine ta kazna djela.

Kako s obzirom na prirodu ovih kaznenih djela postoji velik interes za rad državnog odvjetništva na tim kaznenim predmetima, ističemo nekoliko važnijih predmeta u kojima su donesene državnoodvjetničke odluke.

Tako je tijekom 2020. godine podignuta optužnica protiv 6 (šest) osoba zbog ratnog zločina počinjenog 7. listopada 1991. kada su raketirani Banski dvori.

Podignuta je optužnica i protiv 17 (sedamnaest) osoba zbog ratnih zločina počinjenih u mjestima Balinci, Četekovci i Čojlug zbog ratnih zločina počinjenih nad civilnim stanovništvom, napadom na civilno stanovništvo, ubojstvima, uništavanjem imovine i slično, a podignuta je i optužnica zbog usmrćenja ratnih zarobljenika nakon izvođenja iz KPD Glina.

Pokrenuti su i kazneni postupci protiv 4 osobe zbog ratnih zločina počinjenih na teritoriju Vukovara kao i na poljoprivrednom dobru Ovčara.

Svi podatci o ratnim zločinima koji su se dogodili od 1991. nadalje, ne samo na području Republike Hrvatske nego i na području drugih država, u kojima su žrtve hrvatski građani, a koji su se raniji nalazili u Bazi ratnih zločina, sada se nalaze u sustavu za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu (CTS) koji koriste svi državni odvjetnici koji rade na predmetima ratnih zločina i koji uvelike pomaže u radu radi preglednosti, kao i radi usporedbe i korištenja dokaza iz različitih predmeta i slično.

Kako rad na predmetima ratnih zločina ne bio moguć bez suradnje s tužiteljstvima susjednih zemalja s obzirom na to da se počinitelji, žrtve, svjedoci i dokazi kao i mjesta zločina nalaze na područjima raznih država, državni odvjetnici surađuju s tužiteljstvima susjednih zemalja na temelju potpisanih Protokola i Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida te na temelju redovne međunarodne pravne pomoći putem Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske kao i nadležna županijska državna odvjetništva surađuju i s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove (MRMKS) koji je osnovan Rezolucijom vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda radi preuzimanja nadležnosti, prava, obveza i osnovnih funkcija Međunarodnog kaznenog tribunala za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) koristeći u radu informatičke alate kreirane za pretraživanje njihove bogate baze podataka, pri čemu se pronađeni podatci i dokazi koriste u predmetima ratnih zločina u Republici Hrvatskoj.

Kako interes javnosti za rad na predmetima ratnih zločina ne opada, državno odvjetništvo svoj rad, u skladu sa zakonskim mogućnostima, nastoji učiniti transparentnim koliko je to moguće pa se tako na internetskoj stranici državnog odvjetništva objavljuju podatci i radovi o procesuiranju predmeta ratnih zločina, a

nadležna županijska državna odvjetništva objavljuju priopćenja o radu na aktualnim predmetima.

12.2. Kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje

Kaznena djela počinjena iz mržnje – zločini iz mržnje te kazneno djelo govora mržnje u ukupnosti kriminaliteta u radu državnih odvjetništava ne participiraju sa značajnijim udjelom, no zbog karakteristika navedenih kaznenih djela i specifične prirode posebno destruktivne za temeljna ljudska prava, ta se kaznena djela sustavno prate, analiziraju i evidentiraju te i u ovom izvješću prikazuju u zasebnom odlomku.

Iako i kazneno djelo govora mržnje, koje hrvatski zakonodavac adresira u članku 325. Kaznenog zakona, može predstavljati, ali samo u širem smislu, također zločin iz mržnje, kako se on u kaznenopravnom smislu i prema pravnoj strukturi razlikuje od zločina iz mržnje vezanih uz članak 87. stavak 21. Kaznenog zakona, i ovdje će se prikazati odvojeno.

Zločin iz mržnje predstavlja svako kazneno djelo usmjereno prema jednoj ili više osoba ili imovini, a koje je motivirano predrasudama utemeljenima na specifičnim osobinama žrtve, i to onima na kojima se temelji zajednički identitet skupine, kao što je rasa, jezik, vjeroispovijest, nacionalnost, rodni identitet i slično. Dakle, strukturom se zločin iz mržnje sastoji od osnovnog kaznenog djela, takozvanog baznog kaznenog djela, koje može biti bilo koje zakonom predviđeno kazneno djelo te od motivacije utemeljene na predrasudama, a sukladno čemu se osnovno kazneno djelo dovodi u vezu s odredbom članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona, koja opisuje zločin iz mržnje te propisuje za njega obligatorno strože kažnjavanje, odnosno uzimanje mržnje kao otegotne okolnosti ako Kaznenim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje za osnovno kazneno djelo.

Kazneno djelo govora mržnje zakonodavac je, dakle, adresirao u odredbi članka 325. Kaznenog zakona kao samostalno kazneno djelo naziva Javno poticanje na nasilje i mržnju.

U odnosu na zločine iz mržnje, uvidom u podatke o osobama koje su bile prijavljene i protiv kojih se postupalo u državnim odvjetništvima tijekom 2020. godine, uočava se da je broj prijavljenih za kaznena djela zločina iz mržnje manji nego u prošlom izvještajnom razdoblju (2019. – 60 prijavljenih osoba, 2020. – 43 prijavljene osobe).

Isto tako je zadržan trend nešto većeg broja prijavljenih osoba od strane policije (28), nego od drugih podnositelja, odnosno fizičkih i pravnih osoba (15).

Tijekom 2020. godine doneseno je, u odnosu na zločine iz mržnje, ukupno 12 rješenja o odbačaju, pri čemu je odbačeno 6 policijskih kaznenih prijava te 6 kaznenih prijava drugih podnositelja.

Istodobno su podignute ukupno 22 optužnice, od čega 10 s prijedlogom da sud donese presudu kojom izdaje kazneni nalog, a 12 je osoba optuženo bez predlaganja izdavanja kaznenog naloga.

Tijekom 2020. doneseno je ukupno 16 presuda, od kojih su sve bile osuđujuće, što pokazuje veću uspješnost državnih odvjetništava u postupku pred sudom (100% osuđujućih presuda), nego što je bilo prethodne izvještajne godine, u kojoj je doneseno 13 osuđujućih presuda, 2 odbijajuće i jedna oslobađajuća presuda.

Najčešće su zaštićene osobine koje se pojavljuju na strani žrtve nacionalna i vjerska pripadnost te spolna orijentacija.

U odnosu na kazneno djelo govora mržnje, odnosno javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, broj prijavljenih osoba je, očekivano, u porastu (2020. – 83 osobe, 2019. – 59 osoba) pri čemu je, kao i ranijih godina, struktura prijavitelja različita od onih za zločine iz mržnje, pa je tako čak 72% prijava zaprimljeno od fizičkih ili pravnih osoba, a ne od policije. Slijedom čega je također, kao i u prethodnim godinama, veći broj rješenja o odbačaju nego podignutih optužnica u odnosu na ovo kazneno djelo, pri čemu je od ukupno 32 donesena rješenja o odbačaju, u najvećem broju odbačeno kaznenih prijava podnesenih po drugim podnositeljima (27), a tek je 5 odbačenih policijskih prijava, a što je sve vidljivo iz priložene tablice.

Kao i kod zločina iz mržnje, te kao i ranijih godina, i kod govora mržnje najčešći su diskriminatorni osnovi nacionalno podrijetlo, vjerska pripadnost i spolna orijentacija, a najčešći način počinjena je onaj putem računalnog sustava ili mreža. Taj se, oblik, međutim, ukazuje i kao katkad problematičan za utvrđivanje stvarnog identiteta počinitelja, pa u jednom dijelu tako počinjenih djela širitelj govora mržnje ostaje neotkriven.

Tijekom 2020. podignute su 24 optužnice, 11 s prijedlogom za izricanje presude s kaznenim nalogom, 13 bez tog prijedloga.

Razlozi većeg broja rješenja o odbačaju za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona nego podignutih optužnica za isto kazneno djelo ponavljaju se i u ovom izvještajnom razdoblju, a to je nerazlikovanje, od strane podnositelja, kolokvijalnog i kaznenopravnog smisla govora mržnje. Naime, velik broj podnositelja prijave za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona drži kako se navedeno kazneno djelo ostvaruje i samim neprihvatljivim, uvredljivim, ostrašćenim ili uznemirujućim govorom, a što još uvijek u kaznenopravnom smislu ne predstavlja elemente prijavljenog kaznenog djela. Naime, osim detaljne analize svih aspekata određenih izjava, u smislu ispunjavanja svih elemenata predmetnog kaznenog djela i utvrđivanja postojanja huškačkog, a ne nekog drugog nepriličnog govora, da bi neki izričaj bilo moguće kazneno sankcionirati, čak nije uvijek dovoljno ni da su ispunjena obilježja kaznenog djela, već kažnjavanje mora biti nužno, i u konkretnom slučaju radi postizanja zakonom određenog cilja. Pri tomu se nikako ne smije zanemariti temeljno pravo na slobodu izražavanja, koje može biti ograničeno samo kad je to nužno. Slijedom navedenog, veći broj odbačenih kaznenih prijava zbog prijavljenog ovog kaznenog djela upravo i jest iz tih razloga.

Što se tiče uspješnosti u postupku, i kod kaznenog djela govora mržnje iz članka 325. Kaznenog zakona, državna su odvjetništva zaprimila isključivo osuđujuće presude, u odnosu na 19 osoba, tako da je i ovdje uspješnost 100%.

Upravo zbog društvene važnosti zločina iz mržnje i kaznenog djela govora mržnje, državna odvjetništva i u širem kontekstu participiraju u nizu aktivnosti vezanih uz doprinos učinkovitijoj borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje pa tako, između ostalog, sudjeluju na brojnim edukativnim aktivnostima u vezi sa spomenutom problematikom, kako onima organiziranima od strane Pravosudne akademije ili Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, tako i onima organiziranima od strane udruga i nevladinih organizacija; na konferencijama i okruglim stolovima te sličnim aktivnostima, pa je tako bilo i tijekom izvještajne godine. Primjera radi, predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovao je i 2020. godine kao predavač na više treninga za policijske službenike o prepoznavanju i postupanju u slučajevima zločina iz mržnje, na Međunarodnoj konferenciji o govoru mržnje na mreži, te kao koautor rada „Zločini iz mržnje u kaznenopravnoj i prekršajopravnoj praksi“ sačinjenog za savjetovanje u organizaciji Hrvatskog društva za kaznenopravne znanosti. Nadalje, nastavno na izneseno u Izvešću Državnog odvjetništva Republike Hrvatske o radu za 2019. o partnerskom sudjelovanju Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u projektu Iris – unapređenje borbe protiv nesnošljivosti kroz istraživanje, izradu preporuka i obuku, Hrvatskog pravnog centra, ističemo kako je isti završio tijekom 2020., s više aktivnosti u kojima su aktivno sudjelovali predstavnici državnih odvjetništava. O uključenosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u niz aktivnosti u cilju doprinosa kvalitetnijoj borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje govori u prilog i činjenica da je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske prihvatilo 2020. godine i poziv Hrvatskog pravnog centra za suradnju i partnerstvo i u još jednom projektu „C'MON: suprotstavljanje govoru mržnje kroz pravno istraživanje, praćenje i osnaživanje zajednice“, a s ciljem sprječavanja i suzbijanja rasizma, ksenofobije, homofobije i drugih oblika nesnošljivosti.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima predstavnika i u radnoj skupini za praćenje Protokola o postupanju u predmetima zločina iz mržnje, kao i u radnoj skupini za izmjenu spomenutog Protokola, koja je radna skupina tijekom 2020. sačinila nacrt novog Protokola, a zbog potrebe da on odgovori na zakonodavne i praktične promjene u pristupu predmetnoj vrsti kriminaliteta, a koji je tijekom izrade ovog izvješća i usvojen na sjednici Vlade Republike Hrvatske.

Valja napomenuti na kraju i postojanje Naputka o radu i evidenciji zločina iz mržnje koji je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske donijelo još 2006. godine, kada je zločin iz mržnje uveden kao pojam u Kazneni zakon, a kojim se Naputkom nalaže kako postupati u takvim predmetima, kako sačinjavati činjenični i zakonski, odnosno pravni opis tih djela te u kojem se inzistira na važnosti strožeg kažnjavanja kaznenih djela počinjenih iz mržnje.

Kazneno djelo	Prijave 2020.		Rješenje o odbačaju		Optužnica		Presuda		
	Policija	Drugi	Policija	Drugi	S kaznenim nalogom	Bez kaznenog naloga	Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
KD u vezi čl. 87. st. 21. KZ (zločini iz mržnje)	28	15	6	6	10	12	16	0	0
KD iz čl. 325. KZ (govor mržnje)	23	60	5	27	11	13	19	0	0

12.3. Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma

Cijeneći velik interes domaće javnosti kao i međunarodnih organizacija Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno prati ova kaznena djela kao i pojavnosti vezane uz to kazneno djelo.

Tako u svojim evidencijama pratimo broj osoba prijavljenih za kazneno djelo iz članka 326. KZ/11, strukturu ovog kaznenog djela i njegov udio u ukupnom kriminalitetu.

Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz čl. 326. st. 1. KZ/11

Godine	Kazneno djelo	Broj prijava	Odbačaj	Optužnica	Presuda		
					Osuđujuća	Oslobađajuća	Odbijajuća
2018.	čl. 326. st. 1.	467	20	397	251	1	0
	čl. 326. st. 2.	196	5	162	38	0	0
	UKUPNO	663	25	559	289	1	0
2019.	čl. 326. st. 1.	850	33	752	486	1	1
	čl. 326. st. 2.	243	6	208	94	0	0
	UKUPNO	1093	39	960	580	1	1
2020.	čl. 326. st. 1.	632	24	532	434	3	0
	čl. 326. st. 2.	144	4	152	98	0	0
	UKUPNO	776	28	684	532	3	0

U izvještajnom razdoblju nadležna državna odvjetništva zaprimila su ukupno 776 prijava protiv počinitelja kaznenih djela iz članka 326. KZ/11, od čega 632 prijave protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 326. stavak 1. KZ/11, a ostalih 144 za kazneno djelo iz članka 326. stavak 2. KZ/11. Od ukupnog broja prijavljenih protiv 24 osobe kaznena prijava je podnijeta Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta jer je ovo kazneno djelo počinjeno u sklopu zločinačkog udruženja.

U ukupnom kriminalitetu ovo kazneno djelo zastupljeno je sa svega 2%.

Kako smo u prošlom izvještajnom razdoblju zaprimili kaznene prijave u odnosu na 1093 počinitelja kaznenog djela iz članka 326. KZ/11, mogli bismo zaključiti da se radi o značajnom smanjenju broja prijavljenih, međutim kad ovaj podatak stavimo u odnos s brojem prijavljenih 2018. godine od 663 osobe, tada možemo zaključiti da nema većih odstupanja u broju prijavljenih.

U odnosu na strukturu pojavnih oblika ovog kaznenog djela iz brojčanih pokazatelja proizlazi da u odnosu na ukupan broj prijavljenih osoba oko 23% otpada na počinitelje kaznenog djela iz članka 326. stavak 2. KZ/11 koja je struktura bila prisutna i u ranijim izvještajnim razdobljima.

U odnosu na kvalificirani oblik ovog kaznenog djela treba reći da se radi o situacijama kada su počinitelji postupajući iz koristoljublja omogućili, odnosno pomagali drugim osobama nedopušteno kretanje kroz teritorij Republike Hrvatske, a pri počinjenju kaznenog djela dovedeni su u opasnost životi osoba koje su se nedopušteno kretale ili se s njima postupalo nečovječno ili na ponižavajući način. U pravilu se radi o situacijama kada su okrivljenici prevozili veći broj osoba u vozilima koja po svojim dimenzijama i karakteristikama nisu namijenjena za prijevoz većeg broja putnika na siguran i primjeren način, ili uopće nisu namijenjena za prijevoz osoba već prijevoz tereta. Počinitelji iako svjesni svih tih okolnosti pristaju na ugrozu života i tijela ljudi koje prevoze čime te osobe dovode u stanje višesatnog trpljenja i patnje, a time dovode u opasnost njihovo zdravlje i život, te ujedno vrijeđaju ili umanjuju njihovo dostojanstvo, a sve to iz koristoljublja.

U praksi dolazi do poteškoća u dokazivanju bitnih elemenata ovog kaznenog djela u slučaju da prijavljene osobe poriču postupanje u cilju koristoljublja kao bitnog obilježja kaznenog djela. Nadalje, tzv. ilegalni migranti ispitani u svojstvu svjedoka na dokaznim ročištima sve češće odbijaju potvrditi da su osumnjičeni dio organizacije koja se bavi krijumčarenjem ljudi, te iskazuju da se radilo o „slučajnim prijevozima bez naknade“. Osim toga, pretrage mobilnih i drugih uređaja kojima se počinitelji služe ne daju rezultate zbog sve naprednije tehnologije brisanja komunikacije i novih aplikacija kojima je otežano pristupiti. Nadalje, gotovo je nemoguće otkrivanje organizatora krijumčarenja jer njihov identitet ili nije poznat ili o njemu ne žele svjedočiti niti prijavljene osobe niti osobe koje su prijevoz dogovorile i platile.

Posebno je složeno dokazivanje kvalifikatornih okolnosti za koje je nužno provođenje većeg broja dokaznih radnji.

Unatoč svim ovim poteškoćama u izvještajnom razdoblju u odnosu na kazneno djelo iz članka 326. KZ/11 doneseno je 712 odluka.

Od ukupnog broja odluka 28 odluka su rješenja o odbačaju (4%), a u odnosu na 684 počinitelja podignute su optužnice.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je presuda u odnosu na 535 osoba, od čega su svega 3 presude oslobađajuće (0,5%), dok su 532 osuđujuće (99,5%).

Ovaj podatak govori u prilog činjenici da su državni odvjetnici unatoč naprijed opisanim poteškoćama u ovim predmetima uspjeli prikupiti dovoljno dokaza i na taj način osigurali uspjeh u postupku.

Tijekom izvještajnog razdoblja došlo je do smanjenja broja prijavljenih osoba za ovo kazneno djelo na području mjesne nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, Karlovcu i Rijeci, ali i do povećanja broja prijavljenih na području mjesne nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Sisku, što je očito posljedica alokacije migrantske rute.

12.4. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga

Kaznena djela vezana za zlouporabu droga propisana su u Glavi XIX. Kaznenog zakona kao kaznena djela protiv zdravlja ljudi, i to u dva oblika: kao kazneno djelo Neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. Kaznenog zakona) i kao kazneno djelo Omogućavanja trošenja droga (članak 191. Kaznenog zakona). I premda se u ukupnom broju svih prijavljenih osoba tijekom 2020. godine na kaznena djela vezana uz zlouporabu droga odnosi samo 3,33% prijavljenih osoba, zbog svojih specifičnosti, a prije svega društvene opasnosti, posebno se iskazuju u godišnjem izvješću.

Struktura prijavljenih počinitelja kaznenih djela vezano za zlouporabu droga

Godina	Odrasli	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici	Ukupno
2016.	1224	231	90	1545
2017.	996	197	93	1286
2018.	898	196	73	1167
2019.	975	211	86	1272
2020.	1.064	219	46	1.329

Iz prikaza kretanja broja prijavljenih osoba za kaznena djela vezana za zlouporabu droga za razdoblje od 2016. do 2020. godine vidljiv je neznatan trend porasta broja prijavljenih odraslih i mlađih punoljetnih osoba unazad tri godine te pad prijavljenih maloljetnika od gotovo 50% u izvještajnoj godini. No, kako se radi o malim razlikama u apsolutnim brojevima, nije moguće s izvjesnošću donositi zaključke o uzrocima tih razlika. To tim više što neka podređena državna odvjetništva izvješćuju o porastu broja prijavljenih osoba, što se pripisuje pojačanoj otkrivačkoj djelatnosti policije, dok druga istodobno izvješćuju o smanjenju broja na području svoje mjesne nadležnosti. Potonja kao razloge navode i pomanjkanje angažmana policije i smanjenje ili uopće pomanjkanje primjene posebnih dokaznih radnji u kriminalističkim istraživanjima, ali i situaciju nastalu zbog pandemije (manji broj stranih turista, manji broj okupljanja...). Ipak, u izvještajnoj je godini USKOK zaprimio kaznene prijave protiv 42 odrasle osobe zbog kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavak 2. KZ-a počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja, što predstavlja 40% više prijavljenih osoba za to kazneno djelo u odnosu na prethodnu godinu.

U svakom slučaju, s obzirom na to da je nesporno postojanje tzv. tamne brojke ovih kaznenih djela te da se ova kaznena djela otkrivaju isključivo kriminalističkim istraživanjima policije, potrebno je i nadalje inzistirati na pojačanom njihovom radu, a posebno u otkrivanju počinitelja tih kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a te otkrivanju tim djelima nezakonito stečene imovinske koristi. Pri tome je posebno važno daljnje jačanje tehničke opremljenosti i edukacije policijskih

službenika koji rade na toj vrsti kriminaliteta, uzimajući u obzir načine njihova počinjenja u digitalnom svijetu i distribucije bez fizičkog kontakta, ali i s tim povezanog otežanog prikupljanja dokaza o počiniteljima, djelu i stečenoj imovinskoj koristi pa i u kriptovalutama.

Kad riječ o dobnim i spolnim skupinama počinitelja, najzastupljenija je dobna skupina muškaraca između 25 i 40 godina starosti. Uglavnom se radi o hrvatskim državljanima, dok je udio stranaca, posebice onih iz susjednih nam država s tzv. balkanske rute koji su se bavili u pravilu prijevozom droge, u 2020. godini smanjen zbog ograničenja kretanja i dodatno jačeg nadzora / onemogućenog ulaska u Republiku Hrvatsku, sve uzrokovano pandemijom.

Struktura kaznenih djela vezano za zlouporabu droga

Počinitelji	Čl. 190/1	Čl. 190/2	Čl. 190/3	Čl. 190/4-6	Čl.191	Ukupno
Odrasli	197	786	4	13	64	1.064
Mlađe punoljetne osobe	18	163	10	0	28	219
Maloljetnici	3	30	6	0	7	46
Ukupno	218	979	20	13	99	1.329

Struktura osoba prijavljenih za kaznena djela vezanih uz zlouporabu droga i nadalje ukazuje na to da je, kao i prijašnjih godina, najzastupljenije kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona. Ono čini 73,66% ukupnog broja tih kaznenih djela. Pri tome je pretežit oblik tog kaznenog djela posjedovanje droge namijenjene prodaji, prije svega marihuane i kokaina te različitih sintetičkih droga. Kada je riječ o počinjenju tog kaznenog djela prodajom droge, prijavljeni su počinitelji, u pravilu, oni koji se bave tzv. mravljom prodajom.

U 2020. vidljiv je značajan porast od 169,14% broja osoba prijavljenih za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 1. Kaznenog zakona počinjenog ponajprije proizvodnjom (neovlaštenim uzgojem) marihuane. Istodobno je za 165% smanjen broj osoba prijavljenih za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 3. Kaznenog zakona (prodaja droge osjetljivim skupinama osoba ili na posebnim mjestima, kao što su obrazovne i odgojne ustanove), a smanjen je za gotovo 40% broj osoba prijavljenih za kazneno djelo omogućivanja trošenja droga iz članka 191. Kaznenog zakona, i to poglavito maloljetnih počinitelja, koje tako više nije, nakon kaznenog djela iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona najzastupljenije kazneno djelo u ovoj vrsti kaznenih djela, već je to postalo ono iz članka 190. stavka 1. Kaznenog zakona.

Struktura odluka za kaznena djela vezana za zlouporabu droga

	Odbačeno	Optuženo	Presuđeno	Od toga osuđeno
Odrasli	70	843	761	712
Mlađi punoljetnici	15	211	147	139
Maloljetnici	6	58	63	60
Ukupno	91	1.112	971	911

Tijekom 2020. godine za kaznena djela vezana uz zlouporabu droga u radu je bilo ukupno prijava protiv 1668 osoba (1329 iz te godine i 239 iz ranijih godina). Riješeno je prijava protiv 89,44% osoba te je tako zadržan visok postotak riješenih prijava, koji je na razini iz ranijih godina.

Od tog, ukupnog broja prijavljenih osoba, u odnosu na njih 4,98% doneseno je, bez provedenog istraživanja, rješenje o odbačaju kaznene prijave. Uobičajeno, najveći je postotak odbačenih prijava u odnosu na maloljetne počinitelje 9,09% te u odnosu na mlađe punoljetnike 5,03% zbog primjene načela oportuniteta u njihovu kaznenom progonu. U odnosu na odrasle počinitelje, ali i dio mlađih punoljetnih počinitelja kaznene su se prijave odbacivale primjenom instituta beznačajnog djela u slučajevima iznimno malih količina proizvedene marihuane za vlastite potrebe i raniju neosuđivanost počinitelja ili kao posljedica nedostatka činjenica i podataka da bi droga bila namijenjena daljnjoj prodaji, odnosno da je prodana (u pravilu u onim slučajevima kada se prijava u odnosu na tu namjenu ili prodaju temelji isključivo na personalnom dokazu pribavljenom od kupca).

Tijekom godine najviše je osoba, njih 77,92%, optuženo nakon provedene istrage, odnosno pripremnog postupka, dok su ostale osobe optužene neposredno ili ne temelju optužnice s kaznenim nalogom (235 odrasle, 7 mlađih punoljetnih i 9 maloljetnih osoba).

Visok postotak osuđenih počinitelja kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga zadržan je i u 2020. godini jer je osuđeno 93,22% optuženih počinitelja. Na tako dobre rezultate, a kao posljedica kvalitetno pripremljenih predmeta prije optuženja, utječe i okolnost da je gotovo jedna četvrtina osuđujućih presuda protiv optuženih odraslih i mlađih punoljetnih osoba donesena kao posljedica konsenzusa državnog odvjetnika i obrane, bilo da se radi o presudama na temelju sporazuma stranaka ili pak o kaznenim nalogima protiv kojih osuđenici nisu ulagali prigovore prihvaćajući tako krivnju i, po državnom odvjetniku predloženu, kaznu. Konsenzualnih bi presuda bilo i više, kako to u svojim izvješćima ističu pojedina državna odvjetništva, da je obrana spremna prihvatiti zatvorske kazne u svim onim slučajevima optuženih počinitelja u povratu, na kojima kaznama neizostavno inzistira državno odvjetništvo.

Na kaznu zatvora osuđeno je 46,82% odraslih osoba, a 26,20% tih osuda zamijenjeno je radom za opće dobro. Mlađih punoljetnika je 28,05% osuđeno na

zatvorsku kaznu, koja je u odnosu na njih 43,58% zamijenjena radom za opće dobro. Prema maloljetnicima su u najvećem broju slučajeva primjenjivane odgojne mjere, dok je u odnosu na njih 11,67% izrečen pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora, koji nije izrečen niti jednom maloljetniku. K tome su sudovi za kazneno djelo iz članka 190. stavak 2. Kaznenog zakona, jer se notorno radi o kaznenom djelu počinjenom iz koristoljublja, u odnosu na 15 osuđenika izrekli i novčanu kaznu kao sporednu, od čega jedna trećina otpada na područje nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Novom Zagrebu gdje je izrečena i novčana kazna u najvećem pojedinačnom iznosu od 228.000,00 kuna. Ovakvu praksu treba podržati i na njoj inzistirati u većem obimu.

Protiv svake šeste osuđujuće presude donesene protiv odraslih osoba i mlađih punoljetnih osoba, a koja nije rezultat konsenzusa obrane i državnog odvjetništva oko krivnje i kazne, podnesena je žalba te se na taj način, od strane državnog odvjetništva, pokušava utjecati na preblagu kaznenu politiku sudova.

Od osuđenih počinitelja kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga tijekom 2020. godine oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu od 8.166.310,07 kuna, što je gotovo pet puta više nego u 2019. godini.

12.5. Kazneno djelo nasilja u obitelji

Kazneno djelo nasilja u obitelji iz čl. 179.a Kaznenog zakona propisano je u Glavi XVIII. (Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece). Počinitelj kaznenog djela svaki je onaj tko teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod člana obitelji ili bliske osobe izazove strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj ili stanje dugotrajne patnje, a time nije počinjeno teže kazneno djelo. Za ovo kazneno djelo propisana je kazna zatvora od jedne do tri godine (članak 22. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Narodne novine 126/2019, stupio na snagu 1. siječnja 2020.). S obzirom na propisanu kaznu zatvora postupanje po kaznenim prijavama protiv počinitelja ovog kaznenog djela ponajprije je u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

Godina	Ostalo u radu	Prijava u izvještajnom razdoblju	Rješenje o odbačaju	DO pokrenulo prekršaj	Optužnica	Od toga optužnica s kaznenim nalogom	Presuda		
							Osudujuća	Osllobađajuća	Odbijajuća
2018.	48	350	164	16	40	35	77	3	0
2019.	67	414	153	17	204	45	135	4	2
2020.	66	698	146	6	363	45	220	8	8

U izvještajnom razdoblju nastavljen je porast broja prijava protiv počinitelja ovog kaznenog djela te u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje bilježimo porast broja primljenih prijava za 68,6%. Trend porasta broja prijava protiv počinitelja ovog kaznenog djela posljedica je veće spremnosti žrtava na podnošenje kaznenih prijava i sudjelovanje u kaznenom postupku, povećane senzibiliziranosti javnosti za

ponašanja i postupanja koja se po svom intenzitetu mogu podvesti pod obilježja kaznenog djela iz članka 179.a KZ i jasno artikuliranu osudu počinitelja, te načina života uvjetovanog pandemijom bolesti COVID-19 zbog čega su se povećali rizični čimbenici koji poticajno djeluju na obiteljsko nasilje (ograničenje kretanja čime se povećava izloženost samovolji zlostavljača, povećana konzumacija alkohola i psihoaktivnih supstanci, pad životnog standarda i slično).

Nadalje, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine 126/19) izmijenjena je definicija nasilja u obitelji iz članka 10. točke 1. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji na način da je umjesto „tjelesnog nasilja“ sada kao nasilje propisano, citiram „primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda“. Zbog toga smanjen je broj prekršajnih prijava i povećan broj kaznenih prijava za kazneno djelo nasilja u obitelji.

Kazneno djelo nasilja u obitelji prijavljuje se kao samostalno kazneno djelo ili u stjecaju s drugim kaznenim djelima, primjerice s kaznenim djelom povrede djetetovih prava iz članka 177. KZ, prijetnje iz čl. 139. KZ ili kaznenim djelima protiv života i tijela.

Ukupno su u izvještajnom razdoblju državna odvjetništva imala u radu 764 prijava protiv počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji te su donijela ukupno 515 odluka (odbacila rješenjem kaznenu prijavu, kao jedan od ovlaštenih tužitelja pokrenula prekršajni postupak ili podigla optužnicu). Podignute optužnice čine 47,5% odluka, a 19,1% odluka odnosi se na donesena rješenja o odbačaju kaznene prijave.

Pad broja pokrenutih prekršajnih postupaka koji bilježimo u izvještajnom razdoblju posljedica je prethodno opisane izmjene definicije nasilja u obitelji u Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji.

U izvještajnom razdoblju bilježimo i porast osuđujućih presuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje za 63,0%.

U izvještajnom razdoblju na području županijske nadležnosti deset državnih odvjetništava evidentirane su prijave protiv počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji (Karlovac, Osijek, Rijeka, Split, Šibenik, Varaždin, Velika Gorica, Vukovar, Zadar i Zagreb). Najviše prijava bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (124), Splitu (103), Zagrebu (91) i Rijeci (79).

12.6. Kaznena djela protiv gospodarstva

Zbog kaznenih djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. KZ u izvještajnom razdoblju su prijavljene ukupno 3222 osobe, od čega 2521 fizička osoba, a 701 pravna osoba (21,75%). Usporedbom s podacima iz prethodnog izvještajnog razdoblja proizlazi da je prijavljeno 597 osoba ili 22,74% više u odnosu na prethodnu 2019. godinu kada je bilo prijavljeno ukupno 2625 osoba (2016 fizičkih i 602 pravne osobe). Povećanje broja prijavljenih osoba, dakle, odnosi se i na fizičke i pravne osobe.

Ova kaznena djela sudjeluju s 8,06% u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih osoba. Međutim, maloljetne se osobe uopće ne javljaju kao počinitelji ovih

kaznenih djela, a broj prijavljenih mlađih punoljetnih osoba i to samo za najlakša kaznena djela je zanemariv (16 osoba) i bez utjecaja na rezultat, pa kada se broj prijavljenih odraslih osoba i pravnih osoba stavi u odnos s ukupnim brojem svih prijavljenih odraslih i pravnih osoba (35.558 osoba) tada realan udio ovih kaznenih djela iznosi 9,06%.

Porast broja prijavljenih osoba odraz je prije svega značajnog porasta broja prijavljenih osoba zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ, zbog kojeg je prijavljeno 1050 fizičkih i pravnih osoba, što je za 448 osoba ili 74,41% više u odnosu na prethodno razdoblje kada su bile prijavljene 602 osobe, te kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ zbog kojeg je prijavljeno 340 osoba, odnosno 180 osoba ili 123,68% više u odnosu na 152 prijavljene osobe u 2019. godini. Porast broja prijavljenih osoba evidentan je i kod kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz čl. 248. KZ (prijavljene 84 osobe), i to za 39 osoba ili 86,66% više, te kod kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a (prijavljene 54 osobe) za 20 ili 58,82% više u odnosu na prethodno razdoblje.

Nasuprot tome, došlo je do pada broja prijavljenih osoba zbog kaznenih djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ za 72 osobe i kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ za 27 osoba. Zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ, zbog kojeg je uobičajeno najveći broj prijavljenih osoba, u izvještajnom razdoblju je prijavljeno 1045 osoba, dok je u prethodnom izvještajnom razdoblju bila prijavljena 1121 osoba, a zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ prijavljeno je 450 osoba, dok je u 2019. bilo prijavljeno 477 osoba. Zbog kaznenog djela davanja mita u gospodarskom poslovanju iz čl. 253. KZ prijavljena je samo 1 osoba naspram 12 prijavljenih u 2020. godini.

Broj prijavljenih osoba zbog ostalih kaznenih djela protiv gospodarstva na razini je iz prethodnog razdoblja ili se pak radi o povećanju ili smanjenju broja prijavljenih osoba koje nije značajno, pa kako se inače radi o kaznenim djelima koja uobičajeno sudjeluju s relativno malim brojem prijavljenih osoba, to nije bilo od utjecaja na ukupan broj prijavljenih osoba ni strukturu prijavljenog gospodarskog kriminaliteta, koja je u osnovi ostala neizmijenjena.

Dakle, i u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenija su kaznena djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ (32,58%) i prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. KZ (32,43%) na koja otpada 65% svih prijava, te kazneno djelo utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ (13,96%) i kazneno djelo nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ (10,55%). Prijave zbog ova četiri kaznena djela zajedno čine 90% svih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela.

Novih posebnih pojava oblika počinjenja ovih kaznenih djela, različitih od onih iz prethodnog razdoblja, u izvještajnom razdoblju nije bilo.

Kada se prijavama zaprimljenim u izvještajnom razdoblju pribroje prijave iz prethodnog razdoblja u kojima nije bila donesena meritorna odluka (2314 prijava), državna su odvjetništva imala u radu ukupno 5536 prijava protiv fizičkih i pravnih osoba, što je za 895 prijava ili 19,28% više prijava u radu u odnosu na 2019. godinu.

Od svih prijava u radu, 4293 prijave ili 77,5% prijava odnosi se na fizičke osobe, a 1243 prijave ili 22,5% prijava na pravne osobe.

Uobičajeno velik nerazmjer između broja prijavljenih fizičkih i pravnih osoba, čija je odgovornost propisana Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, posljedica je ne samo činjenice što oštećenici većeg broja kaznenih djela ne prijavljuju uvijek uz odgovornu osobu i pravnu osobu te činjenice da za pojedina kaznena djela mogu biti prijavljene i kazneno odgovorne dvije i više odgovornih osoba u istoj pravnoj osobi, već vrlo često zbog činjenice da je pravna osoba u trenutku podnošenja prijave prestala postojati, odnosno brisana je iz registra, a nema pravnog slijednika, što je procesna smetnja za pokretanje i vođenje postupka protiv iste.

Od ukupno 5536 prijava u radu u izvještajnom razdoblju riješeno je ukupno 3205 prijava (57,89%), što je za 713 riješenih prijava u radu ili 28,61% više u odnosu na 2019. godinu. Od ukupno riješenih prijava u radu, 686 prijava ili 21,4% odnosi se na pravne osobe.

Među prijavama riješenim donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke, odbačajem kaznene prijave riješeno je 1235 prijava (38,53%) pa iako je ova vrsta odluke najzastupljenija i u ovom izvještajnom razdoblju, njezin je udio, s obzirom na veći ukupan broj prijava i odluka po prijavi, smanjen u odnosu na 2019. kada je udio rješenja o odbačaju kaznene prijave iznosio 46,5% svih odluka povodom prijave.

Na neposredna optuženja odnosi se 9,7% odluka povodom prijave. Rješenje o provođenju istrage doneseno je povodom 554 prijave ili 17,28% prijava, što je za 76 odluka više u odnosu na prethodno razdoblje (478). Također je otvoreno 205 istraživanja (6,39%), dok je 16,09% prijava (516) riješeno ustupom drugom državnom odvjetništvu, a 386 prijava (12,04%) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Na kraju izvještajnog razdoblja ostala je neriješena 2331 prijava ili 42,1% prijava u radu, dok je u 2019. godini ostalo 46,30% neriješenih prijava. Najveći broj neriješenih prijava odnosi se na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida kod policije i drugih državnih tijela. Iz navedenih podataka proizlazi da je povećana razina ažurnosti u rješavanju prijava zbog ovih kaznenih djela, unatoč povećanju broja zaprimljenih prijava i otežanom radu zbog objektivnih okolnosti zbog pandemije bolesti COVID-19.

U ranijim izvještajnim razdobljima ukazivalo se na već uobičajeno izraženu visoku negativnu selekciju u radu na prijavama zbog gospodarskih kaznenih djela, koja se vidi i iz sljedeće tablice koja sadrži podatke o broju pojedinih vrsta odluka po prijavama i broju donesenih osuđujućih presuda, pri čemu se broj optuženja odnosi na sva neposredna optuženja i optuženja po dovršenoj istrazi.

Kaznena djela protiv gospodarstva u 2020.

Naziv kaznenog djela	Prijavljeno	Odbačeno	Optuženo	Osuđujuće presude
Zlouporeba povjerenja u gospodarskom poslovanju čl. 246 KZ	1.050	335	181	125
Prijevare u gospodarskom poslovanju čl. 247. KZ	1.045	638	207	180
Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga čl. 248. KZ	84	30	16	27
Prouzročenje stečaja čl. 249. KZ	60	34	16	10
Pogodovanje vjerovnika čl. 250. KZ	15	1	9	8
Utaja poreza ili carine čl. 256. KZ	450	118	157	107
Izbjegavanje carinskog nadzora čl. 257. KZ	49	2	44	59
Subvencijska prijevare čl. 258. KZ	29	11	13	5
Nedozvoljena trgovina čl. 264 KZ	340	25	232	167
Pranje novca čl. 265. KZ	54	12	4	7
Ostala kaznena djela	46	29	1	-
Ukupno:	3.222	1.235	880	695

Najveći broj kaznenih prijava i u ovom izvještajnom razdoblju odbačen je zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona i to 638 prijava ili 51,65% svih odbačenih prijava i zbog kaznenog djela zlouporebe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona zbog kojeg je odbačeno 335 prijava ili 27,12% svih odbačenih prijava, dok je zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. Kaznenog zakona odbačeno 118 prijava ili 9,55% odbačenih prijava, tako da se 88,32% svih odbačenih prijava odnosi samo na ova tri kaznena djela. Ako im se pribroje i kaznene prijave odbačene zbog kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz čl. 248. Kaznenog zakona (30) i kaznenog djela prouzročenja stečaja iz čl. 249. Kaznenog zakona (34), na njih otpada 93,49% odbačenih prijava, što je na razini iz prethodnog razdoblja.

Od ukupnog broja odbačenih prijava, 353 prijave odbačene su protiv pravnih osoba, od čega su samo zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona odbačene 223 prijave ili 63,17% svih odbačenih prijava protiv pravnih osoba (u 2019. – 67%).

One činjenice i okolnosti koje su u više prethodnih izvještajnih razdoblja isticane kao razlog visokog udjela donesenih negativnih odluka, razlog su istom i u ovoj izvještajnoj godini. Glavninu zaprimljenih kaznenih prijava zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona i nadalje podnose oštećena trgovačka društva koja nakon što nisu uspjela, a nerijetko niti pokušala naplatiti svoja potraživanja proizašla iz poslovnih odnosa s prijavljenim pravnim i odgovornim osobama kroz odgovarajuće parnične i ovršne postupke, s velikim vremenskim odmakom podnose kaznene prijave, kao pokušaj namirenja prijetnjom mogućim kaznenim progonom prema svojim dužnicima. Provedenim se izvidima ili dokaznim radnjama u velikom broju slučajeva međutim utvrdi da nepodmirenje obveza od strane prijavljenih osoba koje su prethodno često tijekom dužeg vremena s podnositeljima prijava uredno poslovale nije rezultat njihova prijavnog

postupanja, odnosno kaznenog djela, već posljedica koje su nastupile zbog objektivnih poteškoća u poslovanju, odnosno poremećaja u gospodarskim odnosima, zbog čega se takve prijave odbacuju kao neutemeljene. Kako na temelju samih prijava koje u pravilu ne sadrže odgovarajuću dokumentaciju i sve potrebne podatke nije moguće zaključivati o postojanju osnovane sumnje, državna odvjetništva provode i nalažu policiji provođenje izvida koji su često složeni i mogu uključivati i rad drugih državnih tijela, pa postupanje po takvim kaznenim prijavama, nerazmjerno postignutim učincima, opterećuje rad tijela otkrivanja i državnih odvjetništava koji bi, u suprotnom, bio kanaliziran prema doista počinjenim kaznenim djelima.

Visoka negativna selekcija u radu na prijavama nužno je prisutna i u odnosu na pravne osobe budući da bez kaznene odgovornosti odgovorne osobe nema ni kaznene odgovornosti pravne osobe. Štoviše, još je izraženija zbog razloga predviđenih Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. To su najčešće prestanak postojanja pravne osobe kao procesne smetnje za pokretanje i vođenje postupka protiv iste te primjena načela svrhovitosti predviđenog čl. 24. navedenog Zakona, ako pravna osoba nema imovine ili je tako neznatna da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak. Osim toga, dio kaznenih prijava protiv pravnih osoba odbacuje se premda je utvrđena kaznena odgovornost odgovorne osobe, ako prijavljenim kaznenim djelom odgovorne osobe pravna osoba nije ostvarila imovinsku korist ili nije povrijeđena neka dužnost pravne osobe, što su zakonske pretpostavke kažnjivosti pravne osobe sukladno istom Zakonu.

Nadalje, rad u predmetima gospodarskih kaznenih djela opterećen je i inače brojnim poteškoćama te je njihovo dokazivanje iznimno teško. Kako je već navedeno, prijave za većinu kaznenih djela podnose u najvećem dijelu oštećenici s velikim vremenskim odmakom od počinjenja kaznenih djela, pa se često događa da se ni nakon više pokušaja ne uspije doći do odgovarajuće potrebne dokumentacije nužne za ocjenu osnovanosti kaznene prijave, zato što je ona u međuvremenu prikrivena ili uništena od strane vlasnika ili odgovornih osoba trgovačkog društva ili su istekli zakonski rokovi za njezino čuvanje. Dio prijava Porezne uprave i dalje se temelji na procjeni utajenog poreza ili carine, što u odsutnosti potpune i vjerodostojne relevantne dokumentacije o poslovanju pravnih osoba nije dostatno za donošenje odluke o opstojnosti kaznenog djela odnosno pokretanju kaznenog postupka. Također je sve veći broj prijava za kaznena djela utaje poreza ili carine počinjenih od stranih državljana kao odgovornih osoba trgovačkih društava sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji posluju s inozemnim pravnim subjektima, pa je dokumentaciju nužno pribavljati posredstvom Europskog istražnog naloga. To sve ima za posljedicu ne samo dugo trajanje izvida, već je od utjecaja i za mogućnost provođenja uopće te trajanje i rezultat knjigovodstveno financijskih vještačenja, koja je kod većine najznačajnijih gospodarskih kaznenih djela nužno provoditi i bez kojih u pravilu nije moguće donošenje ispravne odluke ni podizanje optužnice.

Svakako je potrebno naglasiti i da je značajan broj kaznenih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela složene činjenične i pravne prirode, počinjen na vrlo sofisticiran način i od strane više osoba, te da su za kvalitetan i učinkovit rad potrebna specijalizirana znanja iz područja financija, knjigovodstva, bankarskog poslovanja, korporativnog prava i dr., pa uspješnost u kaznenom progonu u velikoj mjeri ovisi i o visokoj stručnosti, predanosti te suradnji tijela otkrivanja kaznenih djela,

tijela financijskog nadzora i državnog odvjetništva, zbog čega postoji i potreba za kontinuiranom edukacijom onih koji rade na ovim predmetima.

U svakom se slučaju i dalje naglašava važnost pravodobnog otkrivanja i prijavljivanja kaznenih djela i kvalitetnog osiguranja dokaza potrebnih za utvrđivanje kaznene odgovornosti počinitelja kao i za samo vođenje postupka, ali isto tako i radi osiguranja oduzimanja imovinske koristi odnosno naknade štete prouzročene kaznenim djelima, zbog čega je nužno da tijelo otkrivanja kao i navedena državna i druga nadležna tijela odmah po saznanju o mogućem počinjenju kaznenih djela poduzimaju sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti. Za uspješan kazneni progon je također potrebno i da oštećenici pravodobno podnose kaznene prijave i dostavljaju sve korisne podatke kojima će usmjeriti rad tijela otkrivanja i drugih nadležnih tijela na nezakonitosti i manipulativno raspolaganje imovinom trgovačkih društava i ubrzati njihov rad. Naime, zbog zakašnjele reakcije s podnošenjem kaznenih prijava, često tek nakon što je pravna osoba prestala s poslovanjem ili je nad njom već otvoren stečaj, a katkad i završen, omogućuje se prijavljenim osobama da i dalje „izvlače“ imovinu društva, a pribavljenu imovinsku korist i svoju imovinu otuđe ili prikriju, što najčešće u konačnosti ima za posljedicu nemogućnost namirenja trgovačkih društava, radnika i države kao oštećenika.

Optuženo je ukupno 880 osoba, što je za 93 osobe ili 11,8% više u odnosu na 2019. kada je bilo optuženo ukupno 787 osoba. Podignuto je 238 neposrednih optužnica, 269 optužnica s kaznenim nalogom te 373 optužnice nakon provedene istrage. Od 880 optužnica, 74 je protiv pravnih osoba, dok je u 2019. bilo optuženih 96 pravnih osoba.

Najviše je optužnica, kao što se moglo i očekivati, podignuto zbog kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246 Kaznenog zakona, prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona, utaje poreza ili carine iz čl. 256. Kaznenog zakona i kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. KZ zbog kojeg je u izvještajnom razdoblju prijavljeno znatno više osoba u odnosu na prethodnu godinu te su i optužene 232 osobe (219-143 osobe). Od toga je protiv 152 osobe podignuta optužnica s kaznenim nalogom, tako da od svih optužnica s kaznenim nalogom, njih 56,50% podignuto je zbog ovog kaznenog dijela.

Doneseno je i 554 rješenja o provođenju istrage, a što je za 76 odluka više u odnosu na prethodno razdoblje (478 rješenja). Od toga je 67 rješenja protiv pravnih osoba.

Zajedno s istragama koje su ostale u radu iz prethodnog razdoblja državna odvjetništva imala su u radu istraga protiv ukupno 1143 fizičke i pravne osobe. Od dovršenih 438 istraga, u odnosu na 352 osobe ili 80,36% donesenih odluka po dovršenoj istrazi podignuta je optužnica, a protiv 84 osobe ili 19,1% odluka istraga je obustavljena, što je na razini iz prethodnog razdoblja, dok su 2 istrage riješene na drugi način. Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je ukupno 707 istraga u tijeku, koje inače za većinu ovih kaznenih djela duže traju zbog već navedenih razloga, česte potrebe obavljanja opsežnih i složenih knjigovodstveno financijskih vještačenja i tijekom istrage ukazane potrebe dodatnog pribavljanja poslovne dokumentacije, potrebe ispitivanje većeg broja svjedoka i dr.

Sudovi su donijeli ukupno 898 presuda, pa iako je to za samo 11 presuda manje u odnosu na prethodno razdoblje, proizlazi da se i dalje nastavlja višegodišnji trend pada broja donesenih presuda za gospodarska kaznena djela.

Osuđujućih je presuda 695 ili 77,4% svih donesenih presuda, 151 presuda ili 16,8% je oslobađajućih, a 52 presuda ili 5,8% odbijajućih presuda te je udio pojedinih vrsta presuda na razini iz prethodnog razdoblja.

Najviše presuda je i u ovom izvještajnom razdoblju doneseno zbog kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona (235), prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona (232), kaznenog djela nedopuštene trgovine iz čl. 264. Kaznenog zakona (174) i kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. Kaznenog zakona (132), na koja se odnosi više od 86% svih donesenih presuda.

Od osuđujućih presuda, također je najviše presuda doneseno zbog ova četiri kaznena djela, s tim da je zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona doneseno 125 presuda ili 50 presuda manje u odnosu na 2019., a zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz čl. 247. Kaznenog zakona 27 presuda više u odnosu na 2019. Od 695 osuđujućih presuda, 72 su donesene temeljem sporazuma stranaka, što je manje u odnosu na 2019. (117).

Najveći broj oslobađajućih, kao i odbijajućih presuda donesen je zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona. Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu pred sudom 3075 optuženih osoba, bez odluke suda, što je povećanje u odnosu na prethodno razdoblje kada je ostalo nepresuđeno 2388 osoba.

U svim se izvješćima ukazuje na lošiju uspješnost u postupcima za gospodarska kaznena djela, a što je posljedica činjenične i pravne složenosti većeg broja ovih kaznenih djela, teškoća u njihovom otkrivanju i dokazivanju i drugih već navedenih okolnosti. Za ovo izvještajno razdoblje može se reći da se neujednačena pravna stajališta i različita praksa sudova vezano za obilježja novog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona i pravnog kontinuiteta tog kaznenog djela s kaznenim djelom zlouporabe u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. Kaznenog zakona/97, a što je bio razlog značajno većeg broja donesenih oslobađajućih i posebno odbijajućih presuda u ranijim razdobljima, javlja još uvijek samo vezano za pitanje ispunjenja svih zakonskih obilježja kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. Kaznenog zakona u situacijama kada postupanjem počinitelja nije pričinjena šteta pravnoj osobi o čijim se imovinskim interesima dužan brinuti, kao obilježje kaznenog djela, već je pribavljena korist pravnoj osobi kao i pitanje traži li se za ostvarenje obilježja tog kaznenog djela kumulativno pribavljanje koristi i prouzročenje štete ili pak samo alternativno.

Strukture izrečenih kaznenih sankcija (695) poboljšana je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Iako i dalje prevladavaju uvjetne osude kojih je izrečeno prema 437 osoba, došlo je do blagog smanjenja njegova udjela tako da on

u ukupnom broju izrečenih sankcija iznosi 62,87% svih sankcija, dok se u 2019. 65,2% svih sankcija odnosilo na uvjetne osude (469 osoba).

S druge strane, značajno je porastao broj kazni zatvora koje su izrečene u odnosu na 182 osobe, što je za 74% više u odnosu na izrečenih 108 kazneni zatvora u 2019., pa njihov udio u izvještajnom razdoblju iznosi 26,18% svih sankcija, dok je u 2019. iznosilo 15% svih izrečenih sankcija. Porastao je i udio novčanih kazni na 10,93% (76), dok je u 2019. bilo izrečeno 58 novčanih kazni ili 8,1% svih izrečenih sankcija. Također je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro u 29 slučajeva ili 15,93% izrečenih kazni zatvora, dok je u 2019. prema 76 osoba kazna zatvora bila zamijenjena radom za opće dobro. U odnosu na pravne osobe izrečeno je 39 novčanih kazni i 3 uvjetne novčane kazne, dok nije izrečena ni jedna sankcija prestanka pravne osobe.

Imovinska je korist oduzeta u 79 presuda u ukupnom iznosu od 62.484,749,58 kuna, što predstavlja 31,75% ukupno oduzete imovinske koristi pribavljene svim kaznenim djelima, dok je u prethodnom razdoblju bila oduzeta u iznosu od preko 89 milijuna kuna. Međutim, iznos oduzete imovinske koristi nije realan pokazatelj stvarno pribavljene imovinske koristi gospodarskim kaznenim djelima zbog kojih su donesene osuđujuće presude. Razlog tome je što oštećenici, trgovačka društva, a posebno kad su posrijedi kaznena djela iz čl. 246. i čl. 247. Kaznenog zakona zbog kojih se donosi i najveći broj presuda, podnose imovinsko pravni zahtjev koji ima prednost i koji se u slučaju osuđujuće presude dosuđuje, pa nije ni moguće oduzimanje imovinske koristi. Imovinsku korist često nije moguće oduzeti od pravne osobe koja ju je pribavila kaznenim djelom, ako u vrijeme donošenja presude pravna osoba nema imovine ili je u međuvremenu brisana iz trgovačkog registra, a nema pravnog sljednika. U takvoj se situaciji također postavlja imovinsko pravni zahtjev prema okrivljenoj odgovornoj osobi te državna odvjetništva beziznimno postavljaju imovinsko pravni zahtjev kada je kaznenim djelom oštećen državni proračun Republike Hrvatske, koji sudovi dosuđuju.

Od ukupno donesenih 898 presuda, državna su odvjetništva protiv 206 presuda podnijela žalbu, pa proizlazi da je žalbom napadana svaka 4,3. presuda ili 22,93% svih presuda. Od toga su zbog odluke o kazni podnesene 54 žalbe ili 26,21% svih žalbi. Drugostupanjski su sudovi u izvještajnom razdoblju usvojili 76 žalbi ili 36,9% svih podnesenih žalbi, od čega je 11 žalbi zbog odluke o kazni, a preostale usvojene žalbe se odnose na one podnesene iz drugih razloga, dok su 34 žalbe zbog kazne odbijene te 77 žalbi podnesenih iz drugih razloga.

12.7. Kaznena djela organiziranog kriminaliteta

Tijekom 2020. godine za kaznena djela organiziranog kriminaliteta Uredu je prijavljeno ukupno 448 osoba, od toga 38 pravnih, što čini 26,06% ukupnog broja prijavljenih osoba i udjelom u ukupnom broju prijavljenih na razini je prethodnog izvještajnog razdoblja. U odnosu na sam broj prijavljenih osoba u odnosu na prethodnu godinu bilježi se porast za 19,2%.

Broj prijavljenih fizičkih i pravnih osoba za organizirani kriminalitet, 2016. – 2020.

Godina	Broj
2016.	463
2017.	246
2018.	373
2019.	362
2020.	448

U ovom izvještajnom razdoblju meritorno je riješeno svih 448 prijava koje su bile u radu, i to na način da je pokrenuto 226 istraga (50,45%), 220 prijava riješeno je odbačajem (49,10%), dok su dvije prijave ustupljene nadležnom državnom odvjetništvu (0,45%).

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad broja donesenih rješenja o provođenju istrage za 10,67% (2019. – 253 rješenja o provođenju istrage) te porast prijava riješenih odbačajem za 94,69% (2019. – 113 odbačaja). Vezano za kaznene prijave koje su odbačene, radi se o neosnovanim prijavama podnesenima po građanima koji prijavljuju veći broj osoba za počinjenje raznih kaznenih djela za koja tvrde da su počinjenja u sastavu zločinačkog udruženja. Tako je od ukupnog broja prijavljenih osoba za kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. KZ/11, njih 183, u odnosu na 177 prijavljene osobe doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave i navedeno čini 80,45% svih odbačaja u strukturi organiziranog kriminaliteta.

Ured je tijekom ovog izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio ukupno 255 odluka, od čega su 242 osobe optužene (94,90%), dok je u odnosu na 13 osoba doneseno rješenje o obustavi istrage (5,28%). Udio optuženih osoba u ukupnom broju odluka po dovršenoj istrazi na razini je onog iz prethodnog izvještajnog razdoblja kada su one činile 95,76% ukupnog broja odluka po dovršenoj istrazi. Kako je u 2019. godini optužena ukupno 271 osoba, u ovom se izvještajnom razdoblju bilježi pad broja optuženih osoba od 10,70%.

U ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad broja donesenih presuda. Tako su u 2020. godini sudovi za kaznena djela organiziranog kriminaliteta donijeli presude u odnosu na 151 osoba, što je u odnosu na 2019. godinu kada ih je doneseno 190 pad za 20,53%.

Broj presuda u razdoblju, 2016. – 2020.

Godina	Broj
2016.	106
2017.	117
2018.	141
2019.	190
2020.	151

Od 151 donesene presude (njih 140 u odnosu na fizičke osobe te 11 u odnosu na pravne), 148 ih je osuđujućih (98,01%) te tri oslobađajuće (1,99%). U odnosu na

osuđujuće presude, njih 111 (75%) doneseno je na temelju sporazuma stranaka. Kako je udio ovih presuda u 2019. godini iznosio 83,07% to je ovom izvještajnom razdoblju zabilježen njihov pad, odnosno vraćanje na razinu iz 2018. (76,47%).

U ovom izvještajnom razdoblju sudovi su izrekli ukupno 92 zatvorske kazni, što u odnosu na osuđenih 137 fizičkih osoba iznosi (67,15% izrečenih sankcija). U 16 slučajeva izrečene zatvorske kazne zamijenjene su radom za opće dobro (17,39%) te su u odnosu na 45 fizičke osobe izrečene uvjetne osude (32,55%). U odnosu na preostalih 11 presuđenih pravnih osoba izrečene su novčane kazne (7,43%).

Uspoređujući navedeno sa strukturom izrečenih sankcija u 2019. godini (71,82% zatvorskih kazni od kojih je 39,23% zamijenjenih radom za opće dobro te 28,18% uvjetnih osuda), vidljivo je kako je omjer izrečenih zatvorskih kazni i uvjetnih osuda sličan prošlogodišnjem, dok je smanjen broj presuda u kojima su kazne zatvora zamijenjene radom za opće dobro. I u ovom izvještajnom razdoblju izrečen je veći broj sporednih novčanih kazni, njih 49 (ili u 33,10% osuđujućih presuda), i to ponajprije u odnosu na izrečene uvjetne osude (2019. – 58 sporednih novčanih kazni ili u 30,69% osuđujućih presuda).

Ured je ukupno podnio 30 žalbi, i to 24 zbog odluke o kazni (80%), 4 žalbe zbog kazne i drugih razloga (13,33%), te 2 žalbe zbog osnova različitih od kazne (6,67%). Od 31 odluke povodom žalbi Ureda, zaprimljenih u ovom izvještajnom razdoblju, u odnosu na njih 4 (13%) žalba je uvažena.

12.7.1. Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

U izvještajnom razdoblju najviše zločinačkih udruženja organizirano je radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2. KZ/11, dok su druga najzastupljenija zločinačka udruženja (po njih 4) organizirana radi počinjenja kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma počinjenih u sastavu zločinačkog udruženja iz čl. 326. st. 1. KZ/11, te radi počinjenja kaznenih djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11. Navedena zločinačka udruženja čine 66,67% svih prijavljenih zločinačkih udruženja i isto je gotovo identično stanju u prethodnom izvještajnom razdoblju kada su ova zločinačka udruženja činila 67,86% svih prijavljenih zločinačkih udruženja.

Pri tome, glede zločinačkih udruženja organiziranih radi trgovine narkoticima ona broje ukupno 44 osobe, od čega su dvije osobe prijavljene za kazneno djelo iz čl. 328. KZ/11 koje je povezano s kaznenim djelom iz čl. 190. KZ/11, dok su 42 osobe prijavljene zbog kaznenog djela iz čl. 190. KZ/11, a u vezi s čl. 329. KZ/11, pa imajući u vidu da je u proteklom izvještajnom razdoblju bilo prijavljenih 30 osoba za počinjenje kaznenih djela iz čl. 190. KZ/11 u vezi s čl. 329. KZ/11, u ovom se izvještajnom razdoblju bilježi porast od 46,67% i vraćanje na razinu iz 2018. godine kada je bilo prijavljeno 49 osoba za ova kaznena djela.

S druge strane, kako je u proteklom izvještajnom razdoblju bila prijavljena ukupno 31 osoba za kaznena djela iz čl. 326. KZ/11 u vezi s člankom 329. KZ/11, a u 2020. godini zločinačka udruženja organizirana za počinjenje ovih kaznenih djela broje ukupno 24 osobe, navedeno predstavlja pad od 22,58%.

Vezano za zločinačka udruženja organizirana radi utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11, u ovom izvještajnom razdoblju zabilježen je pad od 42,86% (2019. – prijavljeno njih 7). Pri tome u odnosu na broj prijavljenih osoba za kaznena djela iz čl. 256. KZ/11 u svezi čl. 329. KZ/11 u 2019. je bilo prijavljeno 76 osoba, dok je broj prijavljenih u ovoj godini za isto kazneno djelo 55 osoba. No, u sastavu jednog od ovogodišnjih zločinačkih udruženja organiziranih radi utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11 koje broji ukupno 47 osoba, 27 osoba od spomenutog broja prijavljeno je radi kaznenog djela iz čl. 246. KZ/11, pa je ukupan broj pripadnika ovih zločinačkih udruženja na razini proteklog izvještajnog razdoblja.

U ovom izvještajnom razdoblju prijavljena su dva zločinačka udruženja organizirana za počinjenje kaznenih djela nedozvoljene trgovine iz čl. 264. KZ/11 koja broje ukupno 50 osoba. Kako je u 2019. godini bilo prijavljeno jedno zločinačko udruženje organizirano za počinjenje kaznenih djela iz čl. 257. KZ/11 i čl. 264. KZ/11, odnosno 4 osobe za počinjenje kaznenih djela iz čl. 264. KZ/11, navedeno predstavlja značajan porast.

I u ovom izvještajnom razdoblju kao i u 2019. godini pojavljuje se po jedno zločinačko udruženje organizirano za počinjenje kaznenih djela izbjegavanja carinskog nadzora iz čl. 257. KZ/11 te kaznenih djela krivotvorenje isprave iz čl. 278. KZ/11.

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno je po jedno zločinačko udruženje za počinjenje kaznenih djela dovodjenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 215. KZ/11, te kaznenog djela krivotvorenja novca iz čl. 274 KZ/11, a koje organizirane skupine nisu zabilježene u 2019. godini.

S druge strane, u ovom izvještajnom razdoblju nema prijavljenih zločinačkih udruženja organiziranih radi počinjenja kaznenih djela krađe iz čl. 228. KZ/11 i teške krađe iz čl. 229. KZ/11.

12.7.2. Struktura zločinačkih udruženja

U ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno je 20 zločinačkih udruženja, od kojih njih 19 broji veći broj članova, dok su u jednom slučaju prijavljena dva člana zločinačkog udruženja. Radi se o pripadnicima transnacionalne skupine organizirane radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2 u vezi čl. 329. st. 1. KZ/11 kod koje ostali članovi zločinačkog udruženja nisu poznati.

U donjoj tablici i grafikonu prikazane su prijavljene organizirane skupine prema broju članova.

Zločinačka udruženja (čl. 328 KZ/11) – broj članova

Do 5 članova	Od 5 do 10 članova	Od 11 do 15 članova	Od 16 do 20 članova	Od 21 do 25 članova	Od 26 i više članova
4	11	2	1	0	2

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju i u 2020. godini bilježi se pad broja prijavljenih zločinačkih udruženja, i to u ovom izvještajnom razdoblju za 28,57% u

odnosu na 2019. godinu (28 zločinačkih udruženja u 2019. godini). Pri tome je u ovom izvještajnom razdoblju zabilježen porast zločinačkih udruženja koja broje od 5 do 10 članova (2019. – 5), dok je zabilježen pad zločinačkih udruženja koja broje do 5 članova (u 2019. – 11) i zločinačkih udruženja koja broje od 11 do 15 članova (u 2019. – 7).

Prikaz zločinačkih udruženja po strukturi kaznenih djela

Kaznena djela	Broj zločinačkih udruženja	%
Trgovina narkoticima	6	30,00%
Utaja poreza ili carine	4	20,00%
Ilegalno prebacivanje osoba preko granice	4	20,00%
Nedozvoljena trgovina	2	10,00%
Izbjegavanje carinskog nadzora	1	5,00%
Dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom	1	5,00%
Krivotvorenje novca	1	5,00%
Krivotvorenje isprave	1	5,00%
Ukupno	20	100%

Najviše zločinačkih udruženja organizirano je radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2. KZ/11, dok su druga najzastupljenija zločinačka udruženja (po njih 4) organizirana radi počinjenja kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma počinjenih u sastavu zločinačkog udruženja iz čl. 326. st. 1. KZ/11, te radi počinjenja kaznenih djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11. Navedena zločinačka udruženja čine 66,67% svih prijavljenih zločinačkih udruženja i isto je gotovo identično stanju u prethodnom izvještajnom razdoblju kada su ova zločinačka udruženja činila 67,86% svih prijavljenih zločinačkih udruženja.

Pri tome, glede zločinačkih udruženja organiziranih radi trgovine narkoticima ona broje ukupno 44 osobe, od čega su dvije osobe prijavljene za kazneno djelo iz čl. 328. KZ/11 koje je povezano s kaznenim djelom iz čl. 190. KZ/11, dok su 42 osobe prijavljene zbog kaznenog djela iz čl. 190. KZ/11, a u vezi čl. 329. KZ/11, pa imajući u vidu da je u proteklom izvještajnom razdoblju bilo prijavljeno 30 osoba za počinjenje kaznenih djela iz čl. 190. KZ/11 u vezi s čl. 329. KZ/11, u ovom se izvještajnom razdoblju bilježi porast od 46,67% i vraćanje na razinu iz 2018. godine kada je bilo prijavljeno 49 osoba za ova kaznena djela.

S druge strane, kako je u proteklom izvještajnom razdoblju bila prijavljena ukupno 31 osoba za kaznena djela iz čl. 326. KZ/11 u vezi s člankom 329. KZ/11, a u 2020. godini zločinačka udruženja organizirana za počinjenje ovih kaznenih djela broje ukupno 24 osobe, navedeno predstavlja pad od 22,58%.

Vežano za zločinačka udruženja organizirana radi utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11, u ovom izvještajnom razdoblju zabilježen je njihov pad od 42,86% (2019. – prijavljeno njih 7). Pri tome u odnosu na broj prijavljenih osoba za kaznena djela iz čl. 256. KZ/11 u vezi s čl. 329. KZ/11 u 2019. je bilo prijavljeno 76 osoba, dok je broj

prijavljenih u ovoj godini za isto kazneno djelo 55 osoba. No, u sastavu jednog od ovogodišnjih zločinačkih udruženja organiziranih radi utaje poreza ili carine iz čl. 256. KZ/11 koje broji ukupno 47 osoba, 27 osoba od spomenutog broja prijavljeno je radi kaznenog djela iz čl. 246. KZ/11, pa je ukupan broj pripadnika ovih zločinačkih udruženja na razini proteklog izvještajnog razdoblja.

U ovom izvještajnom razdoblju prijavljena su dva zločinačka udruženja organizirana za počinjenje kaznenih djela nedozvoljene trgovine iz čl. 264. KZ/11 koja broje ukupno 50 osoba. Kako je u 2019. godini bilo prijavljeno jedno zločinačko udruženje organizirano za počinjenje kaznenih djela iz čl. 257. KZ/11 i čl. 264. KZ/11, odnosno 4 osobe za počinjenje kaznenih djela iz čl. 264. KZ/11, navedeno predstavlja značajan porast.

I u ovom izvještajnom razdoblju kao i u 2019. godini pojavljuje se po jedno zločinačko udruženje organizirano za počinjenje kaznenih djela izbjegavanja carinskog nadzora iz čl. 257. KZ/11 te kaznenih djela krivotvorenje isprave iz čl. 278. KZ/11.

Nadalje, u ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno je po jedno zločinačko udruženje za počinjenje kaznenih djela dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 215. KZ/11, te kaznenog djela krivotvorenja novca iz čl. 274 KZ/11, a koje organizirane skupine nisu zabilježene u 2019. godini.

S druge strane, u ovom izvještajnom razdoblju nema prijavljenih zločinačkih udruženja organiziranih radi počinjenja kaznenih djela krađe iz čl. 228. KZ/11 i teške krađe iz čl. 229. KZ/11.

12.8. Koruptivna kaznena djela

12.8.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

Kaznene prijave podnesene za koruptivna kaznena djela bile su predmet rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, u okviru kojeg je iskazan i rad općinskih i županijskih državnih odvjetništva koja su postupala na temelju članka 11. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Za koruptivna kaznena djela u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 1230 osoba, što predstavlja 71,55% od ukupnog broja od 1719 prijavljenih osoba.

Osim 1230 osoba prijavljenih za koruptivna kaznena djela u izvještajnom razdoblju Ured je imao u radu i prijava protiv 41 osobe za druga kaznena djela koje su prijavljene zajedno s počiniteljima koruptivnih kaznenih djela, a koje su u strukturi koruptivnih kaznenih djela iskazane pod „ostalo“, tako da je Ured imao u radu prijava protiv ukupno 1271 osobe, što predstavlja 73,93% ukupnog broja prijavljenih osoba.

Budući da su u prošlom izvještajnom razdoblju za koruptivna kaznena djela bile prijavljene 1003 osobe, u 2020. godini došlo je do povećanja broja prijavljenih osoba za ta kaznena djela za 22,63%. Ako se ubroje i kaznene prijave za kaznena djela povezana s koruptivnim kaznenim djelima, porast iznosi 26,72%.

Meritorne državnoodvjetničke odluke donesene su u odnosu na 1270 osoba, a jedna je prijava ostala u radu u državnom odvjetništvu.

U strukturi 1270 donesenih odluka 91,33% čine rješenja o odbačaju kaznene prijave koja su donesena u odnosu na 1160 osoba. Tijekom 2019. godine za koruptivna kaznena djela rješenje o odbačaju doneseno je u odnosu na 854 osobe, pa je u izvještajnom razdoblju ostvareno povećanje broja odbačaja od 35,83%.

Navedeno povećanje valja promatrati u odnosu s povećanjem broja osoba protiv kojih su u izvještajnom razdoblju podnesene kaznene prijave kao i sa strukturom podnositelja te strukturom kaznenih djela za koja su predmetne prijave podnesene. Naime, u izvještajnom razdoblju bilježi se povećanje broja zaprimljenih kaznenih prijava za koruptivna kaznena djela, s time da se nastavno na prethodno razdoblje nastavlja trend povećanja zaprimanja prijava podnesenih od građana zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti protiv službenih osoba koji nezadovoljni donesenom odlukom koja ne korelira s njima očekivanom odlukom rad ocjenjuju nezakonitim i koruptivnim.

Za koruptivna kaznena djela protiv 2 osobe podignuta je neposredna optužnica, a u odnosu na 108 osoba doneseno rješenje o provođenju istrage, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je rješenje o provođenju istrage doneseno u odnosu na 142 osobe, predstavlja pad od 23,94% u izvještajnom razdoblju, a što valja promatrati u kontekstu ukupne strukture državnoodvjetničkih odluka koja ukazuje na povećanje broja rješenja o odbačaju kaznenih prijava.

Nakon dovršene istrage protiv 6 osoba istraga je obustavljena nalogom državnog odvjetnika, optužene su 82 osobe, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je nakon istrage optužena 101 osoba predstavlja pad od 18,81%, koji korelira s već naznačenim trendom kretanja broja rješenja o provođenju istrage te rješenja o odbačaju kaznene prijave.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za koruptivna kaznena djela donijeli ukupno presuda u odnosu na 92 osobe. Od ukupnog broja presuda 78 su osuđujuće presude (84,78%) od kojih je 47 presuda doneseno na temelju sporazuma stranaka (60,26%). Od 78 osuđujućih presuda 31 osobi izrečena je kazna zatvora (39,74%), s time da je u odnosu na 12 osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (38,70%). U odnosu na 47 osoba izrečene su uvjetne osude (60,26%). Sudovi su donijeli 13 oslobađajućih presuda (14,13%) te 1 odbijajuću presudu.

Za koruptivna kaznena djela u izvještajnom razdoblju Ured je podnio 33 žalbe, od čega 16 žalbi zbog odluke o kazni, 10 žalbi zbog razloga različitih od kazne i 7 žalbi zbog kazne i drugih razloga. Broj podnesenih žalbi u korelaciji je s brojem donesenih presuda na temelju sporazuma stranaka (60,26%)

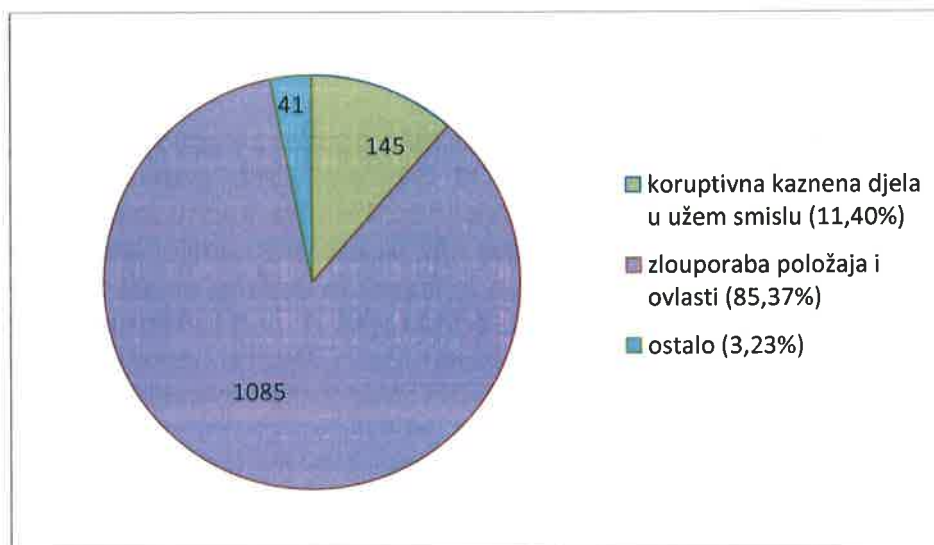
12.8.2. Struktura koruptivnih kaznenih djela

Iz strukture prijavljenih koruptivnih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju vidljiv je porast prijava za kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti.

Od ukupnog broja od 1271 prijavljene osobe za koruptivna kaznena djela i s njima povezana kaznena djela 1085 prijava odnosi se na kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11 (85,37%). U prošloj godini navedeno kazneno djelo također je predstavljalo većinu svih koruptivnih kaznenih djela.

Za koruptivna kaznena djela u užem smislu u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 145 osoba, što predstavlja 11,40% od ukupnog broja od 1271 osobe prijavljene za koruptivna kaznena djela.

Donji grafikon prikazuje postotke prijave za koruptivna kaznena djela u užem smislu, prijava za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti kao i prijava koje su tijekom izvještajnog razdoblja uz prijave podnesene za koruptivna kaznena djela podnesene i za druga kaznena djela, a koja su iskazana pod „ostalo“.

Za kazneno djelo primanja mita iz članka 293. KZ/11 prijavljene su 44 osobe, od kojih je 40 osoba prijavljeno je za „pravo“ primanje mita iz članka 293. stavak 1. KZ/11, dok su 4 osobe prijavljene za „nepravo“ primanje mita iz članka 293. stavak 2. KZ/11, odnosno za zahtijevanje ili primanje mita da unutar ili izvan granica svojih ovlasti obave radnju koja bi se morala obaviti ili da ne obave radnju koja se ne smjela obaviti.

Za kazneno djelo primanja mita u izvještajnom razdoblju kaznena prijava odbačena je u odnosu na 28 osoba. U odnosu na 15 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage, a optužnica je podignuta protiv 10 osoba – nakon dovršene istrage optuženo je 9 osoba, a neposredna optužnica je podignuta protiv 1 osobe. U odnosu na 2 osobe istraga je obustavljena.

Za primanje mita u izvještajnom razdoblju optuženi su zaposlenici jednog ministarstva, djelatnik u trgovačkom društvu, liječnik, medicinska sestra i posrednik,

zaposlenik državne agencije, policijski službenik i zamjenik općinskog državnog odvjetnika.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za kazneno djelo primanja mita donijeli presuda u odnosu na 17 osoba. Od toga je iz broja presuda u odnosu na 14 osoba donesena osuđujuća presuda (82,35%), s time da su 4 presude donesene na temelju sporazuma stranaka (28,57%). Kazna zatvora izrečena je u odnosu na 11 osoba, s time da je u odnosu na 4 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (36,36%). Jednoj je osobi izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, u odnosu na 9 osoba donesena je odluka o oduzimanju imovinske koristi. Donesene su 3 oslobađajuće presude. Podneseno je 12 žalbi, 6 zbog odluke o kazni, 4 zbog odluke o kazni i drugih razloga te 2 zbog razloga različitih od kazni.

Za kazneno djelo davanja mita iz članka 294. KZ/11 prijavljeno je 19 osoba, od čega je 17 osoba prijavljeno za stavak 1. članka 294. KZ/11, dok su 2 osobe prijavljene za stavak 2. citiranog članka.

Kaznena prijava odbačena je u odnosu na 8 osoba, neposredno je optužena 1 osoba, a u odnosu na 11 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. Nakon istrage optuženo je 9 osoba.

Sudovi su za kazneno djelo davanja mita donijeli ukupno 35 presuda od kojih su 34 osuđujuće presude (97,14%). Od 34 osuđujuće presude 30 presuda je doneseno na temelju sporazuma stranaka (88,24%). Na kaznu zatvora osuđeno je 6 osoba, s time da je u odnosu na 4 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. U odnosu na 28 osoba izrečena je uvjetna osuda (82,35%). Sudovi su donijeli 1 oslobađajuću presudu. U odnosu na 1 osobu donesena je odluka o oduzimanju imovinske koristi, a u odnosu na 1 osobu donesena je odluka o oduzimanju predmeta. Ured je podnio 4 žalbe zbog odluke o kazni.

Za kazneno djelo nezakonitog pogodovanja iz članka 292. KZ/11 podnesene su prijave u odnosu na 30 osoba. U odnosu na 28 osoba prijave su odbačene. Protiv 2 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage. U odnosu na 1 osobu optuženu u ranijem razdoblju donesena je oslobađajuća presuda. Podnesena je 1 žalba zbog razloga različitih od kazne.

Za kazneno djela trgovanja utjecajem iz članka 295. KZ/11 podneseno je prijava u odnosu na 43 osobe. U odnosu na 23 osobe doneseno je rješenje o odbačanju kaznene, a u odnosu na 20 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. Sudovi su donijeli 2 osuđujuće presude u odnosu na osobe optužene u prethodnom razdoblju, kojima su izrečene kazne zatvora. U odnosu na 1 osobu donesena je odluka o oduzimanju imovinske koristi. Ured je podnio 2 žalbe zbog odluke o kazni.

U odnosu na kazneno djelo davanja mita za trgovanje utjecajem iz članka 296. KZ/11 podnesene su prijave u odnosu na 8 osoba te je u odnosu na svih 8 osoba doneseno rješenje o provođenju istrage.

Za kazneno djelo primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252. KZ/11 prijavljena je 1 osoba u odnosu na koju je doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Za kazneno djelo davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 253. KZ/11 nije bilo podnesenih kaznenih prijava.

Za kazneno djelo podmićivanja zastupnika iz članka 339. KZ/11 nije bilo podnesenih kaznenih prijava.

U izvještajnom razdoblju sud je u odnosu na 1 osobu donio oslobađajuću presudu zbog kaznenog djela iz članka 246. stavak 1. KZ/11, koje kazneno djelo je povezano s koruptivnim kaznenim djelima u tom kaznenom predmetu.

12.8.3. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti

Za kazneno djelo iz članka 291. st. 1. i 2. KZ/11 zaprimljene su prijave u odnosu na 1085 osobe, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem ih je bilo 879 predstavlja porast od 23,44%.

Struktura kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 291. KZ/11 u izvještajnom razdoblju:

- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 1. KZ/11 – 947 prijava (87,28%)
- za kazneno djelo iz članka 291. stavak 2. KZ/11 – 138 prijava (12,72%)

Od ukupnog broja od 1085 prijave u radu za kazneno djelo iz članka 291. KZ-a odbačajem je riješeno 1031 prijava (95,02%).

Odbačaji kaznenih prijava za kaznena djela iz članka 291. KZ-a sudjeluju s 88,96% u ukupnom broju odbačenih prijava za koruptivna kaznena djela (1159 odbačaja za korupciju), odnosno 74,71% u odnosu na odbačene prijave za sva kaznena djela (ukupno 1380 odbačaja).

Kao što je prethodno navedeno i u ovom se izvještajnom razdoblju nastavlja povećanje broja prijava za koruptivna kaznena djela, odnosno kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11, podnositelji kojih su građani nezadovoljni odlukama sudaca, državnih odvjetnika te službenih osoba u tijelima državne uprave, što posljedično rezultira velikim brojem donesenih rješenja o odbačaju kaznene prijave.

Zbog kaznenih djela iz članka 291. KZ/11 donesena su 52 rješenja o provođenju istrage, a nakon dovršene istrage podignute su optužnice protiv 64 osobe.

Za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz nadležnosti Ureda sudovi su donijeli ukupno 37 presuda. Od ukupnog broja donesenih presuda 28 presude su osuđujuće (75,67%), od čega 13 presuda na temelju sporazuma stranaka (46,43%). Od ukupnog broja osuđujućih presuda 12 osoba je osuđeno na kaznu zatvora (42,86%), od kojih je u odnosu na 4 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće

dobro na slobodi (33,34%). U odnosu na 16 osoba sudovi su izrekli uvjetnu osudu (57,14%), Doneseno je 7 oslobađajućih i 1 odbijajuću presudu. Izrečena je 1 sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti. Doneseno je 8 odluka o oduzimanju imovinske koristi te 1 odluka o oduzimanju predmeta. Ured je podnio ukupno 14 žalbi, i to 4 žalbe zbog odluke o kazni, 2 žalbe zbog kazne i drugih razloga te 8 žalbi zbog razloga različitih od kazne.

U odnosu na procesuiranje koruptivnih kaznenih djela i u ovom izvještajnom razdoblju procesuirana je korupcija u raznim društvenim segmentima i na različitim razinama.

U izvještajnom razdoblju od pokrenutih istraga koje se odnose na korupciju na visokoj razini navodimo istragu koja je pokrenuta protiv državne tajnice u Ministarstvu uprave zbog kaznenih djela trgovanja utjecajem, zlouporabe položaja i ovlasti, primanja mita i dr., koja istraga je u dva navrata i proširena. Navedenom istragom su obuhvaćeni i predsjednik uprave državne tvrtke, čelnik energetske regulatorne agencije, više pomoćnika ministara i državnih tajnika u raznim ministarstvima, savjetnica jedne ministrice, visoko pozicionirani policijski službenik, bivša ministrica regionalnog razvoja i fondova EU-a, direktor društva u pretežitom državnom vlasništvu, načelnica i zamjenica načelnika jedne općine, tajnica Kabineta ministra te načelnica jednog sektora u Ministarstvu uprave.

Nadalje, u odnosu na istragu koja je pokrenuta u 2019. godini protiv načelnika jedne općine, tijekom 2020. godine istraga je proširena zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti te primanja mita. Radi se o osobi koja je obnašala funkciju ministra uprave u Vladi Republike Hrvatske te je bila saborski zastupnik.

Također je pokrenuta istraga protiv više okrivljenika među kojima i protiv predsjednika uprave važne državne tvrtke zbog kaznenih djela trgovanja utjecajem, zlouporabe položaja i ovlasti te nezakonitog pogodovanja. Navedena je istraga obuhvatila i gradonačelnike dvaju gradova zbog koruptivnih kaznenih djela iz oblasti javne nabave, a obojica su u vrijeme pokretanja istrage bili i saborski zastupnici.

Osim navedenoga pokrenuta je istraga i protiv ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zbog zlouporabe položaja i nezakonitog pogodovanja, također saborskog zastupnika u vrijeme pokretanja istrage.

Procesuirana je i korupcija u policiji te su pokrenute istrage protiv više policijskih službenika zbog sumnje na počinjenje kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, trgovanja utjecajem, primanja mita.

Procesuirana je korupcija u zdravstvu, odnosno pokrenuta je istraga protiv jednog liječnika zbog primanja mita.

Pokrenuta je istraga i protiv zemljišno-knjižnog referenta zaposlenog u jednom općinskom sudu zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti te krivotvorenja isprava.

U odnosu na lokalnu razinu navodimo istragu koja je pokrenuta protiv voditeljice poslova financija u jednoj općini zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti te krivotvorenja isprava.

Nakon provedenih istraga tijekom 2020. godine zbog počinjenja koruptivnih kaznenih djela podignute su optužnice protiv načelnika jedne općine i načelnika općinskog vijeća te općine, kao i protiv direktora trgovačkog društva čiji je osnivač ta općina.

Procesuirana je i korupcija u Poreznoj upravi, a optužen je i savjetnik zaposlen u jednoj županiji te ujedno i član Povjerenstva za provedbu javnog poziva za sufinanciranje mjera energetske obnove na području te županije.

Nadalje je procesuirana i korupcija u pravosuđu te su podignute optužnice protiv sutkinje Trgovačkog suda i stečajnog upravitelja više trgovačkih društava. Zbog primanja mita podignuta je optužnica i protiv zamjenika općinskog državnog odvjetnika.

Osim navedenoga zbog primanja mita i zlouporabe položaja i ovlasti optužen je načelnik pravnih poslova u Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja.

Zaposlenik Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije optužen je također zbog primanja mita.

Zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, trgovanja utjecajem, krivotvorenja isprava i drugih kaznenih djela optuženo je 18 okrivljenika, među kojima i policijski službenici te upravni referenti Ministarstva unutarnjih poslova

12.9. Kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije

Zakon o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (ovdje u nastavku: Zakon), nakon ustavnih promjena iz 2010. godine, stupio je na snagu 2011. godine te je njegova primjena u devetogodišnjem razdoblju bez učinaka koji su očekivani njegovim donošenjem.

Postupke procesuirane primjenom Zakona, determinirala je odluka Ustavnog suda U-III-4149/2014 od 24. srpnja 2015. (ovdje u nastavku Odluka US) prema kojoj primjena Zakona nije moguća za kaznena djela za koja je na dan stupanja na snagu promjene ustava/2010 (16. lipnja 2010.) već nastupila zastara, dok je istodobno, u odnosu na čl. 7. Zakona, nerazmjerna imovinsku korist označena kao (dodatni) bitni element nužan za ostvarenje bitnih obilježja kaznenog djela na koja se Zakon primjenjuje.

U praksi sudova, primjena stavova iz Odluke US-a, rezultirala je nizom negativnih sudskih odluka zbog zastare i/ili zaključka da kaznenim djelom nije ostvarena nerazmjerna imovinska korist, zbog čega se radi o osnovnom obliku kaznenog djela, a za koja kaznena djela je, u pravilu, nastupila zastara. Na ovakav ishod u vidu negativnih odluka ukazivano je i u ranijim izvještajnim razdobljima.

Iz istih razloga i u promatranom izvještajnom razdoblju nastavljen je trend negativnih odluka sudova te su donesene tri prvostupanjske presude kojima se optužba odbija, a uslijedile su i dvije odluke drugostupanjskih sudova u povodu žalbi uložениh na presude (pri čemu su žalbe izjavljene u prethodnim razdobljima, a drugostupanjska je odluka donesena 2020.) te je jednom drugostupanjskom odlukom potvrđena prvostupanjska odbijajuća presuda (dakle, pravomoćna odluka je negativna), dok je jedna presuda ukinuta i vraćena na ponovno suđenje (zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka koja ostvarena povreda nije relevantna za samu primjenu Zakona). Istodobno, u izvještajnom razdoblju nije bilo novih prijava niti predmeta procesuiranih primjenom Zakona.

Ovakvi pokazatelji potvrda su zaključka isticanog u prethodnim izvještajnim razdobljima da, imajući u vidu izostanak pravomoćnih osuđujućih presuda u značajnijim predmetima ove vrste kaznenog djela, Zakon nije ispunio svrhu radi koje je donesen niti je opravdano očekivanja da će se ostvariti suprotni učinci kroz postupke koji su još uvijek u tijeku, odnosno u kojima do sada nije uslijedila pravomoćna odluka.

13. Prikaz rada na pojedinim vrstama predmeta iz nadležnosti građansko-upravnih odjela

13.1. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima

Zakon o državnom odvjetništvu propisao je nadležnost DORH-a za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima koji se vode pred stranim sudovima te međunarodnim i drugim tijelima.

Ovi se postupci mogu podijeliti na dvije grupe:

- postupci pred međunarodnim tijelima – međunarodne arbitraže te
- postupci koji se vode pred inozemnim sudovima.

Postoje dvije vrste međunarodnih arbitraža:

- međunarodne arbitraže koje pokreću strani investitori protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog kršenja međunarodnih ugovora o poticanju i zaštiti stranih ulaganja te
- međunarodne arbitraže koje se vode jer su ugovorne strane, od kojih je jedna Republika Hrvatska, ugovorile nadležnost arbitraže za rješavanje sporova umjesto postupka pred sudom Republike Hrvatske.

Izbor stranog odvjetničkog društva

U ovim predmetima, ako po mjerodavnom pravu države u kojoj se vodi postupak DORH ne može postupati, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može ovlastiti stranog odvjetnika za zastupanje uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Temeljem Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovnika državnog odvjetništva prethodno se pozivaju odvjetnici i odvjetnička društva koja imaju iskustva u zastupanju država u međunarodnim arbitražama da iskažu interes pisanim putem za

zastupanje Republike Hrvatske, putem mrežne stranice DORH-a. Nakon prikupljanja pisanog iskaza slijedi osnivanje Povjerenstva za izbor odvjetnika u postupcima pred stranim sudovima, koje prikupljene ponude stranih odvjetnika i odvjetničkih društava za zastupanje razmatra i daje mišljenje Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske komu povjeriti zastupanje u konkretnom predmetu. Nakon pribavljene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske sklapa se ugovor o zastupanju.

Iznimno, u hitnim slučajevima, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može ovlastiti stručnjaka za obavljanje pojedinih radnji u postupku, o čemu je dužan izvijestiti Vladu Republike Hrvatske.

Na taj je način osigurana transparentnost izbora odvjetničkog društva i ekonomičnost postupanja. Nagrade i naknade za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima iznimno su visoke, ali nisu i ne mogu biti jedini kriterij za izbor odvjetnika, odnosno odvjetničkog društva. U pravilu se zastupanje povjerava odvjetniku koji radi u državi u kojoj se vodi postupak kako bi zastupanje bilo na stručnoj razini te kako bi se istodobno smanjili troškovi zastupanja. Strani odvjetnik zastupa Republiku Hrvatsku uz aktivno sudjelovanje DORH-a.

13.1.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

13.1.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Sukladno sklopljenim međunarodnim ugovorima o zaštiti i poticanju stranih ulaganja, pokretanju arbitražnog spora radi zaštite stranih ulaganja u pravilu prethodi postupak prijateljskog rješavanja spora. Vlada Republike Hrvatske osnovala je Međuresorno povjerenstvo za postupanje po zahtjevima stranih ulagača vezanim uz sporove koji proizlaze iz međunarodnih ugovora Republike Hrvatske iz područja poticanja i zaštite ulaganja (u nastavku Povjerenstvo) za postupanje po zahtjevima stranih ulagača. Članovi Povjerenstva su po funkciji državni tajnici iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva pravosuđa i uprave, jedan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske te predstavnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Zavisno od spora te od djelokruga iz kojega je proistekao konkretni spor, u radu ovog Povjerenstva po potrebi sudjeluju i druga nadležna tijela. U pravilu traži se sudjelovanje predstavnika iz drugih ministarstava, po funkciji državnih tajnika, kako bi Povjerenstvo bilo osposobljeno za učinkovito donošenje odluka.

U ovom postupku Povjerenstvo uz aktivno sudjelovanje DORH-a posebno analizira sve činjenice i dokaze na koje ukazuje strani investitor. Analizira zahtjeve ulagača, prikuplja potrebne informacije od nadležnih tijela vezano uz rješavanje zahtjeva, podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedloge nacrtu odluka za postupanje glede zahtjeva ulagača. U svakom pojedinom predmetu za prijateljsko rješenje spora odluku donosi Vlada Republike Hrvatske. Na temelju sklopljenih ugovora o zaštiti i poticanju stranih ulaganja Republika Hrvatska u pravilu odgovara za štetu u slučaju ako je investitorova investicija izvlaštena, a da mu nije određena tržišna naknada i/ili ako su tijela Republike Hrvatske (države, sudova, lokalne samouprave, agencija kojih

je osnivač država ili lokalna samouprava i sl.) postupala prema njemu tako da je trpio neravnopravan tretman.

U arbitražnoj praksi Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova pojam izvlaštenja stranog investitora vrlo se široko interpretira. On uključuje i štetu koju trpi investitor u slučaju ako bi nakon započinjanja investicije Republika Hrvatska mijenjala zakonodavni okvir, a što bi se odrazilo na gubitak njegovih legitimnih očekivanja.

U pravilu pogrešan i nepravilan rad državnih tijela, sudova, lokalne samouprave i regionalne samouprave, agencija čiji su osnivači Republika Hrvatska, lokalna samouprava i sl., a što je u uzročno-posljedičnoj vezi s investicijom, može dovesti do ove faze postupka prijateljskog rješavanja spora, a ako ne uspije, i do pokretanja arbitražnog postupka. Ovu fazu postupka Povjerenstvo temeljito provodi utvrđujući sve pravno relevantne činjenice i dokaze jer u slučaju pokretanja arbitražnog postupka sve je to dio pripreme za vođenje arbitražnog postupka.

Stoga je rad državnog odvjetništva u Povjerenstvu vrlo opsežan i temeljit. Bitno je u suradnji sa svim nadležnim tijelima utvrditi činjenično stanje te postoji li odgovornost Republike Hrvatske za štetu, a potom ako je utvrđena odgovornost i visinu štete.

Važnost prijateljskog rješavanja spora ogleda se u činjenici da ima:

- političku dimenziju, kojom se šalje poruka stranim investitorima i prezentira Republika Hrvatska kao odgovorna i pouzdana zemlja domaćin
- pravnu dimenziju, jer se utvrđuju sve bitne činjenice, procjenjuje utemeljenost zahtjeva i ishod moguće arbitraže, ali i ukazuje na potrebu promjene načina postupanja nadležnih tijela i osoba, kao i eventualne izmjene određenih propisa
- preventivni učinak – argumentirano i kvalitetno pravno obrazloženo očitovanje kojim se odbija zahtjev investitora, koji može rezultirati odustajanjem investitora od podizanja tužbe te
- financijski učinak, jer su troškovi vođenja arbitražnog postupka iznimno visoki (više milijuna eura).

U 2020. godini podnesena su tri zahtjeva za prijateljsko rješavanje spora, u pravilu bez naznačenja visine odštetnog zahtjeva, ali se može očekivati da će biti riječ o višemilijunskim iznosima. Strani su se investitori pozvali na ugovore o zaštiti ulaganja koje je Republika Hrvatska sklopila sa Sjedinjenim Američkim Državama i Mađarskom.

13.1.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku – uloga i postupanje DORH-a

Ovisno o arbitražnoj klauzuli arbitražni postupci mogu se voditi pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (u nastavku: ICSID) ili prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo od 15. prosinca 1976. (u nastavku: UNCITRAL). U tim postupcima DORH koordinira rad i dogovara strategiju obrane s odvjetničkim društvom koje zastupa

Republiku Hrvatsku i daje punu pravnu podršku u pogledu tumačenja i primjene domaćeg prava, prikuplja i analizira činjenice i dokaze bitne za postupak, koordinira rad s drugim državnim tijelima, sudovima, jedinicama lokalne i/ili područne samouprave, trgovačkim društvima, obavlja razgovore s osobama koje bi mogle imati određena saznanja o predmetu spora i dr. Time se osigurava kvalitetno zastupanje interesa Republike Hrvatske u ovim postupcima, ali i izravno utječe na smanjenje troškova zastupanja stranih odvjetničkih ureda.

Nakon odluke Suda Europske unije u predmetu *Achmea B. V.* bilo je otvoreno pravno pitanje daljnjeg tijeka ovih arbitražnih postupaka zbog izraženog stava o nenadležnosti arbitražnog tribunala za rješavanje ulagačkih sporova između država članica EU-a. Stoga je u svim predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužena istaknut prigovor nenadležnosti. Tribunali su u svim do sada donesenim odlukama ovaj prigovor odbili kao neosnovan.

Republika Hrvatska i 22 države članice Europske unije potpisale su 5. svibnja 2020. Sporazum o prestanku bilateralnih ugovora o ulaganjima između država članica Europske unije (dalje Sporazum o prestanku BIT-ova). Sporazumom o prestanku BIT-ova ugovoreno je da bilateralni ugovori o ulaganjima između država potpisnica, koji su prilog Sporazuma, prestaju u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu s obzirom na to da su sve države potpisnice suglasne da su arbitražne klauzule protivne Ugovorima EU-a te su stoga neprimjenjive. Kao rezultat te neusklađenosti arbitražnih klauzula s Ugovorima EU-a arbitražna klauzula iz bilateralnog ugovora o ulaganjima ne može služiti kao pravna osnova za arbitražni postupak od dana na koji je posljednja od stranaka takvog bilateralnog ugovora o ulaganjima postala država članica Europske unije. Nadalje, u odnosu na države članice potpisnice i intra-EU BIT-ove koji se Sporazumom o prestanku BIT-ova raskidaju, klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti (tzv. *sunset clauses*) prestaju važiti i ne proizvode pravne učinke stupanjem na snagu Sporazuma o prestanku BIT-ova. Države članice koje nisu potpisale Sporazum o prestanku BIT-ova (Irska, Austrija, Finska i Švedska) svoje će intra-EU bilateralne ugovore za zaštitu ulaganja raskidati bilateralno.

Sporazum o prestanku BIT-ova ne primjenjuje se na okončane arbitražne postupke, odnosno one koji su okončani prije 6. ožujka 2018. Sporazum nadalje razlikuje arbitražne postupke u tijeku – postupke koji su pokrenuti prije 6. ožujka 2018. koji nisu okončani te nove arbitražne postupke – postupke pokrenute 6. ožujka 2018. ili kasnije. U odnosu na nove arbitražne postupke navodi se da arbitražne klauzule ne mogu služiti kao pravna osnova za arbitražni postupak, dok je, u odnosu na arbitražne postupke koji su u tijeku, predviđena dispozicija ulagatelju da razriješi spor bilo putem strukturiranog dijaloga ili pristupa nacionalnom sudu, ali valja naglasiti da je odabir između bilo koje opcije, tj. ijedne od njih na dispoziciji ulagatelja.

Pred ICSID-om u 2020. godini protiv Republike Hrvatske vođeno je jedanaest arbitražnih postupaka i dva po UNCITRAL-ovim Arbitražnim pravilima, u kojima u zastupanju Republike Hrvatske sudjeluje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i to:

1. Postupak po tužbi nizozemskog društva Amlyn Holding B. V., koji traži naknadu štete u iznosu od 71.100.000,00 EUR koju je navodno pretrpio zbog toga što je Republika Hrvatska prekršila odredbe Europske energetske povelje, ECT (čl. 10. i 13.) jer je proizvoljnim promjenama pravnog okvira oštetila tužitelje kao investitore, dok je istodobno pogodovala drugim investitorima.

U svibnju 2019. godine bilo je održano ročište i zaključen je arbitražni postupak, međutim odluka još nije donesena.

2. Postupak po tužbi nizozemskog trgovačkog društva Elitech B. V. kao i Golf razvoj d.o.o. iz Zagreba radi naknade štete u iznosu od 123.000.000,00 EUR. Tužitelji tvrde da su kao investitori uložili značajna sredstva za razvoj golf projekta na području grada Dubrovnika na način da su kupili zemljište i podnijeli brojnu dokumentaciju radi usklađenja prostorno-planskih akata na području Dubrovačko-neretvanske županije. Tvrde da je od početka projekta prošlo više od 10 godina i da se projekt nije realizirao zbog brojnih akcija nevladinih organizacija, populističkih grupa i određenih utjecajnih političara koji su svi zajedno stvorili negativno ozračje u odnosu na projekt i utjecali na donošenje odluka upravnih tijela i sudova koji u konačnici nisu odobrili projekt. Tužitelji tvrde da su lišeni prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, a što predstavlja izravno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske.

U ovom predmetu provedene su sve radnje do ročišta koje je zakazano za listopad 2021. godine.

3.– 8. Arbitražni postupci koje su pokrenule banke zbog navodne štete koja im je nanesena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama. Naime, korisnicima kredita dano je pravo, a bankama nametnuta obveza da ranije sklopljene ugovore o kreditu s deviznom klauzulom s obračunskom jedinicom švicarski franak retroaktivno izmijene tako da se krediti preračunaju u eure, i to po tečaju koji je vrijedio u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, čime je novi obračun bio na njihovu štetu, kao i sav trošak konverzije kredita. Ukupna visina zahtjeva za naknadu štete banaka u četiri predmeta iznosi 418.600.000,00 EUR te u jednom 224.421.000,00 HRK.

Republika Hrvatska postigla je dogovor sa šest banaka koje vode postupke pred Međunarodnim sudom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu, pred domaćim sudovima te onim koje još nisu pokrenule takve postupke, i to s Unicredit Bank Austria A. G., Zagrebačkom bankom d.d., Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d., Erste Group Bank AG, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG i ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d., OTP Bank Plc, Intesa Sanpaolo S.p.A., Privredna banka Zagreb d. d. i Sberbank Europe AG i Sberbank d. d. Zagreb. U navedenim arbitražnim postupcima koje su pokrenule Unicredit Bank Austria A. G., Zagrebačka banka d. d., Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d. d., Erste Group Bank AG, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG i ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d. d., OTP Bank Plc, među strankama je dogovorena suspenzija postupka, nakon čega će doći do trajnog odustajanja od arbitražnih postupaka i eventualnih budućih sporova.

Dogovor nije postignut s Addiko Bank AG i Addiko Bank d. d i Societe Generale S. A te se ti arbitražni postupci nastavljaju.

Tužitelji Addiko Bank AG i Addiko Bank d. d., austrijski investitori, protiv Republike Hrvatske pokrenuli su arbitražni postupak pred ICSID-om radi naknade štete u iznosu od 201.100.000,00 EUR, a nakon naših prigovora snizili su tužbeni zahtjev na 160.000.000,00 EUR. U ovom predmetu održano je ročište u ožujku 2021.

Francuski investor Societe Generale S. A. registrirao je zahtjev pred ICSID-om te je u tijeku konstituiranje Tribunala.

9. Tužitelj Marko Mihaljević, njemački investor, pokrenuo je arbitražni postupak radi naknade štete u iznosu od cca 200 milijuna eura. U svom zahtjevu tužitelj tvrdi da je njegov otac Srećko Mihaljević izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku na način da je u srpnju 1993. kupio nekretninu od poduzeća u društvenom vlasništvu Gortan Građevinarstvo (Gortan) za cca 1 milijun eura, koju je navodno kasnije darovao svome sinu, tužitelju Marku Mihaljeviću, a nadležna tijela lišila su podnositelja zahtjeva njegovih prava na nekretnini.

U ovom predmetu Republika Hrvatska podnijela je preliminarni prigovor u skladu s ICSID Pravilom 41/5 u odnosu na koji je održano ročište u studenom 2020. te se čeka odluka Tribunala.

10. 2. ožujka 2020. godine pri ICSID-u je registriran zahtjev za arbitražu Adria Group B. V and Adria Group Holding B. V. Podnositelji zahtjeva – dva nizozemska trgovačka društva ističu da je Republika Hrvatska donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od systemske važnosti za RH iz 2017. godine povrijedila hrvatsko-nizozemski bilateralni ugovor o promociji i zaštiti ulaganja te potražuju naknadu štete u iznosu više milijardi eura.

U ovom su predmetu stranke predložile arbitre te su oni imenovani, ali predsjednik tribunala još nije imenovan.

11. U 2020. registriran je zahtjev tužitelja Ahrona G. Frenkela pred ICSID-om. Postupak je pokrenut na temelju BITa Hrvatska – Izrael, a radi naknade štete u iznosu od 100.000.000,00 EUR. Tužitelj tvrdi da je lišen prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, koji je njegova investicija, a što predstavlja izravno izvlaštenje bez naknade učinjene od strane Republike Hrvatske. Naime, iako je uložio znatna sredstva za razvoj tog projekta (kupnja zemljišta i podnošenje brojne dokumentacije u cilju usklađenja prostorno-planskih akata), projekt se nije realizirao ni nakon više od 10 godina, a sve jer upravna tijela i sudovi nisu odobrili projekt zbog djelovanja brojnih nevladinih organizacija, populističkih grupa i političara koji su utjecali na donošenje takvih odluka.

12. Po UNCITRAL Arbitražnim pravilima, kanadski državljanin Haakon Korsgaard pokrenuo je arbitražni postupak protiv Republike Hrvatske radi naknade štete u visini od 200.000.000,00 EUR zbog navodne povrede čl. 12. st. 4. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja jer mu nije omogućeno stjecanje prava vlasništva na nekretninama u Republici Hrvatskoj koje su ranije bile društveno vlasništvo s pravom korištenja društvenih poduzeća iz Republike

Srbije, a prema stanju vlasništva na dan 8. listopada 1991. U ovom postupku osporeno je da bi tužitelj izvršio ulaganje u Republiku Hrvatsku te je istaknuto da se vlasnička prava ne mogu stjecati izravno na temelju Sporazuma o sukcesiji, Aneksu G. Nadalje, istaknut je prigovor da arbitražna klauzula ne pokriva pitanja sukcesije.

U ovom predmetu zakazano je ročište za rujan 2021.

13. U veljači 2020. godine Raiffeisenbank International AG i Raiffeisenbank Austria d. d. dostavile su obavijest o arbitraži zbog povrede austrijsko-hrvatskog bilateralnog ugovora o promociji i zaštiti ulaganja, i to prema UNCITRAL Arbitražnim pravilima. U obavijesti o arbitraži predloženo je kao mjesto arbitraže Frankfurt, Njemačka, što je DORH prihvatio zbog mogućnosti podnošenja tužbe pred nadležnim njemačkim sudom radi utvrđenja da je arbitražni postupak nedopušten (jer je arbitražna klauzula sadržana u austrijsko-hrvatskom bilateralnom ugovoru nevaljana).

Podnositelji zahtjeva ističu da je Republika Hrvatska donošenjem Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od systemske važnosti za RH iz 2017. godine povrijedila austrijsko-hrvatski bilateralni ugovor o promociji i zaštiti ulaganja te potražuju naknadu štete u iznosu najmanje 26 milijuna eura.

13.1.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima

U tri je postupka DORH postupao pred sudovima drugih država:

- Pred Općinskim sudom u Tuzli u Bosni i Hercegovini protiv tuženice Republike Hrvatske vodi se parnica radi vraćanja stvari i naknade štete u iznosu od 370.000,00 kuna. DORH je osporio nadležnost Općinskog suda u Tuzli i tužbeni zahtjev u cijelosti, a što je usvojeno i tužba je odbačena. U tijeku je postupak po žalbi na navedenu odluku.
- Pred Općinskim sudom u Čapljini u Bosni i Hercegovini vodi se protiv tužene Republike Hrvatske parnični postupak radi naknade štete i isplate 125.576,00 kuna. Tijekom ovog postupka osporena je nadležnost suda i dan je odgovor na tužbu s dokaznim prijedlozima.
- Pred Višim regionalnim sudom u Frankfurtu na Majni u Njemačkoj Republika Hrvatska podnijela je tužbu kojom je tražila da sud na temelju čl. 1032. njemačkog Zakona o parničnom postupku utvrdi nedopuštenim arbitražni postupak koji su, prema UNCITRAL Arbitražnim pravilima, pokrenuli putem Obavijesti o arbitraži od 14. veljače 2020. Raiffeisenbank International AG Austria i Raiffeisenbank Austria d. d. Zagreb.

13.2. Rad na predmetima davanja pravnih mišljenja

Zakon o državnom odvjetništvu u odredbama članaka 47. i 48. uređuje pitanje davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva na pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva, a u odredbama članka 49. i 50. uređuje davanje pravnih mišljenja u drugim slučajevima.

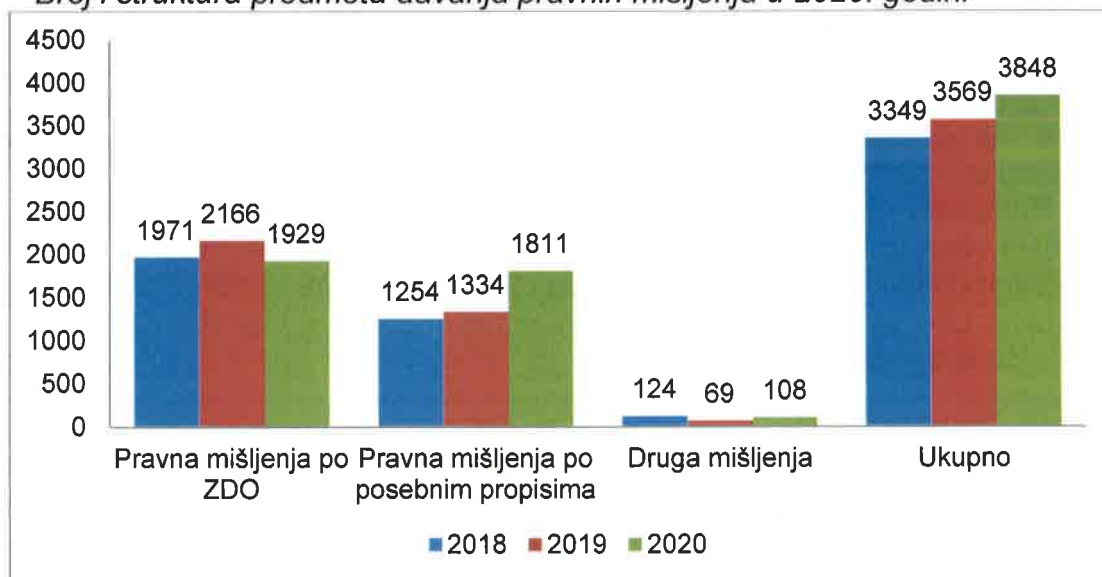
Davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva uređuje i Poslovnik o radu državnog odvjetništva (Narodne novine broj 128/19).

Osim Zakona o državnom odvjetništvu nadležnost državnog odvjetništva za davanje pravnih mišljenja uređena je i nizom posebnih zakona.

Davanjem pravnih mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa, nacрте ugovora kojima Republike Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva te na druge pravne poslove državno odvjetništvo sukladno svojim ustavnim ovlastima i dužnostima štiti zakonitost i imovinu te imovinske interese Republike Hrvatske. Davanje pravnih mišljenja na nacрте pravnih poslova ima i preventivno djelovanje jer otklanja eventualna sporna pravna pitanja koja se mogu javiti u konkretnim slučajevima u primjeni različitih zakonskih propisa, a time se otklanjaju i eventualni budući sudski sporovi između ugovornih strana, kao i eventualna šteta koju bi Republika Hrvatska mogla trpjeti zbog spornih odredbi pravnih poslova.

Da bi se utvrdilo je li određeni pravni posao pravno valjan i da nema zapreke za njegovo sklapanje, potrebno je utvrditi je li taj pravni posao pravno valjan sukladno onim zakonima koji uređuju postupak i način raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (primjerice Zakon o upravljanju državnom imovinom, Zakon o zakupu i prodaji poslovnog prostora, Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Zakon o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, Zakon o šumama, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o vodama i dr.) kao i odredbama Zakona o obveznim odnosima kao općem zakonu.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja u 2020. godini

Iz gornje je tablice vidljivo da je u izvještajnom razdoblju bio blagi porast predmeta davanja pravnih mišljenja, a taj je porast kontinuiran i u posljednje tri godine.

Najviše zahtjeva za davanje pravnog mišljenja državnog odvjetništva odnosi se na davanje mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu u izvještajnom razdoblju, ali i u prethodnim godinama.

13.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu

Zakon o državnom odvjetništvu sadrži obvezne odredbe temeljem kojih je državno odvjetništvo obvezno dati pravno mišljenje te fakultativne odredbe koje samo daju mogućnost državnom odvjetništvu za davanje pravnog mišljenja kad to ocijeni opravdanim u zaštiti imovinskih prava i interesa Republike Hrvatske.

Tako državno odvjetništvo daje mišljenje na sve pravne poslove kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva. Također državno odvjetništvo daje pravno mišljenje i o svim pitanjima koja se odnose na imovinskopravne poslove i zaštitu imovine, prirodnih bogatstava, dijelova prirode, nekretnina, stvari i prava od interesa za Republiku Hrvatsku, ako se radi o predmetima velike vrijednosti ili osobite važnosti za Republiku Hrvatsku. U ovim slučajevima ako državna tijela imaju svoju pravnu službu, dužna su uz zahtjev za davanje pravnog mišljenja dostaviti i mišljenje svoje pravne službe.

Osim navedenih slučajeva, kad je državno odvjetništvo obvezno dati pravno mišljenje, Zakon o državnom odvjetništvu daje i mogućnost da državno odvjetništvo da pravno mišljenje na zahtjev državnih tijela ili pravnih osoba koje upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, kad ocijeni da je to potrebno radi rješavanja imovinskopravnih odnosa, izvan sudskog rješavanja sporova ili sprječavanja nastanka sporova, ili pruži drugu stručnu pravnu pomoć. Također državno odvjetništvo može na zahtjev pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska kao i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dati mišljenje o imovinskopravnim odnosima između tih osoba i trećih osoba, a u vezi s kojima bi Republika Hrvatska mogla odgovarati za štetu.

U praksi se u prevenciji budućih sporova pokazalo korisnim davanje pravnih mišljenja, ne samo državnim tijelima, nego i drugim osobama koje državno odvjetništvo temeljem Zakona o državnom odvjetništvu može zastupati po punomoći. Naime, Republika Hrvatska u određenim slučajevima ne odgovara samo za štetu koju počine njezina tijela, nego iznimno može odgovarati i za štetu koju počine i druge pravne osobe s javnim ovlastima, pa i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovo je posebno važno u prevenciji međunarodnih sporova i arbitraža koje pokreću strani investitori.

Najveći dio pravnih poslova na koje državno odvjetništvo daje mišljenje po Zakonu o državnom odvjetništvu pravni su poslovi predmet kojih su nekretnine koje uređuje Zakon o upravljanju državnom imovinom. Nekretnine koje su predmet ovog Zakona prodaju se temeljem javnog natječaja, a samo iznimno neposrednom pogodbom u slučajevima propisanim tim Zakonom.

Da bi se utvrdila valjanost pravnog posla, državno odvjetništvo treba ispitati je li zakonito proveden javni natječaj, je li zakonito određena početna cijena na natječaju, je li zakonito snižena početna cijena u ponovljenom natječaju ako nekretnina ne bude prodana na prethodnom natječaju i dr.

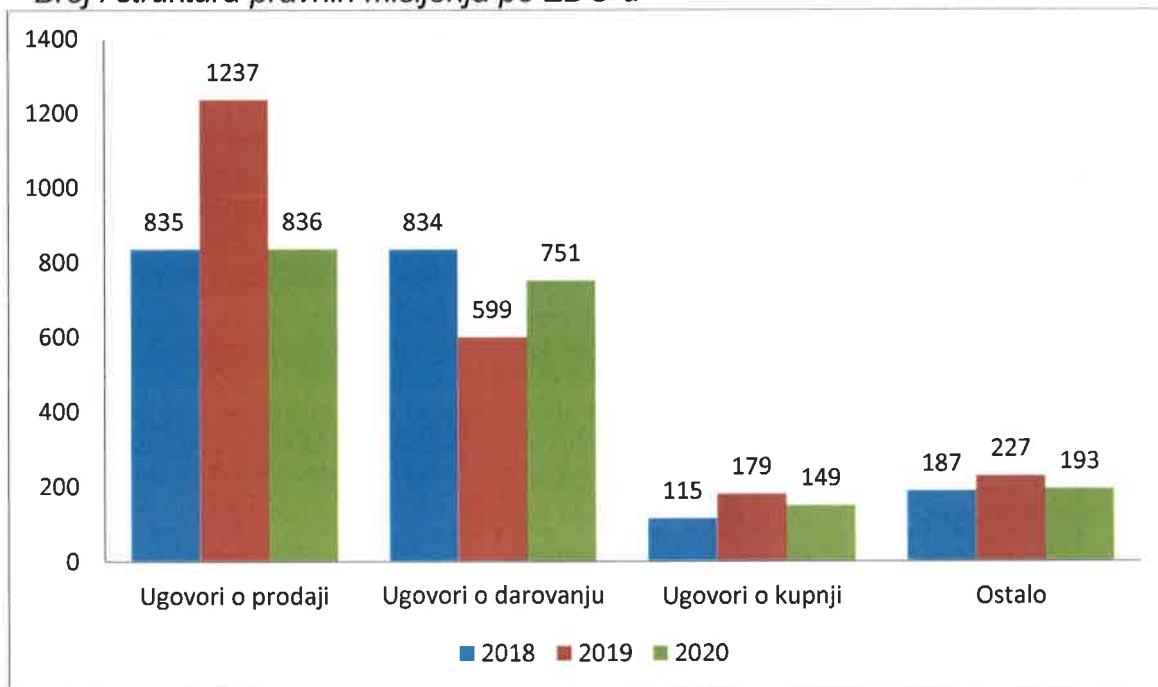
Kad se raspolaže nekretninama neposrednom pogodbom, posebno treba utvrditi jesu li za to ispunjeni uvjeti koje taksativno propisuje članak 41. Zakona o upravljanju državnom imovinom.

Nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske može se raspolagati i darovanjem, ali samo u korist jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to iz točno određenih razloga, odnosno za određene svrhe. Potvrdu da se radi o darovanju nekretnina za određenu svrhu treba dati ministarstvo u čijoj je nadležnosti djelatnost radi koje se daruje nekretnina.

Državno odvjetništvo prilikom davanja mišljenja o pravnoj valjanosti pravnih poslova nije nadležno ispitivati oportunitet, odnosno razloge zbog kojih određeno državno tijelo raspolaže određenim nekretninama, nego samo utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke u pogledu postupka i načina raspolaganja tim nekretninama, kao i ovlasti tijela za raspolaganje nekretninama. Također, državno se odvjetništvo ne može upuštati ni u činjenicu je li cijena koja je utvrđena u ugovoru tržišna cijena, nego je dužno utvrditi je li ovlaštenu vještak u propisanom postupku i na propisani način sukladno zakonu utvrdio vrijednost nekretnine.

Najveći broj predmeta za davanje pravnih mišljenja odnosi se upravo na davanje mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu u izvještajnom razdoblju, ali i u prethodnim godinama.

Broj i struktura pravnih mišljenja po ZDO-u

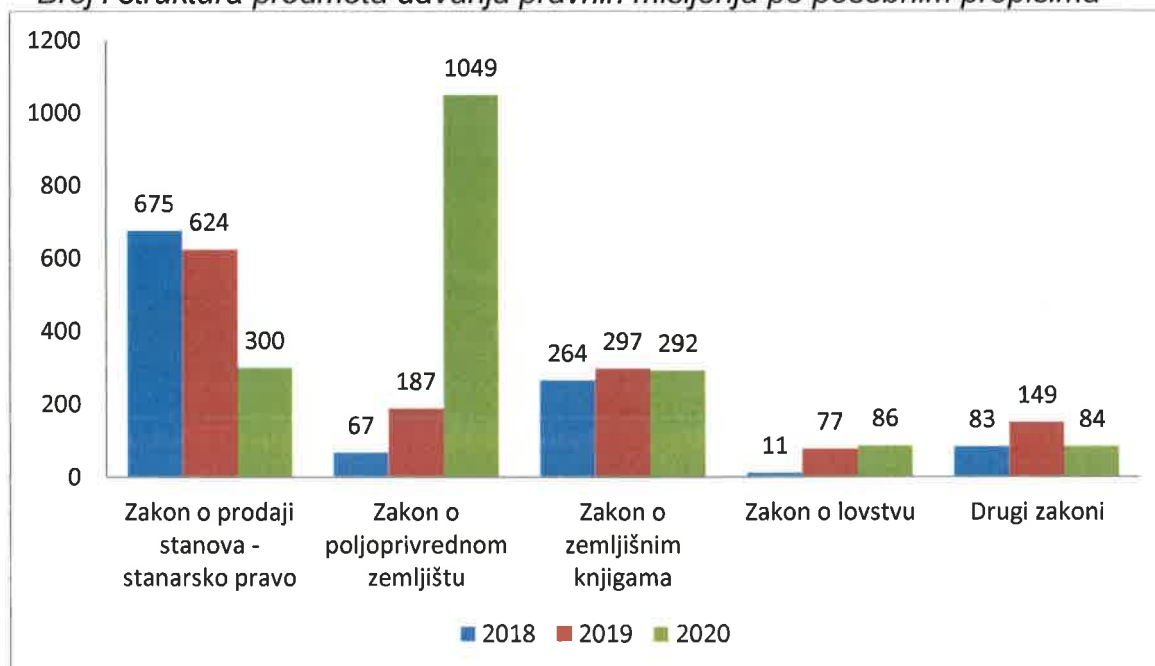
Iz gornje tablice proizlazi da se najveći broj predmeta odnosi na ugovore o prodaji. Međutim, broj predmeta ugovora o prodaji znatno je manji u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje te je zadržan na razini 2018. godine. Također, velik broj predmeta odnosi se na ugovore o darovanju u izvještajnom razdoblju, ali i u prethodnim godinama. Broj ovih predmeta nešto je veći u izvještajnom razdoblju nego u 2019. godini. Kod predmeta ugovora o kupnji u posljednje tri godine nema bitnih odstupanja i uglavnom se radi o manjem broju ugovora.

13.2.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima

Davanje pravnih mišljenja državnog odvjetništva, osim po Zakonu o državnom odvjetništvu, propisana je i nizom posebnih zakona. Tako državno odvjetništvo po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu daje mišljenje na nacрте ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te na ugovore o zakupu ribnjaka u vlasništvu Republike Hrvatske, po Zakonu o prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske daje mišljenje na ugovore o prodaju stanova kojima upravljaju Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Po Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i darovanju stanova hrvatskim braniteljima. Po Zakonu o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima i Zakonu o područjima posebne državne skrbi državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o prodaji i ugovore o darovanju stanova i kuća na potpomognutom području. Po Zakonu o lovstvu državno odvjetništvo daje mišljenje na nacрте ugovora o koncesiji i nacрте ugovora o zakupu državnih lovišta.

Državno odvjetništvo daje mišljenje i na izmjene ugovora o koncesiji koji se sklapaju po Zakonu o koncesijama kao i druga mišljenja vezana uz primjenu toga Zakona. U izvještajnom razdoblju u najvećem dijelu radilo se o izmjeni ugovora o koncesiji u pogledu trajanja roka koncesije na pomorskom dobru. U ovim predmetima državno je odvjetništvo uvijek inzistiralo da se u slučaju produljenja roka koncesije na pomorskom dobru koncesijska naknada uskladi sa Zakonom o koncesija, odnosno da koncesionar plaća varijabilni dio koncesijske naknade prema prihodu kojeg ostvaruje na koncesijskom dobru.

Broj i struktura predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim propisima

Broj predmeta davanja pravnih mišljenja po posebnim zakonima u izvještajnom razdoblju znatno je povećan u odnosu na prethodne godine.

Ako se pogleda struktura predmeta po kojima su državna odvjetništva davala mišljenje po posebnim propisima, tada se iz gornje tablice vidi da se radi o blagom padu predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o prodaji stanova, da nema bitnih odstupanja broja predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o zemljišnim knjigama (supotpis i izdavanje tabularnih očitovanja), da je broj predmeta po Zakonu o lovstvu u izvještajnom razdoblju zadržan na razini 2019. i znatno je veći u odnosu na 2018. godinu te da se radi o velikom porastu predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Dakle, iz gornje tablice proizlazi da se u izvještajnom razdoblju najveći broj pravnih mišljenja po posebnim zakonima odnosi na pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu. Prema podacima županijskih državnih odvjetništva proizlazi da se najveći broj pravnih mišljenja prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu odnosi na ugovore o dugoročnom zakupu poljoprivrednog zemljišta te jedan dio na ugovore o prodaji i ugovore o osnivanju prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu. Velik broj predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u izvještajnom razdoblju posljedica je aktivnosti Ministarstva poljoprivrede u izdavanju suglasnosti na programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, što je preduvjet za raspisivanje natječaja za raspolaganje tim nekretninama.

14. Rad na predmetima zaštite zakonitosti

14.1. Zaštita zakonitosti u kaznenim predmetima

Odredbe članka 509. Zakona o kaznenom postupku ovlašćuju isključivo Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske na podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti kao izvanrednog pravnog lijeka usmjerenog protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u kaznenom ili srodnom postupku u kojem se, sukladno zakonu, podredno primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku. Korištenje te ovlasti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske ili je fakultativno (stavak 1. članka 509. Zakona o kaznenom postupku) ako je odlukom povrijeđen zakon ili obligatorno (stavak 2. članka 509. Zakona o kaznenom postupku) ako je sudska odluka donesena u postupku na način koji predstavljaju kršenja temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

Tom je izvanrednom pravnom lijeku temeljna svrha ispraviti (ako je povreda počinjena na štetu osuđenoga) ili utvrditi (ako je povreda počinjena na štetu osuđenoga) povrede zakona koje su dovele do donošenja, u kaznenom postupku, bilo koje vrste pravomoćne sudske odluke. Njegovo podizanje nije vezano ni uz kakav rok, a njegovo podizanje mogu Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske predlagati stranke ili drugi sudionici u kaznenom postupku ili inicijativa može poteći iz državnog odvjetništva. S obzirom na to da o zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske, taj pravni lijek predstavlja iznimno važno pravno sredstvo za ujednačavanje sudske prakse.

Tijekom 2020. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 129 inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u odnosu na pravomoćne sudske odluke u kaznenim postupcima, od kojeg je broja 20 inicijativa poteklo od državnog odvjetništva. Prethodne godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

imalo je 117 novih predmeta od kojih su 32 osnovana na temelju inicijative državnog odvjetništava.

Pridodajući naprijed navedenoj brojci predmete inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u radu iz ranijih godina, Državno je odvjetništvo Republike Hrvatske u 2020. godini radilo na ukupno 272 takvih predmeta.

Radeći na svim tim predmetima, u odnosu na 164 inicijative donesene su odluke da se zahtjev zaštitu zakonitosti neće podizati. S druge strane, podignuto je 18 zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Uzimajući u obzir broj odbijenih inicijativa i broj podignutih zahtjeva u 2019. godini, proizlazi da je uz blagi porast broja riješenih predmeta u 2020. godini i nadalje zadržan trend da se zahtjevi za zaštitu zakonitosti podižu u odnosu od oko 10% svih inicijativa u odnosu na koje su donesene odluke.

Vrhovni je sud Republike Hrvatske u 2020. godini svojim presudama usvojio 9 zahtjeva za zaštitu zakonitosti, dok je 3 zahtjeva odbio. Tako je uspješnost, koja je 75%, zadržana na razini iz prethodne godine. Valja istaknuti da se pretežiti dio zahtjeva za zaštitu zakonitosti podiže u korist osuđenih osoba. Na isteku 2020. godine na sudu su još ostala 23 podignuta zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kojima čekamo odluku.

14.2. Zaštita zakonitosti u prekršajnim predmetima

I Prekršajni zakon u članku 220. ovlašćuje Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Taj se zahtjev podiže protiv pravomoćnih sudskih odluka, ali i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim odlukama, ako je povrijeđen zakon u prekršajnom postupku, pri čemu se ne mora podići i premda je povrijeđen zakon, ali ta povreda nije utjecala na pravilnost odluke i ne radi se o pravnom pitanju važnom za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava. S obzirom na to da se u odnosu na taj izvanredni pravni lijek prekršajnog postupka podredno primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku koje propisuju podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti zakonitost, sve što je naprijed pod 14.1. navedeno o rokovima za podizanje, sudu nadležnom za odlučivanje i vrsti sudske odluke ovisno o tome podiže li se u korist ili na štetu osuđenika, vrijedi i za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku.

Postupajući sukladno navedenim zakonskim odredbama u povodu 89 inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti tijekom 2020. godine, od čega 3 inicijative državnog odvjetništva te još i u 130 predmeta neriješenih iz ranijih godina, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske riješilo je ukupno 134 predmeta. Od toga broja u 13 slučajeva je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti, dok je u ostalima donesena odluka o neosnovanosti inicijative. I dok je broj riješenih predmeta zadržan gotovo na razini iz prethodne godine, u odnosu na 10% riješenih predmeta podignut je zahtjev, dok je u 2019. zahtjev podignut u odnosu na njih 30%, a u 2018. u odnosu na njih 27%. Upravo ovakvo smanjenje udjela broja podignutih zahtjeva ukazuje na važnost intervencija državnog odvjetništva putem ovog izvanrednog pravnog lijeka u ranijem razdoblju na ujednačavanje sudske prakse, koja se pozitivnim odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesenim o zahtjevima za

zaštitu zakonitosti (ukupno 51 u protekle tri godine) uobličuje, uravnotežuje i stavlja u okvire zakonitosti postupanja.

Inače, Vrhovni sud Republike Hrvatske tijekom izvještajnog je razdoblja donio 10 presuda u kojima je prihvatio zahtjev za zaštitu zakonitosti te je tako uspješnost zadržana na visokom postotku od 83%. Na kraju 2020. godine na sudu je ostalo 19 podignutih zahtjeva za zaštitu zakonitosti o kojima odluka nije donesena.

Nužno je i u ovom Izvešću ponovno ukazati na praksu koja je dovela do nelogičnog opterećenja neodgovarajućeg dijela sudbene vertikale jer po članku 244. Prekršajnog zakona nije dopuštena žalba protiv presude prekršajnog suda donesene nakon podnesenog prigovora na obavezni prekršajni naloga, osim iznimno.

Takvim je rješenjem u prekršajnom postupku rasterećen Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske odlučivanja o žalbama protiv presuda prvostupanijskih sudova i čini ih pravomoćnima. Takve je pravomoćne presude, pod uvjetima propisanim u članku 220. Prekršajnog zakona, moguće pobijati isključivo zahtjevom za zaštitu zakonitosti. Stoga Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprima nerazmjerno vrlo velik broj inicijativa nezadovoljnih stranaka, uglavnom osuđenika u prekršajnom postupku, za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti te u slučaju njihove osnovanosti, koja nije mogla biti predmet razmatranja u žalbenom postupku, podiže te zahtjeve o kojima potom odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od tri sudca. U izloženoj situaciji dolazi do brojnih podnesenih prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravomoćnih presuda prekršajnih sudova, tako da su Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i Kazneni odjel Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te, posljedično, Vrhovni sud Republike Hrvatske dovedeni u situaciju odlučivanja o kažnjivim radnjama manje pogibeljnosti, kao što su primjerice komunalni prekršaji, nepropisno parkiranje i slično.

Zbog tih bi razloga zakonodavac trebao razmotriti uvođenje djelotvornog pravnog lijeka protiv tako pravomoćnih presuda u prekršajnom postupku koji bi omogućio izvanredno preispitivanje zakonitosti tih pravomoćnih presuda pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske. To bi bio izvanredni pravni lijek u rukama, ponajprije, osuđenika, kao stranački pravni lijek u pojedinačnim slučajevima, za razliku od zahtjeva za zaštitu zakonitosti kojem je ponajprije dan načelni karakter u pravnim pitanjima važnim za jedinstvenost sudske prakse ili zaštitu ljudskih prava.

14.3. Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (u upravnom sporu)

Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude izvanredni je pravni lijek koji je uveden u hrvatski pravni sustav donošenjem Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 i 29/17). Smisao i svrha ovog izvanrednog pravnog lijeka jest otklanjanje povreda zakona koje su počinjene pravomoćnom sudskom odlukom u upravnom sporu u pojedinom predmetu.

U cilju zaštite zakonitosti u upravnim predmetima temeljem članka 78. Zakona o upravnim sporovima, stranke koje sudjeluju u upravnom sporu i koje smatraju da je

na njihovu štetu došlo do povrede zakona mogu podnijeti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske prijedlog za ulaganje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne sudske odluke.

Ako se ocijeni da je zahtjev stranaka opravdan, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovlašteno je na podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, a taj izvanredni pravni lijek podnosi se Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji o njemu i odlučuje.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovlašteno je uložiti ovaj izvanredni pravni lijek kada je potrebno otkloniti povrede zakona koje su počinjene tijekom upravnog spora, odnosno donošenjem pravomoćnih sudskih odluka u upravnom sporu u pojedinom predmetu. Dakle, da bi se ostvarila ustavna funkcija Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji kao najviši sud u državi „osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni“ te da bi se otklonile povrede zakona koje su u pojedinim konkretnim predmetima počinjene donošenjem pravomoćne sudske odluke, zakonodavac je predvidio postupak prema kojemu stranke u upravnom sporu zbog povrede zakona (povrede postupovnog i materijalnog prava) mogu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske predložiti ulaganje naprijed navedenog izvanrednog pravnog lijeka, a o kojem odlučuje kao što je rečeno Vrhovni sud Republike Hrvatske. To je osobito važno jer se nerijetko suočavamo s različitom praksom četiriju prvostupanjskih upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u pojedinim identičnim predmetima (ali različitih tužitelja) donose različite odluke. Ovaj izvanredni pravni lijek osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih građana i pravnih osoba u njegovoj primjeni.

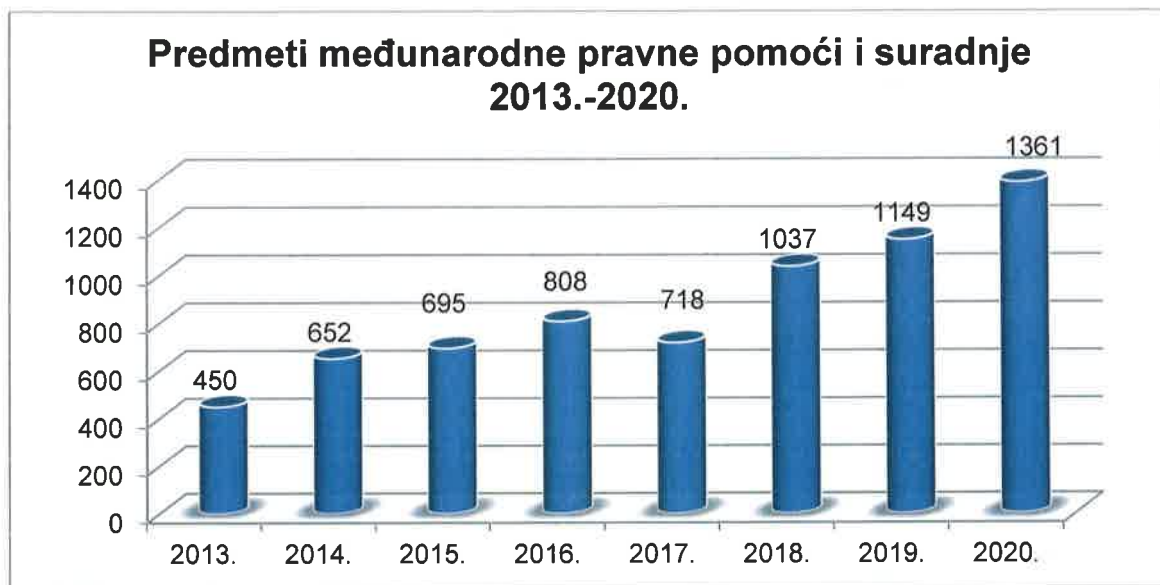
14.3.1. Kretanje predmeta izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude

U 2020. godini u DORH-u je zaprimljeno 289 inicijativa za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih sudskih odluka. U više od 50% tih predmeta inicijativu su dala državna tijela (ministarstva, agencije, jedinice lokalne samouprave i uprave i dr.), dok su u ostalom dijelu predlagatelji pravne i fizičke osobe. U 2020. godini DORH je imao u radu ukupno 322 predmeta, što znači 289 novih predmeta zaprimljenih u 2020. godini i 33 predmeta iz 2019. godine.

U odnosu na prijašnje izvještajno razdoblje vidljivo je da je došlo do povećanja broja zahtjeva za ulaganje ovog izvanrednog pravnog lijeka, a ovi zahtjevi odnose se na mirovinska i socijalna prava, problematiku poreznih davanja, denacionalizacije, legalizacije građevinskih objekata, prava branitelja, službenička prava, povreda odredaba Zakona o općem upravnom postupku i Zakonu o upravnim sporovima, koncesijske naknade i dr., a zamijećena su i nova područja upravnog prava u kojima stranke podnose zahtjeve za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova, i to iz područja prava na pristup informacija, komunalnih naknada, javne nabave, stjecanje državljanstva, inspekcijskog nadzora, o održivom gospodarenju otpadom, pružanju ugostiteljskih usluga, radi izvlaštenja i dr.

15. Međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja u kaznenim predmetima

U 2020. godini nadležna državna odvjetništva ostvarila su međunarodnu pravnu pomoć i pravosudnu suradnju u ukupno 1361 kaznenom predmetu, što je za 18,5% više nego prethodne godine, a 202,44% više u odnosu na 2013. godinu kada je Republika Hrvatska postala članicom Europske unije.

Izveštajnu 2020. godinu, kao što je bilo i očekivano, obilježio je porast broja predmeta pravosudne suradnje (923 predmeta, što je za 13.67% više u odnosu na prethodnu godinu), kao i predmeta međunarodne pravne pomoći (438 predmeta, a što je 30% više u odnosu na prethodnu godinu). Time je nastavljen trend povećanja broja predmeta pravosudne suradnje koji je započeo transpozicijom Direktive 2014/14 EU o europskom istražnom nalogu u domaće zakonodavstvo propisivanjem aktivne uloge županijskih državnih odvjetništava u izvršavanju ovog „instrumenta“ pravosudne suradnje, a koje izvršavanje je dotad bilo u nadležnosti sudaca istrage županijskih sudova (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, Narodne novine broj 102/17).

15.1. Međunarodna pravna pomoć

Tijekom 2020. godine državna odvjetništva upućivala su i izvršavala zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć sukladno odredbama mjerodavnih međunarodnih dvostranih i višestranih ugovora, kao i pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Predmeti međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima odnose se na suradnju s trećim državama, osim predmeta ustupa/preuzimanja kaznenog progona i dostave pismena koji se odnose na treće države, kao i države članice Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje predmeta međunarodne pravne pomoći tijekom posljednje četiri godine, a iz koje je vidljivo kako u 2020. godini bilježimo trend porasta broja predmeta upućenih zamolnica za „malu“ međunarodnu pravnu pomoć (30% više predmeta u odnosu na 2019. godinu).

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima

	2017.		2018.		2019.		2020.	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
"Mala" međunarodna pravna pomoć	245	80	165	77	91	53	163	53
Ustup/preuzimanje kaznenog progona	126	83	147	74	115	59	79	88
Ostali oblici suradnje	25	15	15	25	2	17	15	40
UKUPNO	396	178	327	176	208	129	257	181

U donjoj tablici prikazan je broj predmeta međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima u 2020. godini po vrsti predmeta i nadležnosti.

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima u 2020.

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Upućene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć	Izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć
"Mala" međunarodna pravna pomoć	85	10	48	43	30	0	163	58
Ustup/preuzimanje kaznenog progona	70	62	8	25	1	1	79	88
Ostalo	10	7	4	28	1	5	15	40
UKUPNO	165	79	60	96	32	6	257	181

Tijekom 2020. godine nadležna državna odvjetništva uputila su 257 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, a u isto vrijeme zaprimljeno je i izvršeno ukupno 181 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć. Kao i prethodnih godina općinska državna odvjetništva uputila su najveći broj zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći (165 zamolnice, odnosno 55,75% upućenih zamolnica uputila su općinska državna odvjetništva).

Teritorijalno, najveći broj zamolnica upućen je s područja Županijskog državnog odvjetništva u Splitu (24), Zagrebu (22) i Puli (18) te od strane Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (30), a područje Županijskog

državnog odvjetništva u Zagrebu izvršilo je najveći broj zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć (55).

U 2020. godini zabilježen je pad broja ustupljenih predmeta (31,3% manje predmeta ustupljeno je u 2020. godini nego u 2019. godini), kao i trend porasta broja preuzetih kaznenih progona (preuzeto je 49,1% više predmeta nego u 2019. godini). Navedeno je uvjetovano smanjenim protokom ljudi zbog uvedenih protuepidemijskih mjera. Naime, velik broj hrvatskih državljana vratio se u državu državljanstva, a što se odrazilo na povećanje broja preuzetih kaznenih progona. S druge strane, boravak manjeg broja stranih državljana na teritoriju Republike Hrvatske odrazio se na smanjenje broja ustupljenih predmeta.

Teritorijalno, najveći broj predmeta ustupila su državna odvjetništva s područja Županijskog državnog odvjetništva u Puli (26), Rijeci (12) i Splitu (10). Najveći broj predmeta u kojima je po zamolnici strane države preuzet kazneni progon zabilježen je u državnim odvjetništvima s područja Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (37) i Splitu (10).

Struktura kriminaliteta u predmetima u kojim su upućene i izvršene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć te ustupljeni, odnosno preuzeti kazneni progoni najvećim dijelom odnosi se na kaznena djela protiv sigurnosti prometa i imovinske delikte, i to kaznena djela prijevare i krađe, zatim kaznena djela krivotvorenja isprava te pranja novca. U ulozi zamoljenih država, odnosno država moliteljica najčešće se pojavljuju Republika Slovenija, Bosna i Hercegovina, Talijanska Republika, Republika Austrija, Savezna Republika Njemačka i Češka Republika.

15.2. Pravosudna suradnja

U odnosu na 2019. godinu u 2020. godini vidljiv je lagani porast broja kaznenih predmeta (13,67%) u kojima je došlo do pravosudne suradnje s drugim nadležnim pravosudnim tijelima država članica Europske unije na temelju instrumenata pravosudne suradnje u Europskoj uniji sukladno Zakonu o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

U donjoj tablici prikazano je kretanje po vrsti predmeta pravosudne suradnje tijekom posljednje četiri godine.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

	2017.		2018.		2019.		2020.	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	7	99	22	130	51	154	43	114
Europski istražni nalog	15	13	111	248	222	361	216	432
Ostalo	2	8	4	19	9	15	11	107
UKUPNO	24	220	137	397	282	530	270	653

Kao što je uvodno navedeno, i u 2020. godini nastavljen je trend porasta broja kaznenih predmeta u kojima je ostvarena pravosudna suradnja s drugim nadležnim pravosudnim tijelima država članica Europske unije, osobito predmeta u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izvršenja (porast od 23% u odnosu na 2019. godinu). Značajan je porast predmeta u kojima Republika Hrvatska postupa kao država izvršenja, a koji su u tablici označeni kao „ostalo“ (od 11 predmeta u 2019. na 107 predmeta u 2020., što je porast od 613,33% u odnosu na 2019. godinu). Riječ je o predmetima koji se odnose na druge oblike pravosudne suradnje (priznanje i izvršenja naloga za osiguranje imovine ili dokaza, naloga za oduzimanje imovine ili predmeta, presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode, odluka o mjerama opreza i izrečenim probacijskim mjerama, odnosno alternativnim sankcijama).

U donjoj tablici prikazano je kretanje broja predmeta pravosudne suradnje u 2020. godini po vrsti predmeta te stvarnoj nadležnosti.

Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima za razdoblje od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2020. godine

	ODO		ŽDO		USKOK		UKUPNO	
	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja	RH kao država izdavanja	RH kao država izvršenja
Europski uhidbeni nalog	17	0	10	114	16	0	43	114
Europski istražni nalog	149	0	40	432	27	0	216	432
Ostalo	6	0	4	107	1	0	11	107
UKUPNO	172	0	54	653	44	0	270	653

S obzirom na mjesnu nadležnost potrebno je istaknuti kako je najveći broj europskih uhidbenih naloga izdan na područjima Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (7) i Karlovcu (6), dok je najveći broj europskih istražnih naloga izdan na područjima Županijskog državnog odvjetništva u Puli (29), Županijskog državnog odvjetništva u Splitu (33) i Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (33). S obzirom na stvarnu nadležnost najveći broj europskih uhidbenih naloga (16) i europskih istražnih naloga (27) izdan je od strane Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

S druge strane, najveći broj izvršenih europskih uhidbenih naloga (29) zabilježen je na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu s obzirom na mjesnu nadležnost navedenog državnog odvjetništva, odnosno gustu naseljenost područja za koje je ono nadležno. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, i dalje ima najveći broj predmeta izvršenih europskih istražnih naloga (202), pri čemu se broj izvršenih predmeta povećao za 20% u odnosu na 2019. godinu.

Europski uhidbeni nalozi promptno su se priznavali i izvršavali. Međutim, ovisno o protuepidemijskim mjerama u trenutku pravomoćnosti sudske odluke o

predaji, fizička predaja tražene osobe odgađala se i odvijala pod posebnim uvjetima zbog obveze samoizolacije traženih osoba, ali i zbog ograničenja broja komercijalnih letova.

Najviše europskih istražnih naloga i europskih uhidbenih naloga zaprimljeno je iz Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke i Republike Italije.

Europski istražni nalozi izdavani su i izvršavani u svrhu provođenja dokaznih radnji (pribavljanje bankovnih podataka o ovlašteniku računa i obavljenim transakcijama, ispitivanje okrivljenika, ispitivanje svjedoka, podatci o osobama koje imaju pretplatu na određeni telefonski broj / IP adresu, pretrage doma, drugih prostorija, podatci o telekomunikacijskim kontaktima te pribavljanje dokumentacije i ostalih podataka), pri čemu se jednim europskim istražnim nalogom u pravilu traži izvršenje više dokaznih radnji. Uočava se trend povećanja broja europskih istražnih naloga izdanih u svrhu provođenja posebnih dokaznih radnji iz čl. 332. Zakona o kaznenom postupku, kao i ispitivanja svjedoka putem videokonferencijske veze. Provođenje dokazne radnje ispitivanja putem videokonferencijske veze dobilo je na važnosti u uvjetima pandemije bolesti COVID-19 s obzirom na nemogućnost provođenja standardne dokazne radnje neposrednog ispitivanja svjedoka.

Najviše europskih istražnih naloga izdala su pravosudna tijela Republike Slovenije, SR Njemačke i Republike Austrije.

Struktura kriminaliteta u kaznenim predmetima pravosudne suradnje ostvarene sa zemljama članicama Europske unije odnosi se u najvećoj mjeri na kaznena djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja, kaznena djela zlouporabe opojne droge, pranja novca, utaje poreza ili carina, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, krivotvorenja isprava, kaznena djela protiv imovine, kibernetičkog kriminaliteta te protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj.

Što se tiče ostalih instrumenata pravosudne suradnje, kao što je prethodno naznačeno, 2020. obilježilo je povećanje broja naloga za osiguranje imovine izdanih u svrhu određivanja privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi na području Republike Hrvatske. U 2020. je zaprimljeno 10 naloga za osiguranje imovine, a što predstavlja povećanje od 42,86% u odnosu na 2019. godinu. U 2020. godini postupajući po nalogima stranih pravosudnih tijela zamrznuta je imovinska korist u iznosu od 24.583.564,00 eura, što predstavlja smanjenje od 13,41% u odnosu na 2019. godinu, kada je zamrznuta imovinska korist u iznosu od 28.392.226,00 eura. Vezano uz izdane naloge za osiguranje imovine potrebno je izdvojiti predmet Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojem je izdan nalog za osiguranje oduzimanja imovinske koristi određivanjem privremenih mjera u odnosu na novčane iznose pohranjene u Československe obchodne banke u iznosu od 130.000 EUR, 2.400.000 CZK (čeških kruna) i 60.000 EUR te u odnosu na novčani iznos pronađen u trezoru okrivljenika u iznosu od 400 EUR i 22.000 CZK (čeških kruna).

Uspješna i učinkovita primjena Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije potvrdila se u 2020. jer otežani uvjeti rada zbog pandemije bolesti COVID-19 nisu utjecali na učinkovitost pravosudne

suradnje. Prosječno trajanje postupaka izvršenja europskog istražnog naloga iznosilo je 59 dana, pri čemu se u pravilu jednim europskim istražnim nalogom izvršavao veći broj dokaznih radnji, a prosječno je trajanje izvršenja europskog uhidbenog naloga 41 dan. Štoviše, 2020. godina potvrdila je ažurnost u postupanju županijskih državnih odvjetništava u odnosu na brzinu postupanja pravosudnih tijela drugih država članica, jer je u 2020. godini prosječno trajanje postupka izvršenja izdanih europskih istražnih naloga u drugim državama članicama iznosilo 91 dan, a europskog uhidbenog naloga 96 dana.

Učinkovitost postupanja u izvanrednim okolnostima u 2020. osigurana je s jedne strane brзом reakcijom Eurojusta i svih nadležnih pravosudnih tijela država članica Europske unije i trećih država radi ažurnog prikupljanja potrebnih informacija o komunikacijskim kanalima i protuepidemijskim mjerama na snazi u pojedinim državama, a s druge strane i daljnjim jačanjem neposredne suradnje, prilagođavanjem novim uvjetima rada i intenzivnim korištenjem elektroničkih komunikacijskih kanala, korištenjem Eurojusta i Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima kao „alata“ za prosljeđivanje i ubrzavanje postupanja po nalogima u predmetima koji ne trpe odgodu. Primjena europskog istražnog naloga u 2020. godini ponovno je potvrdila kako je uspješna međunarodna policijska suradnja kao i suradnja policije i državnog odvjetništva na nacionalnoj razini važan uvjet uspješnosti izvršavanja europskih istražnih naloga.

15.3. Suradnja putem Eurojusta i Europske pravosudne mreže (EJN)

Kao i prethodnih godina, izvještaji više državnih odvjetništava, a posebno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu ukazuju na vrlo učinkovito korištenje Eurojusta i Europske pravosudne mreže (EPMKS) radi bržeg i učinkovitijeg izvršavanja zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć i koordinaciju postupanja tijekom korištenja ranih instrumenata pravosudne suradnje. U više kaznenih predmeta državna su odvjetništva upravo putem Eurojusta ostvarila koordinaciju postupanja tijekom istrage i održala više konzultativnih sastanaka u cilju koncentracije postupanja s predstavnicima nadležnih pravosudnih tijela država članica Europske unije, što u značajnoj mjeri doprinosi učinkovitijem procesuiranju kaznenih predmeta s međunarodnim elementom.

Prema izvještaju za 2020. godinu zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji je nacionalni član u ime Republike Hrvatske u Eurojustu, tijekom 2020. godine zaprimljeno je 378 predmeta, što predstavlja smanjenje od 2,32% u odnosu na 2019.

Iako je uočen trend smanjenja broja zahtjeva državnih odvjetništva, od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva od pravosudnih tijela Republike Hrvatske 33 ili 56,89% čine zahtjevi koje su uputila državna odvjetništva (45,5% čine zahtjevi USKOK-a, a 36,4% zahtjevi županijskih državnih odvjetništava).

Prema izvještaju za 2020. godinu nacionalnog predstavnika za Europsku pravosudnu mrežu u kaznenim stvarima (EPMKS) u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske proizlazi kako su kontaktne osobe imenovane na državnim odvjetništvima postupale u 172 predmeta, što predstavlja udio od 30,88% u

ukupnome broju predmeta EPMKS-a (kontaktne su točke prijavile 557 predmeta u 2020. godini), kao i povećanje od 76,73% u odnosu na 2019. godinu. Navedeno povećanje posljedica je posebnih uvjeta rada uvjetovanih protuepidemijskim mjerama. U odnosu na strukturu kriminaliteta i uključene države najveći dio predmeta odnosio se na kaznena djela prijave (uključujući i one koje utječu na financijske interese EU-a), zlouporabe opojnih droga te imovinske delikte, a pomoć je u najvećoj mjeri tražena od Republike Slovenije, Republike Austrije i SR Njemačke.

15.3.1. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su i 2020. godine aktivno sudjelovati u radu tijela regionalnih i univerzalnih međunarodnih organizacija, razvijati i jačati suradnju s tužiteljstvima drugih država sukladno odredbama tužiteljskih memoranduma/protokola, ali i kroz sudjelovanje svojih predstavnika i tijelima i mrežama osnovanih u okviru Europske unije i Vijeća Europe te međunarodnih udruženja tužitelja.

Potrebno je naglasiti kako je pandemija bolesti COVID-19 utjecala na način održavanja navedenih sastanaka, kao i njihovu učestalost. Naime, velik broj sastanaka je odgođen, a održani sastanci organizirani su putem videokonferencijske veze. Tako je primjerice za 2021. godinu odgođen godišnji savjetodavni forum glavnih tužitelja zemalja članica Europske unije i Mreže tužitelja u organizaciji Eurojusta, kao i Plenarni sastanci Europske pravosudne mreže koje su se trebali održati u Šibeniku i Münchenu. Državni odvjetnici kao predstavnici Republike Hrvatske sudjelovali su redovitim sjednicama stalnih tijela Vijeća Europe (GRECO-a, MONEYVALA i T-CY), a koje su bile organizirane putem videokonferencijske veze.

Nacionalni član Republike Hrvatske u Eurojustu i nacionalni koordinator za Europsku pravosudnu mrežu u kaznenim stvarima sudjelovali su na videokonferencijskim sastancima organiziranim na razini Europske unije u svrhu pronalaženja učinkovitog odgovora na izvanredne okolnosti uzrokovane pandemije, sve u cilju osiguranja učinkovitosti pravosudne suradnje. Navedeni sastanci rezultirali su osnivanjem radne skupine praktičara iz svih država članica koja je izradila dokument s podacima o trenutačnim mjerama i kontakt osobama u svim državama članicama, Kraljevini Norveškoj i Islandu (tzv. superkompilacija).

U području bilateralne suradnje sukladno Memorandumu o suradnji između Generalnog tužiteljstva Ruske Federacije i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske od 2012., Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske i Glavni tužitelj Ruske Federacije u želji nastavka daljnje suradnje potpisali su u lipnju 2020. Program o suradnji Državno odvjetništva Republike Hrvatske i Glavnog tužiteljstva Ruske Federacije za razdoblje 2020. – 2022. godine.

15.3.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Sukladno čl. 10. Uredbe o Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (Narodne novine broj 18/12., 84/18 – dalje u tekstu: Ured), državna tijela, pa tako i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, dužna su surađivati sa zastupnikom i njegovim Uredom, omogućiti mu nesmetan rad,

te mu učiniti dostupnim sve relevantne činjenice i isprave potrebne za uredno obavljanje poslova zastupanja pred Europskim sudom za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) i izvršenje presuda navedenog Suda.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje Ureda, za potrebe zastupanja Republike Hrvatske u postupcima pred ESLJP-om, dostavilo je Uredu tri očitovanja o postupanju državnog odvjetništva u građanskim predmetima u kojima je nadležno državno odvjetništvo zastupalo Republiku Hrvatsku, kao i relevantnu dokumentaciju.

Riječ je o zahtjevima u kojima su podnositelji zahtjeva istaknuli navodnu povredu čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (pravo na pošteno suđenje), samostalno ili zajedno s povredom čl. 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju (pravo na mirno uživanje vlasništva).

Nadalje, u izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na traženje Ureda dostavilo je svoja očitovanja u vezi s 11 kaznenih predmeta.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nakon dostavljenih očitovanja nastavlja suradnju s Uredom te na traženje Ureda dostavlja dodatna očitovanja i relevantnu dokumentaciju. Na poziv Ureda Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sudjeluje i na sastancima koji se organiziraju radi razjašnjenja relevantnih činjenica konkretnog predmeta i/ili dogovora oko strategije zastupanja Republike Hrvatske.

Sukladno čl. 46. Europske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, presude koje donosi ESLJP obvezne su za stranke, a u slučaju kada ESLJP utvrdi povredu konvencijskog prava, za državu koja je to pravo povrijedila nastaje obveza izvršenja presude, koja se sastoji od zaustavljanja povrede (ako ona još traje), otklanjanja povrede te sprječavanja ponavljanja povreda u budućnosti.

Konačna presuda ESLJP-a dostavlja se Odboru ministara Vijeća Europe koji nadzire njeno izvršenje.

U postupku izvršenja presuda ESLJP-a državna tijela dužna su obavijestiti zastupnika o mogućim mjerama izvršenja presude, i to: općim, koje se poduzimanju načelno (normativne izmjene, promjena sudske ili upravne prakse, različite organizacijske mjere, prijevod presude i dostavljanje presude domaćim nadležnim tijelima, edukacija o Konvenciji), te pojedinačnim, koje se tiču samog predmeta (plaćanje novčane naknade podnositelju zahtjeva, ponavljanje sudskog postupka), te sa zastupnikom surađivati u konačnom utvrđivanju prikladnih mjera izvršenja i njihovoj implementaciji.

Radi izvršenja presuda ESLJP-a pri Uredu je osnovan Stručni savjet za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a kojemu predsjedava zastupnik Republike Hrvatske pred ESLJP-om, u čijem radu sudjeluju i predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Izvršenje presuda započinje dostavom konačne presude i preliminarnog upitnika o izvršenju svim članovima Stručnog savjeta. Na temelju prikupljenih

preliminarnih upitnika sastavlja se nacrt akcijskog plana ili akcijskog izvješća koji se dostavlja svim članovima Stručnog savjeta na mišljenje.

Kroz suradnju s Odjelom za izvršenje presuda i odluka ESLJP-a Državno odvjetništvo Republike Hrvatske aktivno sudjeluje u postupcima izvršenja presuda i odluka ESLJP-a.

Tako je u izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo Uredu ukupno 9 preliminarnih upitnika (5 za građanske i upravne predmete te 4 za kaznene predmete), u kojima je identificiralo uzroke povrede i predložilo prikladne mjere izvršenja uz naznaku tijela odgovornog za provedbu mjera izvršenja.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, po potrebi, daje svoje sugestije ili primjedbe na nacrt akcijskog plana ili akcijskog izvješća koje mu dostavi Ured, te u okviru svoje nadležnosti sudjeluje u poduzimanju mjera izvršenja.

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda međunarodni je ugovor koji je po pravnoj je snazi iznad zakona te je izravno primjenjiva.

ESLJP putem svojih odluka tumači Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i uspostavlja konvencijske standarde zaštite ljudskih prava koje su u obvezi poštovati sve države potpisnice Konvencije.

Kao jedna od potpisnica Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Republika Hrvatska u obvezi je implementirati standarde i načela razvijena u praksi ESLJP-a u nacionalni pravni sustav – u hrvatsko zakonodavstvo i sudsku praksu.

Zbog toga je važno kontinuirano praćenje sudske prakse ESLJP-a koja je sastavni dio sustava Konvencije, a što je prepoznalo i državno odvjetništvo. Sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 67/2018), u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i u županijskim državnim odvjetništvima određene su osobe za praćenje sudske prakse ESLJP-a koje pružaju pomoć u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse ESLJP-a.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske redovito obavještava niža državna odvjetništva o svim važnijim presudama i odlukama ESLJP-a koje su važne za rad državnog odvjetništva u građansko-upravnim i kaznenim predmetima, o objavljenim publikacijama Ureda – analizama presuda i odluka, pregledu najvažnijih presuda i odluka u pojedinim razdobljima te o prijevodima Vodiča kroz pojedine članke Konvencije i Protokole uz Konvenciju koje je objavio ESLJP i dr.

15.4. Suradnja na temelju Protokola/Memoranduma

Tijekom 2020. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su neposrednu suradnju razmjenom podataka i pružanja raznih oblika pomoći prema državnim odvjetništvima, odnosno tužiteljstvima stranih zemalja na temelju Protokola, odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđenju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala, ali kao i u prethodnoj godini uočava se trend smanjivanja ovog oblika međunarodne

suradnje s obzirom na povećan opseg suradnje ostvarene putem Eurojusta i EPMKS-a i u odnosu na „treće“ države. Međutim, navedeni tužiteljski protokoli i dalje predstavljaju važan oblik suradnje s državnim odvjetništvima trećih država, posebno susjednih država (Republika Srbija i Bosna i Hercegovina) u predistražnim fazama postupka u cilju pribavljanja relevantnih informacija, provođenja izvida i obavljanja obavijesnih razgovora, i to ponajviše u predmetima organiziranog kriminala i ratnih zločina.

Zaključno, napominjemo kako neposredni kontakti s tužiteljima drugih država, a posebno s predstavnicima pravosudnih tijela država članica Europske unije, doprinose bržem postupanju u kaznenim predmetima s međunarodnim elementom i usklađivanju zahtjeva za pružanje međunarodne pravne pomoći ili pravosudne suradnje s pravnim okvirom i drugim pretpostavkama te okolnostima koje omogućuju ažurnije i kvalitetno postupanje u predmetima međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje. Stoga, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, državna odvjetništva ističu potrebu dodatne edukacije s obzirom na složen i dinamični pravni okvir uvjetovan čestim izmjenama normativnog okvira Europske unije i bogatom judikaturom Suda Europske unije, kao i potrebu usavršavanja stranih jezika.

16. Nadzor nad radom i postupanjem nižih državnih odvjetništava

16.1. Vrste nadzora

Provođenje nadzorne i instruktivne djelatnosti unutar državnog odvjetništva jedan je od temeljnih preduvjeta za uspješno i pravilno funkcioniranje državnog odvjetništva kao samostalnog i neovisnog pravosudnog tijela zaduženog za postupanje protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, za poduzimanje pravnih radnji radi zaštite imovine Republike Hrvatske te za podnošenje pravnih sredstava za zaštitu Ustava i prava. S obzirom na Ustavom RH i zakonima propisanu nadležnost državnog odvjetništva i samim time njegovu važnost za funkcioniranje društva u cjelini, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske pridaje posebnu važnost kontinuiranom provođenju nadzorne i instruktivne djelatnosti u odnosu na niža državna odvjetništva te pored već postojećih, razvija i nove modalitete i načine praćenja rada.

Radi ostvarivanja ove zadaće u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, i to unutar Ureda Glavne državne odvjetnice, osnovan je poseban Odsjek za unutarnji nadzor. U djelokrug poslova Odsjeka ulazi provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava, sudjelovanje u redovitim pregledima cjelokupnog rada nižih državnih odvjetništava, vođenje mjesečne i godišnje statistike te skrb o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, savjetnika, vježbenika i drugih službenika i namještenika. Pored toga, u slučaju utvrđenih poremećaja u radu u pojedinim državnim odvjetništvima, Odsjek nadzornu funkciju ostvaruje i provođenjem izvanrednih potpunih ili djelomičnih pregleda rada te davanjem smjernica za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Polazeći od zakonom propisanog hijerarhijskog ustroja državnog odvjetništva, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno nadzire i prati rad nižih državnih odvjetništava i po potrebi usmjerava njihov rad te vrši preglede rada svih županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Županijska državna odvjetništva redovito obavljaju preglede rada područnih općinskih državnih odvjetništava. Redoviti pregledi cjelokupnog poslovanja ili pojedinih dijelova poslovanja obavljaju se prema programu pregleda najmanje jednom u dvije godine.

Značajan dio nadzorne funkcije ostvaruje se kroz preglede rada pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika ili savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika u drugom državnom odvjetništvu, a i kroz Zakonom o državnom odvjetništvu propisanu obvezu dostavljanja izvješća o radu na posebno važnim i složenim predmetima.

Nadalje, uvid u cjelokupan rad na pojedinačnom predmetu ostvaruje se i kroz rad na drugostupanjskim predmetima oformljenim na temelju podnesenih žalbi državnog odvjetnika ili okrivljenika i odgovora na žalbu protiv presude i drugih odluka prvostupanjskih sudova, kao i putem rada na predmetima povodom izvanrednih pravnih lijekova, a posebno zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Na taj način više državno odvjetništvo stječe cjelovit uvid u rad na predmetu, upoznaje se s eventualnim nedostacima i propustima u radu te o uočenom izvješćuje niže državno odvjetništvo. Važan oblik nadzora provodi se i kroz izradu i dostavljanje mjesečnih, tromjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, a koja izvješća svojim ustrojem i strukturom podataka koji se dostavljaju omogućuju kvalitetan uvid u rad svakog državnog odvjetništva te u rad i opterećenost pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika.

Ovdje se posebno ističe važnost uvođenja i kontinuiranog razvoja CTS-a (Case Tracking System), odnosno informacijskog sustava za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu, a koji omogućuje neposredan uvid u rad, sadržaj odluka nižih državnih odvjetništava i ažurnost na razini državnog odvjetništva, ali i pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika. Ovdje valja konstatirati kako je uvođenje i stalno unapređivanje CTS sustava u velikoj mjeri olakšalo i ubrzalo provođenje nadzora unutar državnog odvjetništva.

Nadzorna funkcija državnog odvjetništva u velikoj se mjeri ostvaruje i kroz rad na predstavkama i pritužbama građana, bilo da su one podnesene na rad državnog odvjetništva općenito ili na rad u konkretnom predmetu.

Kontinuirano provođenje nadzorne funkcije državnog odvjetništva kroz pobrojene, ali i brojne druge vrste nadzora, omogućuje stjecanje kvalitetnog uvida u rad državnog odvjetništva, državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika i savjetnika, što je jedan od bitnih preduvjeta za predlaganje imenovanja novih državnih odvjetnika i zamjenika, za njihovo napredovanje, ali i razrješenje u onim slučajevima kada je to nužno za pravilno i zakonito obavljanje državnoodvjetničke dužnosti. Isto tako, provođenje nadzorne i instruktivne funkcije važno je i za ujednačavanje postupanja unutar državnog odvjetništva te postizanje veće ažurnosti i kvalitete postupanja u predmetima.

Pojedini oblici nadzora i načini njihova provođenja propisani su Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva. Kako su modaliteti provođenja nadzora brojni i obuhvaćaju sve faze postupanja, od provođenja izvida pa sve do postupanja po izvanrednim pravnim

lijekovima, u nastavku se daje poseban osvrt u odnosu na neke od najvažnijih oblika nadzora.

16.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova

Postupanje u predmetima povodom redovnih ili izvanrednih pravnih lijekova, jedan je od važnih oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jer se kroz ovaj oblik nadzora stječe cjelovit uvid u rad nižeg državnog odvjetništva u konkretnim predmetima, i to u odnosu na iskazanu stručnost u radu, ali i na poštivanje zakonom propisanih rokova.

Nakon stupanja na snagu Zakona o područjima i sjedištima sudova 1. travnja 2015. (Narodne novine broj 128/2014) kojim su za odlučivanje o žalbama protiv presuda općinskih sudova u kaznenim predmetima određeni svi županijski sudovi, posljedično čemu pojedino županijsko državno odvjetništvo više ne postupa samo po žalbama protiv odluka općinskih sudova sa svoga područja, nego i općinskih sudova iz cijele Republike Hrvatske, takvom načinu postupanja prilagođeno je i provođenje nadzorne djelatnosti županijskih državnih odvjetništava. Slijedom odredbe članka 342. Poslovnika državnog odvjetništva, državno odvjetništvo koje postupa po pravnim lijekovima o uočenim nedostacima u radu dužno je izvijestiti državno odvjetništvo koje je nadređeno državnom odvjetništvu o čijem se pravnom lijeku radi.

O svim upućenim primjedbama, bilo da se radi o primjedbama koje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi u postupku povodom žalbi protiv odluka županijskih sudova s područja cijele Republike Hrvatske, ili pak o primjedbama županijskih državnih odvjetništava u postupku povodom žalbi protiv odluka općinskih sudova, vodi se posebna evidencija koja se uzima u obzir kod donošenja ocjene o radu državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika. Također se na redovitim sastancima ukazuje na uočene nedostatke u radu te se po potrebi daju smjernice za poboljšanje rada u svim fazama državnoodvjetničkog postupanja.

Imajući u vidu brojnost drugostupanjskih predmeta osnovanih povodom redovnih pravnih lijekova protiv prvostupanjskih odluka sudova, pri čemu je tijekom izvještajne godine u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i svih petnaest županijskih državnih odvjetništava samo u kaznenim odjelima bilo u radu više od 8600 takvih predmeta, razvidno je kako se radom na tim predmetima dobiva potpun uvid u sve segmente rada na pojedinom predmetu, a što doprinosi ujednačavanju postupanja nižih državnih odvjetništava i educiranju državnoodvjetničkih dužnosnika.

16.1.2. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, s obzirom na zakonom propisanu subordinaciju, obavlja nadzor nad radom (cjelokupnim ili djelomičnim) županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a ako ocijeni potrebnim i nad radom pojedinog općinskog državnog odvjetništva. Županijska državna odvjetništva obavljaju pregled cjelokupnog rada općinskih državnih odvjetništava na svom području barem jednom u dvije godine.

Svrha i cilj ovih pregleda su da državno odvjetništvo koje je obavilo pregled upozori niže državno odvjetništvo na nezakonitosti i nepravilnosti koje su uočene u postupanju, a koje je ono dužno otkloniti.

Pregled rada obuhvaća rad kaznenih i građansko-upravnih odjela određenog državnog odvjetništva, državnoodvjetničke uprave te rad pisarnice.

Pregledi rada mogu biti redoviti, a provode se najmanje jednom u dvije godine u skladu s programom rada ili izvanredni koji se poduzimaju u slučaju poremećaja u radu određenog državnog odvjetništva kako bi se otklonili uzroci poremećaja.

Izvan ove vrste pregleda redovito se provode pregledi rada pojedinog državnog odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika u situacijama kada se prijave na oglas za premještaj ili imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika u drugom državnom odvjetništvu, a pregledava se rad u razdoblju od dvije godine koje prethodi prijavi na oglas za imenovanje ili premještaj.

U izvještajnom razdoblju zbog pandemije bolesti COVID-19 nije bilo moguće na način kako je to propisano člankom 87. stavkom 2. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine broj 67/18) provoditi pregled rada i poslovanja nižih državnih odvjetništava.

Međutim, izostanak uobičajenog pregleda rada u izvještajnom razdoblju nadomještao se kontinuiranim nadzorom u raznim drugim oblicima: kroz uvid u postupanja nižih državnih odvjetništava u određenoj vrsti predmeta (primjerice, izvješća o predmetu većeg značaja i vrijednosti, uvid u predmete podnošenja prijedloga radi dopuštenja revizije iz članka 385. ZPP-a i dr.) kroz komunikaciju s nižim državnim odvjetništvima, provjeru predstavki i pritužbi itd.

Dinamika i način provođenja pregleda rada nižih državnih odvjetništava propisana je Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva. S obzirom na hijerarhijski ustroj državnog odvjetništva, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske obavlja, prema programu rada i kada to ocijeni potrebnim, cjelokupan ili djelomičan pregled rada županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a ako to ocijeni potrebnim, može obaviti cjelovit ili djelomičan pregled rada općinskog državnog odvjetništva, i to tijekom pregleda rada županijskog državnog odvjetništva ili zasebno.

Županijska državna odvjetništva obavljaju pregled rada podređenih im općinskih državnih odvjetništava prema donesenom programu rada najmanje jednom u dvije godine.

Sukladno Zakonu i Poslovníku pregledi rada mogu se obavljati kao redovni ili izvanredni. Izvanredni pregledi rada provode se u slučaju uočenog poremećaja u radu određenog državnog odvjetništva i s ciljem otklanjanja uzroka koji su doveli do poremećaja.

Pregled rada obuhvaća rad kaznenih i građansko-upravnih odjela, pregled rada državnoodvjetničke uprave te rad pisarnice.

Izvan ove vrste pregleda rada, provode se i pregledi rada pojedinog državnog odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika u drugom državnom odvjetništvu. Tim pregledom obuhvaća se dvogodišnje razdoblje koje prethodi prijavi na oglas za premještaj ili imenovanje.

Svrha i cilj provođenja opisanih načina pregleda rada jest utvrđivanje pravilnosti i zakonitosti rada državnog odvjetništva, kao i ažurnosti i urednosti u radu. O obavljenom pregledu sačinjava se zapisnik u kojem se detaljno analiziraju svi segmenti obavljenog pregleda, posebno se ukazuje na eventualno uočene nepravilnosti u radu te se daju i načini njihova otklanjanja. Sukladno tomu, niže državno odvjetništvo dužno je u danom roku izvijestiti o poduzetome.

Unatoč pandemiji bolesti COVID-19 u izvještajnom razdoblju županijska državna odvjetništva u najvećem broju slučajeva obavila su planirane preglede rada općinskih državnih odvjetništava, dok na područjima na kojima to nije bilo moguće zbog epidemiološke slike, nadzor rada provoden je kroz intenziviranje nadzora putem drugih, gore opisanih vrsta nadzora. Ovdje je posebno došlo do izražaja provođenje nadzora putem CTS-informacijskog sustava državnog odvjetništva.

16.1.3. Predstavke i pritužbe

Pored gore opisanih, jedan od važnijih načina provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava jest nadzor koji se provodi kroz rad na predmetima predstavki i pritužbi građana. U najvećem broju slučajeva podnositelji predstavki i pritužbi su građani kao podnositelji kaznenih prijava, zatim žrtve i oštećenici kaznenim djelom, okrivljenici te i drugi građani nezadovoljni tijekom ili ishodom sudskih postupaka.

Najveći broj podnesenih pritužbi odnosi se na rad u kaznenim predmetima, a što je i razumljivo budući da je Zakonom o kaznenom postupku propisano pravo sudionika u postupku na podnošenje pritužbe višem državnom odvjetništvu, i to u različitim fazama postupka. Pored toga, pravo na podnošenje pritužbi propisano je i Zakonom o državnom odvjetništvu. Navedenim Zakonima propisani su rokovi i načini postupanja tako da po pritužbi postupa više državno odvjetništvo koje od nižeg državnog odvjetništva, a na čiji rad je pritužba i podnesena, pribavlja očitovanje i izvješće o radu u konkretnom predmetu te se po potrebi vrši uvid u cjelokupan spis. O provedenom nadzoru podnositelj pritužbe obavještava se pisanim putem, pri čemu se zakonski rok za dostavljanje obavijesti kreće od petnaest do trideset dana, ovisno o tome je li pritužba podnesena na rad u konkretnom predmetu, ili se pak radi o općenitoj pritužbi na rad državnog odvjetništva.

Unatoč tomu što je zakonom propisano tijelo kojem se pritužba podnosi, kao i način podnošenja pritužbi, analizom je utvrđeno kako je najveći broj pritužbi podnesen nenadležnim državnim odvjetništvima ili drugim državnim tijelima, a često istodobno na adresu brojnih državnih tijela i ustanova putem e-mail podnesaka, a što u konačnici utječe na produljenje roka za postupanje po pritužbi.

Isto kao i ranijih godina, najčešći razlog podnošenja pritužbi nezadovoljstvo je rješenjima o odbačanju kaznene prijave, a također je nakon provedenog nadzora

najveći broj ovih pritužbi ocijenjen neosnovanim. Iako su u rješenju, kao meritornoj državnoodvjetničkoj odluci, žrtve i oštećenici poučeni o svom zakonskom pravu na preuzimanje kaznenog progona, kao i radnjama koje su radi preuzimanja progona ovlašteni poduzeti pred nadležnim sudom, ipak se u najvećem broju slučajeva ne koriste pravom na sudsko preispitivanje zakonitosti i valjanosti donesenog rješenja, nego pribjegavaju podnošenju pritužbi na rad, a kojima nastoje ishoditi drugačiju odluku i pri čemu nisu vezani nikakvim rokovima (za razliku od izjave za preuzimanje progona pred sudom). Analizom je utvrđeno i kako su u ovom izvještajnom razdoblju dio pritužbi podnijeli i građani koji, protivno odredbama Zakona o kaznenom postupku, traže da im se omogući pravo na preuzimanje kaznenog progona pred sudom.

Nadalje, dio pritužbi podnesen je zbog odugovlačenja postupanja u predmetima koji se nalaze u radu u državnom odvjetništvu, ali i zbog nezadovoljstva ukupnom duljinom trajanja kaznenih postupka, te zbog izostanka obavijesti o poduzetim radnjama sukladno odredbi čl. 206.a Zakona o kaznenom postupku. U predmetima u kojima su pritužbe zbog odugovlačenja ocijenjene osnovanima, dani su nalozi za poduzimanje potrebnih radnji te su određeni rokovi za donošenje meritorne državnoodvjetničke odluke. Pritužbe podnesene zbog izostanka obavijesti o poduzetim radnjama u najvećem su broju ocijenjene neosnovanima iz razloga što obavijest traže ili osobe koje na to nemaju zakonsko pravo, ili stranka pogrešno drži da obavijest treba dobiti automatski bez pisanog zahtjeva i nevezano za bilo kakve rokove.

U izvještajnom razdoblju uočen je porast broja pritužbi koje podnose okrivljenici i njihovi branitelji i u kojima se sadržaj pritužbe preklapa sa sadržajem istodobno podnesene žalbe o kojoj je nadležan odlučivati sud, ili se pritužbe odnose na sam tijek sudskog postupka i donesene sudske odluke.

IV. IZVJEŠĆE O MATERIJALNIM I FINACIJSKIM UVJETIMA ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA TE STANJU I OPTEREĆENOSTI LJUDSKIH POTENCIJALA DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

17. Materijalni i financijski uvjeti za rad državnog odvjetništva

U odnosu na prethodne godine može se konstatirati da su materijalni i financijski uvjeti osigurani za rad državnih odvjetništava gledajući u cjelini zadovoljavajući, a na tom području ostvarena je 2020. godine kvalitetnija suradnja s Ministarstvom pravosuđa i uprave.

Suradnjom s Ministarstvom pravosuđa i uprave nastavljeno je opremanje državnih odvjetništava potrebnom opremom, prije svega IT opremom za rad na daljinu (prijenosna računala). Iako pojedina državna odvjetništva ukazuju na probleme vezane za opremanje adekvatnim računalima s kamerama, imajući u vidu povećanu potrebu sudjelovanja na raspravama i stručnih usavršavanja on-line putem zbog epidemije izazvane virusom SARS-CoV 2, kao i provođenja određenih dokaznih radnji u pravosudnoj suradnji, smatramo kako je pozitivan iskorak učinjen u pogledu uspostave e-komunikacije.

Nakon što je osiguran odgovarajući poslovni prostor za Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u Vlaškoj ulici 116 u Zagrebu, u idućem razdoblju potrebno je riješiti problem poslovnog prostora za Odjel delegiranih europskih tužitelja sa službenicima, kao i Odsjeka tužitelja u Rijeci. Preseljenjem USKOK-a za potrebe DORH-a oslobođen je dio prostora u Gajevoj 30, koji će, osim tom državnom odvjetništvu, prihvatiti li se inicijativa Glavne državne odvjetnice upućena ministru pravosuđa i uprave, služiti i potrebama Visokog državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

U ovoj izvještajnoj godini započelo je osuvremenjivanje internetskih stranica DORH-a, koje funkcioniraju na tehnološki apsolutno zastarjeloj platformi staroj više od deset godina i rezultiraju značajnim rizicima za njihovo održavanje i uporabu. Kako su internetske stranice nužan instrument transparentnosti rada državnih odvjetništava i ispunjavanja obveza iz Zakona o pravu na pristup informacijama i drugih propisa koji nameću obveze komunikacije pravosudnih tijela s javnošću i strankama, uz zadržavanje vizualnog identiteta i prepoznatljivosti državnog odvjetništva, na tehnološki novoj platformi, očekujemo u 2021. godini rješenje ovog problema uz podršku i suradnju s Ministarstvom pravosuđa i uprave.

Mrežna aplikacija Baza znanja, koja predstavlja vrlo učinkovit alat u svakodnevnom radu jer doprinosi unapređenju rada, ujednačenom postupanju državnih odvjetnika i razmjeni iskustava i prakse u radu, ponovno je 2020. aktivirana.

17.1. Smještaj i opremljenost prostora / procjena nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkovit rad u 2020. godini

17.1.1. Smještajni kapaciteti

Tijekom 2020. godine nastavljen je rad na rješavanju problema odgovarajućeg poslovnog prostora za rad državnih odvjetništava uz angažman Ministarstva pravosuđa i uprave, a što uključuje i opremanje prostora i njihovo održavanje.

Posebno se napominje kako je razorni potres u gradu Zagrebu, značajno devastirao zgradu DORH-a u Gajevoj ulici 30, oštećen je veći broj radnih prostorija u kojima rade zamjenici Glavne državne odvjetnice u Kaznenom i Građansko-upravnom odjelu, savjetnici i službenici, kao i Ured Glavnog državne odvjetnice. Navedeno je, uz provođenje epidemioloških mjera, rezultiralo promjenama organizacije i načina rada.

Smještaj Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci neadekvatan je i zajedno s naprijed navedenim Odsjekom USKOK-a u Rijeci dijeli, na temelju ugovora o zakupu s Gradom Rijekom, zakupljen poslovni prostor u zgradi u kojoj je smještena i FINA. Nadamo se rješavanju ovog problema budući da je prema informacijama iz resornog ministarstva u izradi projektna dokumentacija za adaptaciju zgrade.

Problem neodgovarajućeg prostora Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku i Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku također nije riješen ni u 2020. godini.

Ranijih godina ukazivalo se na neadekvatnost i nedostatnost prostora u kojem radi Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, a potresi su dodatno znatnije oštetili radne prostorije. Općinska državna odvjetništva s tog područja također nemaju primjeren radni prostor.

Općinsko državno odvjetništvo u Sisku koristi neadekvatan poslovni prostor, više je osoba smješteno u premale prostorije te nema prostor za arhivu, dok Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu u svom prostoru ima dotrajale električne i toplinske instalacije i nema riješeno grijanje.

Probleme s radnim prostorom imaju i Županijsko i Općinsko državno odvjetništvo u Šibeniku. Posebno se to odnosi na građansko-upravne odjele ovih dviju državnih odvjetništava koji su dislocirani i koriste prostor u derutnoj zgradi u vlasništvu Grada Šibenika koja se godinama ne održava. Prostor koji koriste kazneni odjeli nije dovoljan za smještaj sadašnjeg broja zaposlenika i opreme potrebne za neometan rad, zbog čega nije moguće zapošljavanje novih potrebnih djelatnika.

Općinsko državno odvjetništvo u Zadru također nema odgovarajući prostor za rad. Kazneni odjel koristi neprimjereno mali prostor u zgradi suda, dok je Građansko-upravni odjel dislociran i koristi stan u stambenoj zgradi koji ne zadovoljava uvjete za rad.

Zgrada sjedišta Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, premda novouređena, svojom veličinom i funkcionalnošću nije sasvim odgovarajuća

potrebama Kaznenog odjela koji je u njoj smješten. Za Građansko-upravni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, koncem 2020. uz angažman Ministarstva pravosuđa riješen je problem preseljenjem u drugi odgovarajući prostor koji je i primjereno opremljen.

Neriješeni prostorni problemi, premda uz povećan napor svih zaposlenih u državnim odvjetništvima koja se, kako je to naprijed navedeno, s time suočavaju, otežavaju normalno obavljanje svih državnoodvjetničkih poslova, ali nisu utjecali na učinkovitost i ažurnost njihova rada u većoj mjeri. Gledajući s pozicije učinkovitog upravljanja državnim odvjetništvom ured državnog odvjetnika i oba odjela trebali bi biti smješteni u istoj zgradi, što nažalost u velikom broju državnih odvjetništava nije slučaj.

Poslovni prostori, u načelu, adekvatno su opremljeni za rad i boravak u njima, no pojedina državna odvjetništva ukazuju na problem nedostatka i starosti namještaja, ali i neodgovarajuću klimatizaciju, pa čak i nedostatak grijanja. Pitanje sigurnosti od posebne je važnosti te više državnih odvjetništava ukazuje na potrebu osiguranja prostora po pravosudnoj policiji ne samo za vrijeme radnog vremena, nego i izvan radnog vremena, a posebno tijekom obavljanja poslova dežurstva u službenim prostorijama.

17.1.2. Službena vozila

Problem službenih vozila za potrebe prethodnog postupka državnih odvjetništava i nadalje je prisutan zbog njihove starosti (prosjeck starosti službenih vozila je više od 15 godina), ali i njihova tehničkog stanja, sigurnosti i opremljenosti te nedovoljnog broja sukladno odredbama Poslovnika državnog odvjetništva donesenog po Ministarstvu pravosuđa koncem 2019. godine. Treba istaknuti da je većina županijskih i općinskih državnih odvjetništava uputila zahtjeve za osiguranje nabave adekvatnih službenih vozila, jer daljnja uporaba zastarjelih vozila kojima sada raspolažu dovodi do ugrožavanja pravodobnog obavljanja svih poslova, ali i predstavlja ugrozu sigurnosti svih sudionika u prometu. Očekuje se, prema informacijama iz resornog ministarstva, da će pitanje nabave službenih vozila biti riješeno tijekom 2021. godine.

Zastarjeli vozni park dovodi u pitanje mogućnost učinkovite organizacije rada i ažurnog obavljanja poslova s jedne, ali i sigurnost vozača i dužnosnika s druge strane.

Stoga bi za sva državna odvjetništva koja obavljaju poslove u prvom stupnju trebalo uvesti standard barem jednog službenog vozila koje odgovara stvarnim potrebama, a za većinu i više od toga broja te njihova redovitog osuvremenjivanja, ovisno o prijednim kilometrima, odnosno starosti koja bi osiguravala sigurnost vožnje.

17.1.3. Oprema

Državna odvjetništva u zadovoljavajućoj su mjeri opremljena IT opremom.

Radi obavljanja redovitih zadaća, a posebno u uvjetima epidemioloških mjera pojedinim državnim odvjetništvima nedostaje dovoljan broj adekvatne računalne opreme za rad na daljinu, a posebice u vrijeme uznapredovale e-komunikacije sukladno Pravilniku o elektroničkoj komunikaciji, opreme za skeniranje i pisača.

Uzimajući u obzir poslovne procese u velikom dijelu državnih odvjetništava, za njihovo redovito obavljanje potrebno je kontinuirano osigurati diktafone i opremu za prijepis.

Kad se uzme u obzir da je nabava opreme za snimanje ispitivanja okrivljenika, što je obveza sukladno ZKP/08 izvršena neposredno prije stupanja na snagu tog Zakona, a riječ je o dokaznoj radnji koja se obvezno snima, u sljedećem razdoblju potrebno je radi zakonitog obavljanja tih poslova nabaviti novu opremu te vrste.

Županijska državna odvjetništva u okviru provedbe Projekta IPA 2012. završenog u 2018. godini dobila su na korištenje računala i softver za internu videokomunikaciju, međutim, ta oprema nije odgovarajuća za provođenje svih dokaznih radnji u okviru međunarodne pravosudne suradnje sa zemljama članicama EU-a, posebno kod postupanja po Europskom uhiđenom nalogu i Europskom istražnom nalogu, pa bi u sljedećem razdoblju valjalo i takvu opremu osigurati za sva nadležna županijska državna odvjetništva.

17.2. Odobrena financijska sredstva za rad državnih odvjetništava

	Plan prihoda		Izvršenje		Rashodi poslovanja (kn)	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
DORH	103.176.931,00	84.016.954,00	103.147.330,28	83.941.141,94	107.012.604,16	70.262.321,58
USKOK	24.920.503,00	28.592.010,00	24.874.072,69	28.596.377,42	25.022.722,23	26.679.026,03
ŽDO-SVI	98.259.730,00	113.969.659,00	98.256.291,05	113.964.138,67	98.977.300,00	116.786.142,00
ODO-SVI	196.988.950,00	216.117.240,00	196.850.433,28	216.030.655,59	197.385.265,00	215.786.390,00
UKUPNO	423.346.114,00	442.695.863,00	423.128.127,30	442.532.313,62	428.397.891,39	429.513.879,61

Ukupno za rad državnih odvjetništava u 2020. godini odobrena su sredstva u iznosima višim nego godinu dana ranije, a u ukupnom iznosu odobreno je 4,57% više sredstava.

Struktura ukupno odobrenih i izvršenih sredstava za sva državna odvjetništva izgleda kako slijedi u donjoj tablici:

	Odobren plan	Izvršen plan
Rashodi za zaposlene	309.036.146,00	308.960.959,36
Materijalni rashodi	133.093.387,00	133.016.923,81
Financijski rashodi	260.800,00	260.658,49
Rashodi za nabavu dugotrajne imovine	305.530,00	293.771,96
UKUPNO	442.695.863,00	442.532.313,62

U strukturi odobrenih sredstava za rad državnih odvjetništava u 2020. godini, 69,81% čine rashodi za zaposlene, u najvećoj mjeri rashodi za plaće.

Iako se radi o značajnim iznosima za plaće zaposlenika, opetovano ističemo nezadovoljavajući materijalni status službenika i namještenika u državnim odvjetništvima. Iznimno male plaće jedan su od glavnih uzroka odljeva iskusnog i obučenog državnoodvjetničkog, službeničkog i namješteničkog kadra u druga državna tijela i institucije, pa to otežava normalno obavljanje svih poslova u državnom odvjetništvu. Ističemo da prilikom popunjavanja službeničkih radnih mjesta Ministarstvo pravosuđa i uprave, unatoč argumentiranim zahtjevima pojedinih državnih odvjetništava, a posebice USKOK-a, uskraćuje suglasnosti za popunjavanje ili odobrava popunjavanje s velikim kašnjenjem, unatoč tome što su navedena službenička mjesta sistematizirana pravilnicima o unutarnjem redu i za njih su osigurana financijska sredstva u proračunu.

Tijekom izvještajnog razdoblja DORH je uputio zahtjev Ministarstvu pravosuđa i uprave za povećanje koeficijenata za službenička mjesta zapisničara i upisničara, kao i za određivanje odgovarajućeg dodatka na plaću službenika zaposlenih u USKOK-u, a posebno za određivanjem većeg koeficijenta za financijske istražitelje kako bi se adekvatnom visinom plaće za ovakvu vrstu financijskih stručnjaka osiguralo njihovo zapošljavanje u odjelima za istraživanje imovinske koristi u USKOK-u i određenim županijskim državnim odvjetništvima, jer će se na taj način unaprijediti detektiranje i procesuiranje financijskog, gospodarskog kriminaliteta i organiziranog kriminaliteta.

Pojedina državna odvjetništva, unatoč osiguravanju financijskih sredstava u većem iznosu za intelektualne usluge, ukazuju na sporost i duži vremenski period za doznake svih potrebnih sredstava za isplatu vještaka i tumača.

Kad je riječ o DORH-u, u nastavku je iskazan pregled odobrenih i utrošenih financijskih sredstava u četverogodišnjem razdoblju.

DORH	Plan (kn)	Izvršenje (kn)
2017.	60.740.494,00	60.686.554,62
2018.	60.717.444,00	60.641.812,51
2019.	103.176.931,00	103.147.330,28
2020.	84.016.954,00	83.941.141,94

Posebno treba naglasiti da je od 84.016.954,00 kuna odobrenih sredstava za rad DORH-a čak 74%, odnosno 62.249.000,00 kuna namijenjeno isključivo za troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama, sukladno odredbi čl. 76. st. 2. Zakona o državnom odvjetništvu.

V. ZAKLJUČNO

Rezimirajući rad i postignute rezultate u 2020. godini, može se zaključiti da su državna odvjetništva, na svim razinama i u svim vrstama predmeta na kojima su radila, usprkos općepoznatim okolnostima (potres, COVID-19) koje su bitno utjecale na organizaciju rada, usprkos potkapacitiranosti, iznadprosječnim zalaganjem državnoodvjetničkih dužnosnika i ostalih zaposlenika, zadržala visok stupanj ažurnosti, kvalitete i uspješnosti i time ispunila svoju ustavnu i zakonsku zadaću.

Poslovníkom državnog odvjetništva (Narodne novine broj 128/19) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020. uvedene su brojne značajne promjene, od kojih se ističu nove vrste predmeta kreirane kako bi se mogla pratiti učinkovitost i kvaliteta, uvedeni su elektronički upisnici te je napušteno vođenje pisanih upisnika i ručno vođenje evidencija, propisan je način rada i korištenje jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima. USKOK je kao posljednje državno odvjetništvo uključen u jedinstveni informatički sustav za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima CTS.

Stoga je u 2020. godini Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i uprave, a zajedno s IBM-om intenzivno radilo na razvoju novog sustava statističkog praćenja rada državnoodvjetničkih dužnosnika, ali i državnog odvjetništva u cjelini, dogradnji i daljnjem razvoju informacijskog sustava CTS te provođenju edukacije državnih odvjetnika njihovih zamjenika i službenika.

Kako bi se i u 2021. godini mogla održati dostignuta visoka razina učinkovitosti, potrebno je više koristiti postupovne institute koji omogućuju učinkovito postupanje i skraćivanje postupaka u kojima sudjeluje državno odvjetništvo, provesti neposredan nadzor nad nižim državnim odvjetništvima, nastaviti s edukacijom dužnosnika i službenika o korištenju jedinstvenog informacijskog sustava CTS ali i osigurati državnim odvjetništvima potrebne materijalno-financijske uvjete za rad, što je jamstvo učinkovitijem suprotstavljanju korupciji, organiziranom kriminalu, ratnim zločinima i gospodarskom kriminalu te zaštiti imovine Republike Hrvatske.

 GLAVNA DRŽAVNA ODVJETNICA
 REPUBLIKE HRVATSKE
 Zlata Hrvoj-Sipek

DODATAK: Izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2020. godini.

IZVJEŠĆE O RADU DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA U 2020. GODINI

I. OPĆI PRIKAZ OSNOVA ZA RAD DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

A) Zakonska osnova za rad Državnoodvjetničkog vijeća

Osnova za uređenje položaja i ovlasti Državnoodvjetničkog vijeća je odredba članka 121.a Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14), kojom se, u stavku 3. tog članka, propisuje da zamjenike državnih odvjetnika, u skladu s Ustavom i zakonom, imenuje, razrješuje i o njihovoj stegovnoj odgovornosti odlučuje Državnoodvjetničko vijeće (u daljnjem tekstu – Vijeće).

Zakonom o Državnoodvjetničkom vijeću (Narodne novine broj 67/2018 i 126/19) detaljno su uređeni djelokrug i način rada Državnoodvjetničkog vijeća, uvjeti i postupak za izbor predsjednika i članova Vijeća, uvjeti i postupak za imenovanje, napredovanje, premještaj i razrješenje državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika i druga pitanja vezana za rad Vijeća.

Vijeće ima jedanaest članova, od kojih se sedam članova bira iz reda zamjenika državnih odvjetnika, dva člana iz reda Hrvatskog sabora i dva člana iz reda sveučilišnih profesora pravnih znanosti.

U djelokrug Vijeća sukladno Zakonu o Državnoodvjetničkom vijeću ide:

- imenovanje i razrješenje zamjenika državnih odvjetnika
- imenovanje i razrješenje županijskih i općinskih državnih odvjetnika
- premještaj zamjenika državnih odvjetnika
- vođenje postupka i odlučivanje o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika
- raspisivanje izbora za članove Vijeća iz reda zamjenika državnih odvjetnika
- sudjelovanje u osposobljavanju i usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika
- odlučivanje o prigovoru na ocjenu obnašanja dužnosti
- vođenje očevidnika državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika
- davanje odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti
- vođenje i kontrola imovinskih kartica državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom.

Način rada Vijeća tijekom 2020. bio je uređen Poslovníkom Državnoodvjetničkog vijeća (16/19 i 25/19).

Sukladno članku 47. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, Vijeće ima ustrojeno Tajništvo, čije je unutarnje ustrojstvo i način rada propisan Pravilnikom o unutarnjem redu od 8. ožujka 2019. i Izmjenom Pravilnika o unutarnjem redu od 4. prosinca 2020.

B) Kadrovske osnove za rad Vijeća

U 2020. godini Vijeće je imalo tri zaposlene osobe na neodređeno od kojih je jedna zaposlena u siječnju 2020. godine.

Osoba zaposlena na neodređeno na radnom mjestu administrativne tajnice predsjednika Državnoodvjetničkog vijeća kojoj je od 9. prosinca 2019. od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje bilo priznato pravo na dopust za njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju, a od 1. rujna 2020. od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje priznato je pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.

Nakon donošenja Izmjene Pravilnika o unutarnjem redu jedna je službenica zbog potreba službe s radnog mjesta administrativnog referenta – zapisničara premještena na radno mjesto stručnog referenta u Državnoodvjetničkom vijeću.

C) Materijalne osnove za rad Vijeća

Sukladno članku 104. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću za rad Vijeća u 2020. godini osigurana su sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske u iznosu od 1.393.860,00 kuna.

Vijeće je tijekom 2020. godine utrošilo 1.271.599,41 kuna, od čega za rashode za zaposlene 387.052,89 kuna, za materijalne rashode ukupno 871.212,09 kuna, i to naknade troškova zaposlenih 9.137,86 kuna, za rashode za materijal i energiju 37.253,77 kuna, za rashode za usluge 99.987,14 kuna, za ostale nespomenute rashode poslovanja 724.833,32 kuna, i to na naknade i nagrade za rad predsjednika i članova Vijeća sukladno Odluci o naknadama i nagradi za rad predsjednika i članova Državnoodvjetničkog vijeća (Narodne novine, br. 88/2011, 107/2017) 709.402,01 kuna, za reprezentaciju 10.269,68 kuna i ostale nespomenute rashode poslovanja 5.161,63 kuna, dok je za financijske rashode u 2020. godini utrošilo 5.954,55 kuna i rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (telefonska centrala i telefoni) 7.379,88 kuna.

II. AKTIVNOSTI DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA U 2020. GODINI

A) Sastav Vijeća

Vijeće je nakon provedenih izbora za članove Vijeća od 1. siječnja 2020. do 22. srpnja 2020., bilo u sastavu: Darko Klier, predsjednik Vijeća, prof. dr. sc. Elizabeta Ivičević Karas, zamjenica predsjednika Vijeća, te Snježana Frković, Andrea Šurina Marton, izv. prof. dr. sc. Marissabell Škorić, mr. sc. Mirko Grujić, Marijo Nemčić, Denis Rajtek, Andrea Jeromela Lučić, Peđa Grbin i Marija Jelkovic, članovi Vijeća.

Nakon provedenih parlamentarnih izbora u Republici Hrvatskoj i prisege novoimenovanih članova pred Glavnom državnom odvjetnicom Republike Hrvatske Vijeće je od 5. studenoga 2020. do 31. prosinca 2020. bilo u sastavu: Darko Klier, predsjednik Vijeća, prof. dr. sc. Elizabeta Ivičević Karas, zamjenica predsjednika Vijeća, te Snježana Frković, Andrea Šurina Marton, izv. prof. dr. sc. Marissabell Škorić, mr. sc. Mirko Grujić, Marijo Nemčić, Denis Rajtek, Andrea Jeromela Lučić, Ermina Lekaj Prljaskaj i dr. sc. Zlatko Hasanbegović.

Vijeće je tijekom 2020. godine održalo ukupno devetnaest sjednica, od čega pet elektroničkih sjednice.

B) Prikaz rada Vijeća po pojedinim vrstama poslova

1. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2020. godini Vijeće je, sukladno članku 55. stavku 2., 3. i 4. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o dvadeset i tri zamjenika državnih odvjetnika, od čega tri slobodna mjesta zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, deset slobodnih mjesta zamjenika županijskih državnih odvjetnika te deset slobodnih mjesta zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2020. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju trideset zamjenika državnih odvjetnika, i to sedam zamjenika županijskih državnih odvjetnika i dvadeset i tri zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2020. godini Vijeće je u odnosu na dvadeset zamjenika državnih odvjetnika donijelo odluke o razrješenju od dužnosti na vlastiti zahtjev, i to za dvanaest zamjenika županijskih državnih odvjetnika i osam zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

U 2020. godini Vijeće je u odnosu na tri zamjenika državnih odvjetnika donijelo rješenje kojim se utvrđuje prestanak državnoodvjetničke dužnosti po sili zakona, i to za jednog zamjenika Glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske i dva zamjenika županijskih državnih odvjetnika.

Redni broj	Zamjenici državnog odvjetnika	Broj oglašanih slobodnih mjesta zamjenika u 2020.	Broj imenovanih zamjenika	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koja je poništen oglas	Broj oglašanih mjesta u odnosu na koje je postupak i dalje u tijeku	Broj razriješenih zamjenika	Broj zamjenika kojima je dužnost prestala po sili zakona
1	Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika RH	3	0	0	0	0	1
2	Zamjenici županijskog državnog odvjetnika	10	7	0	14	12	2
3	Zamjenici općinskog državnog odvjetnika	10	23	0	10	8	0
	UKUPNO	23	30	0	24	20	3

2. Imenovanja, razrješenja i prestanak dužnosti županijskih i općinskih državnih odvjetnika

U 2020. godini Vijeće je, sukladno članku 73. stavku 1. Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, objavilo oglase o slobodnim mjestima 1 županijskog državnog odvjetnika i 5 općinskih državnih odvjetnika.

U 2020. godini Vijeće je donijelo odluke o imenovanju triju županijskih državnih odvjetnika i šest općinskih državnih odvjetnika.

Redni broj	Državni odvjetnici	Broj imenovanih državnih odvjetnika	Odluka o ponavljanju postupka imenovanja	Broj razriješenih državnih odvjetnika	Odlukom utvrđen prestanak dužnosti	Broj postupaka u tijeku
1	Županijski državni odvjetnici	3	1	0	0	0
2	Općinski državni odvjetnici	6	0	0	0	1
	UKUPNO	9	0	0	0	0

3. Odluke o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika

U 2020. godini Vijeće je imalo u radu dva stegovna predmeta koji nisu okončani u 2020. godini.

	Zaprimljeno novih zahtjeva za pokretanje stegovnih postupaka	Postupci u kojima je zahtjev za pokretanje stegovnog postupka zaprimljen prije 01.01.2020.	Ukupno stegovnih predmeta u radu	Odluka o pokretanju stegovnog postupka	Odluka o stegovnoj odgovornosti		Izrečene stegovne kazne	Predmeti u kojima je postupak i dalje u tijeku	Pokrenuto upravnih sporova protiv odluke Vijeća o stegovnoj odgovornosti	Odluke upravnih sudova u pokrenutim upravnim sporovima protiv odluke o stegovnoj odgovornosti		Odluke o udaljenju od dužnosti
					Zamjenik ograđen krivim	Zamjenik oslobođen odgovornosti				Poništena odluka Vijeća	Potvrđena odluka Vijeća	
Stegovni predmeti u DOV-u od 01.01.2019.- 31.12.2019.	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0

4. Utvrđivanje prestanka dužnosti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i raspisivanje oglasa za slobodno mjesto Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske

Tijekom 2020. Vijeće je donijelo i odluku o prestanku dužnosti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, odluku o nastavljanju obavljanja dužnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske te raspisalo javni poziv kandidatima za mjesto Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, prikupilo

prijave kandidata, utvrdilo kandidate koji su podnijeli prijave te zaprimljene prijave prosljedili Vladi Republike Hrvatske na daljnje nadležno postupanje.

5. Ostali poslovi Vijeća

Evidencije

Sukladno odredbama Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću Vijeće je i tijekom 2020. godine nastavilo s vođenjem Evidencije (očevidnika) državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i Evidencije imovinskih kartica državnoodvjetničkih dužnosnika.

Postupci pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske

Tijekom 2020. godine u jednom predmetu Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov su zahtjev dostavljeni spis i očitovanje Državnoodvjetničkog vijeća povodom ustavne tužbe na odluku Državnoodvjetničkog vijeća o imenovanju zaprimljene nakon čega je zaprimljena odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske kojom je ustavna tužba odbijena.

U jednom predmetu Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov su zahtjev dostavljeni spis i očitovanje Državnoodvjetničkog vijeća povodom ustavne tužbe na odluku Državnoodvjetničkog vijeća o imenovanju, a postupak je još u tijeku.

U jednom predmetu Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov je zahtjev dostavljen spis Državnoodvjetničkog vijeća povodom ustavne tužbe na odluku Državnoodvjetničkog vijeća o imenovanju, a postupak je još u tijeku.

U jednom predmetu u kojem je spis Ustavnom sudu Republike Hrvatske na njegov zahtjev dostavljen tijekom 2019. godine odluka nije zaprimljena 2020. godine.

Postupci pred upravnim sudovima

Tijekom 2020. godine Državnoodvjetničko vijeće nije imalo predmeta pred upravnim sudovima.

Podzakonski akti

Državnoodvjetničko vijeće tijekom 2020. donijelo je:

Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada tajništva i njegovih službi i Pravila o izmjenama Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika i načinu njegova podnošenja

Predsjednik Državnoodvjetničkog vijeća tijekom 2020. donio je:

Pravilnik o korištenju službenih mobilnih telefona u vlasništvu Državnoodvjetničkog vijeća, Izmjenu Pravilnika o unutarnjem redu i Odluku o proceduri stvaranja ugovornih obveza u Državnoodvjetničkom vijeću.

Imovinske kartice

Vijeće je tijekom 2020. godine, sukladno aktivnostima predviđenim u Strategiji suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine i preporukama Izvješća četvrtog evaluacijskog kruga Skupine zemalja protiv korupcije (GRECO) za Republiku Hrvatsku, održalo nekoliko sastanaka s predstavnicima Ministarstva pravosuđa vezanim uz aplikaciju za podnošenje imovinskih kartica državnoodvjetničkih dužnosnika i javnu objavu imovinskih kartica.

Nakon što je 1. siječnja 2020. na snagu stupila Izmjena Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću (Narodne novine 126/2019) koja je omogućila javnu objavu imovinskih kartica Državnoodvjetničko vijeće je pristupilo izradi Pravila o izmjenama Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika i načinu njegova podnošenja koja su donijeta na 27. sjednici održanoj 16. srpnja 2020., a objavljena 28. kolovoza 2020. u Narodnim novinama broj 96/2010 te su 5. rujna 2020. stupila na snagu.

Od 5. rujna do 4. studenoga 2020. Tajništvo Državnoodvjetničkog vijeća putem IKS aplikacije za podnošenje imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika/ica sukladno Zakonu o Državnoodvjetničkom vijeću, Pravilima o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika i načinu njegova podnošenja i Pravilima o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika i načinu njegova podnošenja zaprimilo je imovinske kartice svih državnoodvjetničkih dužnosnika.

Postupak zaprimanja imovinskih kartica kroz IKS aplikaciju i kroz redovitu poštu, koji je na ovaj način proveden drugi put, a prvi put uz mogućnost elektroničkog potpisa koja je omogućena na inicijativu Državnoodvjetničkog vijeća, i nadalje je drastično povećavao obujam posla Tajništva Državnoodvjetničkog vijeća te je bilo iznimno teško provesti ga u zadanom roku obzirom na potkapaciranost Tajništva koje ima sistematizirano jedanaest službeničkih mjesta, a u vrijeme zaprimanja ovih imovinskih kartica imalo je zaposleno tri službenika, od kojih jedna radi na pola radnog vremena.

Upute za popunjavanje obrasca Izvješća o imovini u IKS aplikaciji kao i Upute za elektroničko potpisivanje izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika bile su dostupne na mrežnoj stranici Vijeća, dopis s detaljnim uputama poslan je svim državnim odvjetništvima prije stupanja na snagu Pravila kako bi se svi dužnosnici upoznali s postupkom unosa imovinskih kartica dok je Tajništvo Državnoodvjetničkog vijeća neprekidno bilo na raspolaganju velikom broju dužnosnika koji su svakodnevno zvali radi pomoći oko popunjavanja imovinskih kartica.

Tijekom cijele 2020. godine u Tajništvu je kroz IKS aplikaciju zaprimljeno 969 imovinskih kartica, potvrđeno je 929 imovinskih kartica, na zahtjev podnositelja odbijeno je 39, a jedna još nije potvrđena jer je poslana krajem godine te još nije zaprimljen njezin potpisani primjerak. Od svih zaprimljenih imovinskih kartica 369 ih

je elektronički potpisano, dok je preostalih 560 potvrđenih imovinskih kartica zaprimljeno putem redovite pošte. Do razlike u broju kartica zaprimljenih kroz IKS aplikaciju 969 i onih zaprimljenih u spisu (oko 1030) došlo je zbog slanja većeg broja radnih inačica imovinskih kartica ili u manjem broju omaškom nepotpisanih imovinskih kartica.

U konačnici svi državnoodvjetnički dužnosnici ispunili su svoju podzakonsku obvezu i predali svoje imovinske kartice.

Imovinske kartice nisu objavljene tijekom 2020. godine, no Državnoodvjetničko je vijeće u mjesecu prosincu pregledalo svih 640 kartica državnoodvjetničkih dužnosnika na portalu za javnu objavu te su svi državnoodvjetnički dužnosnici koji su iz bilo kojeg razloga unijeli podatke koji nisu predviđeni za javnu objavu u polja koja se javno objavljuju upozoreni i zamoljeni da podnesu nove imovinske kartice kako ničiji osobni podatci ne bi bili javno objavljeni.

Imovinske kartice objavljene su sukladno Pravilima o izmjeni Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika i načinu njegova podnošenja 4. siječnja 2021.

Postupak provjere imovinskih kartica započet će kada se ispune sve pretpostavke za to.

Premještaji

Tijekom 2020. godine nije objavljen poziv za trajni premještaj zamjenika državnih odvjetnika.

Prigovori na ocjene obnašanja dužnosti

Tijekom 2020. u Državnoodvjetničkom vijeću zaprimljena su tri prigovora na ocjenu obnašanja dužnosti o kojim je prigovorima odlučeno na način da je jedna ocjena izmijenjena, jedna ocjena ukinuta i premet vraćen na ponovni postupak i jedna ocjena djelomično ukinuta, a djelomično potvrđena.

Odobrenja za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti

Državnoodvjetničko vijeće tijekom 2020. dalo je jedno odobrenje za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti, dok je u dva predmeta donesena odluka kojom nije dano odobrenje za obavljanje druge službe ili posla uz obnašanje državnoodvjetničke dužnosti.

Sudjelovanje u radu drugih tijela, prisustvovanje konferencijama, skupovima, savjetovanjima i sastancima

Predstavnici Vijeća sudjelovali su u radu Savjeta za sprječavanje korupcije.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u radu Upravnog vijeća Pravosudne akademije.

Predstavnik Vijeća održao je sastanak s predstavnikom Europske komisije, službenikom Opće uprave za pravosuđe i potrošače, Uprave C Temeljna prava i vladavina prava, Odjela za Pravosudnu politiku i vladavinu prava, vezano uz aktivnosti Europske unije predviđene Europskim semestrom.

Predstavnik Vijeća sudjelovao je u Radnoj skupini izradu Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine

Prisege

Tijekom 2020. održano je devet svečanih činova prisege na kojima su pred Glavnim državnim odvjetnikom Republike Hrvatske prisegli državni odvjetnici koje je imenovalo Vijeće, a pred predsjednikom Državnoodvjetničkog vijeća zamjenici općinskih i županijskih državnih odvjetnika te je prisegu položio ukupno 41 državnoodvjetnički dužnosnik, i to:

- za županijskog državnog odvjetnika: 3 dužnosnika,
- za zamjenika županijskog državnog odvjetnika: 5 dužnosnika,
- za općinskog državnog odvjetnika: 7 dužnosnika i
- za zamjenika općinskog državnog odvjetnika: 26 dužnosnika.

Upisnici

Državnoodvjetničko vijeće vodi sljedeće upisnike:

- DOVO – upisnik postupaka u kojima Državnoodvjetničko vijeće donosi odluke o provedenim postupcima (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 50)
- DOV – upisnik raznih predmeta (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 227)
- POV – upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „povjerljivo“ (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 5)
- OGR – upisnik predmeta klasificiranih stupnjem tajnosti „ograničeno“ (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 2)
- PPI – upisnik zahtjeva za pristup informacijama (31. prosinca 2020. zaključen s rednim brojem 5)

Informacijska sigurnost

Tijekom 2020. savjetnica za informacijsku sigurnost održala je sigurnosno informiranje službenika i članova Državnoodvjetničkog vijeća.

Novinarski upiti

Državnoodvjetničko vijeće tijekom 2020. godine zaprimilo je 41 (četrdeset i jedan) novinarski upit na koje je odgovoreno u primjerenom roku.

Pristup informacijama

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama Vijeće je donijelo Plan savjetovanja s javnošću u 2020. godini kao i izmjene navedenog Plana koji su javno objavljene na stranicama Vijeća.

Tijekom 2020. godine Državnoodvjetničko vijeće provelo je jedno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

U 2020. godini predano je Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2019. godinu.

Sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama Vijeće je redovito putem internetske stranice obavještavalo javnost o sazvanim sjednicama Vijeća, kao i o odlukama koje su na sjednicama Vijeća donesene.

Na internetskoj stranici objavljeno je i Godišnje izvješće o radu Državnoodvjetničkog vijeća u 2019. godini.

Također su na internetskoj stranici objavljeni svi propisi i podzakonski akti koji uređuju rad Državnoodvjetničkog vijeća.

Tijekom 2020. Vijeće je u radu imalo pet zahtjeva za pristup informaciji, o kojima je odlučeno na sljedeći način:

Zaprimljeno zahtjeva za pristup informaciji	Zahtjevi preneseni iz 2019.	Ukupno zahtjeva za pristup informaciji u radu u 2018.	Rješavanje zahtjeva					Zahtjevi preneseni u 2020.
			Usvojen zahtjev	Ustupljen zahtjev	Odbijen zahtjev	Odbačen zahtjev	Djelomično usvojen i djelomično odbijen zahtjev	
5	0	5	4	1	0	0	0	0

PREDSJEDNIK
DRŽAVNOODVJETNIČKOG VIJEĆA

Darko Klier

